Regionledningskontoret
Lina Pennlert

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2022-11-15

TRN 2022-0152

Tillväxt- och
regionplanenämnden

Tillväxt- och regionplanenämndens yttrande över budget 2023 för Region Stockholm

Regionledningskontorets förslag till beslut

Tillväxt- och regionplanenämnden beslutar följande.

1. Regiondirektörens förslag till yttrande lämnas utan erinran.

2. Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Sammanfattning

Tillväxt-och regionplanenämnden har på remiss av regionstyrelsen beretts möjlighet att yttra sig över föreslag till Budget 2023 för Region Stockholm.

I förslag till Budget 2023 för Region Stockholm föreslås regionfullmäktige fastställa bland annat budgeterade ekonomiska förutsättningar för nämnder och bolag för år 2023 och planåren 2024–2025, investeringsplan för perioden 2023 – 2032, mål och indikatorer samt ägardirektiv för bolag.

Bakgrund

Tillväxt-och regionplanenämnden har på remiss av regionstyrelsen beretts möjlighet att yttra sig över föreslag till Budget 2023 för Region Stockholm.

I förslag till Budget 2023 för Region Stockholm föreslås regionfullmäktige fastställa bland annat budgeterade ekonomiska förutsättningar för nämnder och bolag för år 2023 och planåren 2024–2025, investeringsplan för perioden 2023 – 2032, mål och indikatorer samt ägardirektiv för bolag.

I Budget 2023 för Region Stockholm upphör tillväxt- och regionplanenämnden och klimat- och hållbarhetsnämnden. Nämndernas ansvarsområden överförs till regionstyrelsen och den nya nämnden klimat- och regionutvecklingsnämnden. Två nya utskott, infrastruktur- och regionutvecklingsutskottet och tillväxt- och innovationsutskottet, inrättas under regionstyrelsen. En ny beredning, miljö- och hållbarhetsberedningen, inrättas under regionstyrelsen.

Regionledningskontorets motivering och förslag
Regionledningskontoret konstaterar att den politiska organisationen förändras och att tillväxt- och regionplanenämnden upphör vid årsskiftet. Ansvarsområdet och arbetet fördelas på regionstyrelsen och den nya klimat- och regionutvecklingsnämnden i Budget 2023.

Förvaltningen yttrar sig utan erinran.

Katarina Holmgren
T.f. Regiondirektör

Anton Västberg
Utvecklingsdirektör

Beslutsunderlag
1. Förslag till budget 2023 för region Stockholm mm och bilagor

Beslutsexpediering
1. Regionstyrelsen

Godkänd av Katarina Holmgren, 2022-11-15

EN NY RIKTNING FÖR REGION STOCKHOLM

Budget 2023 för Region Stockholm

Socialdemokraterna I STOCKHOLMSREGIONEN

Centerpartiet STOCKHOLMSREGIONEN

miljöpartiet de gröna

Region Stockholm

Regionrådsberedningen

SKRIVELSE
2022-11-09

RS 2022–0123

Regionstyrelsen

Budget 2023 för Region Stockholm, m.m.

Föredragande regionråd: Aida Hadzialic

Ärendebeskrivning

I Budget 2023 för Region Stockholm fastställer regionfullmäktige bland annat budgeterade ekonomiska förutsättningar för nämnder och bolag för år 2023 och planåren 2024–2025, investeringsplan för perioden 2023–2032, mål och indikatorer samt ägardirektiv för bolag.

I samband med regionfullmäktiges budgetbeslut föreslås fullmäktige också besluta om ett antal andra ärenden. Vilka dessa är framgår av bilaga 7 till regionstyrelsens förslag till Budget 2023 för Region Stockholm.

Regionstyrelsen föreslås för egen del besluta i ett antal frågor.

Förslag till beslut

Budget 2023 för Region Stockholm (RS 2022-0123)

Regionrådsberedningen föreslår att regionstyrelsen dels föreslår att regionfullmäktige beslutar följande.

1. Resultaträkning för Region Stockholm för 2023 och planåren 2024–2025, tabell 8 i regionstyrelsens förslag till Budget 2023 för Region Stockholm, fastställs.

2. Balansräkning för Region Stockholm för 2023 och planåren 2024–2025, tabell 9 i regionstyrelsens förslag till Budget 2023 för Region Stockholm, fastställs.

3. Synnerliga skäl åberopas för att upprätta en budget där intäkterna inte överstiger kostnaderna för år 2023 och plan för året 2024 med hänsyn till de högre tillfälliga kostnaderna för värdesäkring av

pensionsförpliktelser inom avsättningarna i Region Stockholms balansräkning.

4. Finansieringsbudget för Region Stockholm för 2023 och planåren 2024–2025, tabell 12 i regionstyrelsens förslag till Budget 2023 för Region Stockholm, fastställs.

5. Anslag till nämnder och medlemsbidrag till kommunalförbund för 2023 och planåren 2024–2025, tabell 14 i regionstyrelsens förslag till Budget 2023 för Region Stockholm, fastställs.

6. Resultatkrav för nämnder, bolag och koncerngemensamma funktioner för 2023 och planåren 2024–2025, tabell 16 i regionstyrelsens förslag till Budget 2023 för Region Stockholm fastställs.

7. Uppdrag till regionstyrelsen fastställs i enlighet med avsnitt 5.1 i regionstyrelsens förslag till Budget 2023 för Region Stockholm.

8. Uppdrag till hälso- och sjukvårdsnämnden fastställs i enlighet med avsnitt 5.2 i regionstyrelsens förslag till Budget 2023 för Region Stockholm.

9. Uppdrag till primärvårdsnämnden fastställs i enlighet med avsnitt 5.3 i regionstyrelsens förslag till Budget 2023 för Region Stockholm.

10. Uppdrag till Stockholms läns sjukvårdsområde fastställs i enlighet med avsnitt 5.5 i regionstyrelsens förslag till Budget 2023 för Region Stockholm.

11. Uppdrag till trafiknämnden fastställs i enlighet med avsnitt 5.7 i regionstyrelsens förslag till Budget 2023 för Region Stockholm.

12. Uppdrag till klimat- och regionutvecklingsnämnden fastställs i enlighet med avsnitt 5.8 i regionstyrelsens förslag till Budget 2023 för Region Stockholm.

13. Uppdrag till kulturnämnden fastställs i enlighet med avsnitt 5.9 i regionstyrelsens förslag till Budget 2023 för Region Stockholm.

14. Uppdrag till fastighets- och servicenämnden fastställs i enlighet med avsnitt 5.10 i regionstyrelsens förslag till Budget 2023 för Region Stockholm.

15. Generella ägardirektiv för Region Stockholms bolag, avsnitt 6.1 i regionstyrelsens förslag till Budget 2023 för Region Stockholm, fastställs.

16. Bolagsstämmoombud uppdras att rösta för antagande av generella ägardirektiv för Region Stockholms bolag i enlighet med avsnitt 6.1 i regionstyrelsen förslag till Budget 2023 för Region Stockholm.

17. Bolagsstämmoombud uppdras att rösta för antagande av ägardirektiv för Region Stockholms bolag i enlighet med regionstyrelsens förslag till Budget 2023 för Region Stockholm.

18. Ägardirektiv för Landstingshuset i Stockholm AB fastställs i enlighet med avsnitt 6.2 i regionstyrelsens förslag till Budget 2023 för Region Stockholm.

19. Ägardirektiv för Södersjukhuset AB fastställs i enlighet med avsnitt 6.2.1 i regionstyrelsens förslag till Budget 2023 för Region Stockholm.

20. Ägardirektiv för Danderyds Sjukhus AB fastställs i enlighet med avsnitt 6.2.2 regionstyrelsens förslag till Budget 2023 för Region Stockholm.

21. Ägardirektiv för Södertälje Sjukhus AB fastställs i enlighet med avsnitt 6.2.3 i regionstyrelsens förslag till Budget 2023 för Region Stockholm.

22. Ägardirektiv för S:t Eriks Ögonsjukhus AB fastställs i enlighet med avsnitt 6.2.4 i regionstyrelsens förslag till Budget 2023 för Region Stockholm.

23. Ägardirektiv för Folktandvården Stockholms län AB fastställs i enlighet med avsnitt 6.2.5 regionstyrelsens förslag till Budget 2023 för Region Stockholm.

24. Ägardirektiv för Ambulanssjukvården i Storstockholm AB fastställs i enlighet med avsnitt 6.2.6 i regionstyrelsens förslag till Budget 2023 för Region Stockholm.

25. Ägardirektiv för Tobiasregistret AB fastställs i enlighet med avsnitt 6.2.7 i regionstyrelsens förslag till Budget 2023 för Region Stockholm.

26. Ägardirektiv för MediCarrier AB fastställs i enlighet med avsnitt 6.2.8 regionstyrelsens förslag till Budget 2023 för Region Stockholm.

27. Ägardirektiv för och uppdrag till Locum AB och dotterbolaget Terreno AB fastställs i enlighet med avsnitt 6.2.9 i regionstyrelsens förslag till Budget 2023 för Region Stockholm.

28. Ägardirektiv för AB Stockholms läns landstings internfinans fastställs i enlighet med avsnitt 6.2.10 i regionstyrelsens förslag till Budget 2023 för Region Stockholm.

29. Ägardirektiv för Film Stockholm AB fastställs i enlighet med avsnitt 6.2.11 i regionstyrelsens förslag till Budget 2023 för Region Stockholm.

30. Ägardirektiv för AB Storstockholms Lokaltrafik fastställs i enlighet med avsnitt 6.3 i regionstyrelsens förslag till Budget 2023 för Region Stockholm.

31. Ägardirektiv för Waxholms Ångfartygs AB fastställs i enlighet med avsnitt 6.3.1 i regionstyrelsens förslag till Budget 2023 för Region Stockholm.

32. Ägardirektiv för AB SL Finans fastställs i enlighet med avsnitt 6.3.2 i regionstyrelsens förslag till Budget 2023 för Region Stockholm.

33. Ägardirektiv för SL Nya Tunnelbanan AB fastställs i enlighet med avsnitt 6.3.3 i regionstyrelsens förslag till Budget 2023 för Region Stockholm.

34. Mål och indikatorer, bilaga 2 till regionstyrelsens förslag till Budget 2023 för Region Stockholm, fastställs.

35. Tidigare givna uppdrag från regionfullmäktige till nämnder och bolag återkallas i enlighet med bilaga 4 till regionstyrelsens förslag till Budget 2023 för Region Stockholm.

36. Investeringsbudget för år 2023 och plan för år 2024–2032, bilaga 5 till regionstyrelsens förslag till Budget 2023 för Region Stockholm, fastställs.

37. Taxor och avgifter, bilaga 6 till regionstyrelsens förslag till Budget 2023 för Region Stockholm, fastställs.

38. Regionstyrelsen bemyndigas att fastställa process för Budget 2024 för Region Stockholm.

Beslutsmeningar hänförliga till bilaga 7 till regionstyrelsens förslag till Budget 2023 för Region Stockholm (RS 2022-0123)

Regionrådsberedningen föreslår att regionstyrelsen dels föreslår att regionfullmäktige beslutar följande.

39. Inköpskategorier och fördelning av kategoriansvar till nämnder och bolag, i enlighet med bilaga 8 till regionstyrelsens förslag till Budget 2023 för Region Stockholm, Förslag till inköpskategorier och fördelning av kategoriansvar (RS 2021-0255), godkänns.

40. Senareläggning av införande av vissa inköpskategorier och fördelning av ansvar för dessa, i enlighet med bilaga 8 till regionstyrelsens förslag till Budget 2023 för Region Stockholm, Förslag till inköpskategorier och fördelning av kategoriansvar (RS 2021-0255), godkänns.

41. Föreslagna revideringar av Plan för införande av kategoristyrt inköpsarbete i Region Stockholm (RS 2019-1148-29), i enlighet med bilaga 9 till regionstyrelsens förslag till Budget 2023 för Region Stockholm, godkänns (RS 2021-0255).

42. Regionstyrelsen uppdras att genomföra en centralt samordnad upphandling av nytt huvudjournalsystem med start 2023, där alla vårdgivare i Region Stockholm samt Region Gotland ges möjlighet att nyttja systemet (RS 2022-0608).

43. Regionstyrelsen uppdras att säkerställa en behovsstyrd successiv utveckling av ett regionalt vårddatalager (RS 2022-0608).

44. Plan för verksamhet och ekonomi 2023, samt plan för ekonomi 2024–2025 för Kommunalförbundet Avancerad Strålbehandling, godkänns i enlighet med bilaga 10.

45. Verksamheten i AB Stockholms Läns Landstings Internfinans överförs till regionstyrelsen från och med den 1 januari 2023 (RS 2022-0482).

46. Verksamheten i det av Landstingshuset Stockholm AB ägda dotterbolaget AB Stockholms läns Landstings Internfinans upphör från och med den 1 januari 2023 (RS 2022-0482).

47. Generella och specifika ägardirektiv för AB Stockholms Läns Landstings Internfinans upphör att gälla från och med den 1 januari 2023 (RS

2022-0482).

48. Landstingshuset i Stockholm AB och AB Stockholms Läns Landstings Internfinans uppdras att under 2023 avveckla företaget AB SL Stockholms läns Landstings Internfinans i en fusion med moderbolaget Landstingshuset i Stockholm AB (RS 2022-0482).

49. AB Stockholms Läns Landstings Internfinans uppdras att tillsammans med regionstyrelsen före den 31 december 2022 ingå ett överlåtelseavtal som anger vilka aktuella tillgångar och skulder som överförs till regionstyrelsen, samt att genomföra organisationsförändringen och övriga nödvändiga åtgärder med anledning av denna.

50. Bolagsstämmoombud uppdras att rösta för att godkänna fusionering av AB Stockholms läns Landstings Internfinans, organisationsnummer 556449-9183, med moderbolaget Landstingshuset i Stockholm AB, organisationsnummer 556477-9378, under 2023 (RS 2022-0482).

51. Finansiella riktlinjer (RS 2020-0448), uppdateras i enlighet med bilaga 11 till regionstyrelsens förslag till Budget 2023 för Region Stockholm (RS 2022-0482).

52. Reglementen för regionstyrelsen och övriga nämnder uppdateras, i enlighet med bilaga 12 till regionstyrelsens förslag till Budget 2023 för Region Stockholm (RS 2022-0482).

53. Förnyat genomförandebeslut godkänns för investeringsobjekt Depå Nya Tunnelbanan till en total utgift om 6 037 000 000 kronor enligt 2023 års förslag till investeringsbudget med inriktningsnivåer för 2024-2032 genom utökning av budget med totalt 457 000 000 kronor (RS 2022-0643).

54. Trafiknämnden medges rätt att inom ramen för 2023 års investeringsbudget med inriktningsnivåer för 2024-2032, fortsätta genomförandefasen avseende investeringsobjekt Depå Nya Tunnelbanan (RS 2022-0643).

55. Region Stockholm lämnar uppdraget som förvaltare för avkastningsstiftelserna Stiftelsen Hedéns stipendiefond Berga och Stiftelsen Finsta Lantbruksskolas stipendiefond, under förutsättning att regionfullmäktiges beslut om försäljning av Berga Naturbruksgymnasium (RS 2021-0048) vunnit laga kraft.

56. Regionstyrelsen uppdras att verkställa regionfullmäktiges beslut att Region Stockholm lämnar uppdraget som förvaltare för

avkastningsstiftelserna Stiftelsen Hedéns stipendiefond Berga och Stiftelsen Finsta Lantbruksskolas stipendiefond under förutsättning att regionfullmäktiges beslut om försäljning av Berga Naturbruksgymnasium (RS 2021–0048) vunnit laga kraft, genom att anmäla frånträdet till länsstyrelsen i Stockholms län samt vidta de åtgärder i övrigt som föranleds härav.

57. Hälso- och sjukvårdsnämndens hemställan att utreda förutsättningarna för etablering av nya närakuter i Skärholmen respektive Jakobsberg (RS 2022-0531) anses besvarad med hänvisning till vad som framgår om hälso- och sjukvårdens utveckling i budget 2023.

58. Policy för att stärka patienters ställning – vård i dialog (LS 9912-0722) upphävs.

59. Värdegrund för hälso- och sjukvården (LS 0205-0254) upphävs.

Dels att regionstyrelsen, under förutsättning av regionfullmäktiges beslut, för egen del beslutar följande.

60. Riktlinjer för intern kontroll (RS 2022-0326) fastställs i enlighet med bilaga 13 till regionstyrelsens förslag till Budget 2023 för Region Stockholm, och den tidigare riktlinjen för intern kontroll (RS 2019-0866) upphör därmed att gälla.

61. Regiondirektören uppdras att verkställa regionfullmäktiges beslut att Region Stockholm lämnar uppdraget som förvaltare för avkastningsstiftelserna Stiftelsen Hedéns stipendiefond Berga och Stiftelsen Finsta Lantbruksskolas stipendiefond under förutsättning att regionfullmäktiges beslut om försäljning av Berga Naturbruksgymnasium (RS 2021-0048) vunnit laga kraft, genom att anmäla sitt frånträde till länsstyrelsen i Stockholms län samt vidta de åtgärder i övrigt som föranleds härav.

62. Regionstyrelsen övertar administration och handläggning för donationsstiftelser och gåvofonder inom Region Stockholms samförvaltade avkastningsstiftelser från AB Stockholms Läns Landstings Internfinans och Region Stockholms vårdgivare, i enlighet med bilaga 14 till regionstyrelsens förslag till Budget 2023 för Region Stockholm, senast den 1 juni 2023. Ansökan sker fortsatt lokalt hos vårdgivarna (RS 2022-0311).

63. Regiondirektören uppdras att återkomma till regionstyrelsen med förslag på erforderliga ändringar i Avtal mellan Stockholms läns landsting (landstinget) och AB SLL Internfinans (bolaget) angående förvaltning av stiftelsernas (donationsfondernas) kapital (LS 2017-0576), samt avtal om samverkan mellan AB SLL Internfinans (556449-9183) och Region Stockholm för år 2022 (RS 2021-0804), i enlighet med beslut.

64. Trafiknämnden medges rätt att inom ramen för 2023 års investeringsbudget med planår 2024-2032 inleda inriktningsfas avseende investeringsobjektet Ersättning av Roslagsbanans samtliga fordon X10p inklusive följdinvestering i depå och elkraft till en total investeringsutgift om 32 000 000 kronor (RS 2022-0478).

65. Trafiknämnden medges rätt att inom ramen för 2023 års investeringsbudget och inriktningsnivåer för planåren 2024-2032 inleda inriktningsfas avseende bussdepåobjekt i nordostsektorns södra del till en investeringsutgift om 9 000 000 kronor.

66. Trafiknämnden medges rätt att inom ramen för 2023 års investeringsbudget och inriktningsnivåer för planåren 2024-2032 inleda inriktningsfas avseende bussdepåobjekt i innerstads/Lidingösektorns västra del till en investeringsutgift om 9 000 000 kronor.

67. Trafiknämnden medges rätt att inom ramen för 2023 års investeringsbudget och inriktningsnivåer för planåren 2024-2032 inleda inriktningsfas avseende bussdepåobjekt i sydostsektorns södra del till en investeringsutgift om 6 000 000 kronor.

68. Trafiknämnden medges rätt att inom ramen för 2023 års investeringsbudget och inriktningsnivåer för planåren 2024-2032 inleda inriktningsfas avseende bussdepåobjekt i nordvästsektorns södra del till en investeringsutgift om 7 000 000 kronor.

69. Trafiknämnden medges rätt att inom ramen för 2023 års investeringsbudget och inriktningsnivåer för planåren 2024-2032 inleda inriktningsfas avseende bussdepåobjekt i sydostsektorns norra del till en investeringsutgift om 9 000 000 kronor.

70. Trafiknämnden medges rätt att inom ramen för 2023 års investeringsbudget och inriktningsnivåer för planåren 2024-2032

inleda inriktningsfas avseende bussdepåobjekt i sydvästsektorns västra del till en investeringsutgift om 9 000 000 kronor.

71. Trafiknämnden medges rätt att inom ramen för 2023 års investeringsbudget och inriktningsnivåer för planåren 2024-2032 inleda inriktningsfas avseende bussdepåobjekt i nordostsektorns nordöstra del till en investeringsutgift om 7 000 000 kronor.

72. Trafiknämnden medges rätt att, inom ramen för 2023 års investeringsbudget och inriktningsnivåer för planåren 2024–2032, inleda inriktningsfasen avseende objektet Framtida trafikstyrning för tunnelbanan till en total investeringsutgift om 27 700 000 kronor.

73. Regiondirektören bemyndigas att fastställa process för Budget 2024 för Region Stockholm.

Regionrådsberedningens motivering

En ny riktning för Region Stockholm

Budget 2023 anger en ny riktning för Region Stockholm. Väljarna har röstat för en mer jämlik vård efter behov med en god arbetsmiljö för vårdpersonalen. Med denna budget påbörjas en ny riktning för styrningen av hälso- och sjukvården, och en förstärkning av Region Stockholms klimat- och hållbarhetsarbete liksom av det regionala utvecklingsarbetet. Kollektivtrafiken är avgörande för den gröna omställningen. Målet är därför att fler ska resa kollektivt. I denna budget investerar vi i den långsiktiga utbyggnaden av kollektivtrafiken liksom i en förstärkning av trafikutbud och tjänster utifrån resenärernas nya resmönster.

Stockholmsregionen ska vara en jämlik, öppen, grön och konkurrenskraftig region som utmärks av såväl delaktighet som inkludering och lika livschanser. Där människors längtan och initiativkraft tas till vara och ges utrymme, oavsett vem de är eller var de kommer ifrån.

Stockholmsregionen är en fantastisk region med stor potential, i en tid av ekonomiska utmaningar och en i en orolig tid styrs Region Stockholm nu med framtidstro, handlingskraft och ett inlyssnande ledarskap för en stabilare verksamhet.

Arbetslöshet, ekonomisk osäkerhet, och klimatförändringar hotar runt hörnet. Kriminalitet och brottslighet begränsar människors frihet.

Segregation hindrar människor från att leva goda, hälsosamma och självständiga liv. Detta måste förändras.

Omvärlden påverkar även Region Stockholms ekonomiska situation. Det ekonomiska läget är allvarligt till följd av höjda räntor, stigande inflation och höga bränsle- och elpriser. I det svåraste ekonomiska läget för regionen sedan början av 1990-talet, är det nödvändigt med tydliga prioriteringar, och att pengarna verkligen går till de budgetposter där de gör störst nytta för invånarna.

Hälso- och sjukvården i Region Stockholm ska bli mer behovsstyrd och ges i tid. Det ska vara patienternas vårdbehov som styr planering och utveckling av sjukvården. Hälso- och sjukvården ska bli mer jämlikt fördelad över hela länet. Den nära vården ska byggas ut med vårdcentralerna som nav och akutsjukhusen ska stärkas. Tillgängligheten till vården för psykisk hälsa ska förbättras genom stärkt vård i första linjen och kortare köer till barn- och ungdomspsykiatrin.

Den viktigaste resursen i hälso- och sjukvården är personalen. De ska få fler kollegor och bättre arbetsvillkor. Vårdpersonalens inflytande ska stärkas och kontakten mellan Region Stockholms ledning och vårdpersonalen ska bli betydligt bättre. Det handlar om att ta hand om dem som tar hand om oss.

Region Stockholm ska vara en god arbetsgivare och stärka arbetsrättsliga villkor även i de upphandlade verksamheterna. Arbetet för att kunna rekrytera, behålla och utveckla medarbetare ska utvecklas för att på allvar kunna möta behovet av kompetens på sikt. Medarbetare ska känna stolthet över att arbeta i Region Stockholm och ges möjlighet till ett hållbart arbetsliv.

För att detta ska vara möjligt krävs ett ledarskap som sätter patienterna, resenärerna och personalen i första rummet och aktivt lyssnar till sin omvärld. Där transparensen och delaktigheten stärks.

Stockholmsregionen ska klara klimatomställningen och klimatmålen ska nås. Fler måste därför ges möjlighet till att ställa bilen och resa kollektivt och klimatsmart i hela Stockholmsregionen. Kollektivtrafiken ska byggas ut och bli mer attraktiv. Vi kommer att växla upp det regionala utvecklingsarbetet för att tillsammans med kommunerna stärka den gröna

omställningen och kraftsamla mot bostadsbrist, kompetensbrist och brister i elförsörjningen. För innovation, fler jobb och företagande.

Region Stockholm behöver ett samlande ledarskap. Tillsammans tar Mittenkoalitionen ansvar för att Region Stockholm ska bidra till att göra Stockholmsregionen till Europas bästa storstadsregion.

Budget 2023 för Region Stockholm (RS 2022-0123)
Som underlag till Budget 2023 för Region Stockholm har regionledningskontoret, som bilaga till tertialrapport 1 för Region Stockholm (RS 2021-0608), utarbetat ett informationsärende om ekonomiska förutsättningar för Region Stockholm. Med utgångspunkt i detta underlag, kompletterande ekonomisk information samt prioriteringsarbete har regionstyrelsen utarbetat ett förslag till Budget 2023 för Region Stockholm.

I Budget 2023 för Region Stockholm fastställs anslag och resultatkrav för nämnder och bolag för planåren 2024–2025. Därutöver fastställs bland annat investeringsplan för perioden 2023–2032, mål och indikatorer samt ägardirektiv för bolagen.

Baserat på Budget 2023 för Region Stockholm ska nämnder och bolag utarbeta verksamhetsplaner för 2023. Planeringen ska göras i enlighet med modellen för integrerad ledning och styrning, bilaga 1 till Budget 2023, och så att nämnderna och bolagen når de mål som beslutas av regionfullmäktige inom ramen för beslutade ekonomiska förutsättningar. Regionstyrelsen utövar uppsikt över nämndernas arbete och i regionstyrelsens reglemente medges regionstyrelsen rätt att göra tekniska justeringar i de budgetar som regionfullmäktige har fastställt. Vad gäller Budget 2023 för Region Stockholm görs sådana tekniska justeringar av anslag och omslutning med mera företrädesvis i ett samlat ärende om avstämning av budgeten i början av budgetåret.

Övriga ärenden som behandlas i samband med beslut om Budget 2023 för Region Stockholm
Regionrådsberedningens motivering i dessa ärenden ges i bilaga 7 till regionstyrelsens förslag till Budget 2023 för Region Stockholm.

Beslutsunderlag
Budget 2023 för Region Stockholm (RS 2022-0123)
Bilaga 1: Integrerad ledning och styrning av Region Stockholm (RS 2020-0740)

Bilaga 2: Mål och indikatorer
Bilaga 3: Förteckning över styrande dokument
Bilaga 4: Uppdrag som återkallas
Bilaga 5: Investeringsplan 2023-2032
Bilaga 6: Taxor och avgifter
Bilaga 7: Ärenden som behandlas i samband med Budget 2023
Bilaga 8: Förslag till inköpskategorier (RS 2021-0255)
Bilaga 9: Reviderad Plan för införande av kategoristyrt inköpsarbete i Region Stockholm (RS 2021-0255)
Bilaga 10: Plan för verksamhet och ekonomi 2023 samt plan för ekonomi 2024-2025 för Kommunalförbundet Avancerad Strålbehandling (RS 2022-0321)
Bilaga 11: Förslag till revidering av Finansiella riktlinjer (RS 2022-0482)
Bilaga 12: Förslag till revidering av Reglemente för regionstyrelsen och övriga nämnder (RS 2022-0482)
Bilaga 13: Riktlinjer för intern kontroll (RS 2022-0326)
Bilaga 14: Region Stockholms samförvaltade avkastningsstiftelser (RS 2022-0311)
Bilaga 15: Remiss PM Centralisering av Region Stockholms samförvaltade avkastningsstiftelser (RS 2022-0311)
Bilaga 16: Remissredogörelse för Centralisering av Region Stockholms samförvaltade avkastningsstiftelser (RS 2022–0311)

Följande ärenden motiveras i bilaga 7 till regionstyrelsens förslag till Budget 2023 för Region Stockholm, ytterligare beslutsunderlag i dessa ärenden finns att tillgå i diariet.

- Förslag till inköpskategorier och fördelning av kategoriansvar (RS 2021-0255)
- Upphandling av nytt huvudjournalsystem och successiv utveckling av vårddatalager (RS 2022-0608)
- Plan för verksamhet och ekonomi 2023 samt plan för 2024-2025 för Kommunalförbundet Avancerad Strålbehandling (RS 2022-0321)
- Verksamhetsövergång från AB SLL Internfinans till regionstyrelsen (RS 2022-0482)
- Förnyat genomförandebeslut Depå Nya tunnelbanan Högdalen (RS 2022-0643)
- Frånträde av förvaltarskap för Berga Naturbruksgymnasiums två avkastningsstiftelser (RS 2022-0739)
- Beslut om hemställan att utreda förutsättningarna för etablering av nya närakuter i Skärholmen respektive Jakobsberg (RS 2022-0531)

Nedanstående ärenden beslutas av regionstyrelsen:

- Riktlinjer för intern kontroll (RS 2022-0326)
- Centralisering av Region Stockholms samförvaltade avkastningsstiftelser (RS 2022-0311)
- Beslut om att inleda inriktningsfas avseende ersättning av Roslagsbanans samtliga fordon X10p inklusive följdinvestering i depå och elkraft (RS 2022-0478)
- Beslut om att starta fas inriktning bussdepåförsörjning (RS 2022-0544)
- Beslut om att inleda inriktningsfasen avseende framtida trafikstyrning (2022-0723)

Aida Hadzialic
Finansregionråd

Region Stockholm

Diarienummer
RS 2022-0123

Budget 2023 för Region Stockholm

Regionrådsberedningens förslag till regionstyrelsen den 9 november 2022

Dokumenttyp	Fastställd	Giltig till och med
Dokumentnummer	Fastställd av	Upprättad av
Informationssäkerhetsklass	Verksamhetstyp	

Innehållsförteckning

1. Inriktning 4
1.1 Inledning 4
1.2 En behovsstyrd hälso- och sjukvård av god kvalitet 12
1.3 En attraktiv kollektivtrafik 23
1.4 En regional utveckling för hållbar tillväxt 31
1.5 En effektiv organisation för invånarnas bästa 36

2. Ekonomiska förutsättningar 43
2.1 Makroekonomisk utblick 43
2.2 Befolkningsförändringar 45
2.3 Skatteintäkter, utjämning och statsbidrag 48
2.4 Riktade statsbidrag och överenskommelser 50
2.5 Pensioner 50
2.6 Sammanfattande ekonomiskt utgångsläge 52

3. Budgeterade ekonomiska förutsättningar 55
3.1 Finansiering av Region Stockholms verksamhet 55
3.2 Resultaträkning 56
3.3 Balansräkning 61
3.4 Finansiella mål för god ekonomisk hushållning 63
3.5 Kassaflödesanalys och finansieringsbudget 64
3.6 Anslag till nämnder 65
3.7 Ersättning för tillfälliga pensionskostnader 69
3.8 Resultatkrav för nämnder och bolag 70
3.9 Koncernfinansiering 73
3.10 Skadekontot 73

4. Investeringar 74
4.1 Budgeterade investeringsförutsättningar 74
4.2 Tillkommande investeringsönskemål 77

5. Nämnder 79
5.1 Regionstyrelsen 79
5.2 Hälso- och sjukvårdsnämnden 85
5.3 Primärvårdsnämnden 90
5.4 Patientnämnden 91
5.5 Stockholms läns sjukvårdsområde 92

5.6 Karolinska Universitetssjukhuset 94
5.7 Trafiknämnden 95
5.8 Klimat- och regionutvecklingsnämnden 101
5.9 Kulturnämnden 103
5.10 Fastighets- och servicenämnden 105
5.11 Revisorskollegiet 109

6. Bolag 110
6.1 Generella ägardirektiv för Region Stockholms bolag 110
6.2 Landstingshuset i Stockholm AB (LISAB) 113
6.2.1 Södersjukhuset AB 114
6.2.2 Danderyds Sjukhus AB 116
6.2.3 Södertälje Sjukhus AB 118
6.2.4 S:t Eriks Ögonsjukhus AB 120
6.2.5 Folktandvården Stockholms län AB 122
6.2.6 Ambulanssjukvården i Storstockholm AB (AISAB) 124
6.2.7 Tobiasregistret AB 126
6.2.8 MediCarrier AB 127
6.2.9 Locum AB 129
6.2.10 AB Stockholms Läns Landstings Internfinans 133
6.2.11 Film Stockholm AB 134
6.3 AB Storstockholms Lokaltrafik (SL) 136
6.3.1 Waxholms Ångfartygs AB (WÅAB) 139
6.3.2 AB SL Finans 141
6.3.3 SL Nya Tunnelbanan AB 142

7. Kommunalförbund och verksamhetsstiftelser 143
7.1 Kommunalförbund 143
7.1.1 Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje 143
7.1.2 Kommunalförbundet Avancerad Strålbehandling, KAS 144
7.1.3 Kommunalförbundet Svenskt Ambulansflyg, KSA 144
7.2 Stiftelser 144

Bilagor 147

1. Inriktning

1.1 Inledning

En ny riktning för Region Stockholm
Budget 2023 anger en ny riktning för Region Stockholm. Väljarna har röstat för en mer jämlik vård efter behov med en god arbetsmiljö för vårdpersonalen. Med denna budget påbörjas en ny riktning för styrningen av hälso- och sjukvården, och en förstärkning av Region Stockholms klimat- och hållbarhetsarbete liksom av det regionala utvecklingsarbetet. Kollektivtrafiken är avgörande för den gröna omställningen. Målet är därför att fler ska resa kollektivt. I denna budget investerar vi i den långsiktiga utbyggnaden av kollektivtrafiken liksom i en förstärkning av trafikutbud och tjänster utifrån resenärernas nya resmönster.

Stockholmsregionen ska vara en jämlik, öppen, grön och konkurrenskraftig region som utmärks av såväl delaktighet som inkludering och lika livschanser. Där människors längtan och initiativkraft tas till vara och ges utrymme, oavsett vem de är eller var de kommer ifrån.

Stockholmsregionen är en fantastisk region med stor potential, i en tid av ekonomiska utmaningar och en i en orolig tid styrs Region Stockholm nu med framtidstro, handlingskraft och ett inlyssnande ledarskap för en stabilare verksamhet.

Arbetslöshet, ekonomisk osäkerhet, och klimatförändringar hotar runt hörnet. Kriminalitet och brottslighet begränsar människors frihet. Segregation hindrar människor från att leva goda, hälsosamma och självständiga liv. Detta måste förändras.

Omvärlden påverkar även Region Stockholms ekonomiska situation. Det ekonomiska läget är allvarligt till följd av höjda räntor, stigande inflation och höga bränsle- och elpriser. I det svåraste ekonomiska läget för regionen sedan början av 1990-talet, är det nödvändigt med tydliga prioriteringar, och att pengarna verkligen går till de budgetposter där de gör störst nytta för invånarna.

Hälso- och sjukvården i Region Stockholm ska bli mer behovsstyrd och ges i tid. Det ska vara patienternas vårdbehov som styr planering och utveckling av sjukvården. Hälso- och sjukvården ska bli mer jämlikt fördelad över hela länet. Den nära vården ska byggas ut med vårdcentralerna som nav och akutsjukhusen ska stärkas. Tillgängligheten till vården för psykisk hälsa ska förbättras genom stärkt vård i första linjen och kortare köer till barn- och ungdomspsykiatrin.

Den viktigaste resursen i hälso- och sjukvården är personalen. De ska få fler kollegor och bättre arbetsvillkor. Vårdpersonalens inflytande ska stärkas och kontakten mellan Region Stockholms ledning och vårdpersonalen ska bli betydligt bättre. Det handlar om att ta hand om dem som tar hand om oss.

Region Stockholm ska vara en god arbetsgivare och stärka arbetsrättsliga villkor även i de upphandlade verksamheterna. Arbetet för att kunna rekrytera, behålla och utveckla medarbetare ska utvecklas för att på allvar kunna möta behovet av kompetens på sikt. Medarbetare ska känna stolthet över att arbeta i Region Stockholm och ges möjlighet till ett hållbart arbetsliv.

För att detta ska vara möjligt krävs ett ledarskap som sätter patienterna, resenärerna och personalen i första rummet och aktivt lyssnar till sin omvärld. Där transparensen och delaktigheten stärks.

Stockholmsregionen ska klara klimatomställningen och klimatmålen ska nås. Fler måste därför ges möjlighet till att ställa bilen och resa kollektivt och klimatsmart i hela Stockholmsregionen. Kollektivtrafiken ska byggas ut och bli mer attraktiv. Vi kommer att växla upp det regionala utvecklingsarbetet för att tillsammans med kommunerna stärka den gröna omställningen och kraftsamla mot bostadsbrist, kompetensbrist och brister i elförsörjningen. För innovation, fler jobb och företagande.

Region Stockholm behöver ett samlande ledarskap. Tillsammans tar Mittenkoalitionen ansvar för att Region Stockholm ska bidra till att göra Stockholmsregionen till Europas bästa storstadsregion.

Ekonomiska förutsättningar i sammanfattning

Region Stockholms ekonomiska utgångsläge har, likt förutsättningarna för övriga regioner i landet, försämrats på kort tid. Speciellt för Region Stockholm är att avgiften inom det kommunalekonomiska utjämningssystemet från och med 2023 kommer att vara avsevärt högre än tidigare. De riktade statsbidragen kommer, givet de beslut som gäller nu, att vara väsentligt lägre och färre då statsbidrag kopplade till pandemin upphör. Till detta ska läggas den högsta löne- och prisutvecklingen sedan 1991. Kostnadsutvecklingen inom Region Stockholms verksamheter har dessutom sedan flera år ökat snabbt i förhållande till intäkterna. Behovet av verksamhetsförändringar som begränsar kostnaderna har varit känt sedan tidigare. Planerade åtgärdsprogram för ökad kostnadskontroll fick i huvudsak pausas under pandemin som påverkat verksamhetsåren 2020, 2021 och 2022.

Sammantaget utgör dessa faktorer en ekonomisk utmaning för Region Stockholm och förmågan att finansiera verksamheten med en ekonomi i balans. Läget kan dessutom försämras ytterligare beroende på hur konjunkturen utvecklas, i Sverige och globalt, och Region Stockholm behöver ta höjd för att utbudsproblemen förvärras, leveranser uteblir eller försenas och anbudspriser hamnar på en avsevärt högre nivå än tidigare.

Under 2023 och 2024 kommer inflationen att ha en så kraftig påverkan på Region Stockholms pensionskostnader att det bedöms leda till underskott som inte kan hanteras med tillfälliga åtgärder. För det negativa resultatet åberopas synnerliga skäl i enlighet med kommunallagen.

Den svåra situationen understryker vikten av tydliga prioriteringar och ansvarsfulla strukturella förändringar som stärker resultatet i samtliga verksamheter och möjliggör en ekonomi i balans från 2025. Det krävs ekonomiska marginaler för att upprätthålla och utveckla en robust och pålitlig hälso- och sjukvård och kollektivtrafik. Om åtgärder inte vidtas i närtid kommer underskotten att öka med risk för att kraftiga nedskärningar i verksamheten behöver göras på några års sikt.

Statens styrning av regionerna har under många år successivt ökat mot att bli alltmer omfattande och detaljerad. Det minskar regionernas handlingsutrymme och flexibilitet. Bristen på samordning mellan de statliga myndigheterna, som har varit tydlig inte minst när det gäller de riktade statsbidragen, skapar administration och osäkra planeringsförutsättningar. Vidare innebär det kommunala utjämningssystemets utformning att Region Stockholm bara får behålla drygt 20 procent av en skatteintäktsökning som beror på en ökning av skatteunderlaget. Region Stockholms möjlighet att påverka sina ekonomiska förutsättningar är därför väsentligt mer begränsade än vad som gäller för övriga regioner i landet. Detta måste adresseras i den pågående översynen av det kommunalekonomiska utjämningssystemet (Dir. 2022:36).

Ett inlyssnande ledarskap i en orolig omvärld

Regionfullmäktiges ambition är att den nya mandatperiod som nu inleds ska präglas av framtidstro trots oro och osäkerhet, och av handlingskraft i ett läge där tydliga och ibland svåra prioriteringar kommer att vara nödvändiga. För detta krävs ett inlyssnande ledarskap som sätter patienterna, resenärerna och medarbetarna i första rummet och aktivt lyssnar till sin omvärld. Som stärker transparens och delaktighet och föregår med gott exempel.

Mittenkoalitionen ska genom sin ledning ta tillvara de erfarenheter och berättelser som kommer från personalen i våra verksamheter. Inte minst

från anställda inom hälso- och sjukvården och från de patienter som har fått sin vård på något av Region Stockholms sjukhus eller hos andra vårdgivare. Då kommer det att krävas ett ledarskap som är lyhört inför verksamheternas behov och som präglas av öppenhet och ansvarstagande för fattade beslut.

En del i ledarskapet är att göra tydligare gränsdragningar mellan politik och näringsliv. I princip är det positivt att ha ett utbyte mellan offentlig och privat sektor, men det är orimligt att regelverk i dagsläget saknas för hur sådana övergångar kan ske på ett ordnat sätt. Avsaknaden av det riskerar att underminera förtroendet för det politiska beslutsfattandet. Regionstyrelsen uppdras därför att ta fram karantänsregler för heltidsarvoderade politiker och höga tjänstemän i Region Stockholm.

Strukturella åtgärder för ett resultat i balans och mer resurser till kärnverksamheten

För att Region Stockholm ska kunna anses ha en god ekonomisk hushållning ska resultatet på sikt motsvara två procent av de samlade skatteintäkterna. Det är nödvändigt inte minst för att skapa beredskap för situationer då oförutsedda kostnadsökningar uppstår eller då intäkterna snabbt minskar. Strukturella åtgärder som varaktigt begränsar verksamheternas kostnadsutveckling måste beslutas och genomföras.

Samtliga nämnder och bolag ska under 2023 genomföra verksamhetsförändringar som effektiviserar verksamheten så att medel kan frigöras från administration och byråkrati till kärnverksamheten. Region Stockholms finanser ska noggrant genomlysas för att säkerställa en hållbar ekonomisk utveckling. Detta kan till exempel innebära samordning, automatisering av processer eller andra digitaliseringsinsatser. Medel ska även riktas till att öka den interna kompetensen och minska konsultberoendet.

Regionstyrelsen ges ett tillfälligt tillskott på 150 miljoner kronor och uppdras att under 2023 anslå dessa för att finansiera åtgärder inom nämnder och bolag som bidrar till god ekonomisk hushållning inom Region Stockholm. Inför beslut om finansiering av en åtgärd ska förväntade effekter beskrivas, dessa ska sedan följas upp. Efter 2023 ska arbetet hanteras löpande inom ramen för nämnders och bolags ordinarie grunduppdrag.

De tillfälligt högre pensionskostnaderna 2023 och 2024 finansieras på koncernnivå och nämnder och egenägda bolag ges ersättning för dem. Det görs för några nämnder genom en tillfällig höjning av anslaget och för några verksamheter genom ett tillfälligt sänkt resultatkrav. Merparten av ersättningen ges till hälso- och sjukvårdsnämnden som fördelar medlen

vidare till de nämnder och egenägda bolag som nämnden har avtal med, nämnden uppdras att hantera denna ersättning genom tilläggsavtal. Trafiknämnden uppdras att på motsvarande sätt vidarefördela ersättning till trafikförvaltningen, AB SL och WÅAB.

Det kommande året, med den högsta löne- och prisutvecklingen sedan 1991 och ett vikande konjunkturläge, kommer att kräva tuffa prioriteringar i Region Stockholms samtliga verksamheter. Den politiska ledningen ska inte vara undantagen och kommer att sänka sitt anslag så att mer pengar kan tillföras till hälso- och sjukvården och kollektivtrafiken. Utöver det tas budgetposten regionstyrelsens oförutsedda medel bort, dessa 200 miljoner kronor fördelas i stället ut till verksamheterna och till direkta insatser.

Satsning för en hållbar kompetensförsörjning

En ny inriktning för personalpolitiken är avgörande för att klara kompetensförsörjningen på kort och lång sikt. Region Stockholm behöver rekrytera, utveckla och behålla medarbetare med rätt kompetens och erfarenhet – som en samlad arbetsgivare. Utifrån den demografiska utmaning som hela Sverige står inför är det även nödvändigt att vidareutveckla och införa nya arbetssätt för att använda tillgänglig kompetens på bästa möjliga sätt.

Personalen är hälso- och sjukvårdens viktigaste resurs. Vårdens kapacitet och kontinuitet är beroende av att medarbetare vill arbeta inom Region Stockholms verksamheter. Därför behövs ett lyhört ledarskap på alla nivåer och att arbetsvillkoren fortsatt stärks. Regionstyrelsen uppdras att komplettera den befintliga samverkansstrukturen med att inrätta ett samverkansforum med vårdfackliga organisationer och Region Stockholm, på såväl politisk nivå som tjänstemannanivå, vilket inkluderar en kommission 2023 för hälso- och sjukvårdspersonalens arbetsmiljö. Även möjligheten och kostnaden för att införa en extern och oberoende visselblåsartjänst ska ses över.

En minskad personalomsättning och minskad inhyrning av bemanning skapar den kontinuitet som är nödvändig för såväl patienterna som medarbetarna inom hälso- och sjukvården. Inhyrd bemanning ska vara ett komplement endast vid särskilda arbetstoppar. Detta förutsätter en absolut följsamhet till tecknat ramavtal och en regiongemensam plan för att minska beroendet av inhyrd bemanning.

Regionstyrelsen ansvarar för den strategiska kompetensförsörjningen för Region Stockholm som arbetsgivare samt för hälso- och sjukvården som helhet. Arbetet behöver förstärkas genom fler insatser för att förbättra medarbetarnas arbetsliv. Därför uppdras regionstyrelsen att ta fram och

implementera en kompetensförsörjningsstrategi med fokus att Region Stockholm ska vara en attraktiv och hållbar arbetsgivare. Strategin ska ta sikte på bättre arbetsvillkor, hållbar schemaläggning med utrymme för återhämtning, möjlighet till arbetstidsförkortning för de som arbetar mycket kväll och natt, rotationstjänstgöring och ökat inflytande för medarbetarna. Regionstyrelsen uppdras också att formulera en ny och tillämpbar inriktning för lönepolitiken där erfarenhet, kompetens och vårdtyngd värderas upp.

Arbetet för att utveckla insatser för att säkra bemanningen av undersköterskor och sjuksköterskor inom sjukvårdens 24/7-verksamheter kommer att förstärkas. Erfarenheter från pågående arbetstidsavtal med Vårdförbundet och det så kallade åttapunktsprogrammet inom förlossningsvården ska utvärderas och erfarenheterna användas framåt. Utvärderingen ska ligga till grund för att ta fram en handlingsplan och modell för att införa en arbetstidsförkortning för barnmorskor och undersköterskor inom förlossningsvården. Ambitionen är att en ny modell för arbetstidsförkortning och -förläggning ska vara klar för beslut under det fjärde kvartalet 2024.

Region Stockholm kommer även att, inom ramen för arbetet med kompetensförsörjningsstrategin, påbörja arbetet med en tydlig löneutveckling för de medarbetare inom 24/7-verksamheterna som väljer att stanna kvar. Den individuella lönesättningen finns kvar i grunden. Omvårdnadsperspektivet ska stärkas i alla led, för att underlätta rekryteringen av omvårdnadspersonal i enlighet med den så kallade Magnetmodellen.

Nämnder och bolag ska arbeta aktivt och systematiskt med den fysiska, sociala och organisatoriska arbetsmiljön, med utgångspunkt i Region Stockholms styrande dokument. Riktade och tidiga hälsofrämjande insatser för en bättre arbetsmiljö och för minskad ohälsa och sjukfrånvaro ska finnas i alla verksamheter med en förebyggande ansats. Regionstyrelsen uppdras att inom sitt anslag under 2023 avsätta 100 miljoner kronor till finansiering av sådana insatser.

För att tillvarata Region Stockholms samlade kompetens på bästa sätt ska nämnder och bolag tillsammans arbeta som en arbetsgivare. En förutsättning för detta är att tecknandet av kollektivavtal och tillämpningen av villkor som lön, förmåner och arbetstider samordnas. På så sätt avlastas verksamheterna och likvärdiga villkor för regionens olika verksamheter säkerställs, detta är särskilt viktigt inom hälso- och sjukvården. Regionstyrelsen behöver därför återkomma med förslag på nödvändiga ändringar i styrande dokument i syfte att regionstyrelsen framöver ska ansvara för att

teckna och förvalta Region Stockholms kollektivavtal för nämnder och bolag. Regionstyrelsen uppdras också att under 2023 införa ett erbjudande om förmånscykel till alla medarbetare i Region Stockholm.

Som en attraktiv arbetsgivare ska medarbetarna garanteras kontinuerlig kompetensutveckling och hälso- och sjukvårdsnämnden uppdras att utreda reglering av och införa krav på kontinuerlig kompetensutveckling i avtalen med vårdgivare. Genom en starkare samlad styrning och gemensam behovsinventering kan Region Stockholms resurser för utbildning och kompetensutveckling användas bättre. Regionstyrelsen och hälso- och sjukvårdsnämnden uppdras därför att verka för en mer aktiv styrning av fortbildning för medarbetarna inom hälso- och sjukvården. Styrning och organisation, oavsett driftsform, ska på alla nivåer präglas av en syn på utbildning, forskning och kompetensutveckling som en integrerad del i den ordinarie verksamheten, det skapar förutsättningar för det livslånga lärandet och för löpande utveckling av verksamheten. Vidare är det nödvändigt med fortsatta insatser för att tillvarata kompetensen hos vårdpersonal med utländsk utbildning.

Regionstyrelsen uppdras att inom sitt anslag under 2023 avsätta 200 miljoner kronor till strategiska och långsiktiga insatser för Region Stockholms kompetensförsörjning. Region Stockholm ska fortsatt erbjuda betald vidareutbildning till barnmorska eller specialistsjuksköterska, erbjuda vidareutbildning för undersköterskor samt kompetenshöjande insatser som skapar förutsättningar för bättre vård och arbetsmiljö inom hälso- och sjukvården.

För att säkra tillgången på specialistläkare uppdras hälso- och sjukvårds-nämnden att genomföra en satsning på 40 miljoner kronor 2023 för att öka antalet AT- och BT-tjänster samt antalet ST-tjänster inom allmänmedicin där invånarnas framtida behov är störst. Särskild planering för fortsatt ökning av specialister inom allmänmedicin behövs för att klara omställ-ningen till en god och nära vård och löftet om en fast läkare. Under 2023 krävs också ett aktivt arbete med att implementera den nya ST-föreskriften som inkluderar en bastjänstgöring (BT).

Lösningar krävs som minskar tiden som går åt till administration som inte är påkallad för att öka kvaliteten i verksamheterna, så att den tiden kan ägnas åt verksamheternas kärnuppgifter.

De medarbetare inom hälso- och sjukvården som har nattjänst eller arbetar treskift har rätt att genomföra en hälsoundersökning. Det är dock ett erbjudande som i dagsläget inte realiseras i tillräckligt hög utsträckning inom Region Stockholms verksamheter. De egenägda vårdgivarna ska

därför säkerställa att befintliga regelverk för hälsoundersökningar i arbetslivet efterlevs. Hälsoundersökningar är en viktig komponent i att förebygga sjukskrivningar och trygga hälsan hos de personalgrupper som i hög utsträckning arbetar under obekväma arbetstider.

Borttagandet av kvarstannandekravet för sjuksköterskor som har fått lön under utbildning till specialistsjuksköterska eller barnmorska har resulterat i en otydlighet i hur fördelningen av finansieringsansvaret inom Region Stockholm ska se ut. Satsningen ska bibehållas på nuvarande nivå vad gäller antalet helårsstuderande för att säkra kompetensförsörjningen framåt. Därför övergår finansieringsansvaret för denna utbildningsform i sin helhet till regionstyrelsen.

Samordnad hälso- och sjukvård möjliggörs

Med stöd av lärdomar från pandemin har Region Stockholms moderbolag, Landstingshuset i Stockholm AB, LISAB, under 2022 arbetat med att samordna och bättre använda de egenägda vårdgivarnas resurser. En stärkt produktionssamordning har etablerats och gemensamma aktiviteter pågår. Samordningen inkluderar också privata vårdgivare och syftar till att operativt stärka vårdproduktionen genom bland annat kapacitetsplanering och samordning av slutenvårdsresurser, medicinskteknisk utrustning och kompetens, digitalisering och krisberedskap.

För att fortsätta det påbörjade arbetet, möjliggöra en ökad samordning och bygga vidare på tidigare erfarenheter uppdras regionstyrelsen att tillsätta en parlamentarisk utredning av styrningen av den egenägda vårdproduktionen för att få på plats en ny styrmodell, inklusive styrelsesammansättning, som är starkare, tydligare, får berörda förvaltningar att samverka i högre grad och ger möjligheter till ett utökat ansvarsutkrävande. Utredningen ska även överväga alternativ till den nuvarande beställar-utförarmodellen, se över om styrningen kan kompletteras med en geografisk nivåstrukturering och undersöka effekten av en avbolagisering av de egenägda akutsjukhusen.

Inom ramen för en förbättrad styrning av den egenägda vårdproduktionen är det även av vikt att åstadkomma en ökad insyn i bolagsstyrelserna. Det är viktigt utifrån såväl en demokratisk synvinkel som ett styrningsperspektiv. Därför ska utredningen även undersöka hur detta kan uppnås samt vilka för- och nackdelar det finns med nuvarande modell och andra modeller för tillsättning av styrelseledamöter. Inriktningen ska vara att representationen i bolagsstyrelserna ska innehålla en kombination av förtroendevalda, extern kompetens och personalrepresentanter.

Genom tillskapandet av en parlamentarisk utredning kan det säkerställas att den nya styrmodellen och de beslut som fattas utifrån utredningens slutsatser har bred politisk förankring och därför är hållbar på sikt.

För att bygga robusthet i vården och fylla vita fläckar där det idag saknas vård ska hinder undanröjas för att den egenägda vården ska kunna vara en mer aktiv part. Detta är en viktig insats för en mer jämlik hälsa i hela Stockholms län. Därför uppdras regionstyrelsen att se över reglementet för Stockholms läns sjukvårdsområde, SLSO, för att säkerställa att SLSO har möjlighet att öka sin vårdproduktion i egen regi.

1.2 En behovsstyrd hälso- och sjukvård av god kvalitet

Mittenkoalitionen kommer under mandatperioden att ha ett nytt inlyssnande ledarskap för hälso- och sjukvården. Vården i Region Stockholm behöver utvecklas till att bli mer behovsstyrd. Det är patienternas vårdbehov och professionen som ska styra utvecklingen tillsammans med mål om en god tillgänglighet. Köerna till Region Stockholms akutmottagningar ska kortas, primärvården ska byggas ut och tryggas och det växande behovet av vård för psykisk ohälsa ska mötas. Sjukvården i socioekonomiskt utsatta områden prioriteras.

Hälsofrämjande och förebyggande perspektiv
Att leva i socioekonomisk utsatthet påverkar allt i livet. Utbildning och inkomst har betydelse för var människor bor, vilket arbete de har och vilka förutsättningar de har att leva hälsosamma liv. Ojämlik hälsa är inte bara negativt för individer med sämre hälsa utan påverkar hela samhället, därför ska hälsoklyftorna i Stockholms län motverkas genom fler insatser för att stärka folkhälsan.

Närmare en fjärdedel av befolkningens ohälsa och vårdbehov kan kopplas till ohälsosamma levnadsvanor som kan förebyggas. För att vända trenden krävs evidensbaserade hälsofrämjande insatser som särskilt riktar sig till socioekonomiskt svagare grupper. Därtill behövs ökad kunskap om varför de psykiatriska diagnoserna ökar, framför allt bland unga.

I Region Stockholms kommunikation hänvisas invånarna i första hand till 1177.se som erbjuder såväl information och råd som digitala behandlingsprogram. Kvaliteten på 1177 Vårdguiden över telefon behöver stärkas för att minska hänvisningarna till sjukhusens akutmottagningar. Ett återtagande av 1177 Vårdguidens sjukvårdsrådgivning på telefon ska därför påbörjas och skyndsamt genomföras. Under mandatperioden ska ett ökat ansvar för

vårdcentralerna utredas gällande sjukvårdsrådgivning på telefon under dagtid till sina patienter.

Region Stockholm följer Socialstyrelsens rekommendationer om screening för bröst-, tarm-, och livmoderhalscancer. Pilotstudier pågår inom organiserad prostatatestning och lungcancer. Utvecklingen inom vaccinationsområdet går snabbt, tre nya rekommendationer har utfärdats under 2022; kostnadsfrihet för vissa vaccinationer, vaccination mot kikhosta till gravida och nationellt vaccinationsprogram mot pneumokocker. Region Stockholm inför successivt nationella rekommendationer om screening och vaccinationer.

Omhändertagandet av personer med funktionsnedsättning inom vården ska förbättras. En översyn ska genomföras av de hjälpmedelsavgifter som infördes under 2020 och ett högkostnadsskydd för tekniska hjälpmedel ska införas. Fritt val av hjälpmedel inom primär hörselrehabilitering kommer under mandatperioden att avskaffas för att ersättas med ett system som förbjuder tillverkare från att också vara förskrivare, samtidigt som tillgängligheten till vård och mångfalden av utförare upprätthålls. Arbetet påbörjas under 2023.

Mottagandet av våldsutsatta ska förbättras i hela hälso- och sjukvårdssystemet.

Nära vård för alla invånare

Vårdcentralerna ska fungera som nav för invånarnas hälso- och sjukvård, med helhetsansvar för somatisk och psykisk hälsa. Omställningen till nära vård behöver prioriteras upp för att skapa en stabil grund och kontinuitet.

En välfungerande primärvård där patienten upplever kontinuitet och där vårdcentralen tar helhetsansvar för sina patienter är en grund för ett välfungerande hälso- och sjukvårdssystem. När vårdcentralen ges kapacitet att ta hand om sina patienter och det finns lediga tider för de som behöver det kommer hänvisningar till närakuter och akutmottagningar att minska och multisjuka patienter mer sällan drabbas av sjukvårdskrävande försämringar.

Primärvårdens andel av sjukvårdsbudgeten ska därför öka under mandatperioden med sikte på att nå en fjärdedel år 2030. Region Stockholm ska växla upp arbetet för att förbättrad geografisk tillgänglighet, anpassade öppettider samt fast husläkare med listningstak. En handlingsplan för att nå 1 100 listade patienter per husläkare inom husläkaruppdraget ska tas fram, i enlighet med Socialstyrelsens riktvärde. För att stödja denna

utveckling kommer ersättningen till vårdcentralerna att höjas med fem procent 2023.

Arbetet med fast vårdkontakt för patienter med större behov av samordning är av stor vikt. När patienten enkelt kan komma i kontakt med sin fasta vårdkontakt skapas goda förutsättningar för kontinuitet och trygghet, vilket har stor betydelse inte minst för patienter med omfattande och komplexa vårdbehov. Under 2023 ska ett fortsatt utvecklingsarbete ske med fokus på ett förbättrat omhändertagande av patienter med störst medicinskt vårdbehov samt bibehållen hög tillgänglighet.

Under mandatperioden kommer ett utökat geografiskt områdesansvar med passiv listning och hälsofrämjande insatser för vårdcentralerna att införas. Förbättringsarbetet rörande samverkan mellan vårdcentraler, hemsjukvård och avancerad sjukvård i hemmet är ett långsiktigt arbete som kommer att prioriteras under mandatperioden. Arbetet bygger på att resurserna styrs från onödig byråkrati mot ökad tillit.

Vården för lätt till måttlig psykisk ohälsa på primärvårdsnivå ska utvecklas och kvalitetssäkras för att säkerställa en jämlik vård i hela länet med god kvalitet, och SLSO ska vid behov öppna nya mottagningar. Första linjens psykiatri för barn och unga ska ges möjlighet att pröva nya arbetssätt och utveckla en närmare samverkan med elevhälsa, skola och socialtjänst.

Ersättningssystemet för vårdcentralerna ska revideras under 2023 i syfte att ytterligare prioritera patienter med större vårdbehov, öka resurserna till mottagningar med tyngre patientunderlag och minska detaljstyrningen. När ersättningssystemet revideras ska den extra ersättningen för digitala besök från patienter listade på andra mottagningar tas bort. Även ersättningen för videobesök ska ses över och förändras.

Förebyggande insatser kompletterar vården av barn och unga
Under 2022 etablerades sex så kallade Malinamottagningar med uppdrag att erbjuda tidiga insatser för psykisk ohälsa för barn i åldern 0-5 år och deras familjer. Möjligheterna för vårdgivare att delta i familjecentraler tillsammans med kommunerna har utökats och arbetet kommer att följas upp. Under 2023-2025 genomförs en fortsatt utveckling av hembesöks-programmet, med utgångspunkt i barnavårdscentralerna. Det nya vårdvalet inom barn- och ungdomsmedicinsk öppenvård ska följas upp, med särskilt fokus på effekterna av den satsning som har gjorts för att främja behandling av barnobesitas. Utvecklingen av former för gemensam finansiering av verksamhet mellan primärvård, kommun och civilsamhälle behöver fortsätta, liksom åtgärder för att utöka den epidemiologiska bevakningen av barns hälsodata

Vårdcentralerna ska utgöra navet också för vården av barn och unga, de svårast sjuka barnen omhändertas på akutsjukhusen. I fokus under 2023 är att fortsatt säkerställa tillgänglighet samt vård på rätt kompetensnivå, liksom förbättrad ändamålsenlig styrning av patientflöden och ökat samarbete mellan olika vårdnivåer.

Belastningen inom barnsjukvården är hög, avseende köer både på akutmottagningar och till operation. Behoven inom barnsjukvården behöver mötas med rätt antal vårdplatser, genom att skapa en fullgod täckning av jourlinjer och genom att premiera specialistutbildning av befintlig personal med erfarenhet av barnsjukvård så att de kan fortsätta arbeta inom barnsjukvården med stärkt kompetens. Vårdkedjan ska bli mer sammanhållen genom stärkta sjukhusanslutna barn- och ungdomsmedicinska mottagningar och ökade krav på samarbete mellan dessa, barn- och ungdomsmedicinska mottagningar inom vårdvalen och vårdcentraler.

Förändrade arbetssätt för att möta en åldrande befolkning
Inom äldrevården, geriatriken, sker en utveckling mot förändrade arbetssätt med fokus på utveckling av öppenvården, förstärkt utskrivning och sammanhållen geriatrisk vård. Under 2023 fortsätter implementeringen av det nya it-stödet för informationsöverföring för utskrivningsprocessen, Lifecare SP. Fler patienter än idag ska erbjudas en sammanhållen individuell planering, SIP, även inom psykiatrin. Arbetet med kommunerna för en förbättrad utskrivningsprocess ska prioriteras för att motverka återinskrivningar. En ny struktur för länsövergripande samverkan mellan Region Stockholm och länets kommuner utformas och träder i kraft under 2023, liksom en gemensam handlingsplan för nära vård. Den lokala samverkan fortsätter att utvecklas med samordnande vårdcentraler i varje kommun och stadsdel.

Hälso- och sjukvårdsnämnden och primärvårdsnämnden ska långsiktigt planera för att möta vårdbehovet hos den ökande andelen äldre i befolkningen och i takt med att gruppen äldre blir fler behöver kompetenseffektiva vårdformer utvecklas. Basal och avancerad sjukvård i hemmet och på särskilda boenden utgör redan idag en betydande vårdform för personer med stora vårdbehov. För att minska risk för försvårad sjukdom och slutenvårdsbehov behöver snabb så kallad subakut tillgänglighet till den fasta vårdkontakten säkras i högre utsträckning, exempelvis genom digital kontakt, monitoreringsstöd och dagvårdsmöjligheter.

Den geriatriska vården organiseras idag genom ett flertal separata avtalsformer och vårdvalsområden. Hälso- och sjukvårdsnämnden behöver genomföra en översyn över avtalsformer och vårdvalsområden i syfte att säkerställa mer sammanhållna vårdkedjor för äldre samt en mer effektiv

vårdstruktur. Hänsyn till vårdtyngd och välplanerad utbyggnad av vårdplatser inom den geriatriska vården samt den avancerade sjukvården i hemmet ska vara centrala delar i detta.

Ett förbättrat akut omhändertagande

Invånare i behov av akut omhändertagande ska mötas av ett tillgängligt och effektivt vårdsystem. Det är särskilt angeläget att kunna få en snabb, så kallad subakut, kontakt och bedömning hos vårdcentralen för att undvika onödiga besök vid närakuter och på sjukhusens akutmottagningar.

Patienter med måttliga akuta tillstånd, vars vårdbehov inte kan mötas på vårdcentralen men som inte kräver akutsjukhusets resurser, erbjuds vård vid länets närakuter. Närakuternas lokalisering i anslutning till sjukhusens akutmottagningar tycks ha varit en framgångsfaktor. Systemet med närakuter ska utredas i sin helhet, i syfte att stärka kontinuiteten för patienten, samordna allmänläkar- och distriktssköterskeresurser samt avlasta akutmottagningarna mer ändamålsenligt än idag. Fler patienter ska färdigbehandlas på närakuten, i stället för att behöva flera olika vårdkontakter.

Det akuta omhändertagandet har förändrats och fler patienter söker nu vård vid närakuter än vid akutsjukhusens akutmottagningar. För de patienter som söker vård på akutmottagningar har vistelsetiderna ökat och särskilda åtgärder krävs för att komma till rätta med det. Den akuta vårdstrukturen ska ses över för att säkra rätt kapacitet över hela länet och ett stärkt mottagande. Högt prioriterat är att minska vistelsetiderna för patienter som är äldre än 80 år. Alla akutsjukhus arbetar med att utveckla arbetssätt kring det akuta omhändertagandet men ytterligare arbete krävs för att stärka grundbemanningen och sänka beläggningsgraden så att patientsäkerheten inte äventyras. Bemanning av dygnet-runt-verksamheten är centralt eftersom det är en förutsättning för tillgängliga vårdplatser. Andra möjliga åtgärder för geriatriska patienter är förstärkt utskrivning samt direktinläggning. Väntetiderna på akutmottagningarna ska kortas och det ska finnas tillräckligt med vårdplatser för att täcka behovet.

Akutsjukhusens anslag höjs med fyra procent 2023 jämfört med 2022. Resursförstärkningen ska bland annat gå till ökad grundbemanning, fler vårdplatser och satsningar på arbetsmiljön för vårdpersonalen. Köerna till akutmottagningarna ska kortas. Parallellt ska akutsjukhusen arbeta med åtgärder för att minska byråkrati och konsultanvändning. En starkare styrning behöver komma på plats för att säkerställa att resurserna används till rätt saker så att sjukhusen kan genomföra sina uppdrag.

Hälso- och sjukvårdsnämnden har inlett arbetet med att ta fram nya avtal för akutsjukhusen i egen regi, avtalen ska börja gälla 2024 och säkerställa

att invånarnas behov av vård på akutsjukhus tillgodoses. Avtalen ska gälla i fyra år, ge goda styrnings- och planeringsförutsättningar och justeras för pris- och löneutveckling. En ny modell där effektiviseringar nås genom färre administrativa beställningar och krav ska tas fram. Resurserna ska styras om från administration till personal, vårdplatser och ökad patientsäkerhet. Beläggningsgraden ska minska. Finansieringsformen för det akuta vårduppdraget ska ses över. Avtalen ska också främja flexibilitet, till exempel genom att begränsa detaljstyrningen och möjliggöra samarbete mellan aktörer för att jämna ut arbetsbelastning och möta patientens vårdbehov utan onödiga väntetider, avtalen ska också stimulera till samordnade investeringar i såväl lokaler som medicinteknisk utrustning. Avtalen ska slutligen främja utveckling av teknik, kompetens och arbetssätt som poliklinisering, digifysisk vård och delade vårdtillfällen. Ledsagning på sjukhus för personer med hörsel- och synnedsättning ska införas.

Under 2023 pågår också arbete med att, i enlighet med uppdrag i Budget 2022, upphandla S:t Görans sjukhus inför att nuvarande avtal löper ut i januari 2026. I upphandlingsarbetet ska särskild hänsyn tas för att hindra att sjukhusets verksamhet övertas av en geopolitiskt känslig aktör.

En specialistvård med patienten i fokus

Den somatiska specialistvården bedrivs vid akutsjukhusen och hos vårdgivare utanför akutsjukhusen. Region Stockholm har idag en hög tillgänglighet till första besök inom vården men sjukvården ska utvecklas mot att bli mer behovsstyrd. Detta har högsta prioritet. Fortsatt arbete krävs för att arbeta bort vårdköer så att länets invånare får vård inom vårdgarantin. Särskilt fokus ska läggas på de patienter som har störst behov.

Kostnadskontrollen ska stärkas för att möjliggöra en utbyggd primärvård och stärkta akutsjukhus. Lärdomarna från den utredning av vårdvals-systemet som gjordes under den föregående mandatperioden ska ligga till grund för ett fortsatt reformarbete. Inom den öppna specialistvården ligger fokus på att vidta åtgärder där vårdkonsumtionen har ökat utan att det är medicinskt motiverat. Det pågående arbetet med införande av remisskrav inom vårdvalen ska intensifieras. Detta arbete behöver intensifieras. Vårdvalsområden med hög kostnadsutveckling ska revideras eller avskaffas och i det senare fallet ska övergång ske från vårdval till akademiska specialistcentra, LOU eller sjukhus i egen regi.

Under 2023 kommer vårdområden som ögonsjukvård, rehabilitering och smärta att genomlysas för att säkra följsamhet till vårdprogram och riktlinjer. Revidering av vårdval specialiserad gynekologi, ryggkirurgi samt specialiserad ögonsjukvård förväntas slutföras under 2023. Vid revidering

av vårdval ska kostnadseffektiviseringar eftersträvas. I de fall synergier kan uppnås som ger kostnadssänkningar eller dämpar kostnadsutvecklingen ska de verkställas genom avtalsförändringar. Inom revideringen av vårdval specialiserad gynekologi ska perspektivet att säkerställa ett jämlikt vårdutbud över hela länet särskilt beaktas.

Akademiska specialistcentra ska ha en ledande roll i utvecklingen av vården, eftersom de fungerar väl som samordnande noder för vård, utbildning och forskning kring flera kroniska sjukdomar. De har även ett viktigt uppdrag att ge stöd till primärvården och en viktig roll i den strategi för den specialiserade somatiska vårdens roll i arbetet mot nära vård som behövs. Under 2023 inleds arbetet för att i enlighet med hälso- och sjukvårdsnämndens beslut i maj 2022 (HSN 2022-0492) ta fram nya avtal med SLSO om akademiska specialistcentra som ska gälla från och med 2025. Inriktningen är att fortsatt utveckla avtalsmodellen och då särskilt med koppling till FoUUI[1]-uppdragen. Därtill ska möjligheten att inrätta fler specialistcentra utredas, särskilt i samband med översyn av vårdval.

Akutsjukhusen ska kunna bedriva mer öppen specialistvård och ha en samordnande uppgift inom specialistområden. Syftet är att skapa en mer sammanhållen vårdkedja för patienterna, stärka specialistutbildningen samt kunna erbjuda rotationstjänster för en bättre arbetsmiljö inom dygnet-runt-vården. Detta påbörjas skyndsamt inom barnsjukvården. Möjligheten till mer produktionseffektiva vårduppdrag vid akutsjukhusen behöver tillämpas, så att jouruppdrag matchas med elektiva uppdrag. Förutsättningar krävs också för att säkerställa kompetensutveckling, utbildning och klinisk forskning.

Utvecklingen av cancervården behöver följas utifrån nedgången i diagnostik under pandemin, det gäller hela kedjan från upptäckt till behandling. Ett prioriterat område är att säkra rätt vårdutbud för patienterna i linje med Cancerplanen, så att rehabilitering ger förutsättningar att leva så bra liv som möjligt. Utifrån detta behov revideras vårdval specialiserad cancer-rehabilitering och planerad specialiserad lymfödembehandling. Området beaktas också i samband med revideringen av vårdval specialiserad gynekologi. Under mandatperioden ska även vårdvalet urologi ses över i syfte att stärka prostatacancervården och åstadkomma mer sammanhållna vårdkedjor.

En sjukvård som styr mer efter patienternas behov

Region Stockholm ska intensifiera arbetet med vårdbehovsanalyser för att kartlägga behoven och konsumtionen av vård i hela länet. Analyserna ska sedan, tillsammans med löpande analyser av vårdlokalsbehovet, ligga till

[1] FoUUI står för forskning, utbildning, utveckling och innovation.

grund för planering av etablering och utbyggnad av vårdmottagningar. Tydligare geografiska principer ska slås fast för hälso- och sjukvården, med utgångspunkt i de regionala stadskärnorna, för att säkerställa en jämlik och sammanhållen vård. Möjligheten till geografiskt avgränsade vårdvalsområden behöver under mandatperioden ses över som ett led i detta. En möjlighet för Region Stockholms vårdgivare i egen regi att ta över stängda mottagningar genom en hemköpsrätt ska därför ses över för att trygga hälso- och sjukvården.

Oseriösa eller geopolitiskt problematiska aktörer undergräver förtroendet för hälso- och sjukvården i Region Stockholm. Kraven för att bedriva vård ska höjas och skarpare ägarprövningar genomföras vid såväl nyetablering som ägarförändringar. Samma krav ska ställas på alla offentligt finansierade vårdgivare oavsett driftsform. Tydliga regler ska gälla för alla för att främja de vårdgivare som gör rätt för sig. Region Stockholms arbete för att motverka välfärdsbrott ska intensifieras.

Region Stockholm ska säkerställa att behovsprincipen styr när det kommer till medicinsk prioritering hos vårdgivare som har avtal med regionen. Detta ska tydligare kravställas i avtal utan att det inverkar på tillgängligheten.

Idag tar inte alla vårdgivare som finansieras av Region Stockholm sitt ansvar för utbildning och forskning, vilket undergräver den framtida kompetensförsörjningen och utvecklingen av vården. Därför ska kraven på att samtliga vårdgivare ska delta i utbildning och forskning skärpas. Hälso- och sjukvårdsnämnden behöver vidare ta fram förslag på hur ett krav kan ställas i avtalet med den privata vårdgivaren som ska säkerställa att deras medarbetare i händelse av kris ska kunna arbetsledas och förflyttas av Region Stockholm. Förvaltningen ska ta fram genomförandeplan för implementering av kraven i avtalen. Frågan rörande krigsplacering utreds även under året.

Nuvarande vårdvalssystem innebär svårigheter för idéburna vårdgivare att etablera sig i Region Stockholm. Den nya lagen om idéburen vård ska tillämpas i Region Stockholm och ett särskilt fokus ska vara att stärka den idéburna vården genom bland annat partnerskap. Detta ökar mångfalden inom vården och främjar nya arbetssätt.

Bättre förlossningsvård för födande och medarbetare

Regionfullmäktige beslutade 2021 om det så kallade åttapunktsprogrammet för framtidens förlossningsvård. Det innebär bland annat en utveckling mot arbetssätt som möjliggör en barnmorska per födande i aktiv fas och tydliga kompetens- och karriärmodeller. Regionfullmäktige beslutade också om

utökade anslag för förlossningsvården om totalt 555,5 miljoner kronor under 2022-2025.

Parallellt med införandet av programmet pågår förberedelser inför öppnandet av en ny förlossningsenhet på S:t Görans sjukhus under våren 2023. Det innebär, i kombination med sjunkande förlossningstal, att Region Stockholm i sin plan för kapacitet nu ser ett överskott inom förlossningsvården. Det innebär inte att krisen inom förlossningsvården är löst. Aktiva insatser behöver fortsätta för att förbättra tillgänglighet, arbetsmiljö och bemanning.

Ersättningarna inom förlossningsvården ska bli mer ändamålsenliga och tillgodose att varje gravid kvinna får en ännu tryggare, bättre och mer behovsanpassad vård. Stort fokus läggs på att helt arbeta bort undvikbara förlossningsrelaterade skador. Ersättningen till vårdvalet förlossningsvård ska öka för att stärka arbetet med modellen Min barnmorska samt hemförlossning. Under mandatperioden ska barnmorskeledda enheter inom klinikerna införas, i tät dialog med verksamheterna.

Arbetet ska stärkas för att alla kvinnor ska kunna ta del av den viktiga vården efter förlossning. Därför behövs en eftervårdsgaranti som innefattar amningsstöd och nollvision för oupptäckta förlossningsskador. Hälso- och sjukvårdsnämnden uppdras att utreda hur en mer sammanhållen kvinnosjukvård skulle kunna utformas genom en översyn av avtalsformer.

Ett nytt sätt att välja förlossningsklinik införs under hösten 2022. Förändringen innebär att de gravida själva listar sig på en klinik genom en digital lösning vilket förväntas leda till mindre administration för personalen på barnmorskemottagningarna samt större flexibilitet för den födande vid behov av byte av förlossningsenhet.

Tillgängligheten till psykiatrisk vård ska förbättras

Köerna till den specialiserade barn- och ungdomspsykiatrin, BUP, ska minska. Därför kommer det under mandatperioden att genomföras en riktad satsning på 200 miljoner kronor till detta område. Hälso- och sjukvårdsnämnden uppdras att under 2023 av dessa medel avsätta 80 miljoner kronor för en förbättrad arbetsmiljö och ökad bemanning för att uppnå en köfri BUP. Ett ständigt ökat patienttryck, framför allt från barn och unga i behov av utredning och behandling av neuropsykiatrisk funktionsnedsättning, NPF, har gjort att köerna till BUP har ökat. Under mandatperioden ska en förstärkt vårdgaranti införas successivt, som garanterar en vecka till första besök och 30 dagar till påbörjad behandling.

Arbetet med att implementera de geografiska riktlinjerna och överföra hela uppdraget för NPF-utredningar ska fortsätta, samtidigt som fler uppsökande arbetssätt ska möjliggöras för att nå ut med vården där behoven är som störst. Det ökande behovet av vård för neuropsykiatriska funktionshinder ska mötas, och införandet av de nya nationella riktlinjerna för ADHD och autism ska prioriteras. Särskilt fokus ska läggas på stödjande åtgärder och utökade möjligheter att, i de fall det är lämpligt, ge stöd i väntan på utredning.

Arbetet med att utveckla Ungdomens hus och möjliggöra samlad slutenvård för barn- och ungdomspsykiatrin ska påskyndas.

Ätstörningsvården har under en period haft omfattande problem med tillgänglighet. Antalet patienter som väntar på första besök och behandling har minskat det senaste året men problemen kvarstår. En översyn av vårdstrukturen ska säkerställa vård på rätt vårdnivå samt utveckling av nationell högspecialiserad vård som Region Stockholm har fått i uppdrag att tillhandahålla.

Vårdstrukturen inom psykiatrin ses över för att säkerställa en god tillgänglighet till patienterna med störst vårdbehov, att patienterna omhändertas på rätt vårdnivå samt att vårdstrukturen är effektiv och bidrar till en hållbar kostnadsutveckling. Särskilt fokus ska läggas på att utveckla traumavården i hela vårdsystemet, och utbildningar i transkulturell vård ska tillhandahållas anställda i psykiatrin och i den tidiga vården för psykisk ohälsa som bedrivs på vårdcentralerna.

Tandvårdens villkor anpassas till omvärldsförutsättningarna
Det råder hård konkurrens om tandvårdspersonal. Folktandvården AB:s prislista för vuxentandvård höjs med 8,0 procent från och med den 15 januari 2023. Höjningen görs mot bakgrund av förändringar i Tandvård- och läkemedelsförmånsverkets, TLV:s, referenspriser, den generella kostnadsutvecklingen samt Folktandvårdens konkurrenssituation.

Ersättningen för tandvård av barn, den så kallade kapiteringsersättningen, har varit densamma under flera år. Inom denna del av tandvården föreligger också en viss oklarhet vad gäller hur olika behandlingar ska sorteras under allmän- respektive specialisttandvård. Detta riskerar att leda till att ge olika förutsättningar för Folktandvården Stockholm AB respektive för privata tandvårdsaktörer. Primärvårdsnämnden behöver höja kapiteringsersättningen till en skälig nivå givet kostnadsutvecklingen inom området och tydliggöra vilken tandvård för barn och ungdomar som ska hänföras till allmän- respektive specialisttandvård.

För att säkerställa tillgången till konsulttandläkare avseende tandreglering, som idag till stor del utförs av pensionerade tandläkare, ska en överföring av uppdraget genomföras från nuvarande upphandlade tandläkare till Folktandvården AB. För att säkerställa att sköra äldre som omfattas av tandvårdsstöd omhändertas på ett bra sätt och får en tandvård av god kvalitet, samt för att anpassa kostnaderna, genomförs under 2023-2025 en utökad granskning och kunskapshöjande insatser.

Informationen om och till patienterna förbättras

Arbetet för att befästa den positiva digitala utvecklingen under pandemin kommer att fortsätta under 2023. Region Stockholm bidrar aktivt till utvecklingen av webbplatsen 1177 för att den ska bli en samlingsplats för information för invånarna. Patienten ska där ges överblick över samtliga vårdkontakter och information om den egna vården samt kunna kontakta sina vårdgivare, hitta deras digitala tjänster och jämföra väntetider mellan vårdgivare. En jämförartjänst för hälso- och sjukvården där fakta och kvalitetsmått om de olika vårdgivarna redovisas ska införas under mandatperioden.

Ett sammanhållet regionalt vårdinformationssystem är av stor betydelse för patienten. Region Stockholms breda vårdutbud medför att ett och samma vårdförlopp för en enskild patient fördelas på flera olika aktörer och vårdövergångar utgör i sig en särskild patientsäkerhetsrisk. Det finns därtill flera tekniska system vilket gör kommunikation mellan berörda parter komplicerad. Utgångspunkten för utveckling behöver vara patientens väg genom vården och vilka förutsättningar som behöver finnas för att den ska fungera säkert. Verktyg, gemensamma rutiner, termer och begrepp som underlättar ett sömlöst informationsflöde vid vårdens övergångar ska identifieras och åtgärdas.

Implementering av det regionala så kallade Masterdataprogrammet pågår, programmet skapar bland annat förutsättningar för att på sikt kunna införa ett gemensamt journalsystem hos Region Stockholms vårdgivare.

Angeläget att säkerställa en robust läkemedelsförsörjning

Leveransproblem för läkemedel har ökat i omfattning. Såväl nationellt som regionalt pågår arbete med att få till en mer robust läkemedelsförsörjning, främst genom uppbyggande av beredskapslager. Det nya avtalet för Region Stockholms läkemedelsförsörjning ställer högre krav på leverantören avseende lagerhållning och ansvar vid leveransproblem vilket har medför att avtalet har blivit cirka 70 procent dyrare än det tidigare.

Under kommande år introduceras ett antal mycket kostsamma läkemedel för vissa ovanliga ärftliga sjukdomar och cancersjukdomar. Samtidigt leder

patentutgångar till att läkemedel konkurrensutsätts och sjunker i pris. För att prissänkningar av så kallade biosimilarer ska resultera i produktbyte och kostnadsminskningar krävs informationsinsatser och uppföljning. Ett utökat kostnadsansvar för fler vårdgivare kan öka takten i det arbetet.

Arbetet med minskad förskrivning av antibiotika ska intensifieras.

En ny framtidsplan för en behovsstyrd och kostnadseffektiv hälso- och sjukvård

Under mandatperioden ska en uppdaterad framtidsplan för hälso- och sjukvården tas fram. Den ska ha sin utgångspunkt i den fortsatta omställningen till nära vård, samtidigt som Region Stockholm ska ha tillräcklig kapacitet inom akutsjukvården och en plan för antalet vårdplatser. Den tidigare framtidsplanen ska utvärderas utifrån resursanvändandet i hela hälso- och sjukvårdssystemet. Målbilden för en ny framtidsplan ska vara en behovsstyrd och kostnadseffektiv hälso- och sjukvård.

Region Stockholms ekonomiska läge är allvarligt och en förutsättning för att långsiktigt ha en ekonomi i balans är att genomföra verksamhetsförändringar för att säkerställa ett så effektivt hälso- och sjukvårdssystem som möjligt. Åtgärder som reducerar kostnader och förstärker intäkter krävs dessutom på både kort och lång sikt. En effektiv hälso- och sjukvård förutsätter att medicinskt baserade prioriteringsmekanismer används och att prioriteringar inom tillgängliga ekonomiska resurser baseras på hälsoekonomiska bedömningar.

En stor del av alla tillstånd som länets invånare söker information om och vård för kan hanteras genom egenvård. För invånare med tillstånd som medger egenvård behöver Region Stockholm i första hand tillhandahålla egenvårdsrådgivning, digital triagering, och digitala behandlingsprogram för att minska vårdkonsumtionen. När det gäller ett kostnadseffektivt omhändertagande av patienter som multisjuka äldre, kroniker och patienter med komplexa besvär och personer med psykisk sjukdom, behöver kontinuiteten ligga i fokus för att skapa ökad trygghet och färre vårdkontakter och återinläggningar. Att arbeta hälsofrämjande för att motverka sjukdom och ohälsa är även avgörande för att säkra kostnaderna för framtidens hälso- och sjukvård.

1.3 En attraktiv kollektivtrafik

Region Stockholm ska vara ledare i den hållbara utvecklingen. Kollektivtrafiken är motorn för den gröna omställningen i Stockholmsregionen eftersom den utgör navet för ett hållbart resande och är en förutsättning för att nå Region Stockholms klimatmål.

Kollektivtrafiken i Stockholm län ska bli världens bästa och den ska utgöra ryggraden för persontransporter i länet. Allt fler invånare och resenärer ska känna förtroende för att resa kollektivt. För att fler resenärer ska välja kollektivtrafiken krävs att trafikutbud och tjänster utvecklas utifrån resenärernas behov. En långsiktig utbyggnad av kollektivtrafiken ska ske, framtidens biljettsystem och biljettpriser ska utredas i syfte att biljett-utbudet ska vara attraktivt för invånarna. För en pålitlig och robust kollektivtrafik på kort och lång sikt är det också avgörande att ta hand om kollektivtrafikens anläggningar och fordon, och att kraftsamla för att kunna bygga ut och säkra helheten i ett robust och pålitligt system.

Kollektivtrafikens andel av de motoriserade resorna ska öka i högre takt genom att kollektivtrafik, cykel och gång främjas. Med en grön mobilitet kan Stockholmsregionens klimatpåverkan och trängsel minska.

Framtidens kollektivtrafik ska vara hållbar, attraktiv och trygg oavsett var resenärerna befinner sig. Hela länet ska få ta del av kollektivtrafiken eftersom den spelar en viktig roll i byggandet av en jämlik Stockholmsregion.

En offensiv riktning i en orolig tid

Omvärldens oroligheter tränger in i Region Stockholms verksamheter. Sverige och Stockholmsregionen förs in i en antågande lågkonjunktur med en hög inflation. En osäkerhet råder om indexutvecklingen inom den köpta trafiken samt övriga effekter på kostnader och investeringsutgifter till följd av bland annat högre inflation och räntor De ökade kostnaderna för drift, underhåll och avskrivningar ska mötas med effektiva åtgärder för att både behålla resenärer och locka fler nya resenärer till kollektivtrafiken. Vidare ska kostnadsreducerande åtgärder vidtas.

Parallellt med denna utveckling noteras att kollektivtrafikens resenärsandel återhämtar sig stadigt efter pandemin. Allt fler väljer återigen kollektiv-trafiken som färdmedel. Men resandet i kollektivtrafiken har förändrats, mycket på grund av den utveckling av distansarbete och ändrade resvanor som skedde till följd av pandemin. I oktober månad 2022 nådde resandet upp till 84 procent av resandet motsvarande månad 2019. Under 2023 bedöms resandet nå omkring 90 procent av resenärsvolymerna år 2019, därefter behöver kollektivtrafikens resenärsandel öka i snabbare takt. Biljettintäkterna har återhämtat sig under 2022 som en följd av taxehöjningar och att allt fler resenärer i högre utsträckning än tidigare använder reskassa eller enkelbiljetter under sina resor. Biljettintäkterna 2023 väntas därför uppgå till 100 procent av 2019 års nivå.

Åtgärder för en ekonomi i balans

Lågkonjunkturen kan påverka resandet. På längre sikt kan resandet väntas öka långsammare än enligt tidigare prognoser eftersom länets mycket snabba befolkningstillväxt har dämpats. Region Stockholm ska genomföra effektiva åtgärder för att fler invånare ska uppleva kollektivtrafiken som ett självklart sätt att resa. Resenärernas behov ska styra åtgärderna.

Trafiknämnden uppdras att budgetera koncernen AB SL i enlighet med dessa förutsättningar för att säkerställa kollektivtrafikens långsiktiga finansiering och attraktivitet. I arbetet ska trafiknämnden beakta beslutat anslag och resultatkrav.

Kollektivtrafikens kostnadsutveckling har vuxit i en allt högre takt under de senaste åren. Ett arbete med att effektivisera och anpassa kollektivtrafiken till ett nytt läge efter pandemin är nödvändigt för att möta nya resvanor och beteenden. Planering av kollektivtrafik har relativt långa ledtider varför planering av trafikförändringar måste ske med god framförhållning. Under pandemin ökades trafikutbudet för att minska smittspridningen och 2022 upprätthölls ett fullt trafikutbud. I beslut om trafikplaneringen för 2023 är ambitionen att köra full trafik. Samtidigt har invånarnas resvanor och resmönster förändrats, det är därför nödvändigt att justera trafikutbudet efter den nya efterfrågan, med målet att kollektivtrafikens andel av de motoriserade resorna ska öka.

Trafiknämnden uppdras att göra en översyn av hur trafikutbudet kan justeras inför trafikplaneringen 2024 för att anpassa det till ett förändrat resande och ekonomiska förutsättningar. Trafiknämnden uppdras också att presentera ett sparprogram för att minska förvaltningens kostnader med minst 100 miljoner kronor under 2023, samt presentera liknande sparprogram för kommande budgetår.

En stor mängd nya trafikavtal, motsvarande över 80 procent av den totalt köpta trafiken, kommer att upphandlas de kommande åren fram till 2026. Vid nya avtal ska hållbara, kostnadseffektiva och innovativa lösningar utgöra inriktningen. Region Stockholm ska ha ett neutralt synsätt på olika driftsformer i kollektivtrafiken. Den aktör som i god konkurrens ger bäst kvalitet, styrförmåga och beredskap ska väljas oavsett driftsform. Trafiken i egen regi ska, i likhet med upphandlad driftsform, vara tidsbegränsad.

Innan egenregianbud eller drift i egen regi aktualiseras, behöver en analys som påvisar större effektivitet eller andra påtagliga fördelar göras. Trafiknämnden uppdras att utreda och föreslå för regionfullmäktige vilka förändringar i Region Stockholms styrande dokument som behövs för att uppnå en neutral hållning till olika driftformer. För att uppnå en neutral

hållning till olika driftformer uppdras trafiknämnden även att utreda vilka förändringar i dess organisation som behövs.

Inom kollektivtrafiken inleds 2023 en konsultväxling. Denna väntas pågå under tre års tid för att uppnå stärkt intern styrning och kontroll inom investeringsverksamheten och väntas leda till lägre investeringsutgifter. Fler ska anställas inom de egna verksamheterna i förhållande till konsulter, åtgärden är också är ett led i att vara en hållbar och attraktiv arbetsgivare. Det medför en tryggare kompetensförsörjning till lägre kostnad samtidigt som kunskapsöverföringen inom verksamheten underlättas.

Trafiknämnden uppdras att se över kollektivtrafikens fastighetsbestånd och anläggning utifrån hur det kan utnyttjas mer effektivt, inklusive genom energieffektivisering, i syfte att minska kostnaderna, öka intäkterna och göra trafiken mer attraktiv för att öka resandet. I uppdraget ingår att utreda förutsättningarna för och kostnaderna av att öka den egna energiproduktionen i form av solenergi.

Framtidens biljettsortiment och biljettpriser ska utredas

Region Stockholm ska påbörja ett långsiktigt arbete med att utforma framtidens biljettpriser och skapa utrymme för att bromsa den samlade taxeutvecklingen i relation till hushållens inkomster. Biljettpriserna i kollektivtrafiken, den så kallade SL-taxan, bibehålls under 2023 i enlighet med 2022 års nivåer för att göra kollektivtrafiken tillgänglig för fler.

Trafiknämnden uppdras att påbörja en utredning av hur kollektivtrafikens framtida biljettsortiment och taxor kan utvecklas och förändras i syfte att öka kollektivtrafikens attraktivitet samt dess tillgänglighet för studenter, barn, ungdomar och pensionärer. I utredningen ingår även övriga frågor som rör taxor och biljettsortiment. Arbetet i den tidigare parlamentariska biljettutredningen fortsätter som en del av den nya taxeutredningen.

Därutöver uppdras trafiknämnden att permanenta sommarlovskortet för barn och ungdomar 12 till 18 år gamla. Till 2024 utökas kortet till att gälla samtliga skollov.

En snabb resa från dörr till dörr

Det ska gå snabbt att resa med kollektivtrafiken. Samordning och möjlighet till snabba och effektiva byten mellan trafikslag är en viktig aspekt i detta. Behovet av framkomlighetsåtgärder är fortsatt stort och Region Stockholm ska därför accelerera arbetet med framkomlighetsåtgärder i samverkan med relevanta aktörer. Framkomlighetsarbetet ska fortsätta för att garantera fler resenärer en effektiv resa.

Ett långsiktigt arbete har påbörjats med bred samverkan kring fler busskörfält, så kallade BRT-lösningar (Bus Rapid Transit) för ökad busstrafik på tvären, prioritering av kollektivtrafiken i vägrummet, ökad signalljusprioritering och bättre strukturer för att kommunicera och koordinera planering av trafik. De sedan tidigare påbörjade åtgärderna för att öka framkomligheten ska fortsätta.

En testverksamhet med påstigning genom bussens alla dörrar vid busslinje 4 pågår med målet att korta resenärernas restid. Trafiknämnden uppdras att förbereda en expandering av pilotprojektet vid busslinje 4 till att efter avslut omfatta fler lämpliga stombusslinjer för påstigning genom bussens alla dörrar.

Kollektivtrafiken är avgörande för den gröna omställningen
Region Stockholm ska vara ledare i den gröna omställningen genom att fortsätta sitt arbete med att bli en klimatneutral region. Kollektivtrafiken utgör navet för ett hållbart resande och en attraktiv kollektivtrafik är helt avgörande för att nå regionens uppsatta klimatmål. Region Stockholm ska i högre takt arbeta för att öka kollektivtrafikens andel av de motoriserade resorna.

Redan idag bedrivs all kollektivtrafik på land i Stockholmsregionen helt av förnybara bränslen, i det är Stockholm den första huvudstadsregionen i världen. Den grunden bygger Region Stockholm vidare på. Trafiknämnden uppdras att påskynda elektrifieringen av bussflottan för att nå målet om en mer elektrifierad och förnybar fordonsflotta 2030.

Arbetet med sjötrafikutredningens del två, som utreder framtidens tonnage, fortsätter och har fortsatt en grön inriktning. Region Stockholm ska ställa krav på att fossilfria drivmedel med låga eller inga emissioner, såsom el, biogas och vätgas, successivt arbetas in i alla kommande pendelbåts- och skärgårdsupphandlingar för att nå målsättningen om en förnybar sjötrafik 2030, under förutsättning att det historiska tonnaget bevaras.

Den särskilda kollektivtrafiken, det vill säga färdtjänsten, har speciella förutsättningar men det är likväl viktigt att Region Stockholm ger goda förutsättningar för arbetet för en mer elektrifierad och förnybar fordonsflotta i färdtjänsten.

Region Stockholm är regional kollektivtrafikmyndighet i Stockholms län, med uppgift att i dialog med andra aktörer ta fram ett regionalt trafikförsörjningsprogram. Arbetet med ett nytt program har påbörjats och programmet väntas kunna antas under 2023.

En utbyggd, framtidsinriktad och stark kollektivtrafik
Stockholmsregionen växer, parallellt med denna utveckling ska utbyggnaden av kollektivtrafiken expanderas med nya linjer och dragningar. Ett större utbud av kollektivtrafik förstärker kapaciteten och tillgängligheten i hela Stockholmsregionen. Nu pågår en historisk utbyggnad av tunnelbanan. Den utgör kärnan i Stockholmsregionens kollektivtrafik och byggs ut mot Barkarby, Nacka och Arenastaden enligt 2013 års Stockholmsöverenskommelse.

Nästa steg i framtidens spårutbyggnad ska påbörjas för att säkra fler invånares tillgång till en effektiv och tillgänglig kollektivtrafik. Arbetet med de utpekade åtgärderna i Kollektivtrafikplan 2050 behöver fortsätta. Samtidigt behöver en systemövergripande utredning göras av hur framtidens tunnelbane- och spårtrafik behöver utvecklas för att uppnå kollektivtrafikens resenärsandelsmål för att avlasta det befintliga systemet. Utredningen behöver identifiera vilka nya investeringar som kan bidra till detta, exempelvis tunnelbana till Bromma flygplats, sammankoppling Hjulsta-Barkarby, utbyggnation Älvsjö-Hagsätra, tunnelbana till Fagersjö samt någon form av spårbunden trafik till Tyresö. Trafiknämnden uppdras att ta fram en behovsanalys för framtidens tunnelbane- och spårutbyggnad samt utreda kollektivtrafikplanens åtgärder.

Parallellt fortsätter arbetet med objekten inom Sverigeförhandlingen som slöts under våren 2017, enligt ingångna överenskommelser om tidigare-läggning och förskottering av tunnelbana Fridhemsplan-Älvsjö, Spårväg Syd och förlängning av Roslagsbanan till City. Utredningen om kollektiv-trafikförsörjning av Norra Djurgårdsstaden, med en förlängning av Spårväg City till Ropsten, ska utgöra grunden för en fortsatt dialog om finansiering med berörda intressenter. Region Stockholm ska ta ett särskilt ansvar för att samordna samtalen mellan de två övriga parterna Stockholms kommun och Lidingö kommun.

Region Stockholm ska vara en attraktiv arbetsgivare som lockar människor att arbeta för Stockholmsregionens utveckling. Personalen i kollektivtrafi-ken arbetar varje dag för att resenärerna ska möta en välfungerande kollektivtrafik och personalen ska ha goda arbetsvillkor. Trafiknämnden uppdras att fortsätta att utveckla system för uppföljning av krav på goda arbetsvillkor för personalen inom den upphandlade kollektivtrafiken och i egen drift.

Region Stockholm ska fortsätta att vara en aktiv kraft i att hitta moderna lösningar för framtidens finansieringsmodeller för kollektivtrafiken. Vidare ska Region Stockholm fortsatt verka för att regionalisera trängselskatten

med målsättningen att använda intäkterna för att bidra till bättre framkomlighet och hållbara transporter.

Skärgårds- och pendelbåtstrafiken utvecklas
Region Stockholm bedriver både skärgårds- och pendelbåtstrafik. Det finns en stor potential att använda länets vattenvägar mer effektivt och bygga ut sjötrafiken. På det sättet kopplas kommuner ihop med varandra, genvägar skapas och bilvägar liksom övrig landbaserad kollektivtrafik avlastas.

För att förbättra sjötrafiken och nå klimatmålen behöver Region Stockholm snarast investera i nytt egenägt pendelbåts- och skärgårdstonnage. Den pågående sjötrafikutredningens del två är vägledande i detta arbete. Trafiknämnden uppdras att under mandatperioden avsätta investeringsutrymme för ett nytt tonnage för sjötrafiken i enlighet med resultatet från sjötrafikutredningens del 2. Vidare uppdras trafiknämnden att utreda hur samarbete med privata rederier kan utvecklas. Nyttor för resenärer, juridiska, ekonomiska och planeringsmässiga förutsättningar ska prövas i utredningen, och intresset från privata rederier för biljettsamverkan ska särskilt kartläggas. Utifrån utredningens resultat tas nya ställningstaganden om att eventuellt pröva biljettsamverkan och synlighet i reseplanerare. Dialogen kring besöksnäringens trafikbehov ska också utvecklas.

Replipunkterna är viktiga knutpunkter där skärgårdens öar öppnas upp mot fastlandet. Dessa replipunkter måste utvecklas och moderniseras. För detta krävs nya resurser och en gemensam standard. Region Stockholm ska ta ett större samordningsansvar för replipunkterna och höja standarden inom sina egna ansvarområden, exempelvis väderskydd och trafikinformation. Region Stockholm ska inom dialogen verka för att replipunkterna blir tillgänglighetsanpassade och får toaletter, cykelparkeringar och serviceutbud samt stärka arbetet med väderskydd i sjötrafiken. Det pågående arbetet med medfinansiering av bryggor i skärgården fortsätter under mandatperioden, trafiknämnden uppdras att avsätta medel för det. Vidare överförs ansvaret för fraktbidraget från den tidigare tillväxt- och regionplanenämnden till trafiknämnden.

Pendelbåtstrafiken ska fortsatt byggas ut. Trafiknämnden uppdras därför att permanenta försöklinje 83 med en sömlös övergång och fortsätta försöket med linje 84 med en permanentning efter försöksperiodens avslut. Vidare behöver utmaningen med att hantera två olika taxor vid parallellgående trafik hanteras.

Den pågående dialogen med kommunerna om bryggor för pendelbåtstrafik fortsätter och skalas upp inför att nya pendelbåtslinjer från Sundbyberg-Gamla stan, Norra Ulvsunda-Hägersten och Ropsten-Täby införs under

mandatperioden. Trafiknämnden uppdras att förbereda linjerna för ett införande under mandatperioden genom relevanta utredningar gällande bryggor, tonnage och tidplan för upphandlingen.

En trygg och tillgänglig färdtjänst för hela länet
Den särskilda kollektivtrafiken, färdtjänsten är en viktig rättighet som utgår från att säkerställa jämlika möjligheter till deltagande i samhälle och att tillgodose alla invånares behov av att röra sig fritt. Resenärernas nöjdhet ska öka. I det syftet uppdras trafiknämnden att utreda en ny upphandlingsmodell med auktorisationsförfarande som innefattar att fler aktörer kan vara med och köra färdtjänst och där resenären har möjlighet att göra ett välinformerat val mellan de olika aktörerna. Trafiknämnden uppdras också att höja taket för fritidsresor för färdtjänsttaxi till 250 resor per år.

Trygghet i den allmänna kollektivtrafiken
Kollektivtrafikens resenärer ska känna sig trygga dygnet runt, under hela sin resa. Det systematiska arbetet med att förbättra den fysiska hållplatsmiljön vid otrygga platser ska utvidgas. Trygghetsskapande åtgärder, som att utöka andelen synlig personal i trafiken, ska fullföljas med bland annat fler trygghetsvärdar.

Utvecklingen av trygghetscentralen, samverkan för trygghetsskapande åtgärder och utbyggnaden av trygghetskameror för att täcka de vita fläckar som finns i och i anslutning till kollektivtrafiken fortsätter. Möjligheten att samla ordningsvakterna och biljettkontrollanterna i egen regi tillsammans med trygghetscentralen för ökad effektivitet och samordning ses över. Trygghetsarbetet ska utvecklas successivt i hela kollektivtrafiken. Trafiknämnden har sedan tidigare ett uppdrag att utveckla trygghetsarbetet i och i anslutning till kollektivtrafiken. Även civilsamhället behöver tillskapas en aktiv roll i arbetet med att öka tryggheten.

Trafiknämnden uppdras att komplettera det pågående uppdraget om att utveckla trygghetsuppdraget med att ta fram tydliga riktlinjer för hur samverkan med fastighetsägare, kommuner, polisen och civilsamhället ska utvecklas samt att fullfölja utökningen av andelen synlig personal.

Säkerheten och tillgängligheten i kollektivtrafiken måste säkerställas. Avvecklingen av tågvärdar kan bara ske om tryggheten och tillgängligheten kan garanteras. I avvaktande av en ny utredning pausas den pågående avvecklingen av tågvärdarna.

1.4 En regional utveckling för hållbar tillväxt

Revidering av den regionala utvecklingsplanen
Den regionala utvecklingsplanen för Stockholmsregionen, RUFS 2050 (LS 2015-0084, LS 2018-0279), antogs av dåvarande landstingsfullmäktige 2018 och drygt ett år senare antog regionfullmäktige den som regional utvecklingsstrategi, RUS, för Stockholms län. RUFS 2050 beskriver hur länets aktörer vill att Stockholmsregionen ska utvecklas och fungerar som en plattform för aktörernas fortsatta samverkan.

Inom ramen för denna samverkan driver och deltar Region Stockholm aktivt i nätverk om länets bostadsmarknad, transportinfrastruktur, elkraftförsörjning, internationella tillgänglighet, klimatomställning, kompetensförsörjning och trygghet. Region Stockholm fortsätter också att arbeta med att ta fram och tillgängliggöra statistik, prognoser och andra analyser om länets utveckling som kunskapsunderlag till bland andra länets kommuner.

Kraftsamling för ökad samverkan
Bostadsförsörjningen är ett komplext problem där marknadens aktörer, Region Stockholm och länets kommuner behöver samverka för att lösa den akuta bostadsbristen. Detta var bakgrunden till de regionala bostadssamtal som påbörjades förra mandatperioden. Region Stockholm behöver arbeta mer strategiskt med bostadsfrågorna tillsammans med andra regionala aktörer, såväl privata, som idéburna och offentliga och ta en tydligare samordnande roll för Stockholmsregionens bostadsförsörjning i syfte att främja byggandet eller bildandet av bostäder. Klimat- och regionutvecklingsnämnden uppdras därför att undersöka möjligheterna för tillskapandet av en samverkansplattform för bostäder. Om detta visar sig vara lämpligt ska nämnden utforma en sådan samverkansplattform.

Klimatarena Stockholm är en viktig samverkansyta för att tillsammans med näringsliv, akademi och kommuner kraftsamla för att minska länets utsläpp från exempelvis bebyggelsen och transporterna. Klimatarena Stockholm fokuserar på samverkan mellan länets olika aktörer för att skapa nya kontaktytor och synergieffekter i omställningsarbetet. Klimat- och regionutvecklingsnämnden uppdras att säkerställa att Klimatarena Stockholm övergår till Region Stockholms ordinarie verksamhet när projekttiden löper ut, liksom att föreslå en långsiktig finansieringslösning för Klimatarena Stockholm som inte bygger på medlemsavgifter.

Energi- och kraftförsörjning har blivit en allt viktigare planeringsfråga. En långsiktig och stabil energiförsörjning är avgörande för klimatomställningen, bebyggelseutvecklingen, transportutvecklingen samt för hela

Stockholmsregionens tillväxt och näringsliv. En trygg elförsörjning är även kritisk för att Region Stockholm ska kunna bedriva sina egna verksamheter, som hälso- och sjukvård och kollektivtrafik. Klimat- och regionutvecklingsnämnden uppdras att utreda och ta fram förslag på hur Region Stockholm kan bli en kraftsamlande aktör för ökad förnybar energiproduktion, elektrifiering, effektivisering, och lagring i länet.

Samverkan inom områden som bland annat rör bostäder, energiförsörjning och klimat är en förutsättning för Region Stockholms arbete som regionalt utvecklingsansvarig. Vidare stärker Region Stockholm rollen genom deltagande i regionala, storregionala och nationella samverkansplattformar. Omställningen av transportsektorn är avgörande för att nå klimatmålen och därför uppdras klimat- och regionutvecklingsnämnden att, för Region Stockholms räkning, bli medlem i Fossilfritt Sverige.

Breddat regionalt samarbete för hållbar livsmedelsproduktion
En ökad regional livsmedelsproduktion skapar arbetstillfällen och bidrar till livsmedelsberedskapen. Region Stockholm ska aktivt bidra till skapandet av ett brett regionalt livsmedelskluster. Klimat- och regionutvecklingsnämnden uppdras att, utifrån den kartläggning och analys av förutsättningarna för ett regionalt livsmedelskluster som är under framtagande, föreslå hur arbetet ska konkretiseras.

En levande och tillgänglig skärgård
Region Stockholm strävar efter att Stockholms län ska ha en levande skärgård året runt, vilket gynnar både fastboende på öarna och besöksnäringen i länet. En plan för säsongsförlängning i skärgården är under framtagande och när denna är klar uppdras klimat- och regionutvecklingsnämnden att arbeta i enlighet med den.

Fraktbidraget är ett viktigt stöd för företagare i skärgården. För att effektivisera och förenkla hanteringen av fraktbidraget kommer det, inklusive dess riktlinjer, att flyttas från den tidigare tillväxt- och regionplanenämnden till trafiknämnden.

Skärgårdsstiftelsen har en viktig roll för att både förvalta och tillgängliggöra stora delar av skärgården. Region Stockholm är huvudfinansiär av Skärgårdsstiftelsen och klimat- och regionutvecklingsnämnden uppdras att under 2023 teckna ett nytt avtal med stiftelsen för att möjliggöra för stiftelsen att genomföra sitt uppdrag.

Tillväxt, innovation och forskning för en attraktiv stockholmsregion
Stockholmsregionen har förutsättningar att vara den mest dynamiska, attraktiva och hållbara platsen att leva på där tillväxt och innovation

kommer hela länet till del. Länets tillväxt- och innovationskluster genererar arbetstillfällen och ekonomisk utveckling och bidrar till hela landets välstånd. Region Stockholm behöver visa ledarskap i tillväxt- och näringslivsfrågor. Regionstyrelsen uppdras därför att inrätta ett tillväxt- och näringslivsråd som samlar näringslivets aktörer.

Ett viktigt verktyg inom tillväxt och regionplanering är de regionala tillväxtmedel som Region Stockholm har att tillgå, dels statliga 1:1-medel, dels de regionala tillväxt- och utvecklingsmedel som Region Stockholm själv finansierar. Nivån på de regionala tillväxtmedel som Region Stockholm förfogar över ska inte minska under 2023 jämfört med föregående år. Regionstyrelsen uppdras även att, i dialog med klimat- och regionutvecklingsnämnden, identifiera och därefter genomföra mobiliserande insatser för att säkerställa att Region Stockholms tillväxtmedel nyttjas i högre utsträckning.

Stockholmsregionen lider av en svår kompetensbrist samtidigt som en omfattande långtidsarbetslöshet riskerar att cementeras. Tillgång till kompetens är avgörande för Stockholmsregionens konkurrenskraft. Därför ska regionstyrelsen se till att samverkansytorna Kompetensarena Stockholm och Stockholmsregionens kompetensråd värnas och utvecklas under kommande år, där en insats kan vara att inrätta fler branschråd. Inom ramen för dessa samverkansytor ska Region Stockholm även verka för att öka antalet platser på yrkeshögskoleutbildningar i länet i syfte att säkra kompetensförsörjningen på länets arbetsmarknad.

Region Stockholms stöd till företagsutveckling breddas och utvecklas. Regionstyrelsen uppdras att 2023 ge Almi Företagspartner AB ett tillfälligt utökat bidrag om 2,5 miljoner kronor och Coompanion Stockholmsregionen 1,0 miljon kronor i regional medfinansiering.

Stockholmsregionen är ett nav för innovation och forskning, inte minst inom life science. Det är viktigt att Region Stockholm fortsätter att ha goda relationer till högskolor och universitet i länet. Ett centralt exempel på detta är det täta samarbetet mellan sjukvård, forskning och utbildning är en grundförutsättning för att ligga i framkant inom forskning och innovation, exempelvis inom medicinteknik och utveckling av behandlingsmetoder. Väl avvägda investeringar i forsknings-, innovations- och näringslivssamarbeten är viktiga för att främja länets internationella konkurrenskraft, dels för att bidra till att lösa samhällsutmaningar inom hälsa och sjukvård, dels för att klara klimatomställningen. Regionstyrelsen uppdras att se över hur Region Stockholm kan stärka samordningen med, och skapa en stabil och strategisk medfinansiering till, länets innovationshubbar, inkubatorer och science parks.

En allt högre andel av hälso- och sjukvården genomförs i primärvården, men detta återspeglas inte i fördelningen av forskningsmedel. När allt fler patienter vårdas på primärvårdsnivå måste även forskningen följa med ut från sjukhusen. De stora folksjukdomarna ska vara prioriterade. Därför uppdras regionstyrelsen att undersöka hur primärvårdens andel av forskningsmedlen kan utökas och hur forskningen inom hälso- och sjukvården kan stärkas på systemnivå.

Utbyggd hållbar infrastruktur och attraktiva regionala stadskärnor

Enligt RUFS 2050 ska de regionala stadskärnorna präglas av en hållbar stadsutveckling för attraktiva stadsmiljöer som ska fungera som föredömen i klimatomställningen. Därför uppdras klimat- och regionutvecklingsnämnden att initiera dialoger med kommuner och andra aktörer, i syfte att under mandatperioden och inom ramen för arbetet med revidering av den regionala utvecklingsplanen ta fram handlingsplaner för de regionala stadskärnorna. Handlingsplanerna ska vara till för att utveckla såväl klimat- och resurseffektiva som attraktiva regionala stadskärnor baserade på deras karaktärer och komparativa fördelar. Handlingsplanerna ska även beakta hur kulturen kan involveras när de regionala stadskärnorna utvecklas.

Stockholmsregionens aktörer tar sikte mot att regionen ska vara en resurseffektiv och resilient region utan klimatpåverkande utsläpp, och år 2030 ska minst 70 procent av alla resor inom länet ske med gång, cykel och kollektivtrafik. Region Stockholm har noterat att befintliga strategier och förslag på åtgärder inte räcker till för att klara klimatmålen. Region Stockholm ska aktivt verka för att klimatpåverkande utsläpp från transporter i Stockholmsregionen upphör till år 2035. Därför uppdras regionstyrelsen att under mandatperioden utreda möjligheterna till en Huvudstadsförhandling för hållbara transporter i Stockholms län med fokus på ett sammanhängande regionalt cykelvägnät, goda kollektivtrafiksförbindelser på tvären mellan regionala stadskärnor och viktig utveckling av tunnelbanetrafik och spårbunden trafik, samt på att bygga ihop saknade länkar mellan regionala stadskärnor, inklusive BRT-linjer som exempelvis Stockholmsbågen.

Regionstyrelsen ska även under året redogöra för arbetet med den trafikslagsövergripande regionala systemanalysen, ett pågående uppdrag från Budget 2022, och säkerställa att den ligger till grund för arbetet med RUFS, länsplan och andra relevanta planer och dokument.

RUFS 2050 gäller till 2026 och i Budget 2022 gav regionfullmäktige tillväxt- och regionplanenämnden i uppdrag att inleda arbetet med att revidera den regionala utvecklingsplanen. Arbetet ska präglas av en hög

ambitionsnivå, ske i nära samverkan med kommuner och andra aktörer och resultera i en mer levande och lättillgänglig plan. Samtliga berörda nämnder är delaktiga i framtagandet av planen. Processerna kring framtagande av en ny regional utvecklingsplan behöver även gå hand i hand med framtagandet av andra viktiga styrdokument, likt länsplanen.

Under 2023 ligger fokus i detta arbete på att dels sammanställa kunskap om nuläge, trender, behov och utmaningar inom olika områden, som kompetensförsörjning, bostäder, tekniska försörjningssystem och beredskap, dels förankra det fortsatta arbetet med länets aktörer. Ett underlag för samråd om planens utformning och inriktning ska vara färdigt i början av 2024.

Regional kultursamverkan för ett stärkt och fritt kulturliv
Fri kultur är en av demokratins hörnstenar, politiken ska stödja kulturen men måste fortsatt hålla principen om en armlängds avstånd. Ett levande kulturliv stärker attraktionskraften och bidrar till länets demokratiska utveckling. Kultursektorn i Stockholms län präglas fortfarande i viss utsträckning av den osäkerhet som pandemin medfört med sviktande besökssiffror. Kulturnämnden ska därför fortsatt värna sin roll för det fria kulturlivet genom en väl kalibrerad bidragsgivning, och fördjupa denna genom kunskapsunderlag och kartläggningar inte minst gällande de olika konstarternas regionala förutsättningar. Ett fortsatt samarbete med bland annat länets kommuner är angeläget och länskulturfunktionernas samlade utbud ska samordnas och än mer anpassas till länets förutsättningar.

Folkbildningen är en vital del av demokratin. Regionfullmäktige har beslutat om en folkbilningsstrategi i dialog med relevanta parter och aktörer. Kulturnämnden uppdras att arbeta i enlighet med strategin samt att göra en översyn av hur folkbildningens förutsättningar i länet kan stärkas ytterligare inom nämndens ekonomiska förutsättningar. Region Stockholm bidrar via kulturnämnden till finansieringen av länets folkhögskolor och möjliggör genom ersättning studier vid andra läns folkhögskolor för invånare från Stockholms län. Folkhögskolornas utbildningsform bidrar till kompetensförsörjningen och ersättningen från Region Stockholm ska fasas in till den nationella nivån.

Region Stockholm är huvudfinansiär av Stiftelsen Stockholms konserthus, och kulturnämnden uppdras att under 2023 teckna ett mandatbundet avtal med stiftelsen som inkluderar fastighetsunderhåll.

Jämlik och tillgänglig kultur med fokus på barn och unga
Stockholmsregionen har ett rikt kulturliv med en mångfald av röster, scener och konstnärliga uttryck. Genom stöd till kultur och föreningsliv bidrar

Region Stockholm till att öppna nya världar i en växande, kreativ och hållbar region. Barns och ungas kulturskapande ska premieras. En särskild plan för läs- och skrivfrämjande har tagits fram för att komplettera den regionala biblioteksplanen inom vilken läsfrämjande är ett prioriterat område. Under 2023 ska kulturnämnden genom Regionbiblioteket utöka satsningarna på stöd för skrivfrämjande till länets kommuner. Mer kan göras för att synliggöra Region Stockholms kulturfrämjande arbete och det rika kulturliv som finns i länet. Kulturnämnden uppdras att under 2023 undersöka förutsättningarna för att instifta ett årligt kulturpris för barn och unga i Stockholms län.

Jämlik tillgång till kultur i länet är en central fråga för Region Stockholms kulturpolitik. Tillgängligheten till kultur för barn och unga i länet är ojämn. Region Stockholm ska möjliggöra för fler att delta i kulturaktiviteter och därmed verka för att öka intresset för kultur bland barn och unga. Som ett första steg bör kulturnämnden kartlägga och analysera gruppen barn och ungas kulturvanor utifrån geografi, kön och socioekonomi.

Tillgänglig kultur i Region Stockholms verksamheter
Kultur i hälso- och sjukvården samt i kollektivtrafiken främjar ett ökat välbefinnande för länets invånare och bidrar till levande offentliga miljöer. Ett större kultur- och konstinnehåll i kollektivtrafikens miljöer skapar mervärde för såväl resenärer som kulturutövare. Kulturytor i tunnelbane- och pendeltågsmiljöer kan öka kollektivtrafikens attraktivitet samtidigt som kulturutövare ges utrymme att uppträda i offentliga miljöer. Kulturnämnden uppdras därför att undersöka förutsättningarna för att upplåta platser i kollektivtrafiken för fri kulturutövning, som i London och Paris. Detta bör dock ske förutsatt att det finns en efterfrågan och att utformningen sker i dialog med trafiknämnden samt sker på ett säkert sätt som inte begränsar tillgängligheten. För att minska administrationen i Region Stockholms verksamheter ska konst i Region Stockholms fastigheter inventeras var tredje år.

1.5 En effektiv organisation för invånarnas bästa

Organisationsförändringar för god styrförmåga
En ny politisk organisation har beslutats, syftet med den är att skapa en handlingskraftig organisation med god styrförmåga som kan ta tag i de utmaningar Region Stockholm står inför. Målsättningen är att tillföra mer medel till regionens hälso- och sjukvård och kollektivtrafik.

Genom att en ny primärvårdsnämnd inrättas förstärks den nära vården samtidigt som vårdcentralernas roll som nav för invånarnas hälso- och sjukvård säkerställs. Det inrättas fyra nya utskott under regionstyrelsen, däribland ett renodlat arbetsutskott och ett personal- och produktions-

utskott. Dessutom inrättas ett infrastruktur- och regionplaneutskott samt ett tillväxt- och innovationsutskott vars syfte är att förstärka Region Stockholms och Stockholmsregionens utveckling. Genom ett aktivt och ambitiöst hållbarhetsarbete ska Region Stockholm vara en föregångare och visa vägen i klimatomställningen. Klimat- och miljöfrågorna ska genomsyra hela verksamheten och kommer att styras genom både den nya klimat- och regionutvecklingsnämnden och den nyinrättade miljö- och hållbarhetsberedningen. Trafiknämndens arbete är också helt avgörande för Region Stockholms klimatarbete.

Hälso- och sjukvården i Region Stockholm ska bli mer behovsstyrd och ges i tid. Det ska vara patienternas vårdbehov som styr planering och utveckling av hälso- och sjukvården som ska bli mer jämlikt fördelad över hela Stockholms län.

Vården för psykisk hälsa ska prioriteras. Tillgängligheten till vården för psykisk hälsa ska förbättras genom stärkt vård för psykisk hälsa för alla åldrar i första linjen och kortare köer till barn- och ungdomspsykiatrin. Därför inrättas ett särskilt psykiatriutskott under hälso- och sjukvårdsnämnden.

Stärkt målstyrning och strategisk inriktning

Region Stockholm är en mål- och resultatstyrd organisation vilket innebär att nämnder och bolag ska uppnå regionfullmäktiges mål samtidigt som de når beslutade resultatkrav. Regionfullmäktiges mål och indikatorer för budgetperioden anges i bilaga 2. Det är prioriterat att antalet mål och indikatorer minskas i syfte att tydliggöra regionfullmäktiges viktigaste prioriteringar, minska administrationen och stärka målstyrningen. Genom minskad detaljstyrning ges verksamheterna möjlighet att utifrån sin kompetens och erfarenhet bedöma hur regionfullmäktiges mål ska nås på bästa sätt. Samtidigt måste Region Stockholms arbete med att utveckla hållbarhetsmål och indikatorer fortsätta för att avspegla regionens höga hållbarhetsambitioner och det lagstadgade kravet på hållbarhetsredovisning. Regionstyrelsen uppdras att under 2023 ta fram ett förslag till en ny målstruktur och en modell för målstyrning, i nära samverkan och dialog med nämnder och bolag.

Region Stockholms styrande dokument reglerar och vägleder hur Region Stockholms nämnder och bolag ska utföra och utveckla verksamheten inom olika områden. De styrande dokumenten har tillkommit succesivt under ett stort antal år och behöver aktualitetsprövas. För tydlig och administrativt effektiv styrning är det också nödvändigt att de blir färre, genom att styrande dokument inom relaterade områden revideras och slås samman eller genom att styrande dokument som inte är nödvändiga tas bort.

Regionstyrelsen uppdras därför att i dialog med nämnder och bolag se över samtliga gällande styrande dokument och i samband med sin tertialrapport 1 per april 2023 återkomma med ett förslag på vilka styrande dokument som kan upphöra att gälla, alternativt slås ihop.

Det osäkra ekonomiska läget belyser även vikten av att säkerställa årlig finansiering till regionens kärnverksamheter, oavsett konjunkturläge eller inflationstryck. För att förbättra möjligheterna att uppnå långsiktig ekonomisk balans ska regionstyrelsen inom ramen för översynen av styrande dokument uppdatera Region Stockholms policy för god ekonomisk hushållning.

Stärkt investeringsstyrning

Region Stockholms anläggningstillgångar växer snabbt vilket medför ökade driftkostnader och krav på ett systematiskt arbete med underhåll och ersättningsinvesteringar för att säkerställa robusthet i hälso- och sjukvården och kollektivtrafiken. För att stärka det systematiska arbetet med Regions Stockholms anläggningstillgångar behöver trafiknämnden och fastighets- och servicenämnden under 2023 säkerställa och aktualitetspröva långsiktiga planer för underhåll och ersättningsinvesteringar för samtliga anläggningstillgångar.

Prioriteringen av Region Stockholms investeringar ska genomföras så att de mest verksamhetskritiska behoven på systemnivå säkerställs. För hälso- och sjukvård innebär det en prioritering som utgår från en långsiktig vårdfastighetsstrategi kopplad till planerat framtida vårdbehov och utveckling. För kollektivtrafiken innebär det en prioritering anpassad till bedömt framtida resande och kollektivtrafikutbud och med hänsyn tagen till de avtal och överenskommelser som har ingåtts med andra parter.

Som grund för en sådan investeringsplanering krävs beslutsunderlag där investeringarnas totala utgifter och effekter på verksamhet och ekonomi tydligt framgår, inklusive systempåverkande konsekvenser och behov av följdinvesteringar. Indexering av investeringsobjekt ska i större utsträckning reflektera faktisk kostnadsutveckling. Beslutsfattaren behöver också ges tillräckligt underlag om vilka alternativa åtgärder som är möjliga, liksom konsekvenserna av att inte genomföra någon åtgärd, för att säkra bättre styrning. Därför uppdras regionstyrelsen att uppdatera Region Stockholms riktlinje för investeringar i syfte att åstadkomma bättre styrning och kontroll.

Förstärkt arbete med verksamhetsskydd och beredskap

Mot bakgrund av den säkerhetsmässigt försämrade omvärldsutvecklingen och statliga initiativ kommer Region Stockholm att ytterligare förstärka

arbetet med beredskapsfrågor och civilt försvar. Arbetet omfattar såväl kompetenshöjning, scenarioanalys och övning som krisplanering, säkerhetsskydd och försörjningsberedskap.

I stort sett alla nämnder och bolag är berörda och kommer att involveras än mer vartefter planerna realiseras. Arbetet leds och samordnas av regionstyrelsen som också ska sammanställa nämndernas och bolagens risk- och sårbarhetsanalyser till en koncernövergripande risk- och sårbarhetsanalys. Denna ska under 2023 rapporteras till Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Länsstyrelsen i Stockholms län samt Socialstyrelsen. Analysen ska inkludera en åtgärdsplan för hur identifierade risker ska tas omhand och en definiering av de områden och förmågor som först ska förstärkas med de resurser som kommer via de utökade riktade statsbidragen. Prioritering ska ske parallellt med scenarioplanering och övning för att genom en lärandeprocess identifiera lämplig dimensionering av försörjning, kompetenshöjning, it-säkerhet och robusthet för hälso- och sjukvårdens fastigheter samt vad Region Stockholm konkret ska bistå Försvarsmakten med.

Inom hälso- och sjukvården samt tandvården behöver Region Stockholm bedöma behovet av kapacitetsökning vad gäller material, medicinteknisk utrustning, lagerhållning och förutsättningarna för omställning av personalresurser. Detta gäller bland annat beredskap för storskalig smittspårning, provtagning och diagnostik. Det finns också nationella krav på att regionerna ska analysera risker för vårdverksamheten och på systemnivå planera för behovet av robusta vårdlokaler.

I takt med teknikutvecklingen ökar även de it- och cybersäkerhetsrelaterade riskerna. Region Stockholms förmåga att upptäckta avvikelser och potentiella hot i nätverk och kritiska it-system stärks ytterligare.

Omvärldsläget ställer krav på inköp och upphandling

Läget i omvärlden medför brister och leveransproblem som bedöms kvarstå åtminstone under 2023. Situationen bedöms kunna försämras inom samtliga marknader och verksamheterna rekommenderas att säkerställa tillgång till kritiska artiklar liksom överväga ökad lagerläggning. Verksamhetens behov kan också behöva ses över och anpassas till rådande läge. Kostnaderna för inköp inom de flesta inköpskategorier ökar mycket snabbt och bristhanteringen är därtill resurskrävande, särskilt inom de sjukvårdsnära inköpskategorierna. Situationen kräver tät dialog med leverantörer, tidiga beställningar och anpassning till marknadens möjligheter.

Mot denna bakgrund, och givet de utmanande ekonomiska förutsättningarna, behöver Region Stockholm utveckla en sammanhållen strategi för att säkerställa en robust och kostnadseffektiv försörjning genom ett ändamålsenligt, samordnat och resurseffektivt arbete med hållbara inköp, upphandling och lagerhållning. Regionstyrelsen uppdras därför att senast i samband med sin tertialrapport per april 2023 ta fram ett beslutsunderlag med detta syfte.

Effektiva försörjningstjänster

Fastighets- och servicenämnden har, genom serviceförvaltningen, i uppgift att utveckla effektiva försörjningstjänster. Verksamheten ska frigöra tid i kärnverksamheten och skapa synergieffekter och skalfördelar. Nämnden förväntas under 2023 fortsätta arbetet med konsolidering och effektivisering, samtidigt som övertagandet av verksamhet fortsätter i dialog med övriga nämnder och bolag. Kostnaderna för it-hårdvara, övriga varor, löner och tjänster ökar i takt med inflationen. Serviceförvaltningens prissättning ska i enlighet med Region Stockholms riktlinjer för ekonomistyrning bygga på självkostnadsprincipen och givet ovan nämnda effektiviseringar ska kostnadsutvecklingen, med hänsyn tagen till volym och innehållsförändringar, understiga inflation och arbetskostnadsindex.

Förutsättningar för fortsatt och robust digitalisering

Robust, stabil och utvecklingsbar it-infrastruktur är en förutsättning för att dra nytta av digitaliseringens fördelar och fortsätta utvecklingen med bland annat patientnära tjänster, effektiviserad administration och utveckling av så kallad digifysisk vård. I syfte bland annat att hantera kraftigt ökade trafikvolymer i Region Stockholms nätverk och digitala tjänster startades 2022 en treårig satsning för att stärka driftsäkerhet och kapacitet. Satsningen finansieras inom regionstyrelsens anslag och kommer att fortsätta under 2023-2024.

Omtag gällande Region Stockholms strategiska fastigheter

Det finns sedan tidigare beslut om att Region Stockholm ska fokusera på sina strategiska fastigheter och att ett antal av de fastigheter som klassificeras som marknadsfastigheter ska säljas. Regionstyrelsen har det övergripande ansvaret för arbetet medan genomförandet till övervägande del är ett operativt arbete som utförs av Locum AB. Förutsättningarna har delvis förändrats och regionstyrelsen uppdras att, i dialog med berörda nämnder och bolag, omdefiniera och uppdatera listan över strategiska fastigheter samt skyndsamt göra en särskild genomgång av stora försäljningsobjekt som Gamla Karolinska Solna (Nya Hagastaden) och markavyttringen av fastigheten Medicinaren 19, för att eventuellt justera inriktningen. Genomgången ska göras skyndsamt och får inte påverka Sverigeförhandlingen.

En långsiktig plan för mark- och fastighetsägande som beskriver hur lokalförsörjningen inom Region Stockholm ska hanteras är under framtagande. Det fortsatta arbetet med planen ska koordineras med regionstyrelsens uppdrag enligt ovan.

Vidare avförs försäljningen av fastigheterna Pilträdet 8, Glaven 6, Borrsvängen 9, Söderbymalm 3:241, och Asplunden från försäljningslistan. Arbetet ska, där det är relevant, göras i nära dialog med berörda kommuner och beslut om försäljning och omlokalisering vid senare skede ska göras med hänvisning till utredningen om strategiska fastigheter.

För att förstärka vårdutbudet i de södra delarna av länet uppdras fastighets- och servicenämnden att utreda förutsättningarna för nybyggnation av ett närsjukhus i Handen. Vidare avbryts avyttring av mark inom akutsjukhusens område, med undantag för fastigheten Medicinaren 19. För att öka trivseln i väntrum och andra miljöer uppdras Locum AB att i ökad utsträckning tillgängliggöra och använda fastighets- och servicenämndens konst för att öka trivseln i väntrum och andra miljöer där patienter vistas. Locum AB uppdras att skyndsamt utreda förutsättningarna för att upphandla ytor för installation av solceller och att kraftigt öka tillgången till laddplatser för verksamheter och anställda.

Ambitiöst hållbarhetsarbete i Region Stockholms verksamheter

I syfte att möjliggöra ett sammanhållet arbete med Region Stockholms ambitioner inom miljömässig, social och ekonomisk hållbarhet beslutade regionfullmäktige 2021 om en hållbarhetspolicy (RS 2019-0857) och en hållbarhetsstrategi (RS 2020-0779). De nya styrande dokumenten innebär delvis ändrade arbetssätt för Region Stockholms verksamheter i genomförandet av hållbarhetsarbetet.

Region Stockholm kan och ska genom ett aktivt och ambitiöst hållbarhetsarbete vara föregångare och visa vägen i klimatomställningen. Region Stockholm ska ligga i framkant gällande hållbar utveckling och alla verksamheter ska arbeta aktivt för ökad hållbarhet. Genom att höja klimatambitionerna kan Region Stockholm både bidra i omställningen och minska sin sårbarhet kopplat till exempelvis prisförändringar och tillgång till fossil energi. Senast 2035 ska Region Stockholm därför ha netto noll utsläpp. För att tydliggöra behoven uppdras regionstyrelsen att ta fram en koldioxidbudget för Region Stockholms egna verksamheter. Koldioxidbudgeten ska ligga till grund för prioriteringar inom klimatområdet.

Att en stor del av Region Stockholms reservkraft idag är fossilbaserad innebär inte bara en negativ klimatpåverkan utan är också en stor risk utifrån ett beredskapsperspektiv. Regionstyrelsen uppdras att, i dialog med

berörda nämnder och bolag, ta fram en plan för och påbörja arbetet med att ställa om Region Stockholms reservkraft från fossil till förnybar. Vidare är en utökad flexibilitetsmarknad viktigt för att motverka effektbrist i länet. Därför uppdras regionstyrelsen att ta fram en nytto- och riskanalys för Region Stockholms deltagande i Sthlmflex som grund för vidare ställningstagande.

Analyser avseende social hållbarhet, miljö och ekonomi tillämpas i samband med relevanta beslut, styrande dokument, projekt, investeringar, inköp samt avtal. Med syfte att förenkla och effektivisera Region Stockholms uppföljning och redovisning av hållbarhetsarbetet utvecklas och kompletteras relevanta, befintliga system och arbetssätt. Regionstyrelsen ska säkerställa att verksamheternas behov av stöd i detta möts med resurser för förankring och kompetenshöjande insatser. Fortsatt prioriterade områden är energieffektivitet, resurseffektivitet och cirkularitet, konsumtionsbaserad klimatpåverkan samt tillgänglighet, jämlikhet och likvärdighet. Genom kompetenshöjande insatser i samband med upphandling fortsätter arbetet med att kravställa och främja hållbarhet i upphandlingsprocessen. Regionstyrelsen uppdras att inom ramen för sitt uppsiktsansvar säkerställa att ställda hållbarhetskrav följs upp systematiskt för upphandlade varor, tjänster och verksamheter.

Processer inom koncernens verksamheter med hög resursförbrukning och möjlighet till cirkulära materialflöden ska identifieras och arbetet för ökad cirkularitet intensifieras. Regionstyrelsen uppdras att, inom ramen för kategoristyrningsarbetet, i större utsträckning gå från produktupphandling till tjänsteupphandling för att utveckla cirkulär hantering. Vidare är det viktigt att Region Stockholm arbetar aktivt tillsammans med akademi och företag samt bidrar som testbädd i utvecklingen av nya hållbara produkter och tekniker.

De största utsläppen från Region Stockholm är från transporterna. Arbetet med att ställa om Region Stockholms egna och leasade fordon till att drivas helt på förnybara bränslen med eldrift som förstahandsval är därför prioriterat. Regionstyrelsen uppdras att, i samråd med berörda verksamheter och bolag, utreda möjligheten till en mer effektiv samordning av Region Stockholms varudistribution i syfte att minska dess miljöbelastning. Regionstyrelsen uppdras också att föreslå indikatorer för hälsofrämjande måltider och kvalitativa indikatorer kopplade till social hållbarhet. Region Stockholms hållbarhetsarbete ska kommuniceras i det internationella arbetet för att sprida goda exempel och stärka Region Stockholms varumärke gentemot internationella investerare. Inom koncernen ska Region Stockholms årliga miljöpris fortsatt delas ut för att uppmärksamma inspirerande medarbetare och idéer som bidrar till en bättre miljö.

2. Ekonomiska förutsättningar

I detta kapitel beskrivs Region Stockholms övergripande ekonomiska förutsättningar för budgetåret 2023 och planåren 2024–2025. Utgångspunkten är en makroekonomisk bedömning och prognoser för befolkning, skatteunderlag och pensionskostnader. Dessa har använts som underlag för de budgeterade förutsättningar som anges i kapitel 3. Många av de beslut som fattas i budgeten kommer att påverka regionkoncernens ekonomi under många år, bland annat den tioåriga investeringsplanen. Därför ges också en utblick i ett längre perspektiv, med utgångspunkt bland annat i de bedömningar som har gjorts av Konjunkturinstitutet, Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) samt regeringen.

2.1 Makroekonomisk utblick

Den ekonomiska utvecklingen i världen

Den höga inflationen i stora delar av världen dämpar den globala konjunkturen och avmattningen blir alltmer tydlig. De europeiska ekonomierna har tillfälligt haft en relativt god tillväxt men läget försämras givet den snabba prisutvecklingen på energi och insatsvaror. För att hejda inflationen förväntas penningpolitiska åtstramningar i de flesta länder, vilket i sin tur leder till en ytterligare dämpad ekonomisk utveckling till följd av det snabbt förhöjda ränteläget. De höga energipriserna förväntas bestå under flera år.

Tabell 1. Ekonomiska nyckeltal 2021–2026

	Utfall 2021	Prognos 2022	Prognos 2023	Prognos 2024	Prognos 2025	Prognos 2026
BNP i världen	6,1	2,8	2,4	3,1	3,2	3,1
BNP i USA	5,7	1,7	0,8	1,8	2,1	2,1
BNP i euroområdet	5,2	3,1	0,1	1,8	1,9	1,7
Styrränta i USA**	0,3	4,3	4,3	3,8	3,3	2,8
Styrränta i euroområdet**	0,0	2,3	2,5	2,0	1,8	1,8
KPI i världen***	4,7	7,4	4,8	3,8	3,4	3,3
KPI i USA***	4,7	8,1	3,9	2,4	2,3	2,3
KPI i euroområdet***	3,5	7,9	4,6	3,0	2,5	2,2

** Fasta priser, kalenderkorrigerade världen, procentuell förändring.*
*** Procent. Vid årets slut.*
**** Genomsnittliga konsumentprisökningar i procent*
Källor: IMF, Riksbanken, SCB, Konjunkturinstitutet (2022-09-28)

Den ekonomiska utvecklingen i Sverige

Konjunkturinstitutets prognos från september pekar mot att inflationen (KPIF) i Sverige hamnar runt 7,7 procent 2022, vilket är den högsta inflationen sedan 1991. Den höga inflationen och inflationsförväntningarna

har lett till en penningpolitisk omläggning med flera höjningar av styrräntan som i början av 2023 förväntas vara 2,25 procent.

Konjunkturprognoserna pekar mot att tillväxten bromsar in och att Sverige kommer att befinna sig i en lågkonjunktur 2023 med risk för att det försämrade konjunkturläget kvarstår under flera år. Investeringarna inom offentlig sektor kan förväntas mildra nedgången och efterfrågan på arbetsmarknaden bedöms fortsatt vara stor varför arbetslösheten bedöms vara oförändrad. Det finns dock betydande strukturella problem gällande långtidsarbetslöshet och bakomliggande matchningsproblematik mellan tillgången och efterfrågan på olika kompetenser. Sverige har dessutom under flera år tappat i relativt välstånd mätt som både BNP per capita och BNP per arbetad timme. Sverige ligger nu runt genomsnittet vad gäller flera konkurrensfaktorer med stor påverkan på produktivitetsutvecklingen, som tillgången till kapital och infrastruktur, och trenden pekar fortsatt åt fel håll.

Konjunkturinstitutets barometer föll kraftigt i oktober och då särskilt hushållens konfidensindikator som låg på historiskt låga 48,3. Konfidens-indikatorerna för detaljhandeln och tillverkningsindustrin är svårtolkade. Nyckeltal som tidigare har indikerat att det går bra för företagen, som små varulager och höga orderstockar, kan i dagsläget i stället vara uttryck för allvarliga problem i produktions- eller leveranskedjor.

I sammanfattning råder det samsyn om att BNP-tillväxten de kommande åren faller från en hög nivå, att inflationen är hög även under 2023 men på en lägre nivå än 2022 samt att styrräntan stiger.

Tabell 2. Prognosjämförelse för BNP, arbetslöshet, sysselsättning och KPIF. Utfall för 2021 samt prognos för 2022–2025, procentuell förändring

Nyckeltal	Prognosmakare	2021	2022	2023	2024	2025
BNP	SKR 20/10	5,1	2,6	-0,9	1,8	2,6
	Konjunkturinstitutet 28/9	5,1	2,7	-0,1	2,0	2,5
	Regeringen 18/8	5,1	2,3	0,4	2,2	2,2
Arbetslöshet (procent av arbetskraften)	SKR 20/10	8,8	7,5	8,4	8,4	8,2
	Konjunkturinstitutet 28/9	8,8	7,4	7,7	8,0	7,9
	Regeringen 22/6	8,8	7,6	7,7	7,2	7,0
Sysselsättning	SKR 20/10	0,9	2,9	-0,3	0,5	1,1
	Konjunkturinstitutet 28/9	0,9	3,0	0,1	0,4	0,8
	Regeringen 18/8	0,9	2,8	0,5	0,8	0,8
Arbetade timmar	SKR 20/10	2,2	1,8	0,3	1,4	1,3
	Konjunkturinstitutet 28/9	2,3	1,9	1,4	1,0	0,9
	Regeringen 18/8	2,3	2,4	1,2	1,1	1,2

KPI med fast ränta, KPIF	SKR 20/10	2,4	7,5	5,0	1,5	1,7
	Konjunkturinstitutet 28/9	2,4	7,7	4,6	0,5	1,5
	Regeringen 18/8	2,4	7,3	3,9	2,0	2,0
Styrräntan (årsgenomsnitt)	SKR 20/10*	0,00	2,50	1,75	1,25	1,25
	Konjunkturinstitutet 28/9*	0,00	2,25	2,25	1,75	1,75
	Regeringen 18/8	0,00	0,67	2,00	2,00	2,00

** Slutet av året.*

Källor: Konjunkturinstitutet, Finansdepartementet och Sveriges Kommuner och Regioner, SKR (2022-10-20)

Den ekonomiska utvecklingen i Stockholms län

Stockholms län förväntas i stor utsträckning påverkas av ökade levnadskostnader, fallande bostadspriser och stigande räntor. Under det andra kvartalet 2022 föll Stockholmsbarometern för fjärde kvartalet i rad, till 91,9. Under det andra kvartalet 2021 låg barometern på 113,9. Trots att det övergripande stämningsläget nu är sämre än normalt var länets arbetsmarknad fortsatt stark jämfört med riket i sin helhet.

Liksom på nationell nivå finns det i Stockholms län en tydlig diskrepans mellan den kompetens som efterfrågas och den som finns tillgänglig, Stockholmsbarometern visar att bristen på arbetskraft utgör en flaskhals och ett betydande tillväxthinder. De dämpade tillväxtutsikterna på nationell och internationell nivå förväntas dessutom försämra utsikterna.

Det förhållandevis stora antalet arbetade timmar under 2022 gynnar Region Stockholm och håller uppe nivån på skatteintäkterna även 2023 och 2024, då de slutliga skatteintäkterna regleras först två år efter beskattningsåret. Både det försämrade konjunkturläget och situationen på arbetsmarknaden förväntas dock ge en försämrad skatteintäktsutveckling framöver vilket långsiktigt försvårar finansieringen av Region Stockholms verksamheter.

2.2 Befolkningsförändringar

Befolkningens storlek och sammansättning[2]

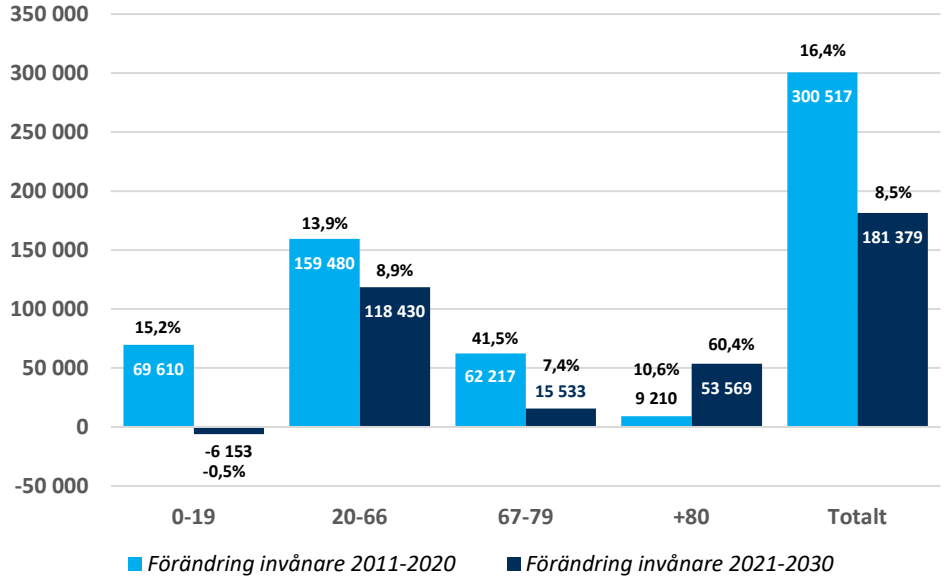
Antalet invånare i Stockholms län uppgick den sista december 2021 till 2 415 139 personer. Det motsvarar en ökning med 23 149 personer eller knappt en procent jämfört med 2020. Befolkningsökningen stod under året för nästan en tredjedel av rikets ökning. Under perioden till 2030 beräknas folkmängden i länet öka till 2 563 600 personer, en ökning med sju procent från 2020 eller en genomsnittlig årlig ökning med 0,7 procent.

[2] Uppgifterna i detta avsnitt är i huvudsak hämtade från Region Stockholm (2021), Stockholms läns prognos 2021 – Huvudrapport, Befolkningsprognos 2021–2030/60.

Medellivslängden väntas öka från 84,7 år till 86,6 år för kvinnor och från 80,5 år till 83,7 år för män.[3]

Under samma period fortsätter den demografiska försörjningskvoten att öka, det vill säga andelarna barn/unga och äldre i förhållande till andelen i förvärvsaktiv ålder, se Figur 1. Mellan 2020 och 2030 beräknas antalet barn och ungdomar 0–19 år minska med knappt en procent. Antalet i förvärvsaktiv ålder, 20–64 år, ökar med sex procent. Antalet äldre, från 65 år, ökar med 23 procent, varav åldersgruppen 80 år eller äldre ökar med 61 procent.

Figur 1. Utveckling av antalet invånare i Stockholms län, procent

Källor: SCB och Region Stockholm (2021), Stockholms läns prognos 2021 – Huvudrapport, Befolkningsprognos 2021-2030/60.

Stockholms län har ett negativt flyttningsnetto gentemot övriga Sverige och bedöms ha det under hela prognosperioden till 2030. Av de som idag flyttar från länet flyttar flest till Uppsala län och Södermanlands län, som ligger inom samma arbetsmarknadsregion som Stockholms län.

Befolkningstillväxten skiljer sig mellan länets kommuner. Av de 26 kommunerna väntas 23 öka sin folkmängd till 2030. Stockholm väntas öka folkmängden mest i absoluta tal medan Upplands-Bro och Järfälla beräknas öka mest procentuellt, över 20 procent. Endast i Danderyd, Salem och Nykvarn väntas antalet invånare bli färre. Förutom skillnader i födelsenetto och inrikes/utrikes flyttnetto påverkas utvecklingen av hur invånarna

[3] För riket antar SCB att medellivslängden under perioden 2021-2030 ökar från 84,8 till 85,7 år för kvinnor och från 81,2 till 82,9 år för män, det vill säga en mindre förändring än vad Region Stockholm prognostiserar för länet.

flyttar inom länet. Sex kommuner hade 2021 underskott gentemot övriga 20 kommuner, där flest flyttade från Stockholms stad, Solna, Botkyrka och Huddinge. De kommuner som tog emot flest från andra delar av länet var Nacka, Norrtälje, Haninge och Österåker.

Demografins påverkan på Region Stockholms intäkter
Befolkningens utveckling har stor betydelse för Region Stockholms ekonomiska förutsättningar. Länsinvånarnas beskattningsbara inkomst utgör underlaget för Region Stockholms skatteintäkter. De viktigaste parametrarna för skatteintäkten per invånare, den så kallade skattekraften, är antalet arbetade timmar och lönenivån. Det potentiella antalet arbetade timmar per invånare påverkas över tid negativt av att andelen invånare i förvärvsaktiv ålder minskar. Det faktiska antalet arbetade timmar och den faktiska skatteintäkten påverkas dock av arbetslöshet, självförsörjningsgrad och kompetensnivå i de förvärvsaktiva åldrarna.

Antalet arbetade timmar och lönenivån är också av stor betydelse för länets konkurrenskraft och bruttoregionalprodukt, BRP, som indirekt påverkar Region Stockholms ekonomiska förutsättningar på längre sikt. En hög arbetslöshet och låg självförsörjningsgrad bland den förvärvsaktiva delen av befolkningen påverkar de långsiktiga ekonomiska förutsättningarna negativt och förstärker därför effekterna av att befolkningen åldras. Låg arbetslöshet och hög självförsörjningsgrad har motsatt effekt.

Demografins påverkan på Region Stockholms kostnader
En åldrande befolkning innebär att kostnaderna inom hälso- och sjukvården väntas öka kraftigt. De ökade behoven, i kombination med stora pensionsavgångar, en minskande andel invånare i förvärvsaktiv ålder och en brist på efterfrågad kompetens bland invånarna i förvärvsaktiv ålder, medför en påtaglig risk för arbetskrafts- och kompetensbrist inom vårdyrken. Utvecklingen gäller hela landet och flera glesbefolkade regioner är betydligt hårdare drabbade än Stockholm.

Den demografiska utvecklingen påverkar även kollektivtrafiken om än inte lika påtagligt. Resandet förändras med befolkningens sammansättning och tillväxt, som går olika snabbt i olika delar av länet, liksom med var i länet som de flesta arbetsställena finns. Ett snabbt växande antal äldre påverkar behovet av färdtjänst. Behovet kan dock väntas öka långsammare än de demografiska förändringarna tack vare Region Stockholms åtgärder i den allmänna kollektivtrafiken som syftar till att den ska vara tillgänglig för så många som möjligt.

2.3 Skatteintäkter, utjämning och statsbidrag

Skatteintäkter

Region Stockholms samlade skatteintäkter består av tre delar; skatteintäkter, generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning. Utbetalningen av skattemedel är preliminär under beskattningsåret. Först det andra året efter beskattningsåret gör Skatteverket en slutavräkning vilket innebär att differensen mellan den preliminära och slutliga skatten regleras. De samlade skatteintäkterna påverkas i hög grad av befolkningsutvecklingen och arbetade timmar som utgör skatteunderlagets utveckling i riket och i Stockholms län. Skatteintäkterna påverkas också av de generella statsbidragens storlek och fördelning mellan regionerna samt av regelverket för den kommunalekonomiska utjämningen.

Region Stockholms skatteprognos, se Tabell 3. Region Stockholms samlade skatteintäkter baserat på SKR:s underlag, bygger på antagandet att skattesatsen är oförändrat 12,08 procent.

Tabell 3. Region Stockholms samlade skatteintäkter baserat på SKR:s underlag

Mkr	Utfall 2021	Prognos 2022	Prognos 2023	Prognos 2024	Prognos 2025
Skatteintäkter	81 930	87 627	91 670	95 940	100 069
Generella statsbidrag	7 109	7 388	7 573	7 785	8 003
Kommunalekonomisk utjämning	-1 070	-2 284	-5 041	-5 614	-6 241
Samlade skatteintäkter	**87 970**	**92 731**	**94 202**	**98 112**	**101 831**
Förändring från föregående år, mkr	3 065	4 761	1 471	3 910	3 719
Förändring från föregående år, procent	3,6	5,4	1,6	4,2	3,8
Förändring mot budget 2022 mkr	**498**	**3 043**	**2 429**	**3 732**	**4 502**

Källor: SKR (2022-10-20)

Prognosen för de samlade skatteintäkterna 2022–2025 har reviderats upp jämfört med den bedömning som ligger till grund för Region Stockholms budget för 2022. Inflationen innebär dock att de nominellt högre skatteintäkterna inte innebär någon reell resursförstärkning. Jämförelsen mellan den nominella och den reala utvecklingen av skatteunderlaget enligt SKR:s beräkningar redovisas i tabellen nedan.

Tabell 4. Skatteunderlag samt beräknad real utveckling baserat på SKR:s underlag, procentuell förändring

	2021	2022	2023	2024	2025
Nominellt skatteunderlag	5,3	5,2	4,0	4,5	4,1
Prisökning	2,9	3,6	6,0	3,9	-0,2
Realt skatteunderlag	2,6	2,0	–2,7	0,6	4,4

Källor: SKR (2022-10-20)

Det finns också betydande risker för den ekonomiska utvecklingen och därmed risk för att Region Stockholms skatteintäkter blir lägre än enligt prognosen för åren 2024 och framåt.

Generella statsbidrag

I generella statsbidrag ingår från och med 2023 endast bidraget för läkemedelsförmånerna som syftar till att ge regionerna förutsättningar att förskriva ändamålsenliga och säkra läkemedel till den enskilde invånaren. Storleken på bidraget fastställs i en överenskommelse mellan staten och SKR.

Kommunalekonomisk utjämning

Den kommunalekonomiska utjämningen syftar till att skapa likvärdiga ekonomiska förutsättningar för regioner och kommuner att ge service oberoende av skattekraft och kostnader som inte går att påverka. Region Stockholm är som enda region i Sverige nettobidragsgivare till systemet och 2021 uppgick avgiften till 1,1 miljarder kronor. År 2025 beräknas avgiften bli cirka 6,2 miljarder kronor, se Tabell 5. Kommunalekonomisk utjämning för Region Stockholm, utfall 2021 och prognos för 2022–2025, motsvarande över sex procent av de prognostiserade skatteintäkterna samma år. Som jämförelse var biljettintäkterna i kollektivtrafiken cirka 5,8 miljarder kronor 2021. Förändringen innebär att avgiften ökar med 5,2 miljarder kronor mellan 2021 och 2025.

Utjämningssystemet består av fyra delar: kostnadsutjämning, införandebidrag, inkomstutjämning och regleringspost. Införandebidraget syftar till att mildra effekterna av förändringar i den kommunalekonomiska utjämningen och upphör från och med 2023.

Inkomstutjämningen beräknas utifrån skattekraft och Region Stockholm är den enda av landets regioner som betalar en inkomstutjämningsavgift medan övriga regioner får ett inkomstutjämningsbidrag. Avgiften från och med 2023 beror på hur rikets och regionens skatteinkomster utvecklas i förhållande till varandra: Avgiften ökar när regionens skatteinkomster ökar i förhållande till rikets och vice versa.

Tabell 5. Kommunalekonomisk utjämning för Region Stockholm, utfall 2021 och prognos för 2022–2025

	Utfall 2021	2022	2023	2024	2025
Kostnadsutjämning	-1 715	-1 580	-2 272	-2 585	-2 686
Införandebidrag	940	137	0	0	0
Inkomstutjämning	-1 952	-2 424	-2 897	-3 036	-3 158
Regleringspost	1 657	1 583	128	7	-397
Summa kommunalekonomisk utjämning	**-1 070**	**-2 284**	**-5 041**	**-5 614**	**-6 241**

Källor: SKR (2022-10-20) och Region Stockholm

2.4 Riktade statsbidrag och överenskommelser

De riktade statsbidrag som är öronmärkta för särskilda ändamål medför i normalfallet också en motsvarande ökad kostnad. Inom Region Stockholm fördelas riktade statsbidrag oavkortat till den nämnd vars verksamhet bidraget avser, i vissa fall ingår dock riktade statsbidrag som är årligen återkommande i anslaget till nämnder och ingår i finansieringen av anslaget. Detta innebär att verksamheten är finansierad oavsett om ett riktat statsbidrag ändrar karaktär eller tas bort.

Det finns ännu inte några överenskommelser om riktade statsbidrag 2023–2024. För en större andel av de riktade statsbidragen utgår Region Stockholm från att de fasas ut förutom i de fall då de är årligen återkommande. Inom befintliga överenskommelser finns det ibland aviseringar för kommande år, i dessa fall är ramen för arbetet budgeterad för åren 2023-2025. Innehållet för dessa tydliggörs först i regeringens budgetproposition.

2.5 Pensioner

Pensionsskuld och pensionskostnad

Region Stockholms pensionsprognos är baserad på beräkningar genomförda av KPA Pension per 31 augusti 2022. Region Stockholms totala pensionsåtaganden beräknas vid utgången av 2022 uppgå till 58,0 miljarder kronor och öka till 66,7 miljarder kronor vid utgången av 2025, en ökning om 8,7 miljarder kronor motsvarande 15 procent i jämförelse med 2022. Avsättningarna fortsätter att öka och omfattar individer som är födda 1985 eller tidigare. Den så kallade ansvarsförbindelsen minskar kontinuerligt varje år och beräknas vara avslutad omkring år 2060.

Av Tabell 6 framgår att vid utgången av 2022 beräknas avsättningarna uppgå till 36,2 miljarder kronor och ansvarsförbindelsen till 21,7 miljarder kronor. Fram till och med utgången av 2025 beräknas avsättningarna öka med 38,8 procent och ansvarsförbindelsen minska med 2,8 procent i jämförelse med budgetåret 2022.

Tabell 6. Totala pensionsåtaganden, prognos jämfört med budgetåret 2022

Mkr	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
Prognos 2:22 (2022-08-31)	57 894	64 124	70 010	71 305
- varav avsättningar	*36 190*	*42 070*	*48 121*	*50 215*
- varav ansvarsförbindelser	*21 704*	*22 054*	*21 888*	*21 090*
Budget 2022	57 897	59 386	61 076	62 983
- varav avsättningar	*35 193*	*37 501*	*39 953*	*42 658*
- varav ansvarsförbindelser	*22 704*	*21 885*	*21 123*	*20 325*
Differens Prognos 2:21 - Budget 2022	**-3**	**4 738**	**8 934**	**8 322**

Av Tabell 7 framgår att de totala pensionskostnaderna 2022 beräknas uppgå till 6,1 miljarder kronor. I Budget 2022 inarbetades en tillkommande kostnad om 1,0 miljarder kronor avseende oförutsedda pensionskostnader för budgetåret 2022 och planåren 2023–2024. År 2025 beräknas pensionskostnaderna uppgå till 7,4 miljarder kronor vilket innebär en ökning med 1,3 miljarder kronor, motsvarande 22 procent, i jämförelse med budgetåret 2022.

Tabell 7. Samlade pensionskostnader, prognos jämfört med budgetåret 2022

Mkr	2022	2023	2024	2025
Prognos 2:22 (2022-08-31)	**6 070**	**10 917**	**11 468**	**7 405**
Budget 2022 *Prognos 3:21 (2021-08-31)* *	7 162	7 460	7 857	7 602
Differens Prognos 2:22 - Budget 2022	**-1 092**	**3 457**	**3 612**	**-197**

** Inklusive reserv för oförutsedda pensionskostnader om 1 000 miljoner kronor under åren 2022-2024.*

Kostnadspåverkande faktorer

De framtida pensionsåtagandena påverkas av antaganden om förändring över tid av beräkningsparametrar inom Riktlinjer för beräkning av pensionsskuld (RIPS) fram till respektive pensionsåtagandes slutbetalningstillfälle. Dessa parametrar utgörs av diskonteringsränta, livslängdsantaganden samt inflations- och löneutveckling.

Pensionsåtagandena värdesäkras genom att de räknas upp med den årliga inflationsutvecklingen och det är denna parameter som får störst genomslagskraft på pensionskostnaderna 2023–2024. För 2022 uppgår inflationsuppräkningen till 1,5 procent.[4]

Inflationsuppräkningen för 2023 har fastställts till 8,7 procent och är enligt SKR den största inflationsuppräkningen sedan 1991. För 2024 förutspås inflationsuppräkningen uppgå till 6,3 procent för att därefter minska till 2,5 procent för 2025 och 1,9 procent för 2026. Beräkningsmodellen inom RIPS tar inte hänsyn till faktisk inflationsutveckling på balansdagen under innevarande år, varför kostnadseffekten överförs till efterföljande år.

Den 1 januari 2023 träder det nya pensionsavtalet AKAP-KR inom den kommunala sektorn i kraft och ersätter härmed de nuvarande pensionsavtalen KAP-KL och AKAP-KL. Det nya avtalet är helt avgiftsbaserat, vilket innebär att avsättningen i balansräkningen på lång sikt kommer att fasas ut. Den årliga pensionsavgiften ökar från 4,5 till 6 procent på pensionsgrundande löner.

Individer som omfattas av förmånsbestämd ålderspension i KAP-KL kommer att få välja att antingen stanna kvar i detta avtal eller att gå över till

[4] Inflationen i beräkningsmodellen motsvarar förändringen av prisbasbeloppet, som fastställs av regeringen, under juli till och med juni och tillämpas från och med efterföljande år.

det nya avtalet. I det senare fallet tillkommer tilläggsavgifter under en övergångsperiod till och med 2026.

Den utökade avgiftsnivån och tilläggsavgifter kommer att medföra ökade pensionskostnader, det är dock i dagsläget inte möjligt att förutspå kostnadseffekten eftersom individernas val blir kända först under första halvåret 2023. I den aktuella prognosen antas att alla individer som idag omfattas av förmånsbestämd ålderspension stannar kvar i KAP-KL. Individer som omfattas av avtalet AKAP-KL överförs automatiskt till det nya avtalet, vilket innebär att kostnaden för de årliga pensionsavgifterna ökar för denna grupp.

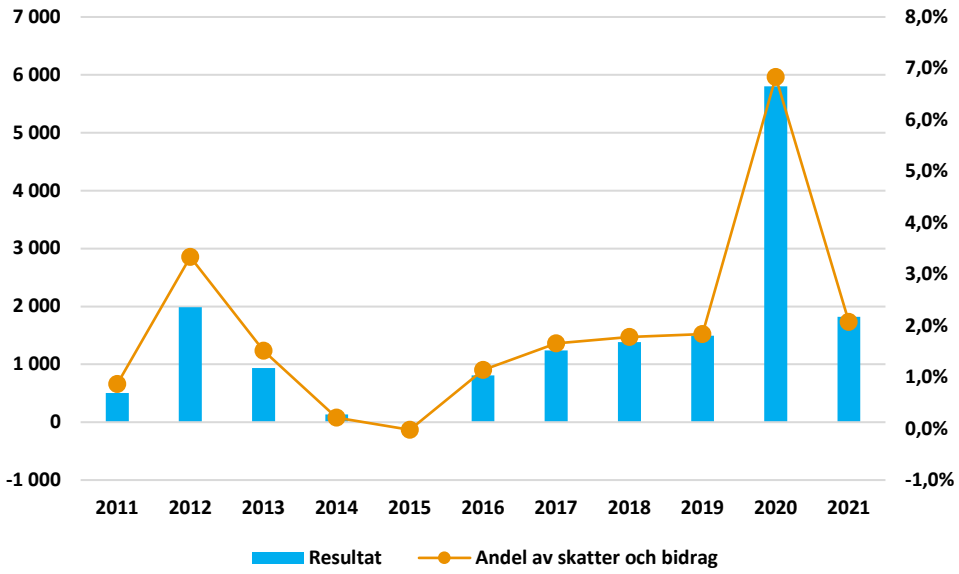
2.6 Sammanfattande ekonomiskt utgångsläge

Region Stockholms finansiella ställning har löpande stärkts under många år. Koncernens resultat under den senaste treårsperioden har medfört att Region Stockholms soliditet, den långsiktiga betalningsförmågan, inklusive ansvarsförbindelse för pensioner, har stärkts från -7,1 procent 2019 till 3,4 procent i delårsbokslutet augusti 2022.

Det innebär att Region Stockholms soliditet inklusive ansvarsförbindelsen är positiv och i linje med den målsättning som anges i Region Stockholms Policy för god ekonomisk hushållning (RS 2021-0285). Resultatet 2022 prognostiseras till 4,1 miljarder kronor, vilket är 4,0 miljarder kronor högre än det budgeterade resultatet på 142 miljoner kronor enligt budget 2022.

Lägre pensionskostnader, god skatteintäktsutveckling samt nettoöverskott från statsbidrag kopplade till pandemin har bidragit till överskotten som i sin helhet har återinvesterats i kollektivtrafik, vårdlokaler och medicinteknisk utrustning. Det har bidragit till att Region Stockholms lånebehov har minskat, liksom den finansiella sårbarheten vid räntehöjningar.

Figur 2. Region Stockholms resultat samt resultatets andel av skatter och bidrag, miljoner kronor samt procent

Region Stockholm ekonomiska utgångsläge har emellertid försämrats på kort tid. Inför 2023 påverkar ett antal faktorer resultatet negativt jämfört med budget för 2022. De största är följande:

- Högre pensionskostnader till följd av uppräkning av pensionsskulden, motsvarande 3,4 miljarder kronor jämfört med budget 2022.
- Högre avgift till kommunalekonomisk utjämning. Avgiften antas höjas med 2,5 miljarder kronor jämfört med budget 2022, främst till följd av att bidrag inom systemet avvecklas. Som jämförelse omsätter Region Stockholms färdtjänstverksamhet och Folktandvården AB cirka 1,8 miljarder kronor vardera.
- En minskning av riktade statsbidrag med 2,4 miljarder kronor 2023 i förhållande till budget 2022. De riktade statsbidragen har inneburit en högre kostnadsökningstakt än planerat, men har bidragit till att vårdköer efter pandemin har kunnat kortas.
- Den högsta inflationen sedan 1991.
- För hög kostnadsnivå inom hälso- och sjukvården och kollektivtrafiken samtidigt som produktionen har minskat.

Region Stockholms kostnader har sedan flera år ökat för snabbt i förhållande till intäkterna. Ökningen har delvis kunnat finansieras genom de riktade statsbidragen som har ökat med i genomsnitt drygt 20 procent per år under åren 2016-2019. Behovet av verksamhetsförändringar som begränsar kostnaderna har varit känt sedan länge, men planerade åtgärdsprogram med detta syfte fick pausas under pandemin. Flera nämnder och bolag inom Region Stockholm väntas göra stora underskott

2022 och också gå in i år 2023 med underliggande underskott givet de höga personalkostnaderna.

Sammantaget utgör dessa faktorer en ekonomisk utmaning för Region Stockholm och förmågan att finansiera verksamheten med en ekonomi i balans under 2023 och framåt. Läget kan dessutom försämras ytterligare beroende på hur konjunkturen utvecklas, i Sverige och globalt, vilket understryker vikten av verksamhetsförändringar som stärker resultatet.

3. Budgeterade ekonomiska förutsättningar

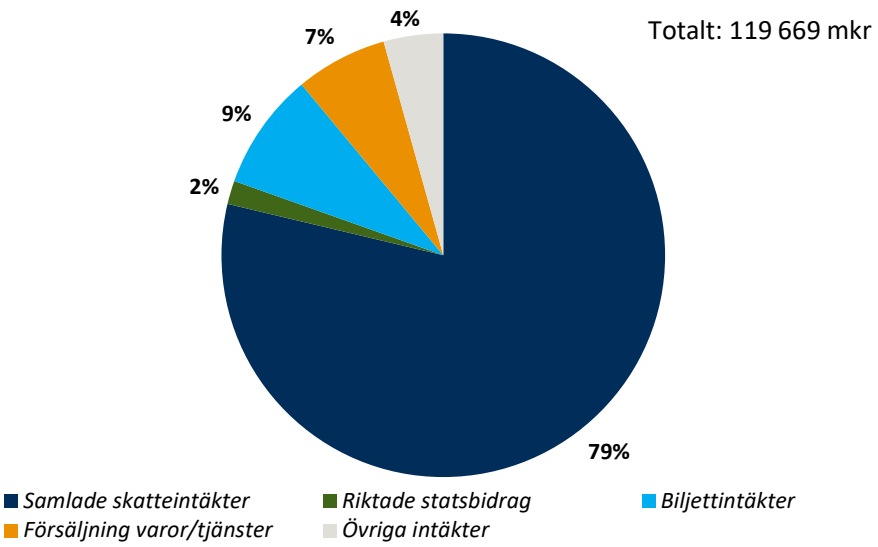
Region Stockholms budgeterade förutsättningar baseras på nämndernas och bolagens rapportering i samband med verksamhetsplan 2022. Förändringar har gjorts utifrån de makroekonomiska antaganden och prognoser som beskrivs i kapitel 2, samt justeringar som beskrivs i detta kapitel.

Nämnder och bolag kommer i samband med sin rapportering av verksamhetsplaner för 2023 att beräkna sina intäkter och kostnader utifrån regionfullmäktiges beslut och andra förutsättningar som avtal och överenskommelser. Det innebär att fördelningen av intäkter och kostnader förändras vilket påverkar det slutliga tabellverket. Detta slutliga tabellverk fastställs av regionstyrelsen i samband med ärendet Avstämning av Budget 2023 för Region Stockholm.

3.1 Finansiering av Region Stockholms verksamhet

I Figur 3 nedan illustreras fördelningen av Region Stockholms intäkter. Verksamheten finansieras till största delen av samlade skatteintäkter som under 2023 står för 79 procent av de totala intäkterna. Koncernens näst största intäkt utgörs av biljettintäkter inom kollektivtrafiken som står för nio procent av de totala intäkterna. Riktade statsbidrag är budgeterade till motsvarande två procent av de totala intäkterna, en kraftig minskning från budget 2022 då andelen var nära fyra procent. Försäljning av varor och tjänster, främst inom hälso- och sjukvården, uppgår till sju procent. Övriga intäkter, till stor del statsbidrag för momskompensation, uppgår till fyra procent.

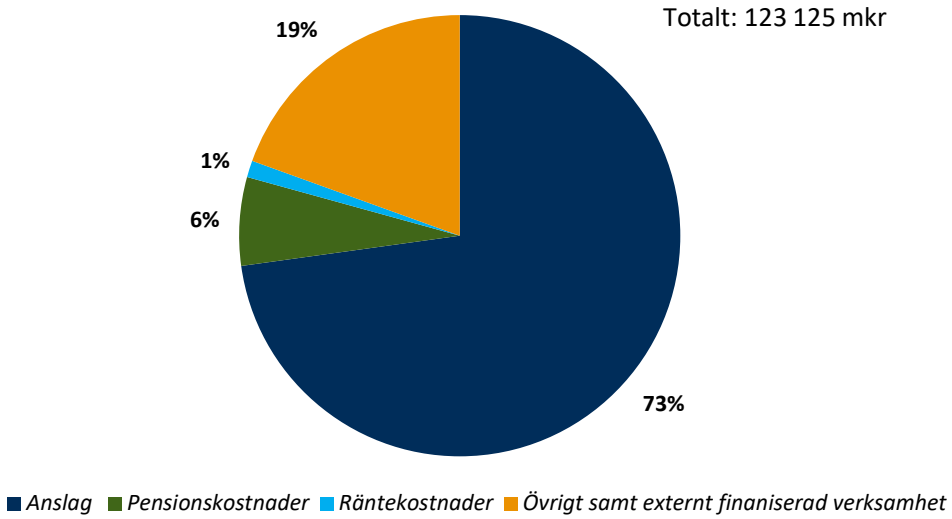
Figur 3. Fördelning av Region Stockholms intäkter 2023, miljoner kronor

Figur 4 illustrerar hur Region Stockholms intäkter används 2023. Cirka 90 miljarder kronor (73 procent) finansierar anslagen till nämnderna. Av anslagen finansierar 73,8 miljarder kronor (82 procent) hälso- och sjukvård, 12,3 miljarder kronor (14 procent) allokeras till kollektivtrafik medan 3,5 miljarder kronor (4 procent) allokeras till övrig verksamhet som exempelvis kultur och regionalt utvecklingsarbete.

Vidare används 8,0 miljarder kronor (6 procent) för att finansiera pensionskostnader och 1,5 miljarder kronor (drygt en procent) för att finansiera räntekostnader medan 23,9 miljarder kronor (närmare 19 procent) finansierar övrig verksamhet; till övervägande del kollektivtrafikens verksamhet genom biljettintäkter.

Figur 4. Finansiering av Region Stockholms verksamhet 2023, miljoner kronor

3.2 Resultaträkning

Budgeterat resultat

Den ekonomiska situationen är mycket osäker och utmanande. Högre pensionskostnader, högre avgift till kommunalekonomisk utjämning och lägre intäkter från riktade statsbidrag summerar till cirka 8,2 miljarder kronor jämfört med 2022. Till det kommer en hög inflation och en för hög kostnadsnivå i verksamheten vilket skapar underskott inom nämnder och bolag.

Under 2023 och 2024 kommer inflationen att ha en kraftig påverkan på Region Stockholms pensionsavsättning. Värdesäkringen av pensionsförpliktelser inom avsättningarna i balansräkningen i enlighet med Rådet för kommunal redovisnings, RKR:s, regelverk innebär en stor tillfällig belastning på koncernens resultat. Belastningen bedöms leda till underskott

som inte kan hanteras med tillfälliga åtgärder, vare sig högre skattesats eller kostnadsreduktioner i verksamheten. Detta innebär sammantaget att Region Stockholm under 2023 och 2024 inte har förutsättningar att nå en ekonomi i balans i enlighet med kommunallagens krav.

Det budgeterade resultatet för 2023 uppgår till -3 456 miljoner kronor och för 2024 till -918 miljoner kronor. För det negativa resultatet åberopas synnerliga skäl i enlighet med kommunallagens kapitel 11 § 5, med anledning av de tillfälligt högre pensionskostnaderna. Det är av stor vikt att Regions Stockholms nämnder och bolag effektiviserar resursanvändningen och därmed begränsar kostnadsutvecklingen under den kommande perioden. Det ska ske genom exempelvis effektivare samordning av gemensamma resurser, effektiva vårdkedjor och förbättrad arbetsmiljö. Inom kollektivtrafiken behöver verksamheten anpassas för att möta ett minskat resande och en långsammare befolkningsutveckling än tidigare bedömt. Utan verksamhetsförändringar eller intäktsförstärkningar kommer den höga kostnadsnivån att skapa ett ännu större och växande underskott.

Region Stockholm planeras 2025 åter nå en ekonomi i balans enligt god ekonomisk hushållning med ett resultat på 2 442 miljoner kronor som motsvarar drygt två procent av de samlade skatteintäkterna. Soliditeten kommer senast 2026 att kunna återställas till 2022 års nivå till. Detta under förutsättning att samtliga kostnadsminskningar som ligger i budget för 2023 och plan för 2024–2025 genomförs.

Tabell 8. Resultaträkning för 2023 med plan för 2024–2025

Resultaträkning	**Utfall**	**Budget**	**Prognos**	**Budget**	**Ändring**	**Plan**	**Plan**
Mkr	**2021**	**2022**	**2022**	**2023**	**B23/Pr22**	**2024**	**2025**
Verksamhetens intäkter	**31 376**	**28 517**	**29 135**	**25 467**	**-12,6%**	**26 131**	**27 125**
Personalkostnader och inhyrd personal	-39 171	-37 110	-37 277	-38 440	3,1%	-39 455	-36 162
Köpt hälso- och sjukvård, tandvård, mm.	-25 291	-23 868	-24 283	-24 845	2,3%	-26 221	-28 164
Köpt trafik	-15 570	-16 214	-16 509	-16 833	2,0%	-16 077	-16 608
Övriga kostnader	-28 065	-31 155	-30 438	-30 473	0,1%	-30 950	-34 002
Verksamhetens kostnader	**-108 098**	**-108 347**	**-108 507**	**-110 591**	**1,9%**	**-112 703**	**-114 937**
Avskrivningar	-7 024	-7 146	-6 871	-7 101	3,3%	-7 402	-7 937
Verksamhetens nettokostnader	**-83 746**	**-86 977**	**-86 244**	**-92 225**	**6,9%**	**-93 974**	**-95 748**
Skatteintäkter	81 930	84 881	87 459	91 670	4,8%	95 940	100 069
Generellt statsbidrag	7 109	7 379	7 388	7 573	2,5%	7 785	8 003
Utjämningssystemet	-1 070	-2 572	-2 284	-5 041	120,8%	-5 614	-6 241
Summa samlade skatteintäkter	**87 970**	**89 688**	**92 563**	**94 202**	**1,8%**	**98 112**	**101 831**
Verksamhetens resultat	**4 224**	**2 712**	**6 319**	**1 977**		**4 138**	**6 083**
Finansiella intäkter	43	44	40	33	-18,2%	33	33
Finansiella kostnader	-2 446	-2 614	-2 214	-5 467	146,9%	-5 089	-3 675

Resultat efter finansiella poster	**1 821**	**142**	**4 146**	**-3 456**	**-918**	**2 442**
Extraordinära poster	0	0	0	0	0	0
Årets resultat	**1 821**	**142**	**4 146**	**-3 456**	**-918**	**2 442**

Resultaten förutsätter att ovan nämnda resultatstärkande åtgärder genomförs, att de samlade skatteintäkterna följer nuvarande prognos samt att biljettintäkterna inom kollektivtrafiken följer budget. De budgeterade resultaten för 2024–2025 ska vidare ge förutsättningar för en god hushållning även under kommande budgetperioder, bland annat genom att soliditeten ökar.

De ekonomiska förutsättningarna, och behovet av att stärka Region Stockholms ekonomiska ställning, innebär att kostnadsökningstakten inklusive högre pensionskostnader under 2023, 2024 och 2025, i genomsnitt inte kan överstiga 3,0 procent i förhållande till de budgeterade totala intäkterna. Detta kan jämföras med kostnadsökningstakten för perioden 2016–2019 som i genomsnitt var 4,6 procent per år.

Slutligen präglas förutsättningarna för såväl intäkter som kostnader av stor osäkerhet givet omvärldsfaktorer kopplade till löne- och prisutveckling, utvecklingen på räntemarknaden samt tillgången på material och resurser. Det understryker ytterligare Region Stockholms behov av god ekonomisk och verksamhetsmässig planering samt en fortsatt stark finansiell ställning för att säkerställa leveransen av hälso- och sjukvård och kollektivtrafik.

Region Stockholms intäkter

Budget 2023 innebär en ökning av Region Stockholms totala intäkter med sammantaget 1,2 procent till nära 120 miljarder kronor. Jämfört med prognosen i delårsbokslutet 2022 innebär intäkterna en minskning med 1,7 procent. De totala intäkterna består av samlade skatteintäkter och verksamhetens intäkter. Förändringen i förhållande till såväl budget 2022 som prognosen är betydligt mindre än under perioden 2016–2019 då ökningstakten var i genomsnitt 5,3 procent; skillnaden motsvarar cirka en miljard kronor. För 2024 och 2025 budgeteras de totala intäkterna öka med 3,8 procent årligen. Givet osäkerheterna kopplade till konjunkturens utveckling kan intäkterna dessutom komma att behöva revideras ned i ett senare skede. Det råder även osäkerhet gällande villkoren för statsbidragen, i synnerhet de riktade statsbidragen.

De samlade skatteintäkterna, som utgörs av skatteintäkter, generella statsbidrag samt avgifter och bidrag till kommunalekonomisk utjämning, uppgår till cirka 79 procent av de totala intäkterna. De utgör basen i Region Stockholms ekonomi inklusive i finansieringen av anslagen till nämnderna. De budgeterade samlade skatteintäkterna utgår från en prognos baserad på SKR:s prognos från den 20 oktober, se vidare i kapitel 2.

Sammantaget budgeteras skatteintäkterna öka med 5,0 procent 2023 i jämförelse med budget 2022, vilket motsvarar en ökning med 1,8 procent jämfört med delårsbokslutet 2022. Den främsta anledningen till den höga ökningstakten är att år 2023 i budget 2022 planerades i ett mycket osäkert läge på grund av pandemin. Skatteintäktsprognosen har därefter reviderats upp och jämfört med prognosen för 2022 prognostiseras de samlade skatteintäkterna öka med 3,2 procent.

Region Stockholms utgifter inom det kommunalekonomiska utjämningssystemet budgeteras samtidigt öka med nära 2,5 miljarder kronor under 2023 jämfört med budget 2022 och sedan ytterligare med 573 respektive 627 miljoner kronor 2025 och 2025. De högre utgifterna beror främst på att tillfälliga statsbidrag upphör samt på att införandebidraget inom kostnadsutjämningen upphör. Det kommunalekonomiska utjämningssystemet försämrar Region Stockholms förutsättningar att bedriva verksamhet. Den sammantagna utgiften uppgår 2023 till 5,0 miljarder kronor, vilket som jämförelse motsvarar omsättningen för Södersjukhuset AB. Utgiftsökningen mellan 2022 och 2023 motsvarar mer än omsättningen för Södertälje Sjukhus AB.

Biljettintäkterna inom kollektivtrafiken budgeteras vara oförändrade under 2023 jämfört med budget 2022. Under planåren 2024–2025 budgeteras biljettintäkternas ökningstakt till fyra procent per år. Över tid behöver intäkterna öka i takt med den prisutveckling som är avtalad med leverantörer och så att utrymme skapas för att finansiera ökade kostnader allteftersom nya anläggningar driftsätts.

Pandemin har medfört förändrade resmönster med följd att resandet i kollektivtrafiken har minskat. Trafiknämndens arbete med att utveckla sitt reseerbjudande har lett till högre biljettintäkter per validering och budgeteringen av kollektivtrafikens intäkter förutsätter ett fortsatt utvecklingsarbete för att stärka resandet. För att säkerställa intäkterna inom kollektivtrafiken ska biljettsortimentet vara utformat så att det säkerställer finansieringen av den verksamhet som bedrivs, vara marknadsmässigt samt bidra till ett ökat resande. I budget 2023 sänks SL-koncernens resultatkrav med anledning av de förändrade resandevolymerna samt på grund av att biljettpriserna behålls oförändrade på 2022 års nivå. Trafiknämnden och bolaget ska se över hur utbudet kan anpassas till de nya omständigheterna. Verksamhetsförändringarna ska vara genomförda till 2025 då bolagets resultat ska vara i enlighet med resultatkravet.

Riktade statsbidrag har under 2022 bidragit till att finansiera vård till köställda patienter till följd av pandemin samt till att förstärka tillgängligheten inom hälso- och sjukvården. De riktade statsbidragen budgeteras minska med 53 procent från 4,4 miljarder kronor i budget 2022 till drygt två miljarder kronor 2023. Budgeteringen har gjorts utifrån den nivå som

är känd givet riksdagens beslut. För planåren 2024 och 2025 budgeteras de riktade statsbidragen på samma nivå som för 2023.

Övriga verksamheters intäkter, exklusive biljettintäkter inom kollektivtrafiken och riktade statsbidrag, budgeteras jämfört med budget 2022 öka med 1,1 procent till 14,3 miljarder kronor. Det största bidraget kommer från den planerade försäljningen av hälso- och sjukvårdstjänster till andra regioner, främst vid Karolinska Universitetssjukhuset. I enlighet med Region Stockholms policy för god ekonomisk hushållning budgeteras inte reavinster från försäljning av fastigheter och egendom. Den slutliga budgeteringen av dessa intäkter görs av nämnder och bolag i samband med verksamhetsplaneringen. Om intäkterna utvecklas i lägre takt behöver också kostnadsökningen begränsas ytterligare.

Verksamhetens kostnader
Region Stockholm tillämpar resultatstyrning, vilket innebär att de totala intäkterna och det budgeterade resultatet begränsar hur mycket kostnaderna kan tillåtas att öka. Sammantaget budgeteras verksamhetens kostnader öka med 2,1 procent 2023 jämfört med budget 2022 och med 1,9 procent i prognosen vid delårsbokslutet 2022. En stor del av kostnadsökningen härleds till de högre pensionskostnaderna och möjliggörs av det budgeterade underskottet för vilket Region Stockholm åberopar synnerliga skäl. Räknas den tillkommande pensionskostnaden bort för 2023 innebär det att kostnaderna budgeteras minska 2023 jämfört med 2022 samtidigt som inflationen är den högsta sedan 1991. För 2024 budgeteras verksamhetens kostnader öka med 1,9 procent och för 2025 med 2,0 procent.

Kostnaderna för egen och inhyrd personal förväntas 2023 öka med 3,6 procent jämfört med budget 2022, eller 3,1 procent jämfört med 2022 års prognos i delårsbokslutet. Som jämförelse ökade personalkostnaderna med i genomsnitt 4,8 procent per år 2016–2019, före pandemin. Den främsta anledningen till den höga budgeterade ökningstakten är högre pensionskostnader. Lönekostnaderna bedöms inte kunna öka utöver det som har budgeterats för budgetåret 2023. Samtidigt budgeteras kostnaderna för inhyrd personal minska.

Kostnaderna för köpt hälso- och sjukvård, tandvård med mera, har budgeterats öka med 4,1 procent 2023 jämfört med budget 2022, eller med 2,3 procent jämfört med 2022 års prognos i delårsbokslutet.

Kostnaderna för köpt trafik budgeteras öka med 3,8 procent 2023 jämfört med budget 2022, eller öka med 2,0 procent i jämförelse med 2022 års prognos i delårsbokslutet. Förändringen jämfört med 2022 ställer krav på effektiviseringar och förutsätter att intäkterna utvecklas i enlighet med budgeten så att trafiknämnden uppnår sitt resultatkrav.

Posten övriga kostnader inkluderar samtliga övriga kostnader, exempelvis material- och läkemedelskostnader, lämnade bidrag samt lokal- och fastighetskostnader. Dessa övriga kostnader budgeteras minska med 2,2 procent, vilket motsvarar 682 miljoner kronor. Minskningen beror dels på omfördelning av riskreserver för att täcka de ökade pensionskostnaderna, dels på det tidigare nämnda behovet av resultatförstärkande åtgärder.

Den totala kostnadsutvecklingen behöver utvecklas i enlighet med budget för att det ska vara möjligt att nå en ekonomi i balans till 2025. För detta krävs alltså verksamhetsförändringar under 2023 som innebär att personalresurser och övriga resurser används mer effektivt.

Kapitalkostnader
Region Stockholms avskrivningskostnader har ökat de senaste åren i takt med färdigställande och driftsättning av sjukhusinvesteringar samt utökad service och kvalitet inom kollektivtrafiken. Det innebär att avskrivningskostnadernas andel av kostnaderna ökar. Ett flertal investeringsobjekt har drabbats av försenade tidplaner vilket har skjutit fram driftsättningar och därmed de nya anläggningarnas påverkan på resultatet. Av detta skäl budgeteras avskrivningskostnaderna under 2023 minska med 0,6 procent, till 7,1 miljarder kronor. Avskrivningskostnaderna budgeteras därefter öka med 4,2 procent 2024 och med 7,2 procent 2025. Förseningarna leder ofta till fördyrningar av investeringsobjekten och högre kapitalkostnader när objekten väl driftsätts.

Den globala ränteuppgången kan påverka Region Stockholms räntekostnader framöver. Dock kommer högre räntor att få ett succesivt genomslag tack vare en förutsägbar och väldiversifierad struktur för räntebindningen i skuldportföljen. Exponeringen på olika löptider är begränsad, bland annat ränteomsätts maximalt 32 procent inom ett år. Den genomsnittliga kvarvarande räntebindningstiden för skuldportföljen är för närvarande cirka tre år.

Finansiella kostnader inkluderar bland annat räntekostnader för upptagna lån och leasingskulder samt pensionskostnadernas finansiella del. De finansiella kostnaderna budgeteras 2023 öka med 1,3 miljarder kronor med anledning av de högre pensionskostnaderna. Räntekostnaderna för upptagna lån och leasing budgeteras uppgå till 1,5 miljarder kronor.

3.3 Balansräkning

Region Stockholms anläggningstillgångar beräknas 2023 till 151 miljarder kronor, varav ökade investeringsutgifter står för 18,4 miljarder kronor. Det är en nettoökning med 11,2 miljarder kronor jämfört med prognosen för 2022. Av anläggningstillgångarna uppgår pågående, ej driftsatta anläggningar till 33 miljarder kronor. Värdet av koncernens tillgångar, som totalt

uppgår till cirka 162 miljarder kronor, motsvarar cirka 65 600 kronor per invånare i länet.

Tabell 9. Balansräkning för 2023 med plan för 2024–2025

Balansräkning	Utfall	Prognos	Budget	Plan	Plan
Mkr	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
Tillgångar					
Anläggningstillgångar					
Immateriella anläggningstillgångar	445	631	740	788	665
Materiella anläggningstillgångar	129 642	137 398	148 575	158 249	165 648
Finansiella anläggningstillgångar	1 397	1 199	1 199	1 199	1 199
Summa anläggningstillgångar	**131 484**	**139 228**	**150 514**	**160 236**	**167 512**
Omsättningstillgångar					
Övriga omsättningstillgångar	9 968	8 717	8 888	9 088	9 088
Kassa och bank	6 462	2 117	2 182	2 248	2 248
Summa omsättningstillgångar	**16 429**	**10 834**	**11 069**	**11 336**	**11 336**
Summa tillgångar	**147 914**	**150 062**	**161 583**	**171 572**	**178 848**
Eget Kapital					
Årets resultat	1 821	4 146	-3 456	-918	2 442
Övrigt eget kapital	20 214	18 136	22 281	18 825	17 904
Summa eget kapital	**22 036**	**22 281**	**18 825**	**17 907**	**20 346**
Avsättningar					
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	34 009	37 157	41 289	44 934	47 738
Andra avsättningar	923	971	971	971	971
Summa avsättningar	**34 933**	**38 128**	**42 260**	**45 905**	**48 709**
Skulder					
Långfristiga skulder lån och leasing	39 365	33 840	39 291	41 976	37 961
Övriga långfristiga skulder	20 380	25 172	30 873	36 013	42 061
Summa långfristiga skulder	**59 744**	**59 012**	**70 164**	**77 989**	**80 022**
Kortfristiga skulder	**31 201**	**30 641**	**30 333**	**29 771**	**29 771**
Summa skulder	**90 946**	**89 652**	**100 498**	**107 760**	**109 793**
Eget kapital, avsättningar och skulder	**147 914**	**150 062**	**161 583**	**171 572**	**178 848**
Ansvarsförbindelseför pensioner	*22 613*	*21 704*	*22 054*	*21 888*	*21 090*
Soliditet inklusive ansvarsförbindelsen	*-0,4%*	*0,4%*	*-2,0%*	*-2,3%*	*-0,4%*

Avsättningar för pensioner budgeteras öka netto med 4,1 miljarder kronor 2023 i förhållande till prognos för 2022. I enlighet med policyn för god ekonomisk hushållning återinvesteras avsatta medel för framtida pensionsutbetalningar i Region Stockholms investeringar. Avkastningen tryggas genom de effektiviseringskrav på verksamheten som resultatkraven ställer samt genom att upplåningen blir mindre. Region Stockholm gör därmed inga placeringar i värdepapper.

Skulderna för nyupptagna lån och leasing budgeteras öka med 5,5 miljarder kronor 2023. Övriga långfristiga skulder, bland annat medfinansiering av investeringar i anläggningstillgångar där Region Stockholm har slutit överenskommelser med staten och berörda kommuner, ökar netto med 5,7 miljarder kronor. Andelen räntebärande skulder justerat för kassalikviditet i förhållande till de totala intäkterna uppgår till 31 procent, vilket med marginal understiger gränsvärdet för indikatorn som är 50 procent.

År 2025 beräknas de långfristiga skulderna uppgå till drygt 38 miljarder kronor vilket kan jämföras med prognosen för 2022 som utgör ingående balans för 2023 och uppgår till nära 34 miljarder kronor.

Försäljningar av fastigheter är inte budgeterade. När försäljningar genomförs förändras Region Stockholms tillgångar och kassan förstärks vilket minskar koncernens upplåningsbehov under de kommande åren. Inga försäljningsintäkter bedöms inkomma under 2023.

3.4 Finansiella mål för god ekonomisk hushållning

I enlighet med kommunallagen ska Region Stockholm ha riktlinjer för mål för en god ekonomisk hushållning. Detta omsätts i Region Stockholm genom Policy för god ekonomisk hushållning (RS 2021-0285) där det anges att det i den årliga budgeten ska finnas mål och indikatorer som stödjer det.

Region Stockholms soliditet behöver öka. Detta för att Region Stockholms långsiktiga betalningsförmåga ska vara stabil och för att säkerställa att koncernen kan hantera sina åtaganden för investeringar, skulder och pensioner. Vid 2019 års utgång var soliditeten 9,7 procent eller -7,1 procent om ansvarsförbindelsen för pensioner inkluderas. Till och med 2021 steg den till 14,9 procent, eller -0,4 procent inkluderat ansvarsförbindelsen. Detta med anledning av det höga resultatet till följd av effekter av engångskaraktär kopplade till pandemin samt lägre pensionskostnader. Soliditeten prognostiseras för 2022 till 0,4 procent när ansvarsförbindelsen för pensioner medräknas.

Tabell 10. Region Stockholms soliditet, inklusive ansvarsförbindelsen för pensioner

	Utfall 2021	Prognos 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Soliditet inklusive ansvarsförbindelsen	-0,4%	0,4%	-2,0%	-2,3%	-0,4%

Soliditeten minskar 2023 och 2024 till följd av att Region Stockholm budgeterar med negativa resultat, med åberopande av synnerliga skäl för de tillfälligt högre pensionskostnaderna. Soliditeten ska senast vid 2026 års utgång återgå till 0,4 procent, vilket alltså är samma nivå som 2022. På längre sikt ska soliditeten öka årligen.

Enligt policyn för god ekonomisk hushållning ska budgeten ange hur stor andel nyinvesteringar som kan finansieras med upptagna lån, vilket framgår av nästa avsnitt.

3.5 Kassaflödesanalys och finansieringsbudget

Kassaflödet från den löpande verksamheteten beräknas vara stabilt under 2023 och öka ytterligare under planåren 2024–2025. Detta främst till följd av att avskrivningarna ökar i takt med att investeringar driftsätts. Avsättningarna för pensioner påverkar Region Stockholms kassaflöde positivt.

Investeringarna i anläggningstillgångar beräknas öka 2023 i förhållande till prognosen för 2022 och därefter beräknas volymen investeringsutgifter öka ytterligare 2024 för att sedan minska något 2025. Den ökade volymen avspeglas i det ökade finansieringsbehovet under perioden.

Tabell 11. Kassaflödesanalys för 2023 med plan för 2024–2025

Kassaflödesanalys	**Utfall**	**Prognos**	**Budget**	**Plan**	**Plan**
Mkr	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
Den löpande verksamheten					
Årets resultat	1 821	4 146	-3 456	-918	2 442
Justering för ej likviditetspåverkande poster*	10 178	6 167	11 511	11 729	10 925
Minskning av avsättningar pga. utbetalningar	0	0	0	0	0
Medel från verksamheten före förändringar av rörelsekapital	*11 999*	*10 312*	*8 055*	*10 811*	*13 367*
Ökning (-) resp. minskning (+) av förråd och varulager	-204	137	29	0	0
Ökning (-) resp. minskning (+) kortfristiga fordringar	483	1 114	-200	-200	0
Ökning (+) resp. minskning (-) av kortfristiga skulder	-100	-561	-307	-562	0
(exkl. leasing och lånefinansiering)	0	0	0	0	0
Kassaflöde från den löpande verksamheten	**12 179**	**11 003**	**7 577**	**10 049**	**13 367**
Investeringsverksamheten					
Investering i immateriella anläggningstillgångar	92	0	0	0	0
Försäljning av immateriella anläggningstillgångar	0	0	0	0	0
Investering i materiella anläggningstillgångar	-11 026	-14 616	-18 883	-18 036	-15 636
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	0	0	0	0	0
Investering i finansiella anläggningstillgångar	0	0	0	0	0
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar	0	0	0	0	0
Kassaflöde från investeringsverksamheten	**-10 934**	**-14 616**	**-18 883**	**-18 036**	**-15 636**
Finansieringsverksamheten					
Nyupptagna lån	0	0	5 897	2 550	0
Amortering av långfristiga skulder	0	0	0	0	0
Ökning/minskning av långfristiga fordringar	-199	199	0	0	0
Förändring av långfristiga skulder	1 844	370	6 440	6 168	2 270
Förändring av leasingfinansiering	-429	-1 301	-966	-664	0

Erhållna bidrag	0	0	0	0	0
Minskning av avsättningar pga. utbetalningar	0	0	0	0	0
Övrig finansiering	0	0	0	0	0
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	**1 216**	**-732**	**11 371**	**8 054**	**2 270**
Utbetalning bidrag till statlig infrastruktur					
Utbetalning av bidrag till statlig infrastruktur	0	0	0	0	0
Årets kassaflöde	**2 461**	**-4 345**	**65**	**66**	**0**
Likvida medel vid årets början	**4 012**	**6 462**	**2 117**	**2 182**	**2 248**
Likvida medel vid årets slut	**6 473**	**2 116**	**2 182**	**2 248**	**2 248**

Självfinansieringen av Region Stockholms tillgångar exklusive medfinansiering uppgår till 58 procent för budgetåret 2023 och beräknas uppgå till i genomsnitt 90 procent under planåren 2024–2025.

Tabell 12. Finansieringsbudget för 2023 med plan för 2024–2025

Mkr	Utfall 2021	Prognos 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Investeringar	11 026	14 616	18 883	18 036	15 636
Finansiering egen likviditet	-7 554	-9 537	-7 577	-10 049	-9 352
Medfinansiering	-3 472	-5 079	-5 920	-5 369	-6 284
Lån- och leasingfinansiering	0	0	-5 386	-2 619	0
Resultat	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Självfinansieringsgrad	*100%*	*100%*	*58%*	*79%*	*100%*

3.6 Anslag till nämnder

Anslagsjusteringar

Anslagen till nämnder ökar med totalt 4,5 procent 2023 jämfört med budget 2022, till 89,6 miljarder kronor. Uppräkningen inkluderar kompensation för kostnadsutvecklingen inom nämndernas ansvarsområden. Utöver anslaget erhåller de flesta nämnderna en ersättning för de tillfälligt högre pensionskostnaderna år 2023 och 2024.

Anslagen utgår från de anslag som beslutats i Budget 2022 för planåren 2023–2024 samt beslutade tekniska justeringar i regionstyrelsens beslut om Avstämning av Budget 2022 för Region Stockholm (RS 2021-0685). I Budget 2022 fattades inget beslut för 2025 och för 2025 antas samma anslagsökning i förhållande till 2024 som för 2024 i förhållande till 2023, det vill säga tre procent. Specifika uppgifter för respektive nämnd framgår av kapitel 5. För 2024 och 2025 ges nämnderna en sammantagen uppräkning på totalt 3,3 respektive 3,9 procent.

Tabell 13. Anslagsjusteringar i förhållande till planår 2023 i Budget 2022 samt ärendet Avstämning av Budget 2022 för Region Stockholm, miljoner kronor

Anslagsjustering	Nämnd	2023	2024	2025
Anslag	Hälso- och sjukvårdsnämnden[1]	960,6	1 142,9	-
Anslag, år 2025	Hälso- och sjukvårdsnämnden[1]	-	-	79 341,9
Flytt av anslag till primärvårdsnämnden	Hälso- och sjukvårdsnämnden[1]	-12 721,6	-13 230,5	-13 759,7
Anslag	Primärvårdsnämnden	12 721,6	13 230,5	13 759,7
Anslag	Patientnämnden	0,3	0,7	-
Anslag, år 2025	Patientnämnden	-	-	36,6
Anslag, trafikförvaltningen	Trafiknämnden	73,8	152,9	-
Anslag, trafikförvaltningen, år 2025	Trafiknämnden	-	-	11 776,2
Sänkt uppräkning till färdtjänstverksamheten	Trafiknämnden	-31,0	-	-
Anslag, år 2025	Trafiknämnden	-	-	1 208,0
Anslag, förvaltning för utbyggd tunnelbana	Trafiknämnden	163,8	279,5	-
Anslag, förvaltning för utbyggd tunnelbana, år 2025	Trafiknämnden	-	-	402,2
Anslag	Kulturnämnden	-8,8	14,9	-
Medel till mobilitetsstöd	Kulturnämnden	7,5	7,5	7,5
Anslag, år 2025	Kulturnämnden	-	-	623,8
Anslag Internfinans	Regionstyrelsen	16,1	16,1	16,1
Anslag, år 2025	Regionstyrelsen	-	-	2 699,4
Medel som ska möjliggöra verksamhetsförändringar	Regionstyrelsen	150,0	-	-
Flytt av medel för utbildning av specialistsjuksköterskor	Regionstyrelsen	100,0	-	-

Halvering av regionledningskontorets utvecklingsmedel	Regionstyrelsen	-50,0	-	-
Minskning av den politiska organisationen	Regionstyrelsen	-5,0	-5,0	-5,0
Medel till mobilitetsstöd	Regionstyrelsen	-7,5	-7,5	-7,5
Posten oförutsedda medel tas bort	Regionstyrelsen	-200,0	-200,0	-200,0
Omfördelning av anslag enligt förändrat reglemente	Regionstyrelsen	49,6	50,5	52,6
Nämnden upphör	Tillväxt- och regionplanenämnden	-192,9	-199,4	-
Nämnden upphör	Klimat- och hållbarhetsnämnden	-26,8	-27,7	-
Anslag	Klimat- och regionutvecklingsnämnden	186,7	190,1	-
Anslag, år 2025	Klimat- och regionutvecklingsnämnden	-	-	197,7
Ändrade anslag		**1 189,0**	**1 418,0**	**96 151,9**

[1] Hälso- och sjukvårdsnämnden ansvarar för medlemsbidraget till Kommunalförförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje.

Hälso- och sjukvårdsnämndens anslag höjs med 4,0 procent jämfört med 2022 års budget, vilket är 0,7 procentenheter mer än planerat i Budget 2022. Därutöver ges en engångsförstärkning under 2023 på 433 miljoner kronor. Av nämndens anslag förs 12 722 miljoner kronor över i en teknisk justering till den nyinrättade primärvårdsnämnden. Överföringen avser bland annat verksamhet för husläkarmottagningar och tandvård och primärvårdsrehabilitering som den nya nämnden ska ansvara och beställa hälso- och sjukvård för. Den sammantagna förändringen för hälso- och sjukvårdsnämnden är -12,7 procent jämfört med 2022 års budget.

Patientnämnden erhåller uppräkning på 4,0 procent i förhållande till 2022 års budget.

Trafiknämnden tillförs 73,8 miljoner kronor i högre anslag, vilket motsvarar 4,0 procent ökning i jämförelse med 2022 års budget. Därutöver erhåller nämnden ett anslag till förvaltning för utbyggd tunnelbana på ytterligare 164 miljoner kronor för att täcka högre räntekostnader för upptagna lån. Färdtjänstverksamheten, som utgjort en egen nämnd fram till och med 2022, överförs till trafiknämndens ansvar. Färdtjänstverksamheten erhåller under 2023 en minskad uppräkning på motsvarande 31 miljoner kronor. Sammantaget höjs trafiknämndens anslag med 4,8 procent 2023 i jämförelse med 2022 inkluderat färdtjänstens verksamhet.

Kulturnämnden erhåller en sänkt uppräkning av anslaget med 8,8 miljoner kronor, vilket motsvarar 1,1 procents ökning jämfört med 2022. Därutöver tillkommer ytterligare 7,5 miljoner kronor som ersättning för mobilitetsstöd i syfte att underlätta till studier vid folkhögskolor i hela landet.

Regionstyrelsens anslag ökar 2023 med 16,1 miljoner kronor med anledning av överföringen av AB SLL Internfinans verksamhet till regionstyrelsen. Under 2023 tillförs ett högre anslag på 150 miljoner kronor för medel som regionstyrelsen ska fördela till nämnder och bolag för verksamhetsförändringar och omställning. Under 2023 tillförs också ytterligare 100 miljoner kronor från hälso- och sjukvårdsnämnden för att finansiera vidareutbildning av specialistsjuksköterskor. Givet den ekonomiska situation som Region Stockholm befinner sig i avskaffas posten oförutsedda händelser, vilket sänker anslaget med 200 miljoner kronor. Därutöver halveras regionledningskontorets utvecklingsmedel till 50 miljoner kronor under 2023. Av regionstyrelsens anslag omfördelas vidare 7,5 miljoner kronor till kulturnämnden för att täcka nämndens kostnader för höjt mobilitetsstöd. Regionstyrelsen erhåller slutligen ett anslag på 49,6 miljoner kronor i enlighet med ansvarsfördelningen i reglementet mellan regionstyrelsen och klimat- och regionutvecklingsnämnden. Sammantaget ökar regionstyrelsens anslag med 2,2 procent jämfört med budget 2022.

Tillväxt- och regionplanenämnden och klimat- och hållbarhetsnämnden upphör och i enlighet med reglementet fördelas de tidigare nämndernas ansvarsuppgifter mellan den nyinrättade klimat- och regionutvecklingsnämnden och regionstyrelsen. Efter fördelning uppgår klimat- och regionutvecklingsnämndens anslag till 187 miljoner kronor 2023.

Inom anslaget erhåller klimat- och regionutvecklingsnämnden och regionstyrelsen ytterligare tillväxtmedel på sammantaget 5,0 miljoner kronor för 2023. Fördelningen är preliminär och slutlig fördelning kommer att ske i samband med verksamhetsplaneringen. Beslut om tekniska justeringar av anslagen fattas i samband med regionstyrelsens behandling av ärendet Avstämning av Budget 2023 för Region Stockholm.

Riktade statsbidrag vidareförmedlas inom Region Stockholm direkt till den nämnd vars ansvarsområde de avser. När det krävs kontinuitet i finansieringen, till exempel inom området god och nära vård, finansierar en del av det riktade statsbidraget anslaget. I det fall ett riktat statsbidrag skulle upphöra eller ges ändrade förutsättningar, skapar denna hantering en säkerhet för verksamheten då finansieringen är garanterad. Hanteringen avser i budget 2023 delar av det riktade statsbidraget, som hittills varit namngivet insatser för en god och nära vård, med 760 miljoner kronor som finansierar anslaget till regionstyrelsen och hälso- och sjukvårdsnämnden.

Anslag 2023 och plan för åren 2024-2025

Anslagen enligt tabellen nedan ska ge kostnadstäckning för drift- och kapitalkostnader inom respektive nämnds ansvarsområde.

Tabell 14. Anslag till nämnder för 2023 samt planering för åren 2024–2025

Mkr	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Hälso- och sjukvårdsnämnden[1]	69 975	61 067	63 060	65 582
Primärvårdsnämnden	0	12 722	13 231	13 760
Patientnämnden	33	34	35	37
Trafiknämnden	11 720	12 279	12 873	13 386
varav trafikförvaltningen	*10 469*	*10 888*	*11 323*	*11 776*
varav färdtjänstverksamhet	*1 208*	*1 177*	*1 208*	*1 208*
varav förvaltning för utbyggd tunnelbana	*43*	*214*	*342*	*402*
Kulturnämnden	555	568	607	631
Regionstyrelsen	2 693	2 753	2 554	2 556
varav regionledningskontoret	*514*	*557*	*558*	*558*
varav politiska organisation	*210*	*205*	*205*	*205*
varav bidrag och övrigt	*1 969*	*1 990*	*1 791*	*1 792*
Klimat- och regionutvecklingsnämnden	0	187	190	198
Fastighets- och servicenämnden	0	0	0	0
Revisorskollegiet	37			
Summa anslag	**85 794**	**89 647**	**92 589**	**96 191**

[1] Hälso- och sjukvårdsnämnden ansvarar för medlemsbidraget till Kommunalförbundet Sjukvård och Omsorg i Norrtälje.

3.7 Ersättning för tillfälliga pensionskostnader

Region Stockholms nämnder och bolag följer de redovisningsprinciper för beräkning av pensionsskuld samt kostnader för pensioner som lämnas av Rådet för kommunal redovisning, RKR. Enligt RKR:s beräkningsgrunder driver inflationen tillfälligt upp pensionskostnaderna som sammantaget beräknas öka med 4,5 miljarder kronor mer än planerat år 2023 och med 4,6 miljarder kronor mer än planerat 2024. År 2025 prognostiseras inflationstakten vara betydligt lägre och pensionskostnaden beräknas uppgå till 7,4 miljarder kronor, vilket är i linje med planerad nivå för året.

Utöver anslagen ersätts nämnderna för de tillfälligt högre pensionskostnaderna. Hälso- och sjukvårdsnämnden ska inom ramen för sina avtal med utförare i egen regi, samt genom medlemsbidrag till Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje, föra vidare ersättning för den högre pensionskostnaden. Trafiknämnden ska på motsvarande sätt ersätta bolagen inom SL-koncernen.

Tabell 15 Ersättning för tillfälliga pensionskostnader 2023-2024

Mkr	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Hälso- och sjukvårdsnämnden	3 750	3 846	0
Primärvårdsnämnden	0	0	0
Patientnämnden	3	4	0
Trafiknämnden	154	146	0
varav trafikförvaltningen	*154*	*146*	*0*
varav färdtjänstverksamhet	*0*	*0*	*0*
varav förvaltning för utbyggd tunnelbana	*0*	*0*	*0*
Kulturnämnden	11	12	0
Regionstyrelsen	54	55	0
Klimat- och regionutvecklingsnämnden	1	1	0
Fastighets- och servicenämnden	0	0	0
Revisorskollegiet	3	3	0
Summa ersättning	**3 977**	**4 067**	**0**

Serviceförvaltningen inom fastighets- och servicenämnden erhåller inget anslag utan säljer tjänster på affärsmässiga grunder. Under 2023 och 2024 ges nämnden ett sänkt resultatkrav motsvarande pensionskostnadseffekten.

3.8 Resultatkrav för nämnder och bolag

Utgångspunkten för Region Stockholms verksamhets- och ekonomistyrning är mål- och resultatstyrning, vilket innebär att nämnder och bolag ska utföra sin verksamhet och uppnå fastställda mål samtidigt som de minst uppfyller det ekonomiska resultatkrav som regionfullmäktige har beslutat. Regionkoncernen består av resultatenheter och respektive bolag utgör naturligt en resultatenhet med anledning av associationsformen. En nämnd kan däremot ha ansvar för flera resultatenheter, det gäller bland annat fastighets- och servicenämnden.

Resultatkraven avser resultatet före bokslutsdispositioner och skatt och är minimikrav vilket innebär att resultat som överstiger resultatkravet får behållas inom det egna kapitalet, under förutsättning att koncernens eget kapital ökar med motsvarande belopp. De överensstämmer med det kommunala balanskravet och inkluderar därför inte exempelvis reavinster.

Resultatkraven följer i huvudsak Region Stockholms beräkningsmodell för resultatkrav som beskrivs i Region Stockholms Riktlinjer för ekonomistyrning (RS 2021-0287) och är beslutad av regionfullmäktige i Budget 2019. Modellen beaktar koncernens behov av avkastning på återinvesterade medel bland annat för avsättningar för pensioner och avkastning på eget kapital. Modellen beaktar också att Region Stockholms bolag ska ha

konkurrensneutrala förutsättningar och hänsyn ska tas till varje nämnds och bolags specifika förutsättningar.

För budgetåret 2023 och planåren 2024-2025 har de flesta resultatkrav justerats med anledning av förändrade förutsättningar. Villkor för resultatkraven beskrivs i respektive nämnds och bolags avsnitt i kapitel 5 och 6. En ny bedömning av resultatkraven görs inför Budget 2024.

Folktandvården, Locum AB, MediCarrier AB samt fastighets- och servicenämnden erhåller tillfälligt sänkta resultatkrav under 2023 och 2024 för att kunna hantera högre pensionskostnader. Bolagen och nämnden ska dock leverera de resultat, exklusive effekten av den högre pensionskostnaden, som framgår av bolagens/nämndens respektive avsnitt.

Givet den omställningsperiod som krävs för att anpassa utbud och kostnader till ett förändrat resande ges SL-koncernen under 2023 ett negativt resultatkrav på -1 202 miljoner kronor. Sänkningen ska ge ekonomiska förutsättningar för SL-koncernen att genomföra verksamhetsförändringar och minska utbudet i nivå med de lägre biljettintäkterna till följd av ett minskat resande. Under 2024 är resultatkravet 200 miljoner kronor och 2025 förväntas bolaget åter uppnå det resultatkrav, 781 miljoner kronor, som är beräknat och avvägt i enlighet med Region Stockholms resultatkravsmodell. Bolaget ska eftersträva förstärkt soliditet.

Det sammantagna resultatet för koncernen uppgår 2023 till -3 456 miljoner kronor, vilket understiger kommunallagens krav på ett resultat i balans och en god ekonomisk hushållning. Underskottet återställs genom att åberopa synnerliga skäl för att nå ett resultat i balans i enlighet med balanskravsberäkningen.

Tabell 16. Resultatkrav för nämnder och bolag 2023–2025

Mkr	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Hälso- och sjukvård				
Hälso- och sjukvårdsnämnden	0,0	0,0	0,0	0,0
- varav Kommunalförbundet sjukvård och omsorg i Norrtälje	0,0	0,0	0,0	0,0
Primärvårdsnämnden	0,0	0,0	0,0	0,0
Patientnämnden	0,0	0,0	0,0	0,0
Stockholms läns sjukvårdsområde	232,0	201,0	258,0	262,0
Karolinska Universitetssjukhuset	42,0	44,0	46,0	47,0
Södersjukhuset AB	15,0	21,0	21,0	23,0
Danderyds Sjukhus AB	11,0	24,0	24,0	26,0
Södertälje Sjukhus AB	4,0	5,0	5,0	5,0
S:t Eriks Ögonsjukhus AB	10,0	7,0	7,0	7,0

Folktandvården Stockholms Län AB	100,0	-12,4	-10,1	100,0
Ambulanssjukvården i Storstockholm AB	6,0	6,0	6,0	6,0
Tobiasregistret AB	0,0	0,0	0,0	0,0
MediCarrier AB	1,0	3,5	4,5	10,0
Hälso- och sjukvård totalt	**421,0**	**299,1**	**361,4**	**486,0**
Kollektivtrafik				
Trafiknämnden	408,0	-1 166,0	236,0	817,0
- varav trafikförvaltningen	*0,0*	*32,0*	*32,0*	*32,0*
- varav förvaltning för utbyggd tunnelbana	*0,0*	*0,0*	*0,0*	*0,0*
AB Storstockholms Lokaltrafik	404,0	-1 202,0	200,0	781,0
- varav AB SL Finans	*0,0*	*0,0*	*0,0*	*0,0*
- varav SL Nya Tunnelbanan AB	*0,0*	*0,0*	*0,0*	*0,0*
- varav Waxholms Ångfartygs AB	*4,0*	*0,0*	*0,0*	*8,0*
- varav färdtjänstverksamhet	*4,0*	*4,0*	*4,0*	*4,0*
Kollektivtrafik totalt	**408,0**	**-1 166,0**	**236,0**	**817,0**
Kultur				
Kulturnämnden	0,0	0,0	0,0	0,0
Stockholm Film AB	0,0	0,0	0,0	0,0
Kultur totalt	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**
Regionstyrelsen	0,0	0,0	0,0	0,0
Klimat- och regionutvecklingsnämnden	0,0	0,0	0,0	0,0
Fastigheter och service				
Fastighets- och servicenämnden	599,5	493,0	507,4	619,0
varav serviceförvaltningen	*6,0*	*-65,0*	*-65,6*	*7,0*
varav fastighetsförvaltningen	*593,5*	*558,0*	*573,0*	*612,0*
Locum AB	3,5	-12,1	-2,2	4,0
Fastigheter och service totalt	**603,0**	**480,9**	**505,2**	**623,0**
Övriga				
Revisorskollegiet	0,0	0,0	0,0	0,0
Landstingshuset Stockholm AB	-18,0	0,0	0,0	0,0
AB SLL Internfinans	1,0	0,0	0,0	0,0
Koncerngemensamma funktioner				
Skadekontot	0,0	0,0	0,0	0,0
Koncernfinansiering	-1 273,5	-3 070,2	-2 020,6	515,6
Koncernjusteringar				
Totalt	**141,5**	**-3 456,2**	**-918,0**	**2 441,6**

**Avser resultat före bokslutsdispositioner och skatt, justerat för kostnadseffekt för förändrad diskonteringsränta för pensioner hos bolagen.*

3.9 Koncernfinansiering

Koncernfinansiering är Region Stockholms centrala redovisningsenhet där poster av regionövergripande karaktär redovisas. Inom koncernfinansiering budgeteras samtliga regionövergripande kostnader, dessa fördelas till respektive nämnd och bolag i samband med rapportering av verksamhetsplaner och regionstyrelsens behandling av ärendet Avstämning av budget 2023. Koncernfinansierings resultat påverkas av storleken på anslagen och av koncernens åtaganden.

Koncernfinansiering hanterar bland annat Region Stockholms skatteintäkter och utbetalningar av anslag samt arbetsgivaravgifter och pensioner som avser personalen inom nämndernas förvaltningar. Koncernfinansiering förvaltas av regionstyrelsen genom regionledningskontoret.

Resultatet för koncernfinansiering budgeteras till -3 070 miljoner kronor 2023 vilket innebär en minskning med 1 797 miljoner kronor jämfört med 2022. För planåren 2024–2025 är resultatet budgeterat till -2 021 respektive 516 miljoner kronor.

Tabell 17. Resultaträkning för Koncernfinansiering

Mkr	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Intäkter	101 054	108 079	112 511	111 251
Kostnader	-102 328	-111 149	-114 531	-110 735
Resultat	**-1 274**	**-3 070**	**-2 021**	**516**

3.10 Skadekontot

Skadekontot är Region Stockholms försäkringssystem för egendoms- och följdskadeförsäkring. Resultatenheten, som regionstyrelsen ansvarar för, har inga anställda och finansieras genom årliga premier från nämnder och bolag. Skadekontots resultatkrav är oförändrat noll kronor för 2023 och planåren 2024–2025.

Tabell 18. Resultaträkning för Skadekontot

Mkr	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Intäkter	18	18	18	18
Kostnader	-18	-18	-18	-18
Resultat	**0**	**0**	**0**	**0**

4. Investeringar

I detta kapitel beskrivs Region Stockholm investeringsplan för 2023–2032. Investeringsplanen i sin helhet redovisas i bilaga 5 och investeringarna beskrivs övergripande i respektive investerande nämnds och bolags avsnitt i kapitel 5 respektive 6.

4.1 Budgeterade investeringsförutsättningar

Region Stockholms investeringsplan 2023-2032
Region Stockholm fortsätter att genomföra betydande investeringar inom hälso- och sjukvård samt kollektivtrafik för att skapa väl fungerande och tillgängliga anläggningar. Investeringsplanens investeringsutrymme medger att Region Stockholm under tioårsperioden 2023–2032 kan investera totalt 127,3 miljarder kronor vilket är 1,3 miljarder kronor mindre än det beslutade investeringsutrymmet 2022–2031. Den mindre omfattande investeringsplanen skapar marginaler för risker och osäkerhet, främst kopplade till det allmänna inflationsläget, som kan leda till fördyrade investeringar.

Investeringsplanen innebär kapitalkostnader för Region Stockholm när investeringarna har färdigställts och anläggningarna tas i drift. Investeringsplanens driftsättningsplan har förskjutits till viss del jämfört med vad som tidigare har varit budgeterat. Driftsättningsplanen har nu sin tyngdpunkt 2025 och 2026 då ett antal större kollektivtrafikinvesteringar planeras att driftsättas, som exempelvis bussterminal Slussen, tvärbana Norr Kistagrenen och tunnelbana till Barkarby. Kapitalkostnadernas andel av Region Stockholms totala intäkter är i linje med Region Stockholms mål Hållbar investeringsutveckling.

Tabell 19. Region Stockholms investeringsplan 2023–2032

Mkr	Utfall 2021	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028–2032	Totalt 2023–2032
TOTALT	**11 026**	**17 917**	**18 883**	**18 036**	**15 637**	**13 052**	**11 338**	**50 315**	**127 261**
Varav Region Stockholms finansieringsansvar	***7 554***	***13 676***	***12 964***	***12 668***	***9 353***	***9 069***	***7 430***	***31 349***	***82 832***

Beaktat de 44,4 miljarder kronor som medfinansieras av staten och de kommuner som Region Stockholm har överenskommelser med, uppgår de investeringar som Region Stockholm bär finansieringsansvaret för till totalt 82,8 miljarder kronor för tioårsperioden. Investeringsutrymmet för åren 2023–2025 uppgår till 52,6 miljarder kronor varav 17,6 miljarder kronor avser medfinansiering. Under 2023 uppgår investeringarna till totalt 18,9 miljarder kronor varav 5,9 miljarder kronor medfinansieras av staten och de kommuner som Region Stockholm har överenskommelser med.

Medfinansiering innebär att Region Stockholm, staten och berörda kommuner har ett gemensamt finansieringsansvar för de investeringar där avtal har ingåtts om medfinansiering. När investeringarna har färdigställts blir de Region Stockholms anläggningstillgångar och regionen har då fullt ansvar för tillgångarnas driftkostnader och reinvesteringar. För de investeringar som medfinansieras kommer avskrivningskostnaderna att täckas till den grad som finansieras av parterna utanför Region Stockholm.

Olika typer av investeringar i anläggningstillgångar ger olika höga årliga avskrivningskostnader beroende på deras genomsnittliga nyttjandeperioder, vilket illustreras i tabellen nedan.

Tabell 20. Nyttjandeperioder och avskrivningskostnader för olika typer av investeringar

Investeringsobjekt	Genomsnittlig nyttjandeperiod[1]	Avskrivningskostnad vid investering på 1 000 mkr
IT (infrastruktur/klienter)	4 år	250 mkr/år
Medicinteknisk utrustning	7 år	143 mkr/år
Kollektivtrafikanläggningar	25 år	40 mkr/år
Fastigheter	35 år	29 mkr/år

[1] Nyttjandeperioder enligt rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning och Bokföringsnämndens K3-regelverk.

Fördelning av det totala investeringsutrymmet

Tabellen nedan visar en översiktlig sammanställning av investeringsplanens fördelning mellan verksamhetsområden.

Tabell 21. Region Stockholms investeringsplan 2023–2032 per verksamhetsområde

Mkr	Utfall 2021	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028–2032	Totalt 2023–2032
Hälso- och sjukvård	873	1 571	1 797	2 147	2 218	1 865	1 998	8 760	18 785
Kollektivtrafik	8 789	14 018	13 859	12 757	11 028	8 800	7 371	34 731	88 545
varav medfinansiering	*3 472*	*4 241*	*5 920*	*5 369*	*6 284*	*3 983*	*3 908*	*18 965*	*44 428*
Fastigheter och service	1 209	2 016	2 930	2 818	2 179	2 141	1 747	5 760	17 574
IT	150	292	287	311	207	241	219	1 025	2 289
Övrig verksamhet	5	20	10	5	5	4	4	40	67
TOTALT	**11 026**	**17 917**	**18 883**	**18 036**	**15 637**	**13 052**	**11 338**	**50 315**	**127 261**
Varav Region Stockholms finansieringsansvar	***7 554***	***13 676***	***12 964***	***12 668***	***9 353***	***9 069***	***7 430***	***31 349***	***82 832***

Investeringsutrymmet för Region Stockholms hälso- och sjukvårdsproducerande nämnder och bolag är 18,8 miljarder kronor för perioden 2023–2032, varav 1,8 miljarder kronor avser 2023. Dessa investeringar består av medicinteknisk utrustning, inventarier samt informations- och kommunikationsteknik. De avser främst ersättningsinvesteringar för att upprätthålla driften i den befintliga vårdverksamheten.

Investeringsutrymmet för kollektivtrafikinvesteringar är 88,5 miljarder kronor för perioden 2023–2032. Med hänsyn till medfinansiering uppgår de investeringar som Region Stockholm har finansieringsansvar för till 44,1 miljarder kronor under perioden. Investeringar som understiger 100 miljoner kronor uppgår till totalt 13,6 miljarder kronor för perioden 2023–2032. Under 2023 planeras investeringar i kollektivtrafiken motsvarande 13,9 miljarder kronor, varav 5,9 miljarder kronor medfinansieras av staten och de kommuner som Region Stockholm har överenskommelser med.

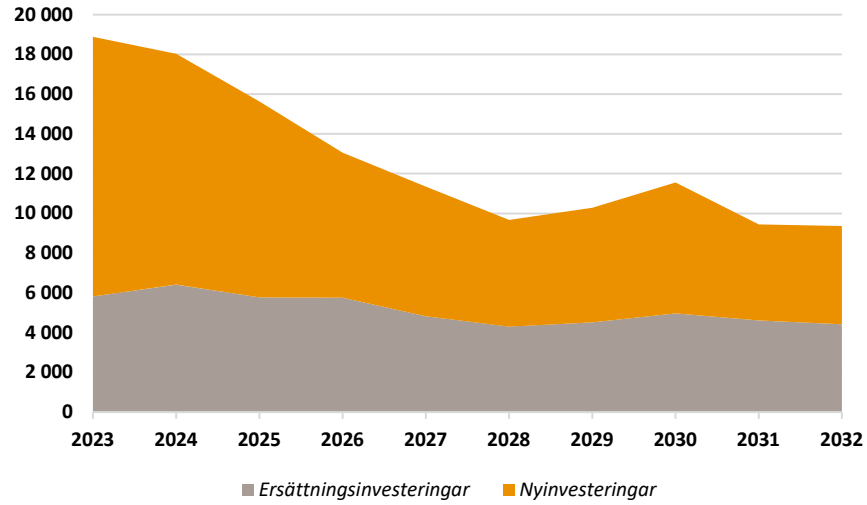
Investeringsutrymmet för investeringar i fastigheter och service uppgår till 17,6 miljarder kronor under perioden 2023–2032, varav investeringar i fastigheter inom resultatenheten Landstingsfastigheter Stockholm uppgår till 16,8 miljarder kronor. Investeringar som understiger 100 miljoner kronor i dessa verksamheter uppgår till 11,0 miljarder kronor under perioden 2023–2032. Under 2023 planeras investeringar motsvarande 2,9 miljarder kronor i fastigheter och service.

Investeringsutrymmet för it uppgår till 2,3 miljarder kronor under perioden 2023–2032, varav 0,3 miljarder kronor 2023. Dessa investeringar avser ersättningsinvesteringar i form av utbyte och livscykelhantering av nätinfrastruktur och klienter.

Investeringsutrymmet för övrig verksamhet uppgår till 67 miljoner kronor under perioden 2023–2032, varav 9,8 miljoner kronor 2023. Dessa investeringar avser mindre ersättningsinvesteringar och inventarier.

Fördelning mellan ny- och ersättningsinvesteringar
Av Region Stockholms totala investeringsutrymme avser 59,6 procent nyinvesteringar och 40,4 procent ersättningsinvesteringar. Figuren nedan visar hur investeringsvolymen fördelar sig över åren, totalt och mellan ny- respektive ersättningsinvesteringar. Volymen för enskilda år är ibland svårbedömd och faktorer utanför Region Stockholms kontroll kan inverka. Investeringsvolymen är högre i början av tioårsperioden eftersom en viss förskjutning av investeringar har skett från tidigare år med anledning av förskjutningar i detaljplaner, överprövningar och pandemin. Tyngdpunkten i början av perioden beror också på den stora andelen nyinvesteringar i utbyggd tunnelbana.

Figur 5. Fördelning mellan ny- och ersättningsinvesteringar 2023-2032, miljoner kronor

4.2 Tillkommande investeringsönskemål

Fastighets- och servicenämnden och trafiknämnden arbetar kontinuerligt, genom sina respektive förvaltningar, med att kartlägga och planera för framtida investeringsönskemål inom sina ansvarsområden. Framtida investeringar har identifierats som inte ryms inom det totala beslutade investeringsutrymmet eftersom det skulle innebära att regionfullmäktiges mål Hållbar investeringsutveckling inte uppnås. Detta på grund av de kapitalkostnader och driftkostnader som investeringar medför.

Hälso- och sjukvårdens fastigheter är till delar äldre och i behov av omfattande upprustning och modernisering, samtidigt som arbetet med att stärka Region Stockholms verksamhetsskydd och beredskap kräver robusthetshöjande investeringar och åtgärder. För detta har risker och sårbarheter identifierats som sammantaget uppskattas innebära önskemål om framtida investeringar för hälso- och sjukvårdens fastigheter motsvarande cirka 23 miljarder kronor den kommande tioårsperioden.

För att bevara det befintliga kollektivtrafiksystemets nytta och effektivitet krävs ytterligare uppgraderingar och ersättningsinvesteringar, utöver det som ryms inom investeringsplanen, parallellt med fortsatt fokus på underhåll av det befintliga systemet. Önskemålen avser såväl stationer och bytespunkter som fordon, buss- och spårdepåer, spåranläggningar, energisystem samt trafikstyrningssystem. Sammantaget uppskattas detta innebära önskemål om framtida investeringar för kollektivtrafiksystemet på cirka 15 miljarder kronor under den kommande tioårsperioden.

Den framtida investeringsplaneringen och prioriteringen måste utgå från behov på systemnivå, verksamheternas bedömda framtida omfattning och den robusthetsnivå som hälso- och sjukvårdens fastigheter och kollektivtra-

fikens anläggningar förväntas upprätthålla. För en stärkt investeringsplanering krävs att de underlag till investeringsbeslut som utgör grund för planeringen inkluderar information om investeringarnas totalekonomiska och systempåverkande konsekvenser samt om alternativa åtgärder. Ett vidmakthållande och systematiskt arbete med underhålls- och ersättningsinvesteringar krävs för att undvika suboptimeringar och för att effektivisera driften.

För att kunna finansiera tillkommande investeringar behöver verksamhetsförändringar genomföras som effektiviserar Region Stockholms resursanvändning och skapar ekonomiska förutsättningar.

5. Nämnder

I detta kapitel anges nämndernas anslag, resultatkrav, investeringsutrymme, mål samt eventuella uppdrag. Nämnderna ska planera och följa upp sin verksamhet i enlighet med detta och i sin planering också beakta regionfullmäktiges inriktning och prioriteringar i kapitel 1.

Nämnderna kommer i samband med sin rapportering av verksamhetsplaner för 2023 att beräkna sina intäkter och kostnader utifrån regionfullmäktiges beslut och andra förutsättningar som avtal och överenskommelser. Det innebär att fördelningen av intäkter och kostnader förändras vilket påverkar det slutliga tabellverket (tabellerna i kapitel 3, 5 och 6). Detta slutliga tabellverk fastställs av regionstyrelsen i samband med ärendet Avstämning av Budget 2023 för Region Stockholm.

5.1 Regionstyrelsen

Ekonomiska förutsättningar
Regionstyrelsens anslag för 2023 är 2 753 miljoner kronor, vilket innebär en ökning med 59 miljoner kronor. Av anslag avser 16,1 miljoner kronor överföringen av AB SLL Internfinans verksamhet till regionstyrelsen. Under 2023 tillförs ett högre anslag på 150 miljoner kronor för medel som regionstyrelsen ska fördela till nämnder och bolag för verksamhetsförändringar och omställning. Under 2023 tillförs ytterligare 100 miljoner kronor från hälso- och sjukvårdsnämnden för att finansiera vidareutbildning av specialistsjuksköterskor, sammantaget uppgår utbildningssatsningen till 205 miljoner kronor under året. Givet den ekonomiska situation som Region Stockholm befinner sig i, avskaffas posten för oförutsedda händelser, vilket sänker anslaget med 200 miljoner kronor. Därutöver halveras regionledningskontorets utvecklingsmedel till 50 miljoner kronor. Av regionstyrelsens anslag omfördelas 7,5 miljoner till kulturnämnden för att täcka nämndens kostnader för höjt mobilitetsstöd.

Regionstyrelsen erhåller ett anslag på 49,6 miljoner i enlighet med ansvarsfördelningen i reglementet mellan regionstyrelsen och klimat- och regionutvecklingsnämnden. Inom anslaget erhåller regionstyrelsen ytterligare tillväxtmedel på 1,25 miljoner kronor för 2023. Fördelningen är preliminär och slutlig fördelningen kommer att ske i verksamhetsplaneringen och beslut om tekniska justeringar av anslagen kommer att ske i samband med regionstyrelsens beslut om avstämning av budget 2023.

För planåren 2024–2025 är anslaget 2 554 miljoner kronor respektive 2 556 miljoner kronor. Under 2023 och 2024 erhåller regionstyrelsen utöver anslaget ersättning för tillkommande tillfälliga pensionskostnader.

Regionstyrelsen ska bedriva sin verksamhet i enlighet med reglemente, uppdrag och avtal samtidigt som resultatkravet på 0 kronor för 2023 uppnås. Under planåren 2024 och 2025 är resultatkravet oförändrat 0 kronor.

Tabell 22. Resultaträkning för regionstyrelsen

Mkr	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Intäkter	2 839	2 953	2 754	2 855
- varav anslag	2 693	2 753	2 554	2 556
Kostnader	-2 839	-2 953	-2 754	-2 855
Resultat	**0**	**0**	**0**	**0**

Anslaget till regionstyrelsen finansierar regionledningskontorets kostnader liksom den politiska organisationens kostnader som till exempel mandatstöd och kanslianslag. Anslaget täcker också kostnader för bland annat forskning och utbildning, medlemskap i organisationer samt övriga bidrag.

Investeringar

Regionstyrelsens investeringsutrymme för 2023 är 8,6 miljoner kronor. För perioden 2023–2032 är investeringsutrymmet 55,0 miljoner kronor och för perioden 2023–2025 är utrymmet 15,2 miljoner kronor. Investeringarna består av ersättningsinvesteringar inom it och teknik samt inventarier.

Tabell 23. Regionstyrelsens investeringsutrymme

Mkr	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026–2032	Totalt 2023–2032
Nyinvesteringar <100 mkr	5,0	0,0	0,0	0,0	**5,0**
Ersättningsinvesteringar <100 mkr	3,6	3,3	3,3	39,8	**50,0**
Totalt	**8,6**	**3,3**	**3,3**	**39,8**	**55,0**

Mål och indikatorer

Regionstyrelsen ska styra mot de mål och indikatorer som anges i bilaga 2 samt bidra till att dessa mål uppnås. Nämnden ska följa upp indikatorerna och vidta åtgärder om det finns risk för att indikatorernas målvärden inte uppnås. Regionstyrelsen ska också följa upp inriktningsmålen och de verksamhetsspecifika målen för Region Stockholm som helhet samt har huvudansvar för det nämndspecifika målet Uppnå strukturerad styrning av Region Stockholms verksamheter.

Uppdrag

1 Regionstyrelsen uppdras att 2023 anslå 150 miljoner kronor för att finansiera åtgärder som bidrar till god ekonomisk hushållning inom Region Stockholm.

2 Regionstyrelsen uppdras att ta fram en kompetensförsörjningsstrategi under 2023, införa den under 2024 och därefter arbeta i enlighet med den.

3 Regionstyrelsen uppdras, som kategoriansvarig för området inhyrd personal, att minska kostnaderna för inhyrd personal och samordna deltagande i upphandling av hyrpersonal inom hälso- och sjukvården.

4 Regionstyrelsen uppdras att komplettera befintlig samverkansstruktur med att inrätta ett samverkansforum med vårdfackliga organisationer och Region Stockholm, på såväl politisk nivå som tjänstemannanivå, vilket inkluderar en kommission 2023 för hälso- och sjukvårdspersonalens arbetsmiljö.

5 Regionstyrelsen uppdras att verka för en mer aktiv styrning av fortbildning för medarbetare inom hälso- och sjukvården.

6 Regionstyrelsen uppdras att under första halvåret 2023 utvärdera Vårdförbundets 24/7-avtal och arbetstidsförkortningen för barnmorskor inom åttapunktsprogrammet. Utvärderingen ska ligga till grund för att ta fram en handlingsplan och modell för att införa en arbetstidsförkortning för barnmorskor och undersköterskor inom förlossningsvården. Ambitionen är att en ny modell för arbetstidsförkortning och -förläggning ska vara klar för beslut under det fjärde kvartalet 2024.

7 Regionstyrelsen uppdras att formulera en ny och tillämpbar inriktning för lönepolitiken där erfarenhet, kompetens och vårdtyngd värderas upp.

8 Regionstyrelsen uppdras att under 2023 införa ett erbjudande om förmånscykel till alla medarbetare i Region Stockholm.

9 Regionstyrelsen uppdras att 2023 anslå 100 miljoner kronor i en särskild satsning på hälsofrämjande arbetsmiljö, riktad mot regionens egna medarbetare.

10 Regionstyrelsen uppdras att inom sitt anslag under 2023 avsätta 200 miljoner kronor till strategiska och långsiktiga insatser för Region Stockholms kompetensförsörjning. Däri ingår att fortsätta satsningen på betald specialistutbildning för specialistsjuksköterskor och barnmorskor.

11 Regionstyrelsen uppdras att, i samråd med berörda nämnder och bolag, utreda metoder för att underlätta för idéburen hälso- och sjukvård samt i högre utsträckning tillämpa den nya lagstiftningen om idéburen välfärd.

12 Regionstyrelsen uppdras att, i dialog med berörda nämnder och bolag, omdefiniera och uppdatera listan över strategiska fastigheter samt skyndsamt göra en särskild genomgång av stora försäljningsobjekt som Gamla Karolinska Solna (Nya Hagastaden) och markavyttringen av Medicinaren 19, för att eventuellt justera inriktningen.

13 Regionstyrelsen uppdras att avbryta det pågående uppdraget om avyttring av mark inom akutsjukhusens områden, med undantag för Medicinaren 19, i nära dialog med berörda kommuner.

14 Regionstyrelsen uppdras att tillsätta en parlamentarisk utredning av styrningen av den egenägda vårdproduktionen för att få på plats en ny styrmodell, inklusive styrelsesammansättning, som är starkare, tydligare, får berörda förvaltningar att samverka i högre grad och ger möjligheter till ett utökat ansvarsutkrävande. Utredningen ska även undersöka effekten av en avbolagisering av de egenägda akutsjukhusen.

15 Regionstyrelsen uppdras att, i nära samverkan och dialog med nämnder och bolag, ta fram ett förslag till en ny målstruktur och modell för målstyrning.

16 Regionstyrelsen uppdras att, i dialog med nämnder och bolag, se över samtliga gällande styrande dokument och i samband med sin tertialrapport 1 per april 2023 återkomma med ett förslag på vilka styrande dokument som kan upphöra att gälla, alternativt slås ihop.

17 Regionstyrelsen uppdras att uppdatera Region Stockholms riktlinje för investeringar i syfte att åstadkomma bättre styrning och kontroll.

18 Regionstyrelsen uppdras att senast i samband med sin tertialrapport per april 2023 ta fram ett beslutsunderlag som syftar till att Region Stockholm ska uppnå en robust försörjning genom ett ändamålsenligt, samordnat och resurseffektivt arbete med hållbara inköp, upphandling och lagerhållning.

19 Regionstyrelsen uppdras att undersöka hur primärvårdens andel av forskningsmedlen kan utökas och hur forskningen inom hälso- och sjukvården kan stärkas på systemnivå.

20 Regionstyrelsen uppdras att se över reglementet för Stockholms läns sjukvårdsområde, SLSO, för att säkerställa att SLSO har möjlighet att öka sin vårdproduktion i egen regi.

21 Regionstyrelsen uppdras att ta fram karantänsregler för heltidsarvoderade politiker och höga tjänstemän i Region Stockholm.

22 Regionstyrelsen uppdras att inrätta ett tillväxt- och näringslivsråd som samlar näringslivets aktörer.

23 Regionstyrelsen uppdras att, i dialog med klimat- och regionutvecklingsnämnden, identifiera och därefter genomföra mobiliserande insatser för att säkerställa att Region Stockholms tillväxtmedel nyttjas i högre utsträckning.

24 Regionstyrelsen uppdras att 2023 ge Almi Företagspartner AB ett tillfälligt utökat bidrag om 2,5 miljoner kronor och Coompanion Stockholmsregionen 1,0 miljon kronor i regional medfinansiering.

25 Regionstyrelsen uppdras att se över hur Region Stockholm kan stärka samordningen med, och skapa en stabil och strategisk medfinansiering till, länets innovationshubbar, inkubatorer och science parks.

26 Regionstyrelsen uppdras att under mandatperioden utreda möjligheterna till en Huvudstadsförhandling för hållbara transporter i Stockholms län, med fokus på ett sammanhängande regionalt cykelvägnät, goda kollektivtrafiksförbindelser på tvären mellan regionala stadskärnor och viktig utveckling av tunnelbanetrafik och spårbunden trafik, samt på att bygga ihop saknade länkar mellan regionala stadskärnor, inklusive BRT-linjer som exempelvis Stockholmsbågen.

27 Regionstyrelsen uppdras att ta fram en koldioxidbudget för Region Stockholms egna verksamheter. Koldioxidbudgeten ska ligga till grund för prioriteringar inom klimatområdet.

28 Regionstyrelsen uppdras att, i dialog med berörda nämnder och bolag, ta fram en plan för och påbörja arbetet med att ställa om Region Stockholms reservkraft från fossil till förnybar.

29 Regionstyrelsen uppdras att ta fram en nytto- och riskanalys för Region Stockholms deltagande i Sthlmflex som grund för vidare ställningstagande.

30 Regionstyrelsen uppdras att inom ramen för sitt uppsiktsansvar säkerställa att ställda hållbarhetskrav följs upp systematiskt för upphandlade varor, tjänster och verksamheter.

31 Regionstyrelsen uppdras att, inom ramen för kategoristyrningsarbetet, i större utsträckning gå från produktupphandling till tjänsteupphandling för att utveckla cirkulär hantering.

32 Regionstyrelsen uppdras att, i samråd med berörda nämnder och bolag, utreda möjligheten till en mer effektiv samordning av Region Stockholms varudistribution i syfte att minska dess miljöbelastning.

33 Regionstyrelsen uppdras att föreslå indikatorer för hälsofrämjande måltider och kvalitativa indikatorer kopplade till social hållbarhet.

34 Regionstyrelsen uppdras att ta fram förslag på en indikator, med lämpliga målvärden, som syftar till att öka primärvårdens andel av hälso- och sjukvårdsbudgeten till 25 procent till 2030.

5.2 Hälso- och sjukvårdsnämnden

Ekonomiska förutsättningar
Hälso- och sjukvårdsnämndens anslag för 2023 är 61 067 miljoner kronor, vilket innebär en minskning med 8 908 miljoner kronor eller -12,7 procent jämfört med budget 2022. För planåren 2024–2025 är anslaget 63 060 miljoner kronor respektive 65 582 miljoner kronor.

För 2023 höjs hälso- och sjukvårdsnämndens anslag med 4,0 procent jämfört med 2022 års budget, vilket är 0,7 procentenheter mer än planerat i Budget 2022. Därutöver ges en engångsförstärkning under 2023 på 433 miljoner kronor. Av nämndens anslag förs 12 722 miljoner kronor över i en teknisk justering till den nyinrättade primärvårdsnämnden. Överföringen avser bland annat verksamhet för husläkarmottagningar och tandvård och primärvårdsrehabilitering som den nya nämnden ska ansvara och beställa hälso- och sjukvård för.

Nämnden erhåller utöver anslaget ersättning för tillkommande tillfälliga pensionskostnader 2023 och 2024 som ska fördelas i avtal med respektive vårdgivare i egen regi i enlighet med avsnitt 3.6.

Hälso- och sjukvårdsnämnden ska bedriva sin verksamhet i enlighet med reglemente, uppdrag och avtal samtidigt som resultatkravet på 0 kronor för 2023 uppnås. Under planåren 2024 och 2025 är resultatkravet oförändrat 0 kronor.

Tabell 24. Resultaträkning för hälso- och sjukvårdsnämnden

Mkr	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Intäkter	75 137	68 050	70 192	67 878
- varav anslag	*69 975*	*61 067*	*63 060*	*65 582*
- varav statsbidrag	*2 296*	*2 262*	*2 296*	*2 296*
Köpt vård	-61 043	-66 093	-68 310	-54 810
Läkemedelsförmånen	-7 070	-7 230	-7 395	-6 399
Övriga kostnader inkl. finansnetto	-7 025	-7 009	-7 706	-6 669
Summa kostnader	*-75 137*	-68 050	*-70 192*	*-67 878*
Resultat	**0**	**0**	**0**	**0**

Hälso- och sjukvårdsnämnden ansvarar för hanteringen av kostnaderna för läkemedel inom läkemedelsförmånen och erhåller återbäring från läkemedelsföretagen i enlighet med avtalet mellan regionerna, staten och läkemedelsföretagen. Den del av återbäringen som ska återbetalas till staten ska betalas genom regionstyrelsens resultatenhet koncernfinansiering som fakturerar hälso- och sjukvårdsnämnden motsvarande summa.

Hälso- och sjukvårdsnämnden ansvarar för Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtäljes, KSON:s, medlemsbidrag och kommunalförbundets

resultat som konsolideras tillsammans med nämndens resultat. Nämnden ansvarar också för att vidareförmedla KSON:s andel av riktade statsbidrag. De riktade statsbidragen ska avräknas nämndens kostnader för patienter inom KSON:s ansvarsområde.

Regionfullmäktige beslutar om anslag, resultatkrav samt taxor och avgifter. Budgeten bygger på antagandet att intäkterna från riktade statsbidrag är lägre 2023 än 2022. Slutligt ställningstagande avseende de riktade statsbidragen samt andra intäkter görs dock av hälso- och sjukvårdsnämnden i samband med nämndens beslut om verksamhetsplan för 2023, där de riktade statsbidragen ska särredovisas.

Investeringar

Hälso- och sjukvårdsnämndens investeringsutrymme för 2023 är 7,0 miljoner kronor. För perioden 2023–2032 är investeringsutrymmet 54 miljoner kronor och för perioden 2023–2025 är utrymmet 19 miljoner kronor.

Tabell 25. Hälso- och sjukvårdsnämndens investeringsutrymme

Mkr	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026–2032	Totalt 2023–2032
Nyinvesteringar <100 mkr	7,0	7,0	5,0	35,0	**54,0**
Ersättningsinvesteringar <100 mkr	0,0	0,0	0,0	0,0	**0,0**
Totalt	**7,0**	**7,0**	**5,0**	**35,0**	**54,0**

Investeringarna består av en it-plattform för prehospital vård, FRAPP, uppbyggnad av civilt försvar inom den katastrofmedicinska verksamheten samt upprustning av ledningsplatser.

Mål och indikatorer

Hälso- och sjukvårdsnämnden ska styra mot de mål och indikatorer som anges i bilaga 2 samt bidra till att dessa mål uppnås. Nämnden ska följa upp indikatorerna och vidta åtgärder om det finns risk för att indikatorernas målvärden inte uppnås. Hälso- och sjukvårdsnämnden har även huvudansvar för det nämndspecifika målet En hälso- och sjukvård av god kvalitet.

Uppdrag

1 Hälso- och sjukvårdsnämnden uppdras att, genom tilläggsavtal, vidarefördela den tillfälliga ersättningen för pensionskostnaderna 2023 och 2024 till de nämnder och egenägda bolag som nämnden har avtal med.

2 Hälso- och sjukvårdsnämnden uppdras att utvärdera Framtidsplanen för att skapa underlag för att ta fram en reviderad plan som gäller från 2025.

3 Hälso- och sjukvårdsnämnden uppdras att i samråd med primärvårdsnämnden förstärka arbetet med vårdbehovsanalyser samt ta fram etableringsstrategier utifrån dessa.

4 Hälso- och sjukvårdsnämnden uppdras att utreda närakutsstrukturen i sin helhet i syfte att säkerställa en god kontinuitet och vård på rätt vårdnivå samt fortsätta arbetet med att samlokalisera närakuter och akutmottagningar i syfte att möjliggöra samordnad triagering.

5 Hälso- och sjukvårdsnämnden uppdras att genomföra en översyn av de avgiftsförändringar som genomfördes på hjälpmedelsområdet 2020.

6 Hälso- och sjukvårdsnämnden uppdras att införa ett högkostnadsskydd för tekniska hjälpmedel.

7 Hälso- och sjukvårdsnämnden uppdras att 2023 höja den sammantagna ersättningen inom ramen för sjukhusavtalen för de regionägda sjukhusen med 4,0 procent.

8 Hälso- och sjukvårdsnämnden uppdras att teckna nya sjukhusavtal med Region Stockholms sjukhus i egen regi som gäller från den 1 januari 2024.

9 Hälso- och sjukvårdsnämnden uppdras att ta fram en plan för vårdplatser som möter behovet, planen ska förhålla sig till Socialstyrelsens kommande riktmärke.

10 Hälso- och sjukvårdsnämnden uppdras att tillsammans med Region Stockholms egna vårdgivare utreda hur akutsjukhusen kan stärka upp ett specialistvårdsområde och bli en nod i systemet genom att bedriva mer öppen specialistvård, med början inom barnsjukvården.

11 Hälso- och sjukvårdsnämnden uppdras att 2023 utöka ersättningen till vårdval förlossning med 10,0 miljoner kronor för att stärka arbetet med Min barnmorska samt att öka ersättningen för hemförlossningar.

12 Hälso- och sjukvårdsnämnden uppdras att utreda ersättningsmodellen för vårdval förlossning i syfte att säkra en tryggare vård som förebygger förlossningsskador.

13 Hälso- och sjukvårdsnämnden uppdras att fördjupa arbetet med åttapunktsprogrammet för en tryggare bemanning inom förlossningsvården.

14 Hälso- och sjukvårdsnämnden uppdras att utreda en sammanhållen kvinnosjukvård inklusive en översyn av avtalsformer.

15 Hälso- och sjukvårdsnämnden uppdras att 2023 tillföra 80 miljoner kronor till barn- och ungdomspsykiatrin i syfte att korta köerna och förbättra arbetsmiljön för personalen.

16 Hälso- och sjukvårdsnämnden uppdras att, i samråd med fastighets- och servicenämnden och SLSO, påskynda utvecklandet av Ungdomens hus och skyndsamt möjliggöra en samlad slutenvård för barn-. och ungdomspsykiatrin.

17 Hälso- och sjukvårdsnämnden uppdras att utreda och genomföra överkonsumtions- och kostnadsreducerande åtgärder inom den specialiserade öppenvården i vårdval samt se över avtalsformen.

18 Hälso- och sjukvårdsnämnden uppdras att utreda införandet av fler akademiska specialistcentra samt ett breddat uppdrag för befintliga specialistcentra.

19 Hälso- och sjukvårdsnämnden uppdras att, i samråd med primärvårdsnämnden, införa tydliga geografiska principer för hälso- och sjukvården i syfte att säkerställa en jämlik etablering av vård samt en ökad geografisk kontroll.

20 Hälso- och sjukvårdsnämnden uppdras att ta fram en omställningsplan för att revidera och avskaffa vårdval.

21 Hälso- och sjukvårdsnämnden uppdras att, i samråd med primärvårdsnämnden, se över juridiska möjligheter till reglering för att säkerställa att hälso- och sjukvårdslagen efterlevs i de avtal där vårdgivare enligt LOV, LOU och direktavtal tar emot patienter vars vård finansieras av privata sjukvårdsförsäkringar eller privat egen finansiering.

22 Hälso- och sjukvårdsnämnden uppdras att ta fram skärpta etableringskrav, remisskrav, skärpt avtalsuppföljning med ökad medicinsk granskning samt ägarprövningar i syfte att motverka överetablering och överkonsumtion av vård.

23 Hälso- och sjukvårdsnämnden uppdras att initiera och utveckla aktivt uppsökande verksamhet till patienter som har väntat på vård längre än vad vårdgarantin anger.

24 Hälso- och sjukvårdsnämnden uppdras att utveckla fungerande avtalsmodeller och processer som stödjer den långsiktiga kompetensförsörjningen inom hela hälso- och sjukvårdssystemet.

25 Hälso- och sjukvårdsnämnden uppdras att öka styrningen av ST-tjänster utifrån hälso- och sjukvårdens behov genom att utveckla nya styr- och ersättningsmodeller inom hela hälso- och sjukvårdssystemet.

26 Hälso- och sjukvårdsnämnden uppdras att ta fram en ny plan för dimensionering av ST-tjänster inom allmänmedicin.

27 Hälso- och sjukvårdsnämnden uppdras att ställa krav på att samtliga hälso- och sjukvårdsleverantörer, oavsett driftform, rapporterar underlag för prognostisering av framtida kompetensbehov i syfte att säkerställa en regiongemensam planering av utbildning och kompetensförsörjning.

28 Hälso- och sjukvårdsnämnden uppdras att utreda reglering av och införa krav på kontinuerlig kompetensutveckling i avtalen med vårdgivare.

29 Hälso- och sjukvårdsnämnden uppdras att verka för en mer aktiv styrning av fortbildning för medarbetarna inom hälso- och sjukvården.

5.3 Primärvårdsnämnden

Ekonomiska förutsättningar

Anslaget till primärvårdsnämnden är 12 722 miljoner kronor 2023. Nämndens anslag innebär en omfördelning från hälso- och sjukvårdsnämnden som erhåller motsvarande sänkt anslag. För planåren 2024–2025 är anslaget 13 231 miljoner kronor respektive 13 760 miljoner kronor. Primärvårdsnämnden ska bedriva sin verksamhet i enlighet med reglemente, uppdrag och avtal samtidigt som resultatkravet på 0 kronor för 2023 uppnås. Under planåren 2024 och 2025 är resultatkravet 0 kronor.

Tabell 26. Resultaträkning för primärvårdsnämnden

Mkr	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Intäkter	0	12 722	13 231	13 760
- varav anslag	*0*	*12 722*	*13 231*	*13 760*
Kostnader	0	-12 722	-13 231	-13 760
Resultat	**0**	**0**	**0**	**0**

Nämnden ska köpa förvaltningstjänster av hälso- och sjukvårdsnämnden.

Mål och indikatorer

Primärvårdsnämnden ska styra mot de mål och indikatorer som anges i bilaga 2 samt bidra till att dessa mål uppnås. Nämnden ska följa upp indikatorerna och vidta åtgärder om det finns risk för att indikatorernas målvärden inte uppnås.

Uppdrag

1 Primärvårdsnämnden uppdras att 2023 utöka ersättningen till vårdval husläkarmottagning med 5,0 procent.

2 Primärvårdsnämnden uppdras att ta fram en handlingsplan för hur en fast läkarkontakt på husläkarmottagningarna kan uppnås där den enskilde läkaren som mest ansvarar för 1 100 patienter i enlighet med Socialstyrelsens riktvärde.

3 Primärvårdsnämnden uppdras att påbörja ett övertagande av 1177 Vårdguiden på telefon i Region Stockholms egen regi.

4 Primärvårdsnämnden uppdras att ta fram en omställningsplan för att revidera och avskaffa vårdval.

5 Primärvårdsnämnden uppdras att ta fram skärpta etableringskrav, remisskrav, skärpt avtalsuppföljning med ökad medicinsk granskning samt ägarprövningar i syfte att motverka överetablering och överkonsumtion av vård.

5.4 Patientnämnden

Ekonomiska förutsättningar

Patientnämndens anslag för 2023 är 33,9 miljoner kronor, vilket är en ökning med 4,0 procent jämfört med budget 2022. För planåren 2024–2025 är anslaget 35,2 miljoner kronor respektive 36,6 miljoner kronor. Utöver anslaget erhåller nämnden ersättning för tillkommande tillfälliga pensionskostnader 2023 och 2024.

Patientnämnden ska bedriva sin verksamhet i enlighet med reglemente, uppdrag och avtal samtidigt som resultatkravet på 0 kronor för 2023 uppnås. Under planåren 2024 och 2025 är resultatkravet oförändrat 0 kronor.

Tabell 27. Resultaträkning för patientnämnden

Mkr	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Intäkter	34	39	41	37
- varav anslag	*33*	*34*	*35*	*37*
Kostnader	-34	-39	-41	-37
Resultat	**0**	**0**	**0**	**0**

Mål och indikatorer

Patientnämnden ska styra mot de mål och indikatorer som anges i bilaga 2 samt bidra till att dessa mål uppnås. Nämnden ska följa upp indikatorerna och vidta åtgärder om det finns risk för att indikatorernas målvärden inte uppnås.

5.5 Stockholms läns sjukvårdsområde

Ekonomiska förutsättningar

Stockholms läns sjukvårdsområde, SLSO, ska bedriva sin verksamhet i enlighet med reglemente, uppdrag och avtal samtidigt som resultatkravet på 201 miljoner kronor för 2023 uppnås. Under planåren 2024 och 2025 är resultatkravet 258 respektive 262 miljoner kronor.

Tabell 28. Resultatkrav för SLSO

Mkr	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Resultat	**232**	**201**	**258**	**262**

SLSO:s intäkter beslutas i överenskommelser och avtal med hälso- och sjukvårdsnämnden och andra avtalsparter inom och utanför Region Stockholm. Nämndens intäkter och resultatkrav anger tillsammans förutsättningarna för kostnadsutvecklingen. Under 2023 och 2024 erhåller nämnden ersättning från hälso- och sjukvårdsnämnden för tillkommande tillfälliga pensionskostnader.

Investeringar

SLSO:s investeringsutrymme för 2023 är 252,4 miljoner kronor. För perioden 2023–2032 är investeringsutrymmet 2 751,2 miljoner kronor och för perioden 2023–2025 är utrymmet 891,4 miljoner kronor.

Tabell 29. Investeringsutrymme för SLSO

Mkr	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026–2032	Totalt 2023–2032
Planerade investeringar >100 mkr	0,0	30,0	90,0	0,0	**120,0**
Nyinvesteringar <100 mkr	50,0	50,0	50,0	350,0	**500,0**
Ersättningsinvesteringar <100 mkr	202,4	200,6	218,4	1 509,8	**2 131,2**
Totalt	**252,4**	**280,6**	**358,4**	**1 859,8**	**2 751,2**

Investeringarna består främst av ersättningsinvesteringar i medicinteknisk utrustning, inventarier, informations- och kommunikationsteknik samt tekniska hjälpmedel. Nyinvesteringar i utrustning till utbyggnad av den psykiatriska vårdbyggnaden Helix, etapp 2, är medräknade i investeringsutrymmet för 2024–2025.

Mål och indikatorer

SLSO ska styra mot de mål och indikatorer som anges i bilaga 2 samt bidra till att dessa mål uppnås. Nämnden ska följa upp indikatorerna och vidta åtgärder om det finns risk för att indikatorernas målvärden inte uppnås.

Uppdrag

1 Stockholms läns sjukvårdsområde uppdras att avbryta införandet av arbetstidsmodellen hälsosam schemaläggning i Region Stockholm.

5.6 Karolinska Universitetssjukhuset

Ekonomiska förutsättningar

Karolinska Universitetssjukhuset, Karolinska, ska bedriva sin verksamhet i enlighet med reglemente, uppdrag och avtal samtidigt som resultatkravet på 44 miljoner kronor för 2023 uppnås. Under planåren 2024 och 2025 är resultatkravet 46 respektive 47 miljoner kronor.

Tabell 30. Resultatkrav för Karolinska Universitetssjukhuset

Mkr	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Resultat	**42**	**44**	**46**	**47**

Karolinskas intäkter beslutas i överenskommelser och avtal med hälso- och sjukvårdsnämnden och andra avtalsparter inom och utanför Region Stockholm. Sjukhusets intäkter och resultatkrav anger tillsammans förutsättningarna för kostnadsutvecklingen. Under 2023 och 2024 erhåller nämnden ersättning från hälso- och sjukvårdsnämnden för tillkommande tillfälliga pensionskostnader.

Investeringar

Karolinskas investeringsutrymme för 2023 är 850 miljoner kronor. För perioden 2023–2032 är investeringsutrymmet 9 000 miljoner kronor och för perioden 2023–2025 är utrymmet 3 000 miljoner kronor.

Tabell 31. Karolinska Universitetssjukhusets investeringsutrymme

Mkr	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026–2032	Totalt 2023–2032
Planerade investeringar >100 mkr	36,0	40,0	40,0	100,0	**216,0**
Nyinvesteringar <100 mkr	85,0	85,0	215,0	700,0	**1 085,0**
Ersättningsinvesteringar <100 mkr	729,0	925,0	845,0	5 200,0	**7 699,0**
Totalt	**850,0**	**1 050,0**	**1 100,0**	**6 000,0**	**9 000,0**

Investeringarna består främst av ersättningsinvesteringar i medicinteknisk utrustning, inventarier samt informations- och kommunikationsteknik. Ersättningsinvesteringar i utrustning till ombyggnad av vårdavdelningar och vårdmottagningar etapp 2, Karolinska Huddinge, är medräknade i investeringsutrymmet för 2023–2028.

Mål och indikatorer

Karolinska ska styra mot de mål och indikatorer som anges i bilaga 2 samt bidra till att dessa mål uppnås. Nämnden ska följa upp indikatorerna och vidta åtgärder om det finns risk för att indikatorernas målvärden inte uppnås.

5.7 Trafiknämnden

Ekonomiska förutsättningar
Trafiknämndens anslag för 2023 är 12 279 miljoner kronor. Av dessa erhåller trafikförvaltningen 10 888 miljoner kronor, färdtjänstverksamheten 1 177 miljoner konor och förvaltning för utbyggd tunnelbana 214 miljoner kronor, som utgörs av kompensation till följd av högre räntekostnader. Trafiknämnden tillförs 73,8 miljoner kronor i högre anslag, vilket motsvarar 4,0 procents ökning jämfört med 2022 års budget. Därutöver erhåller nämnden ett anslag till förvaltning för utbyggd tunnelbana på ytterligare 164 miljoner kronor för att täcka högre räntekostnader för upptagna lån. Färdtjänstverksamheten, som utgjorde en egen nämnd fram till och med 2022, överförs till trafiknämndens ansvar. Färdtjänstverksamheten erhåller 2023 en minskad uppräkning med motsvarande 31 miljoner kronor. Sammantaget höjs nämndens anslag med 4,8 procent 2023 jämfört med 2022.

Trafiknämnden ska bedriva sin verksamhet i enlighet med reglemente, uppdrag och avtal samtidigt som resultatkravet på -1 166 miljoner kronor för 2023 uppnås. Under planåren 2024 och 2025 är resultatkravet 236 respektive 817 miljoner kronor. Resultatkravet avseende SL-koncernen är sänkt för 2023 och 2024 då bolaget under dessa år behöver genomföra verksamhetsförändringar i utbudet för att möta det förändrade resandet med kollektivtrafiken. Till 2025 ska bolaget åter uppnå det resultatkrav som är beräknat enligt resultatkravsmodellen samt eftersträva högre soliditet.

Tabell 32. Resultaträkning för trafiknämnden

Mkr	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Intäkter	24 370	25 962	27 003	25 574
- varav anslag	10 512	*12 279*	*12 873*	*13 386*
- varav biljettintäkter	9 904	*9 048*	*9 474*	*9 936*
Summa kostnader	-23 966	-27 128	-26 767	-24 757
Resultat	**404**	**-1 166**	**236**	**817**

Trafikförvaltningens anslag, se tabellen nedan, ökar 2023 med 419 miljoner kronor, motsvarande 4,0 procent, till 10 888 miljoner kronor år 2023. Trafikförvaltningens resultatkrav för 2023 är 32 miljoner kronor. Resultatkravet är 32 miljoner kronor också för planåren 2024–2025.

Tabell 33. Resultaträkning för trafiknämndens trafikförvaltning

Mkr	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Intäkter	11 713	12 214	12 563	12 869
- varav anslag	*10 469*	*10 888*	*11 323*	*11 776*
Kostnader	-11 713	-12 182	-12 531	-12 837
Resultat	**0**	**32**	**32**	**32**

Färdtjänstverksamhetens anslag, se tabellen nedan, är 1 177 miljoner kronor 2023. Färdtjänstverksametens resultatkrav för 2023 är 4,0 miljoner kronor. Resultatkravet är 4,0 miljoner kronor också för planåren 2024–2025.

Tabell 34. Resultaträkning för trafiknämndens färdtjänstverksamhet

Mkr	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Intäkter	1 795	1 810	1 855	1 922
- varav anslag	*1 208*	*1 177*	*1 208*	*1 208*
Kostnader	-1 791	-1 806	-1 851	-1 918
Resultat	**4**	**4**	**4**	**4**

Inom trafiknämndens anslag utgör vidare anslaget till förvaltning för utbyggd tunnelbana 214 miljoner kronor 2023 vilket innebär en ökning med 171 miljoner kronor jämfört med 2022. Anslaget motsvarar de prognostiserade interna räntekostnader som uppstår som en konsekvens av Region Stockholms upptagna lån för att finansiera Region Stockholms andel av tunnelbanans utbyggnad.

Resultatkravet för förvaltning för utbyggd tunnelbana 2023 är 0 kronor vilket innebär ett oförändrat resultatkrav jämfört med 2022. Resultatkravet är 0 kronor också för planåren 2024–2025.

Tabell 35. Resultaträkning för trafiknämndens förvaltning för utbyggd tunnelbana

Mkr	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Intäkter	237	399	511	402
- varav anslag	*43*	*214*	*342*	*402*
Kostnader	-237	-399	-511	-402
Resultat	**0**	**0**	**0**	**0**

Investeringar

Trafiknämndens investeringsutrymme 2023 är 13 859,2 miljoner kronor, varav 5 919,5 miljoner kronor avser medfinansiering. För perioden 2023–2032 är investeringsutrymmet 88 545,2 miljoner kronor, varav 44 428,1 miljoner kronor avser medfinansiering. För perioden 2023–2025 är investeringsutrymmet 37 643,5 miljoner kronor, varav 17 572,1 miljoner kronor avser medfinansiering. Trafiknämndens investeringar består främst av spår och banor, terminaler, depåer, fordon och kollektivtrafiksystem samt utbyggnad av tunnelbanan.

Tabell 36. Trafiknämndens investeringsutrymme

Mkr	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026–2032	Totalt 2023–2032
Trafikförvaltningen					

Beslutade investeringar >100 mkr	5 404,9	4 154,0	2 653,8	1 306,2	**13 518,8**
Planerade investeringar >100 mkr	469,9	1 317,4	1 803,5	16 224,6	**19 815,5**
Investeringar <100 mkr	904,8	1 016,0	985,9	10 455,3	**13 362,1**
Färdtjänstverksamheten					
Investeringar <100 mkr	37,7	37,7	38,0	75,0	**188,4**
Förvaltning av utbyggd tunnelbana					
Beslutade investeringar >100 mkr	7 041,9	6 231,5	5 546,6	22 840,6	**41 660,5**
Totalt	**13 859,2**	**12 756,5**	**11 027,8**	**50 901,7**	**88 545,2**
varav nyinvesteringar	*11 796,0*	*10 558,6*	*8 749,1*	*38 116,1*	*69 219,8*
varav ersättningsinvesteringar	*2 063,2*	*2 197,9*	*2 278,6*	*12 785,6*	*19 325,4*
varav medfinansiering	**5 919,5**	**5 368,6**	**6 284,0**	**26 856,0**	**44 428,1**

Kollektivtrafiken ökar med de nya tunnelbanefordonen C30, totalt planeras 48 fullängdståg introduceras successivt i trafik till 2025. På Roslagsbanan sätts spårfordon X15p in i kommersiell drift.

Tvärbanans utbyggnad mot Kista fortsätter med driftstart på sträckan till Ursvik och på Lidingöbanan kommer Lidingö stad att bygga en ny spårvägsbro med dubbelspår för ökad kapacitet, som beräknas vara klar 2023.

Saltsjöbanans upprustningsarbete fortsätter. Utbytet av norra Danviksbron planeras tillsammans med Stockholms stad för att genomförandet ska samordnas med återläggningen av Saltsjöbanans spåranläggning in till Slussen där bytespunkten byggs om.

Region Stockholm fortsätter att bygga ut tunnelbana till Arenastaden, Barkarby samt Nacka och Söderort, enligt Stockholmsförhandlingen. Till det kommer följdinvesteringar i tunnelbanesystemet inklusive bytespunkter, nya bussterminaler och anpassning av trafikstyrningssystem. Bland annat utvecklas nya bytespunkter i Barkarby och Nacka i syfte att komplettera den utbyggda tunnelbanan.

De totala investeringsutgifterna för investeringarna inom förvaltning för utbyggd tunnelbana beräknas öka och har räknats upp för att spegla det allmänna inflationsläget med antagande om en högre prisutveckling.

Sverigeförhandlingens avtal om storstadsåtgärder i Stockholm ger tillfälle till samplanering av kollektivtrafik och bostäder. I Hagalund byggs en ny tunnelbanestation, station Södra Hagalund, och arbetet med tunnelbana Älvsjö, Spårväg syd och Roslagsbanan till City fortsätter enligt överenskommelser om tidigareläggning och förskottering.

Till det kommer ett ökat behov av ersättningsinvesteringar för att upprätthålla anläggningens säkerhet, funktion och värde. Planperiodens ersättningsinvesteringar omfattar bland annat teknisk upprustning och modernisering av banor och fordon, anpassning av depåer till förnybara

drivmedel, satsning på hissar och rulltrappor, åtgärder för att öka trygghet och säkerhet i kollektivtrafiken samt åtgärder för fortsatt digitalisering.

Under planperioden genomförs mindre ersättningsinvesteringar som avser underhåll av depåer och stationer, modernisering av fordon, signalsystem i spåranläggningen, elförsörjning och reservkraftverk, depåer, banunder- och överbyggnad.

Mål och indikatorer

Trafiknämnden ska styra mot de mål och indikatorer som anges i bilaga 2 samt bidra till att de uppnås. Nämnden ska följa upp indikatorerna och vidta åtgärder om det finns risk för att indikatorernas målvärden inte uppnås. Trafiknämnden har även huvudansvar för det nämndspecifika målet Region Stockholm stärker ett hållbart resande så att klimatpåverkan från transporter minskar.

Uppdrag

1 Trafiknämnden uppdras att, genom tilläggsavtal, vidarefördela den tillfälliga ersättningen för pensionskostnaderna 2023 och 2024 till trafikförvaltningen, AB SL och WÅAB.

2 Trafiknämnden uppdras att se över hur trafikutbudet kan justeras inför trafikplaneringen 2024 för att anpassa det till ett förändrat resande och ekonomiska förutsättningar.

3 Trafiknämnden uppdras att utreda och föreslå för regionfullmäktige vilka förändringar i Region Stockholms styrande dokument som behövs för att uppnå en neutral hållning till olika driftformer.

4 Trafiknämnden uppdras att utreda vilka förändringar i nämndens organisation som behövs för att uppnå en neutral hållning till olika driftformer.

5 Trafiknämnden uppdras att presentera ett sparprogram för att minska förvaltningens kostnader med minst 100 miljoner kronor under 2023, samt presentera liknande sparprogram för kommande budgetår.

6 Trafiknämnden uppdras att se över kollektivtrafikens fastighetsbestånd och anläggning utifrån hur det kan utnyttjas mer effektivt, inklusive genom energieffektivisering, i syfte att minska kostnaderna, öka intäkterna och göra trafiken mer attraktiv för att öka resandet. I uppdraget ingår att utreda förutsättningarna för och kostnaderna av att öka den egna energiproduktionen i form av solenergi.

7 Trafiknämnden uppdras att påbörja en utredning av hur kollektivtrafikens framtida biljettsortiment och taxor kan utvecklas och förändras i syfte att öka kollektivtrafikens attraktivitet samt dess tillgänglighet för studenter, barn, ungdomar och pensionärer. Utredningen ska även behandla övriga frågor som rör taxor och biljettsortiment.

8 Trafiknämnden uppdras att permanenta sommarlovskortet för barn och ungdomar 12 till 18 år gamla.

9 Trafiknämnden uppdras att förbereda en expandering av pilotprojektet vid busslinje 4 till att efter avslut omfatta fler lämpliga stombusslinjer för påstigning genom bussens alla dörrar.

10 Trafiknämnden uppdras att påskynda elektrifieringen av bussflottan för att nå målet om en mer elektrifierad och förnybar fordonsflotta 2030.

11 Trafiknämnden uppdras att ta fram en behovsanalys för framtidens tunnelbane- och spårutbyggnad samt utreda kollektivtrafikplanens åtgärder.

12 Trafiknämnden uppdras att fortsätta att utveckla system för uppföljning av krav på goda arbetsvillkor för personalen inom den upphandlade kollektivtrafiken och i egen drift.

13 Trafiknämnden uppdras att under mandatperioden avsätta investeringsutrymme för ett nytt tonnage för sjötrafiken i enlighet med resultatet från sjötrafikutredningens del 2.

14 Trafiknämnden uppdras att utreda nyttor för resenärer, juridiska, ekonomiska och planeringsmässiga förutsättningar samt intresse för biljettsamverkan med privata rederier. I uppdraget ingår att utveckla samarbetet med dessa och att öka dialogen med besöksnäringen.

15 Trafiknämnden uppdras att avsätta medel för medfinansiering av brygginvesteringar i skärgården.

16 Trafiknämnden uppdras att permanenta försöklinje 83 och att permanenta linje 84 efter försöksperiodens slut.

17 Trafiknämnden uppdras att påbörja relevanta utredningar vad gäller bryggor, tonnage och tidplan för upphandling inför införandet av pendelbåtslinjerna Sundbyberg-Gamla stan, Norra Ulvsunda-Hägersten och Ropsten-Täby.

18 Trafiknämnden uppdras att utreda en ny upphandlingsmodell med auktorisationsförfarande som innebär att fler aktörer kan vara med och köra färdtjänst och där resenären har möjlighet att göra ett välinformerat val mellan de olika aktörerna.

19 Trafiknämnden uppdras att höja taket för fritidsresor för färdtjänsttaxi till 250 resor per år.

20 Trafiknämnden uppdras att komplettera det pågående uppdraget om att utveckla trygghetsarbetet med tydliga riktlinjer för hur samverkan med fastighetsägare, kommuner, polisen och civilsamhället ska utvecklas samt att fullfölja utökningen av andelen synlig personal.

5.8 Klimat- och regionutvecklingsnämnden

Ekonomiska förutsättningar

Anslaget till klimat- och regionutvecklingsnämnden är 187 miljoner kronor 2023. För planåren 2024–2025 är anslaget 190 miljoner kronor respektive 198 miljoner kronor. Slutlig fördelning av anslaget görs i samband med regionstyrelsens ärende Avstämning av Budget 2023.

Klimat- och regionutvecklingsnämnden ska bedriva sin verksamhet i enlighet med reglemente, uppdrag och avtal samtidigt som resultatkravet på 0 kronor för 2023 uppnås. Under planåren 2024 och 2025 är resultatkravet oförändrat 0 kronor.

Tabell 37. Resultaträkning för klimat- och regionutvecklingsnämnden

Mkr	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Intäkter	0	188	191	198
- varav anslag	*0*	*187*	*190*	*198*
Kostnader	0	-188	-191	-198
Resultat	**0**	**0**	**0**	**0**

Nämnden köper förvaltningstjänster av regionstyrelsen.

Mål och indikatorer

Klimat- och regionutvecklingsnämnden ska styra mot de mål och indikatorer som anges i bilaga 2 samt bidra till att dessa mål uppnås. Nämnden ska följa upp indikatorerna och vidta åtgärder om det finns risk för att indikatorernas målvärden inte uppnås. Klimat- och regionutvecklingsnämnden har även huvudansvar för det nämndspecifika målet Regional utveckling för en attraktiv tillväxtregion.

Uppdrag

1 Klimat- och regionutvecklingsnämnden uppdras att, i dialog med länets kommuner och andra berörda aktörer, undersöka möjligheterna att skapa en samverkansplattform för bostäder. Om detta visar sig vara lämpligt ska nämnden utforma en sådan samverkansplattform.

2 Klimat- och regionutvecklingsnämnden uppdras att säkerställa att Klimatarena Stockholm övergår till Region Stockholms ordinarie verksamhet när projekttiden löper ut, liksom att föreslå en långsiktig finansieringslösning för Klimatarena Stockholm som inte bygger på medlemsavgifter.

3 Klimat- och regionutvecklingsnämnden uppdras att utreda och ta fram förslag på hur Region Stockholm kan bli en kraftsamlande aktör för

ökad förnybar energiproduktion, elektrifiering, effektivisering och lagring i länet.

4 Klimat- och regionutvecklingsnämnden uppdras att, för Region Stockholms räkning, bli medlem i Fossilfritt Sverige.

5 Klimat- och regionutvecklingsnämnden uppdras att, utifrån den kartläggning och analys av förutsättningarna för ett regionalt livsmedelskluster som är under framtagande, föreslå hur arbetet ska konkretiseras.

6 Klimat- och regionutvecklingsnämnden uppdras att arbeta i enlighet med planen för säsongsförlängning i skärgården när den är fastställd.

7 Klimat- och regionutvecklingsnämnden uppdras att under 2023 teckna ett nytt avtal med Skärgårdsstiftelsen.

8 Klimat- och regionutvecklingsnämnden uppdras att initiera dialoger med kommuner och andra aktörer, i syfte att under mandatperioden och inom ramen för arbetet med revidering av den regionala utvecklingsplanen ta fram handlingsplaner för de regionala stadskärnorna. Handlingsplanerna ska vara till för att utveckla såväl klimat- och resurseffektiva som attraktiva regionala stadskärnor baserade på deras enskilda karaktärer och komparativa fördelar. Handlingsplanerna ska även beakta hur kulturen kan involveras när de regionala stadskärnorna utvecklas.

5.9 Kulturnämnden

Ekonomiska förutsättningar

Kulturnämndens anslag för 2023 är 568,3 miljoner kronor, vilket innebär en ökning med 13,7 miljon kronor eller 2,5 procent jämfört med budget 2022. För planåren 2024–2025 är anslaget 607,3 miljoner kronor respektive 631,3 miljoner kronor. Nämnden erhåller utöver anslaget en ersättning för tillkommande tillfälliga pensionskostnader 2023 och 2024. Inom nämndens anslag avsätts 7,5 miljoner kronor till mobilitetsstöd i syfte att underlätta till studier vid folkhögskolor i hela landet.

Kulturnämndens ska bedriva sin verksamhet i enlighet med reglemente, uppdrag och avtal samtidigt som resultatkravet på 0 kronor för 2023 uppnås. Under planåren 2024 och 2025 är resultatkravet oförändrat 0 kronor.

Tabell 38. Resultaträkning för kulturnämnden

Mkr	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Intäkter	590	616	632	643
- varav anslag	*555*	*568*	*607*	*631*
Kostnader	-590	-616	-632	-643
Resultat	**0**	**0**	**0**	**0**

Investeringar

Kulturnämndens investeringsutrymme 2023 är 1,0 miljon kronor. För perioden 2023–2032 är investeringsutrymmet 10,0 miljoner kronor och för perioden 2023–2025 är utrymmet 3,0 miljoner kronor. Investeringarna består främst av it-stöd och utrustning för digitalisering.

Tabell 39. Kulturnämndens investeringsutrymme

Mkr	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026–2032	Totalt 2023–2032
Nyinvesteringar <100 mkr	0,0	0,0	0,0	0,0	**0,0**
Ersättningsinvesteringar <100 mkr	1,0	1,0	1,0	7,0	**10,0**
Totalt	**1,0**	**1,0**	**1,0**	**7,0**	**10,0**

Mål och indikatorer

Kulturnämnden ska styra mot de mål och indikatorer som anges i bilaga 2 samt bidra till att dessa mål uppnås. Nämnden ska följa upp indikatorerna och vidta åtgärder om det finns risk för att indikatorernas målvärden inte uppnås. Kulturnämnden har huvudansvar för det nämndspecifika målet Fri kultur för upplevelser, möten, bildning och delaktighet.

Uppdrag

1 Kulturnämnden uppdras att arbeta i enlighet med Folkbildningsstrategi för Stockholmsregionen samt att göra en översyn av hur folkbildningens förutsättningar i länet kan stärkas ytterligare inom nämndens ekonomiska förutsättningar.

2 Kulturnämnden uppdras att under 2023 teckna ett mandatbundet avtal med Stiftelsen Stockholms konserthus, som inkluderar fastighetsunderhåll.

3 Kulturnämnden uppdras att under 2023 undersöka förutsättningarna för att instifta ett årligt kulturpris för barn och unga i Stockholms län.

4 Kulturnämnden uppdras att, i dialog med trafiknämnden, undersöka efterfrågan på och förutsättningarna för att upplåta platser i kollektivtrafiken för fri kulturutövning.

5.10 Fastighets- och servicenämnden

Ekonomiska förutsättningar
Fastighets- och servicenämnden ska bedriva sin verksamhet i enlighet med reglemente, uppdrag och avtal samtidigt som resultatkravet på 493,0 miljoner kronor för 2023 uppnås. Resultatkravet innebär jämfört med 2022 en sänkning med 106,5 miljoner kronor, vilket utgörs av en sänkning för att möta tillfälligt tillkommande pensionskostnader inom serviceförvaltningen samt en sänkning för fastighetsförvaltningen i enlighet med förändrad avkastning på driftsatta tillgångar. Exkluderat pensionseffekten är resultatkravet 564 miljoner kronor 2023. Under planåren 2024 och 2025 är resultatkravet 507,4 respektive 619,0 miljoner kronor.

Tabell 40. Resultaträkning för fastighets- och servicenämnden

Mkr	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Intäkter	7 517	7 478	7 565	7 841
- varav anslag	*0*	*0*	*0*	*0*
Kostnader	-6 918	-6 985	-7 058	-7 222
Resultat	**599**	**493**	**507**	**619**
Resultat exklusive pensionseffekt		*564*	*580*	*619*

Nämndens båda förvaltningar, fastighetsförvaltningen och serviceförvaltningen, består båda av flera koncernresultatenheter med olika ekonomiska förutsättningar. Av nämndens resultatkrav för 2023 avser 473,1 miljoner kronor koncernresultatenheten Landstingsfastigheter Stockholm inom fastighetsförvaltningen, vilket innebär ett minskat resultatkrav jämfört med budget 2022. Landstingsfastigheter Stockholm ska inom sitt resultatkrav på affärsmässiga grunder hyra ut ändamålsenliga lokaler, utföra fastighetsutvecklingsplaner och planer för teknisk upprustning i samarbete med hyresgästerna samt ansvara för och underhålla den konstnärliga gestaltning, det vill säga den fasta och lösa konst, som nämnden äger.

Vidare avser 85 miljoner kronor koncernresultatenheten Nya Karolinska Solna Bygg inom fastighetsförvaltningen, vilket är en ökning med 6,0 miljoner kronor jämfört med tidigare budgetår. Resultatkraven förutsätter att beslutade modeller för hyressättning används och att hyror debiteras i enlighet med indexering enligt avtal.

Fastighetsförvaltningens resultatkrav för 2023 är 558,0 miljoner kronor vilket innebär ett ökat resultatkrav med 35,5 miljoner kronor jämfört med 2022. Resultatkravet för planåren 2023–2024 är 573 respektive 612 miljoner kronor. Reavinster får inte räknas in i resultatkravet.

Tabell 41. Resultaträkning för fastighets- och servicenämndens fastighetsförvaltning

Mkr	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Intäkter	5 735	5 737	5 799	6 011
- varav anslag	*0,0*	*0,0*	*0,0*	*0,0*
Kostnader	-5 141	-5 179	-5 226	-5 399
Resultat	**594**	**558**	**573**	**612**

Serviceförvaltningen ska bedriva sin verksamhet i enlighet med ansvarig nämnds reglemente, uppdrag och avtal samtidigt som fastställt resultatkrav på -65 miljoner kronor för 2023 uppnås. Resultatkravet 2023 innebär en sänkning med 71 miljoner kronor jämfört med budget 2022 med anledning av tillfälligt högre pensionskostnader till följd av inflationen 2023 och 2024. Resultatkravet exkluderat de högre pensionskostnaderna uppgår till 6,0 miljoner kronor. Resultatkravet för planåret 2024 är -66 miljoner kronor och 2025 resultatkravet till 7,0 miljoner kronor.

Tabell 42. Resultaträkning för fastighets- och servicenämndens serviceförvaltning

Mkr	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Intäkter	1 841	1 794	1 819	1 885
- varav anslag	*0*	0	*0*	*0*
Kostnader	-1 835	-1 859	-1 884	-1 878
Resultat	**6**	**-65**	**-66**	**7**
Resultat exklusive pensionseffekt		*6*	*7*	*7*

Investeringar

Fastighets- och servicenämndens investeringsutrymme för 2023 är 3 212,1 miljoner kronor. För perioden 2023–2032 är investeringsutrymmet 19 818,2 miljoner kronor och för perioden 2023–2025 är utrymmet 8 717,9 miljoner kronor. Investeringarna består av investeringar i vårdfastigheter och administrativa lokaler.

Tabell 43. Fastighets- och servicenämndens investeringsutrymme

Mkr	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026–2032	Totalt 2023–2032
Fastighetsförvaltningen					
Beslutade investeringar >100 mkr	1 283,4	866,4	365,3	53,9	**2 568,9**
Planerade investeringar >100 mkr	458,3	879,6	696,4	1 901,4	**3 935,6**
Investeringar <100 mkr	1 146,0	1 064,0	1 110,0	7 640,0	**10 960,0**
Serviceförvaltningen					
Investeringar <100 mkr	324,4	314,3	209,8	1 505,0	**2 353,6**
Totalt	**3 212,1**	**3 124,3**	**2 381,4**	**11 100,3**	**19 818,2**
varav nyinvesteringar	*953,0*	*596,1*	*499,4*	*1 880,7*	*3 929,3*
varav ersättningsinvesteringar	*2 259,0*	*2 528,2*	*1 882,0*	*9 219,6*	*15 888,9*

Fastighetsförvaltningen
Av nämndens investeringsutrymme för 2023 avser 2 802,7 miljoner kronor fastighetsinvesteringar inom koncernresultatenheten Landstingsfastigheter Stockholm. För perioden 2023–2032 är investeringsutrymmet 16 840,6 miljoner kronor och för perioden 2023–2025 är investeringsutrymmet 7 645,3 miljoner kronor.

Vidare avser nämndens investeringsutrymme för 2023, 85 miljoner kronor hyresgästanpassningar och mindre ersättningsinvesteringar i koncernresultatenheten Nya Karolinska Solna Bygg. För perioden 2023–2032 är investeringsutrymmet 624 miljoner kronor och för perioden 2023–2025 är investeringsutrymmet 224 miljoner kronor.

De större investeringarna vid S:t Görans sjukhus med två nya vårdbyggnader samt ombyggnation av intilliggande vårdlokaler med sterilcentral och röntgenavdelning har färdigställts. Under planperioden fortsätter ombyggnation av vårdlokaler med pre- och post-operationsverksamhet samt förberedelse av förbindelsegång mellan en av de nya vårdbyggnaderna och en intilliggande byggnad. Arbetet med att utveckla Ungdomens hus och möjliggöra samlad slutenvård för barn- och ungdomspsykiatrin ska påskyndas.

Vid Danderyds sjukhus fortsätter byggnation av en ny vårdbyggnad som ska inrymma minst 164 vårdplatser samt mottagningsverksamheter.

Ett antal större om- och tillbyggnader av akutsjukhusen och närsjukhusen planeras och genomförs under planperioden, som ombyggnation av vårdavdelningar och IVA-platser på Södersjukhuset, geriatriska vårdplatser på Södertälje sjukhus samt vårdavdelningar på Norrtälje sjukhus. Vid Löwenströmska sjukhuset planeras ombyggnad av rättspsykiatriska vårdavdelningar, på S:t Görans sjukhusområde planeras om- och tillbyggnad av psykiatriska vårdplatser för barn och ungdom, i Huddinge planeras tillbyggnad för att skapa fler rättspsykiatriska vårdplatser.

Vid Karolinska Universitetssjukhuset i Huddinge fortsätter ombyggnation av vårdavdelningar och mottagningar samt ombyggnation av akutmottagningen inkluderat ny placering av barn- och närakutmottagning och en tillkommande ambulanshall.

Vid Karolinska Universitetssjukhuset i Solna fortsätter ombyggnation av patologi- och cytologilaboratorierna samt att det under planperioden planeras för en utökad kapacitet på strålbehandling med tillbyggnad av två linjäracceleratorer.

Region Stockholms bestånd av vårdfastigheter är till delar äldre och i behov av omfattande upprustning till modern standard. För att vårdens

fastigheter ska vara långsiktigt ekonomiskt hållbara och ändamålsenliga prioriteras under planperioden ersättnings- och underhållsinvesteringar. Därutöver, inom återstående utrymme, prioriteras nyinvesteringar utifrån behov ur ett systemperspektiv för hälso- och sjukvården. Detta för att upprätthålla säkerhet, funktion och värde i vårdens fastigheter.

Ersättningsinvesteringar planeras och genomförs under planperioden för att åtgärda akuta upprustningsbehov. Däribland upprustning av försörjningsbyggnad vid Karolinska Universitetssjukhuset i Huddinge, säkerställande av reservkraft på Södersjukhuset, förstärkt kyla och el i tele-, data- och kommunikationsrum på Södersjukhuset, teknisk upprustning av enskilda byggnader vid Dalens sjukhus och Rosenlunds sjukhus samt upprustning av bårhusplatser vid Danderyds sjukhus med tillhörande ersättningslokaler vid Karolinska Universitetssjukhuset Solna.

Serviceförvaltningen
Serviceförvaltningens investeringsutrymme för 2023 är 324,4 miljoner kronor. För perioden 2023–2032 är investeringsutrymmet 2 353,6 miljoner kronor och för perioden 2023–2025 är utrymmet 848,6 miljoner kronor. Investeringarna består främst av investeringar inom it-verksamheten och utgörs av ersättningsinvesteringar i form av utbyte och livscykelhantering av nätinfrastruktur och klienter. Ersättningsinvesteringar för servrar, lagring och backup minskar under planperioden med anledning av out-sourcing av delar av it-infrastrukturen. Samlokaliseringen av centrala förvaltningar har till viss del förskjutits och projektet kommer att fortsätta under 2023 med återstående investeringar på 27,5 miljoner kronor.

Mål och indikatorer
Fastighets- och servicenämnden ska styra mot de mål och indikatorer som anges i bilaga 2 samt bidra till att dessa mål uppnås. Nämnden ska följa upp indikatorerna och vidta åtgärder om det finns risk för att indikatorernas målvärden inte uppnås.

Uppdrag
1 Fastighets- och servicenämnden uppdras att utreda förutsättningarna för nybyggnation av ett närsjukhus i Handen.

5.11 Revisorskollegiet

Regionfullmäktiges presidium bereder revisorskollegiets budget inför regionfullmäktiges beslut om Budget 2023 för Region Stockholm. Tabellen för resultaträkningen är därför tom, anslag och resultatkrav anges i texten med ”X”.

Ekonomiska förutsättningar

Anslaget till revisorskollegiet ökar med X miljoner kronor 2023 eller X procent jämfört med 2022. Revisorskollegiets resultatkrav är X kronor för 2023 och planåren 2024–2025.

Tabell 44. Resultaträkning för revisorskollegiet

Mkr	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Intäkter	39			
- varav anslag	*37*			
Kostnader	-39			
Resultat	**0**			

Investeringar

Revisorskollegiets investeringsutrymme är X miljoner kronor 2023. För perioden 2023–2032 är investeringsutrymmet X miljoner kronor. Investeringarna består av inventarier.

Tabell 45. Revisorskollegiets investeringsutrymme

Mkr	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026–2032	Totalt 2023–2032
Nyinvesteringar <100 mkr					
Ersättningsinvesteringar <100 mkr					
Totalt					

6. Bolag

I detta kapitel anges bolagens ägardirektiv, resultatkrav, mål och eventuella uppdrag. De generella ägardirektiven i avsnitt 6.1 gäller för samtliga bolag. Bolagen ska planera och följa upp sin verksamhet i enlighet med detta och i sin planering också beakta regionfullmäktiges inriktning och prioriteringar i kapitel 1.

Bolagen kommer i samband med sin rapportering av verksamhetsplaner för 2023 att beräkna sina intäkter och kostnader utifrån regionfullmäktiges beslut och andra förutsättningar som avtal och överenskommelser. Det innebär att fördelningen av intäkter och kostnader förändras vilket påverkar det slutliga tabellverket (tabellerna i kapitel 3, 5 och 6). Detta slutliga tabellverk fastställs av regionstyrelsen i samband med ärendet Avstämning av Budget 2023 för Region Stockholm.

6.1 Generella ägardirektiv för Region Stockholms bolag

Mål och ekonomiska krav
Mål och ekonomiska krav för verksamheten fastställs årligen av regionfullmäktige med utgångspunkt i Region Stockholms policy för integrerad ledning och styrning, ILS (RS 2020-0740). Bolagets styrelse och ledning ansvarar för att de fastställda målen uppnås effektivt inom ramen för de ekonomiska kraven. Styrelse och ledning ansvarar också för att genomföra övriga uppdrag från regionfullmäktige till verksamheten. För att bidra till effektivitet också på koncernnivå krävs en gemensam styrning och samordning av resurser som kan samnyttjas. Bolaget ska bidra till detta.

Uppföljning och rapportering
Bolagets styrelse och ledning ansvarar för att verksamheten genomförs enligt verksamhetsplan och följs upp och analyseras avseende ekonomi, kvalitets-, och produktivitetsutveckling samt de övriga mål och uppdrag som ges av regionfullmäktige.

Uppföljning och analys av verksamheten enligt ovan ska omfatta såväl verkligt utfall som prognoser. Vid avvikelser mot mål ska orsaker analyseras och åtgärder för att korrigera avvikelserna vidtas och följas upp. Rapportering ska ske till ägaren enligt de krav som ägaren specificerar. Bolaget är skyldigt att löpande förse regionstyrelsen med information i den utsträckning som det är nödvändigt för regionstyrelsens uppsikt.

Efterlevnad av lagar och styrande dokument
Styrelse och ledning ansvarar för

- att verksamheten följer tillämpliga lagar och regler

- att verksamheten följer de styrande dokument som regionfullmäktige och regionstyrelsen har fastställt
- att kompletterande interna riktlinjer och föreskrifter upprättas för bolaget där så är tillämpligt samt att arbeta för att de efterlevs
- att efterlevnaden av styrande dokument följs upp och misstänkta eller konstaterade överträdelser rapporteras till regionstyrelsen
- att rapporteringsinstruktioner från regionledningskontoret följs
- att årligen i årsrapporten, utöver vad aktiebolagslagen stadgar, redovisa hur verksamheten bedrivits och utvecklats mot bakgrund av det i bolagsordningen angivna syftet och ramarna för densamma. Årsrapporten ska vara så utformad att den kan läggas till grund för lekmannarevisorns granskning liksom för regionstyrelsens uppsikt och beslut enligt 6 kap. 1 och 9 §§ kommunallagen.

Principiellt viktiga beslut
Beslut i verksamheten som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt ska hänskjutas till regionfullmäktige. Besluten bör därefter fattas av bolagsstämman. Exempel på beslut som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt är köp och försäljning av aktier, bildande av dotterbolag, förändring av aktiekapital, ingående av principiellt viktiga avtal samt principiellt viktiga investeringar och finansieringsfrågor.

Vid tveksamhet om huruvida en fråga är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt ansvarar styrelse och ledning för att rådgöra med regionstyrelsen och dess förvaltning regionledningskontoret. Till bolagens styrelser ska regiondirektören eller av regiondirektören utsedd representant adjungeras.

Samverkan
Region Stockholms bolag har, tillsammans med nämnderna, ett gemensamt ansvar för att utföra Region Stockholms verksamhet i enlighet med lagkrav och regionfullmäktiges mål. För att effektivt utföra de uppgifter som Region Stockholm har gentemot länets invånare, eller i förekommande fall gentemot en gemensam beställare i hälso- och sjukvårdsnämnden, krävs att alla bolag samverkar på ett ändamålsenligt sätt och ser till nyttan för Region Stockholm som helhet. Varje bolag ska utveckla verksamheten i samverkan med övriga nämnder och bolag inom Region Stockholm liksom med kunder och leverantörer. Avtalen som tecknas med beställaren ska bidra till att intern samverkan mellan bolagen, liksom mellan nämnderna och bolagen, kan utvecklas till gagn för länets invånare, medarbetarnas arbetsmiljö och ett kostnadseffektivt nyttjande av Region Stockholms resurser. Bolagens styrelser ska aktivt verka för att sådana avtal sluts.

Rätt till insyn
Regionstyrelsen respektive Landstingshuset i Stockholm AB äger rätt att ta del av bolagets handlingar och räkenskaper samt i övrigt inspektera bolaget

och dess verksamhet. Fastighets- och servicenämnden äger samma rätt för Locum AB och Terreno AB. Likaså äger trafiknämnden samma rätt för AB Storstockholms Lokaltrafik, AB SL Finans, Waxholms Ångfartygs AB och SL Nya Tunnelbanan AB. Kulturnämnden äger samma rätt för Film Stockholm AB.

Region Stockholms styrprinciper inom hälso- och sjukvården
Region Stockholms hälso- och sjukvårdsorganisation, med en uppdelning på en beställarfunktion (hälso- och sjukvårdsnämnden) och en ägarfunktion (regionstyrelsen respektive Landstingshuset i Stockholm AB), har ett formellt fastlagt regelsystem som klargör ansvar och roller avseende såväl förtroendevalda som tjänstemannanivån. Härigenom tydliggörs spelreglerna mellan hälso- och sjukvårdsnämnden och vårdgivarna. Ägaren bestämmer det principiella uppdraget för sina bolag. Med utgångspunkt i regionfullmäktiges beslutade mål och indikatorer samt uppdrag kan hälso- och sjukvårdsnämnden sluta avtal med bolagen om vårdinnehåll, volymer och priser, utifrån befolkningens behov och inom de ekonomiska förutsättningar som hälso- och sjukvårdsnämnden har tilldelats.

I Region Stockholms ansvar som ägare ligger dels att svara för direktiv till de regionägda vårdgivarna och därigenom skapa ramar för deras uppgifter, dels att ha löpande insyn i och påverkan på hur vårdgivarna fullgör sina uppdrag enligt åtaganden i avtalen med hälso- och sjukvårdsnämnden. I ägaruppdraget finns därmed också ansvaret för att samordna de egna bolagens arbete/produktion när behov föreligger samt att vara pådrivande i arbetet med att uppnå en god kvalitet, produktivitet och effektivitet i de egenägda bolagen.

6.2 Landstingshuset i Stockholm AB (LISAB)

Bolagets syfte enligt bolagsordning
Landstingshuset i Stockholm AB, LISAB, är helägt av Region Stockholm och moderbolag i en koncern som består av flera dotterbolag samt dotterdotterbolag. Bolaget ska äga och förvalta aktier i aktiebolag som Region Stockholm använder för sin verksamhet.

Ägardirektiv
För bolaget gäller generella ägardirektiv under avsnitt 6.1.

Dotterbolagens och dotterdotterbolagens styrelser och ledningar har det strategiska och operativa ansvaret för att nå regionfullmäktiges mål inom respektive ansvarsområde. Bolaget ansvarar för uppföljning av att dotterbolagens och dotterdotterbolagens bolagsordningar samt ägarens generella och specifika ägardirektiv efterlevs. Bolaget ska också som ägare bidra till strategisk samordning och utveckling av dotterbolagens verksamhet.

Bolaget ska, inom ramen för regionfullmäktiges riktlinjer, fatta för dotterbolagen och helägda dotterdotterbolag bindande kompletterande beslut rörande koncernbidrag och aktieägartillskott.

Bolaget ska, inom ramen för regionfullmäktiges beslut, fatta beslut om kapitaltäckningsgarantier för dotterbolag och dotterdotterbolag.

Bolaget beslutar vid vilket senaste datum som bolagsstämmor i dotterbolagen ska hållas.

Resultatkrav
LISAB:s resultatkrav för 2023 är 0 kronor vilket är en höjning jämfört med 2022 och följer Region Stockholms modell för resultatkrav samt principen om inga fria nyttigheter. Resultatkravet för planåren 2024–2025 är oförändrat 0 kronor för respektive år.

Tabell 46. Resultatkrav för LISAB

Mkr	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Resultat	**-18**	**0**	**0**	**0**

6.2.1 Södersjukhuset AB

Bolagets syfte enligt bolagsordning
Södersjukhuset AB är ett av Region Stockholms akutsjukhus och bedriver specialiserad akut och planerad somatisk specialistvård samt högspecialiserad kärl- och handkirurgisk vård samt viss högspecialiserad gynekologisk kirurgi. Verksamheten omfattar den vård och de tjänster som har avtalats med hälso- och sjukvårdsnämnden, ägaren eller andra uppdragsgivare.

Ägardirektiv
För bolaget gäller generella ägardirektiv i avsnitt 6.1.

Bolaget ansvarar för att
- jämförelser med annan likvärdig verksamhet inom regionen och nationellt regelbundet genomförs och redovisas
- överlåtelse av egendom och verksamhet till privata aktörer godkänns av Landstingshuset i Stockholm AB
- godkännande vid egenregianbud inhämtas från Landstingshuset i Stockholm AB.

Bolaget ska samverka med och utarbeta samordnade vårdprocesser i samverkan med Stockholms läns sjukvårdsområde, övriga akutsjukhus och andra regionfinansierade vårdgivare i området samt med berörda kommuner. Genom samverkan ska bolaget säkerställa att patientens väg genom vården blir säker och enkel samt för att omhändertagandet sker på mest effektiva vårdnivå.

Bolaget ska regelbundet delta i systemövergripande dialog med regionstyrelsen, hälso- och sjukvårdsnämnden samt övriga sjukhus om verksamhetens utveckling, inklusive investeringar, över tid.

Bolaget ska bedriva och medverka i klinisk forskning och bidra till utveckling av en evidensbaserad hälso- och sjukvård inom Region Stockholm. Sjukhuset ska bedriva klinisk utbildning och ta emot studenter från de lärosäten som Region Stockholm har tecknat avtal med.
Bolaget ska ta ansvar för sin andel av AT-, BT- och ST-utbildning samt hålla sig väl förtrogna med utbildningsdirektivet.

Bolaget ska registrera och spara de biobanksprover som ska bevaras i Stockholms medicinska biobank.

Resultatkrav
Södersjukhuset AB ska bedriva sin verksamhet i enlighet med ägardirektiv, uppdrag och avtal samtidigt som resultatkravet på 21 miljoner kronor för 2023 uppnås. Bolagets resultatkrav är oförändrat 21 miljoner kronor för

planåret 2024 och höjs med 2 miljoner kronor till 23 miljoner kronor för planåret 2025.

Tabell 47. Resultatkrav för Södersjukhuset AB

Mkr	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Resultat	**15**	**21**	**21**	**23**

Bolagets intäkter beslutas i överenskommelser och avtal med hälso- och sjukvårdsnämnden och andra avtalsparter inom och utanför Region Stockholm. Bolagets intäkter och resultatkrav anger tillsammans förutsättningarna för kostnadsutvecklingen. Under 2023 och 2024 erhåller bolaget ersättning från hälso- och sjukvårdsnämnden för tillkommande tillfälliga pensionskostnader.

Investeringar

Investeringsutrymmet för Södersjukhuset AB 2023 är 298 miljoner kronor. För perioden 2023–2032 är investeringsutrymmet 2 816 miljoner kronor och för perioden 2023–2025 är utrymmet 791 miljoner kronor.

Tabell 48. Södersjukhuset AB:s investeringsutrymme

Mkr	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026–2032	Totalt 2023–2032
Planerade investeringar >100 mkr	10,0	55,0	30,0	1,0	**96,0**
Nyinvesteringar <100 mkr	31,0	0,0	20,0	20,0	**71,0**
Ersättningsinvesteringar <100 mkr	257,0	201,0	187,0	2 004,0	**2 649,0**
Totalt	**298,0**	**256,0**	**237,0**	**2 025,0**	**2 816,0**

Investeringarna består främst av ersättningsinvesteringar i medicinteknisk utrustning, inventarier samt informations- och kommunikationsteknik. Nyinvesteringar i utrustning för modernisering av vårdplatser i sjukhusets byggnad 17 och 18 är medräknade i investeringsutrymmet för 2023–2026.

Mål och indikatorer

Södersjukhuset AB ska styra mot de mål och indikatorer som anges i bilaga 2 samt bidra till att dessa mål uppnås. Bolaget ska följa upp indikatorerna och vidta åtgärder om det finns risk för att indikatorernas målvärden inte uppnås.

6.2.2 Danderyds Sjukhus AB

Bolagets syfte enligt bolagsordning
Danderyds Sjukhus AB är ett av Region Stockholms akutsjukhus och bedriver specialiserad akut och planerad somatisk specialistvård samt högspecialiserad rehabiliteringsmedicin. Verksamheten omfattar den vård och de tjänster som har avtalats med hälso- och sjukvårdsnämnden, ägaren eller andra uppdragsgivare.

Ägardirektiv
För bolaget gäller generella ägardirektiv i avsnitt 6.1.

Bolaget ansvarar för att
- jämförelser med annan likvärdig verksamhet inom regionen och nationellt regelbundet genomförs och redovisas
- överlåtelse av egendom och verksamhet till privata aktörer godkänns av Landstingshuset i Stockholm AB
- godkännande vid egenregianbud inhämtas från Landstingshuset i Stockholm AB.

Bolaget ska samverka med och utarbeta samordnade vårdprocesser i samverkan med Stockholms läns sjukvårdsområde, övriga akutsjukhus och andra regionfinansierade vårdgivare i området samt med berörda kommuner. Genom samverkan ska bolaget säkerställa att patientens väg genom vården blir säker och enkel samt för att omhändertagandet sker på mest effektiva vårdnivå.

Bolaget ska regelbundet delta i systemövergripande dialog med regionstyrelsen, hälso- och sjukvårdsnämnden samt övriga sjukhus om verksamhetens utveckling, inklusive investeringar, över tid.

Bolaget ska bedriva och medverka i klinisk forskning och bidra till utveckling av en evidensbaserad hälso- och sjukvård inom Region Stockholm. Sjukhuset ska bedriva klinisk utbildning och ta emot studenter från de lärosäten som Region Stockholm har tecknat avtal med. Bolaget ska ta ansvar för sin andel av AT-, BT- och ST-utbildning samt hålla sig väl förtrogna med utbildningsdirektivet.

Bolaget ska registrera och spara de biobanksprover som ska bevaras i Stockholms medicinska biobank.

Resultatkrav
Danderyds Sjukhus AB ska bedriva sin verksamhet i enlighet med ägardirektiv, uppdrag och avtal samtidigt som resultatkravet på 24 miljoner kronor för 2023 uppnås. Bolagets resultatkrav är oförändrat 24 miljoner

kronor för planåret 2024 och höjs med 2,0 miljoner kronor till 26 miljoner kronor för planåret 2025.

Tabell 49. Resultatkrav för Danderyds Sjukhus AB

Mkr	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Resultat	**11**	**24**	**24**	**26**

Bolagets intäkter beslutas i överenskommelser och avtal med hälso- och sjukvårdsnämnden och andra avtalsparter inom och utanför Region Stockholm. Bolagets intäkter och resultatkrav anger tillsammans förutsättningarna för kostnadsutvecklingen. Under 2023 och 2024 erhåller bolaget ersättning från hälso- och sjukvårdsnämnden för tillkommande tillfälliga pensionskostnader.

Investeringar

Investeringsutrymmet för Danderyds Sjukhus AB 2023 är 229 miljoner kronor. För perioden 2023–2032 är investeringsutrymmet 2 214 miljoner kronor och för perioden 2023–2025 är utrymmet 874 miljoner kronor.

Tabell 50. Investeringsutrymme för Danderyds Sjukhus AB

Mkr	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026–2032	Totalt 2023–2032
Planerade investeringar >100 mkr	49,0	95,0	175,0	0,0	**319,0**
Nyinvesteringar <100 mkr	20,0	20,0	15,0	105,0	**160,0**
Ersättningsinvesteringar <100 mkr	160,0	200,0	140,0	1 235,0	**1 735,0**
Totalt	**229,0**	**315,0**	**330,0**	**1 340,0**	**2 214,0**

Investeringarna består av ny- och ersättningsinvesteringar i medicinteknisk utrustning, inventarier samt informations- och kommunikationsteknik. Nyinvesteringar i utrustning till en ny vårdbyggnad är medräknade i investeringsutrymmet för perioden 2023–2025.

Mål och indikatorer

Danderyds Sjukhus AB ska styra mot de mål och indikatorer som anges i bilaga 2 samt bidra till att dessa mål uppnås. Bolaget ska följa upp indikatorerna och vidta åtgärder om det finns risk för att indikatorernas målvärden inte uppnås.

6.2.3 Södertälje Sjukhus AB

Bolagets syfte enligt bolagsordning
Södertälje Sjukhus AB är ett av Region Stockholms akutsjukhus och bedriver specialiserad akut och planerad somatisk specialistvård. Verksamheten omfattar den vård och de tjänster som har avtalats med hälso- och sjukvårdsnämnden, ägaren eller andra uppdragsgivare.

Ägardirektiv
För bolaget gäller generella ägardirektiv i avsnitt 6.1.

Bolaget ansvarar för att
- jämförelser med annan likvärdig verksamhet inom regionen och nationellt regelbundet genomförs och redovisas
- överlåtelse av egendom och verksamhet till privata aktörer godkänns av Landstingshuset i Stockholm AB
- godkännande vid egenregianbud inhämtas från Landstingshuset i Stockholm AB.

Bolaget ska samverka med och utarbeta samordnade vårdprocesser i samverkan med Stockholms läns sjukvårdsområde, övriga akutsjukhus och andra regionfinansierade vårdgivare i området samt med berörda kommuner. Genom samverkan ska bolaget säkerställa att patientens väg genom vården blir säker och enkel samt för att omhändertagandet sker på mest effektiva vårdnivå.

Bolaget ska regelbundet delta i systemövergripande dialog med regionstyrelsen, hälso- och sjukvårdsnämnden samt övriga sjukhus om verksamhetens utveckling, inklusive investeringar, över tid.

Bolaget ska bedriva och medverka i klinisk forskning och bidra till utveckling av en evidensbaserad hälso- och sjukvård inom Region Stockholm. Sjukhuset ska bedriva klinisk utbildning och ta emot studenter från de lärosäten som Region Stockholm har tecknat avtal med. Bolaget ska ta ansvar för sin andel av AT-, BT- och ST-utbildning samt hålla sig väl förtrogna med utbildningsdirektivet.

Bolaget ska registrera och spara de biobanksprover som ska bevaras i Stockholms medicinska biobank.

Resultatkrav
Södertälje Sjukhus AB ska bedriva sin verksamhet i enlighet med ägardirektiv, uppdrag och avtal samtidigt som resultatkrav på 5,0 miljoner kronor för 2023 uppnås. Bolagets resultatkrav är oförändrat 5,0 miljoner kronor för planåren 2024–2025.

Tabell 51. Resultatkrav för Södertälje Sjukhus AB

Mkr	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Resultat	**4**	**5**	**5**	**5**

Bolagets intäkter beslutas i överenskommelser och avtal med hälso- och sjukvårdsnämnden och andra avtalsparter inom och utanför Region Stockholm. Bolagets intäkter och resultatkrav anger tillsammans förutsättningarna för kostnadsutvecklingen. Under 2023 och 2024 erhåller bolaget ersättning från hälso- och sjukvårdsnämnden för tillkommande tillfälliga pensionskostnader.

Investeringar

Investeringsutrymmet för Södertälje Sjukhus AB 2023 är 30 miljoner kronor. För perioden 2023–2032 är investeringsutrymmet 613 miljoner kronor och för perioden 2023–2025 är utrymmet 194 miljoner kronor.

Tabell 52. Investeringsutrymme för Södertälje Sjukhus AB

Mkr	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026–2032	Totalt 2023–2032
Nyinvesteringar <100 mkr	8,0	67,0	0,0	0,0	**75,0**
Ersättningsinvesteringar <100 mkr	22,0	40,0	57,0	419,0	**538,0**
Totalt	**30,0**	**107,0**	**57,0**	**419,0**	**613,0**

Investeringarna består främst av ersättningsinvesteringar i medicinteknisk utrustning, inventarier samt informations- och kommunikationsteknik. Nyinvesteringar i utrustning till påbyggnad av sjukhusets byggnad 20 är medräknade i investeringsutrymmet för perioden 2023–2024.

Mål och indikatorer

Södertälje Sjukhus AB ska styra mot de mål och indikatorer som anges i bilaga 2 samt bidra till att dessa mål uppnås. Bolaget ska följa upp indikatorerna och vidta åtgärder om det finns risk för att indikatorernas målvärden inte uppnås.

6.2.4 S:t Eriks Ögonsjukhus AB

Bolagets syfte enligt bolagsordning
S:t Eriks Ögonsjukhus AB bedriver specialiserad och högspecialiserad akut och planerad ögonsjukvård. Verksamheten omfattar de tjänster som har avtalats med hälso- och sjukvårdsnämnden, ägaren eller andra uppdragsgivare.

Ägardirektiv
För bolaget gäller generella ägardirektiv i avsnitt 6.1.

Bolaget ansvarar för att
- jämförelser med annan likvärdig verksamhet inom regionen och nationellt regelbundet genomförs och redovisas
- överlåtelse av egendom och verksamhet till privata aktörer godkänns av Landstingshuset i Stockholm AB
- godkännande vid egenregianbud inhämtas från Landstingshuset i Stockholm AB.

Bolaget ska bedriva akut och planerad primärvård endast i begränsad omfattning och i samverkan med Stockholms läns sjukvårdsområde som stöd för FOU-uppdraget enligt avtal.

Bolaget ska samverka med och utarbeta samordnade vårdprocesser i samverkan med Stockholms läns sjukvårdsområde, övriga akutsjukhus och andra regionfinansierade vårdgivare i området samt med berörda kommuner. Genom samverkan ska bolaget säkerställa att patientens väg genom vården blir säker och enkel samt för att omhändertagandet sker på mest effektiva vårdnivå.

Bolaget ska bedriva och medverka i klinisk forskning inom ögonsjukvård och bidra till utveckling av en evidensbaserad hälso- och sjukvård inom Region Stockholm. Bolaget ska i samråd med ägaren och Karolinska Institutet utvecklas till ett nationellt och internationellt konkurrenskraftigt centrum inom forskning och inom ögonsjukvården. Bolaget ska generera och sprida ny kunskap inom ögonsjukvård till övrig sjukvård inom Region Stockholm och landet enligt regionfullmäktiges fastställda mål.

Bolaget ska bedriva klinisk utbildning och ta emot studenter från de lärosäten som Region Stockholm har tecknat avtal med. Samverkan ska ske med Karolinska Institutet och Karolinska Universitetssjukhuset. Bolaget ska ta ansvar för sin andel av AT-, BT- och ST-utbildning samt hålla sig väl förtrogna med utbildningsdirektivet.

Bolaget ska registrera och spara de biobanksprover som ska bevaras i Stockholms medicinska biobank.

Resultatkrav

S:t Eriks Ögonsjukhus AB ska bedriva sin verksamhet i enlighet med ägardirektiv, uppdrag och avtal samtidigt som resultatkrav på 7,0 miljoner kronor för 2023 uppnås. Bolagets resultatkrav är oförändrat 7,0 miljoner kronor för planåren 2024–2025.

Tabell 53. Resultatkrav för S:t Eriks Ögonsjukhus AB

Mkr	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Resultat	**10**	**7**	**7**	**7**

Bolagets intäkter beslutas i överenskommelser och avtal med hälso- och sjukvårdsnämnden och andra avtalsparter inom och utanför Region Stockholm. Bolagets intäkter och resultatkrav anger tillsammans förutsättningarna för kostnadsutvecklingen. Under 2023 och 2024 erhåller bolaget ersättning från hälso- och sjukvårdsnämnden för tillkommande tillfälliga pensionskostnader.

Investeringar

Investeringsutrymmet för S:t Eriks Ögonsjukhus AB 2023 är 20 miljoner kronor. För perioden 2023–2032 är investeringsutrymmet 215 miljoner kronor och för perioden 2023–2025 är utrymmet 60 miljoner kronor.

Tabell 54. Investeringsutrymme för S:t Eriks Ögonsjukhus AB

Mkr	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026–2032	Totalt 2023–2032
Nyinvesteringar <100 mkr	0,0	0,0	0,0	0,0	**0,0**
Ersättningsinvesteringar <100 mkr	20,0	20,0	20,0	155,0	**215,0**
Totalt	**20,0**	**20,0**	**20,0**	**155,0**	**215,0**

Investeringarna består av ny- och ersättningsinvesteringar i medicinteknisk utrustning och inventarier.

Mål och indikatorer

S:t Eriks Ögonsjukhus AB ska styra mot de mål och indikatorer som anges i bilaga 2 samt bidra till att dessa mål uppnås. Bolaget ska följa upp indikatorerna och vidta åtgärder om det finns risk för att indikatorernas målvärden inte uppnås.

6.2.5 Folktandvården Stockholms län AB

Bolagets syfte enligt bolagsordning
Folktandvården Stockholms län AB, Folktandvården, bedriver tandvård inom Region Stockholm inom ramen för regionens ansvar enligt tandvårdslagen. Bolaget utför också uppdrag för hälso- och sjukvårdsnämnden som i huvudsak omfattar barntandvård.

Ägardirektiv
För bolaget gäller generella ägardirektiv i avsnitt 6.1.

Bolaget ska vara ett konkurrenskraftigt tandvårdsföretag. Bolaget ska erbjuda ett brett utbud av tjänster med hög service och god kvalitet utförd av kompetent personal till ett pris som är väl avvägt ur ett befolkningsperspektiv samt med hänsyn till Region Stockholms intressen.

Bolagets verksamhet ska kontinuerligt utvecklas och omfatta barntandvård, vuxentandvård, specialisttandvård, medicinsk tandvård, tandvård som ett led i sjukdomsbehandling samt nödvändig tandvård.

Bolaget ska på tandvårdens område utföra kliniskt forskningsarbete, bedriva ST-utbildning samt bedriva utbildning och utföra kliniskt forskningsarbete i samarbete med Styrgruppen KI/SLL för Odontologisk forskning, SOF.

Bolaget ska samverka med hälso- och sjukvården i syfte att tidigt upptäcka risk för ohälsa.

Grunden för bolagets prissättning för vuxentandvård ska vara Tandvård- och läkemedelsförmånsverkets, TLV:s, referenspriser, därtill ska skälig hänsyn tas till bolagets konkurrenssituation, utvecklingen avseende behandlingsmetoder och material samt den generella pris- och löneutvecklingen. Vidare ska en låg ekonomisk tröskel för patienterna eftersträvas samt likartade höjningar inom allmäntandvårdens och specialisttandvårdens prislistor. Bolaget ska varje år, utifrån dessa grunder, lämna en hemställan till regionstyrelsen med ett motiverat förslag till prisförändring för vuxentandvårdens avgifter inför nästkommande budgetbeslut.

Resultatkrav
Folktandvården ska bedriva sin verksamhet i enlighet med ägardirektiv, uppdrag och avtal samtidigt som resultatkrav på -12,4 miljoner kronor för 2023 uppnås. Resultatkravet 2023–2024 innebär en sänkning med 112,4 respektive 110,1 miljoner kronor jämfört med budget 2022 med anledning av tillfälligt högre pensionskostnader till följd av inflationen 2023 och 2024. Resultatkravet för åren 2023–2024 exkluderat de högre

pensionskostnaderna uppgår till 100 miljoner kronor. För 2025 återgår resultatkravet till 100 miljoner kronor. Eftersom principen att inga fria nyttigheter ska förekomma gäller inom Region Stockholm ska bolaget kräva ersättning för genomförda tjänster, exempelvis inom klinisk forskning och utbildning.

Tabell 55. Resultatkrav för Folktandvården Stockholms län AB

Mkr	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Resultat	**100**	**-12**	**-10**	**100**
Resultat exklusive pensionseffekt		*100*	*100*	*100*

Styrelsen för Folktandvården Stockholms län AB har hemställt till regionfullmäktige om att höja taxan för vuxentandvård med 8,0 procent. För att ge bolaget goda ekonomiska förutsättningar bemyndigar regionfullmäktige styrelsen för Folktandvården Stockholms län AB att höja taxan för vuxentandvård med 8,0 procent.

Investeringar

Investeringsutrymmet för Folktandvården 2023 är 70 miljoner kronor. För perioden 2023–2032 är utrymmet 700 miljoner kronor och för perioden 2023–2025 är utrymmet 210 miljoner kronor. Investeringarna består av ersättningsinvesteringar i medicinteknisk utrustning och inventarier.

Tabell 56. Investeringsutrymme för Folktandvården Stockholms län AB

Mkr	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026–2032	Totalt 2023–2032
Nyinvesteringar <100 mkr	0,0	0,0	0,0	0,0	**0,0**
Ersättningsinvesteringar <100 mkr	70,0	70,0	70,0	490,0	**700,0**
Totalt	**70,0**	**70,0**	**70,0**	**490,0**	**700,0**

Mål och indikatorer

Folktandvården ska styra mot de mål och indikatorer som anges i bilaga 2 samt bidra till att dessa mål uppnås. Bolaget ska följa upp indikatorerna och vidta åtgärder om det finns risk för att indikatorernas målvärden inte uppnås.

6.2.6 Ambulanssjukvården i Storstockholm AB (AISAB)

Bolagets syfte enligt bolagsordning
Ambulanssjukvården i Storstockholm AB, AISAB, utför ambulanssjukvård, interhospitala transporter och transport av avlidna åt Region Stockholm. Verksamheten omfattar de tjänster som har avtalats med hälso- och sjukvårdsnämnden eller andra uppdragsgivare.

Ägardirektiv
För bolaget gäller generella ägardirektiv i avsnitt 6.1.

Bolaget ska samverka med hälso- och sjukvårdsnämnden, Region Stockholms övriga prehospitala vård, närsjukvård, akutsjukvård, sjukvårdsrådgivning samt prioriterings- och dirigeringstjänsten för att säkerställa snabbt omhändertagande, god vård och säker transport av sjuka och skadade till rätt vårdnivå.

Bolaget ska ansvara för ett kliniskt träningscentrum för den regionfinansierade ambulanssjukvården och samverkande aktörer.

Bolaget ska bedriva och medverka i forskning och utveckling och bidra till en evidensbaserad prehospital vård inom Region Stockholm.

Bolaget ska bedriva utbildning och ta emot studenter från de lärosäten som Region Stockholm har tecknat avtal med.

Bolaget ansvarar för
- att överlåtelse av egendom och verksamhet till privata aktörer godkänns av Landstingshuset i Stockholm AB
- att inhämta Landstingshuset i Stockholm AB:s godkännande av egenregianbud.

Resultatkrav
Ambulanssjukvården i Storstockholm AB ska bedriva sin verksamhet i enlighet med ägardirektiv, uppdrag och avtal samtidigt som resultatkravet på 6,0 miljoner kronor för 2023 uppnås. Bolagets resultatkrav är oförändrat 6,0 miljoner kronor för planåren 2024–2025.

Tabell 57. Resultatkrav för AISAB

Mkr	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Resultat	**6**	**6**	**6**	**6**

Bolagets intäkter beslutas i överenskommelser och avtal med hälso- och sjukvårdsnämnden och andra avtalsparter inom och utanför Region Stockholm. Bolagets intäkter och resultatkrav anger tillsammans förutsätt-

ningarna för kostnadsutvecklingen. Under 2023 och 2024 erhåller bolaget ersättning från hälso- och sjukvårdsnämnden för tillkommande tillfälliga pensionskostnader.

Investeringar

Investeringsutrymmet för AISAB är 29 miljoner kronor 2023. För perioden 2023–2032 är investeringsutrymmet 302 miljoner kronor och för perioden 2023–2025 är utrymmet 87 miljoner kronor. Investeringarna består främst av ersättningsinvesteringar i ambulansfordon samt i medicinteknisk utrustning och inventarier.

Tabell 58. AISAB:s investeringsutrymme

Mkr	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026–2032	Totalt 2023–2032
Nyinvesteringar <100 mkr	4,0	4,0	4,0	32,0	**44,0**
Ersättningsinvesteringar <100 mkr	25,0	25,0	25,0	183,0	**258,0**
Totalt	**29,0**	**29,0**	**29,0**	**215,0**	**302,0**

Mål och indikatorer

AISAB ska styra mot de mål och indikatorer som anges i bilaga 2 samt bidra till att dessa mål uppnås. Bolaget ska följa upp indikatorerna och vidta åtgärder om det finns risk för att indikatorernas målvärden inte uppnås.

6.2.7 Tobiasregistret AB

Bolagets syfte enligt bolagsordning
Tobiasregistret AB förvaltar det svenska registret för blodstamceller; Tobiasregistret.

Ägardirektiv
För bolaget gäller generella ägardirektiv i avsnitt 6.1.

Bolaget ska driva och utveckla Tobiasregistret för att främja att registret på ett säkert sätt utökar antalet donatorer till nytta för vården. Bolaget ska prioritera information till godkända och presumtiva donatorer om registret och hur Tobiasregistret arbetar.

Resultatkrav
Tobiasregistret AB ska bedriva sin verksamhet i enlighet med ägardirektiv, uppdrag och avtal samtidigt som resultatkravet på 0 kronor för 2023 uppnås.

Tobiasregistret finansieras gemensamt av Sveriges regioner och utgör en nationell resurs, varför resultatenheten ska särredovisas.

Tabell 59. Resultatkrav för Tobiasregistret AB

Mkr	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Resultat	**0**	**0**	**0**	**0**

Mål och indikatorer
Tobiasregistret AB ska styra mot de mål och indikatorer som anges i bilaga 2. Bolaget ska följa upp indikatorerna och vidta åtgärder om det finns risk för att indikatorernas målvärden inte uppnås.

6.2.8 MediCarrier AB

Bolagets syfte enligt bolagsordning
MediCarrier AB är Region Stockholms logistik- och transportbolag. Bolaget distribuerar sjukvårds- och förbrukningsartiklar samt utför transporttjänster åt verksamheter inom Region Stockholm. Bolaget ansvarar även för Region Stockholms beredskapslager avseende kritisk skyddsutrustning och kritiska förbrukningsartiklar till hälso- och sjukvården.

Ägardirektiv
För bolaget gäller generella ägardirektiv i avsnitt 6.1.

Bolaget ska på affärsmässiga grunder avropa, lagerhålla, förpacka samt distribuera sjukvårds- och förbrukningsartiklar till verksamheter inom Region Stockholm. Fastighets- och servicenämnden står för upphandling och bolagets avrop görs inom ramen för de upphandlade avtalen.

Bolaget ska ansvara för Region Stockholms nämnders och bolags beredskapslager avseende kritisk skyddsutrustning och kritiska förbrukningsartiklar för hälso- och sjukvården. Lagerhållningen ska omfatta minst tre månaders förbrukning och utgå från kundernas behov. Lagerhållningen ska ske så att risken för att behöva kassera materiel minimeras.

Bolaget ska tillhandahålla och utveckla transporttjänster för gods, primärt för hälso- och sjukvården. Det inkluderar transporttjänster med särskilda krav såsom akuttransporter, farligt och känsligt gods. Bolaget bör upphandla transporttjänsterna, nya fordon som upphandlas ska som standard vara utsläppsfordon.

Bolaget ska skapa mervärde för kunderna genom effektivt och kundanpassade logistik- och distributionstjänster samt genom kundanpassade leveranser.

Bolaget ska aktivt följa utvecklingen inom logistik, varuhantering och distribution i syfte att förbättra och effektivisera verksamheten, samt bidra till ökad lönsamhet och miljöeffektiva lösningar genom att exempelvis fortsatt minska antalet artiklar i dialog med vårdgivarna.

Bolaget ska samverka med regionstyrelsen i strategiska inköpsfrågor och med fastighets- och servicenämnden i upphandlingsfrågor och med hälso- och sjukvården för ökad cirkularitet och resurseffektivitet.

Bolaget ska utifrån sitt uppdrag ansvara för bolagets egen säkerhet och krisberedskap samt medverka i Region Stockholms arbete kring säkerhet och krisberedskap i syfte att säkerställa en robust och resilient varu- och

tjänsteförsörjning såväl då verksamheten är i normalläge som vid samhällsstörningar och extraordinära händelser.

Resultatkrav

MediCarrier AB ska bedriva sin verksamhet i enlighet med ägardirektiv, uppdrag och avtal samtidigt som fastställt resultatkrav på 3,5 miljoner kronor för 2023 uppnås. Höjningen inkluderar en sänkning med anledning av tillfälligt högre pensionskostnader till följd av inflationen 2023 och 2024. Resultatkravet exkluderat de högre pensionskostnaderna uppgår till 10,0 miljoner kronor vilket är en höjning med 9,0 miljoner kronor för att erhålla en konkurrensneutral prissättning. Resultatkravet för planåret 2024 är 4,5 miljoner kronor och för 2025 är resultatkravet 10,0 miljoner kronor.

Tabell 60. Resultatkrav för MediCarrier AB

Mkr	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Resultat	**1**	**4**	**4**	**10**
Resultat exklusive pensionseffekt		*10*	*10*	*10*

Investeringar

Investeringsutrymmet för MediCarrier AB 2023 är 12 miljoner kronor. För perioden 2023–2032 är investeringsutrymmet 120 miljoner kronor och för perioden 2023–2025 är utrymmet 36 miljoner kronor. Investeringarna består av ersättningsinvesteringar i medicinteknisk utrustning och inventarier samt nyinvesteringar i kritisk skyddsutrustning och kritiska förbrukningsartiklar för hälso- och sjukvården utifrån bolagets ansvar för Region Stockholms nämnders och bolags beredskapslager.

Tabell 61. Investeringsutrymme MediCarrier AB

Mkr	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026–2032	Totalt 2023–2032
Nyinvesteringar <100 mkr	9,0	9,0	9,0	63,0	**90,0**
Ersättningsinvesteringar <100 mkr	3,0	3,0	3,0	21,0	**30,0**
Totalt	**12,0**	**12,0**	**12,0**	**84,0**	**120,0**

Mål och indikatorer

MediCarrier AB ska styra mot de mål och indikatorer som anges i bilaga 2 samt bidra till att dessa mål uppnås. Bolaget ska följa upp indikatorerna och vidta åtgärder om det finns risk för att indikatorernas målvärden inte uppnås.

6.2.9 Locum AB

Bolagets syfte enligt bolagsordning
Locum AB förvaltar Region Stockholms fastigheter inom ramen för fastighets- och servicenämndens resultatenheter Landstingsfastigheter Stockholm och Nya Karolinska Solna Bygg. Bolaget bistår också nämnden i fastighetsstrategiska frågor.

Ägardirektiv
För bolaget gäller generella ägardirektiv i avsnitt 6.1.

Bolaget ska, mot ersättning som årligen fastställs i budget, förvalta Region Stockholms samtliga fastigheter med tillhörande tillgångar, med undantag för kollektivtrafikens fastigheter. Bolaget ska även förvalta fastigheter tillhörande stiftelsen Löwenströmska Lasarettet. Ersättningen baseras på förvaltad bruttoarea. Med förvaltning avses dels teknisk förvaltning som omfattar drift och underhåll, dels ekonomisk förvaltning som omfattar administration av såväl Region Stockholms internhyressystem som övrig hyresadministration.

Bolagets förvaltning av konst i fastigheterna inkluderar underhåll av fast och lös konst, omramning, lagring, evakuering och omhängning. Landstingsfastigheter Stockholm och Nya Karolinska Solna Bygg, beställer genom Locum dessa tjänster mot ersättning från kulturnämnden.

Bolaget ansvarar för fullgörandet av de uppgifter som enligt gällande lagar och regler åligger en fastighetsägare inom områdena arbetsmiljö, miljö, byggherreansvar och fastighetstillsyn samt el- och brandsäkerhet.

Region Stockholm har i särskild fullmaktshandling gett bolaget fullmakt att svara för vissa uppgifter som åligger en fastighetsägare.

Fastigheter som är verksamhetsmässigt nödvändiga för att Region Stockholm ska kunna fullgöra sina uppgifter, och där lokalförsörjning via den externa hyresmarknaden inte är en effektiv lösning, ska Region Stockholm ha en långtgående förfoganderätt över. Dessa fastigheter benämns strategiska fastigheter. De strategiska fastigheterna ska i första hand ägas av Region Stockholm men i undantagsfall kan långsiktiga hyresavtal användas. I båda fallen ska regionfullmäktige fatta besluten.

Regionfullmäktige beslutade år 2000 att hyressättning av lokaler som hyres av enheter inom Region Stockholm ska ske på marknadsanpassade villkor om inte regionfullmäktige beslutar annat. För akutsjukhuslokaler ska de marknadsanpassade hyrorna ligga på en försiktig nivå. I övriga fall gäller marknadsmässig hyressättning.

Bolaget svarar för investeringar i enlighet med Region Stockholms investeringsprocess. I tillämpliga delar gäller detta även fastigheter tillhöriga stiftelsen Löwenströmska Lasarettet samt vissa andra regionanknutna organ.

Bolaget ska för Region Stockholms räkning tillhandahålla ändamålsenliga lokaler i första hand till regionkoncernens verksamheter enligt de principer för uthyrning som regionfullmäktige beslutar. Bolaget ska bistå hyresgästerna med att utnyttja lokalerna på ett sammantaget kostnadseffektivt sätt.

Bolaget ska, i samråd med berörda enheter inom regionkoncernen, upprätta underhållsplaner, förvaltningsplaner och dylikt samt upprätta fastighetsutvecklingsplaner för strategiska fastigheter inom Landstingsfastigheter Stockholm.

Bolaget ansvarar efter uppdrag från fastighets- och servicenämnden för inhyrning av strategiska lokaler på den externa hyresmarknaden.

Bolaget har rätt att erbjuda interna och externa hyresgäster fastighetsanknutna tjänster (Facility Management). Prissättningen av sådana tjänster ska ske på marknadsmässiga villkor.

Bolaget ska, inom ramen för sitt uppdrag, aktivt arbeta för att skapa hållbara och hälsofrämjande miljöer i fastigheter som nyttjas av regionkoncernens verksamheter.

För att möjliggöra effektiv planering och effektivt genomförande ska bolaget samordna fastighetsinvesteringar med de investeringar som görs avseende medicinteknisk utrustning, inventarier samt informations- och kommunikationsteknik.

Bolaget har rätt att fatta inriktnings-, planerings- och genomförandebeslut upp till 100 miljoner kronor för fastighetsförvaltningens investeringar inom fastighets- och servicenämnden, förutsatt att investeringen finns upptagen i budget som specificerat investeringsobjekt eller ryms inom budget för fastighets- och hyresgästinitierade investeringar under 100 miljoner kronor.

Bolaget ska administrera den ekonomiska redovisningen, budget, uppföljning och den ekonomiska styrningen för fastighets- och servicenämndens förvaltningar Landstingsfastigheter Stockholm och Nya Karolinska Solna Bygg.

Bolaget ska utöver förvaltningsuppdraget utföra de uppdrag som bolaget tilldelas av sin ägare samt fastighets- och servicenämnden. Bolaget ska bistå ägaren i fastighetsstrategiska frågor bland annat i samband med investe-

ringsplaneringen. Bolaget har rätt att på uppdrag av nämnder och bolag inom Region Stockholm bistå i deras inhyrning av lokaler på den externa hyresmarknaden.

Bolaget äger rätt att anlita extern utförare för fullgörande av uppgifter som åligger bolaget.

Bolaget har, enligt god redovisningssed, rätt att debitera fastighets- och servicenämnden för sådana kostnader som uppstår vid förädling och utveckling samt vid genomförande av investeringar och andra byggentreprenader i det förvaltade fastighetsbeståndet.

Bolaget ska genomföra jämförande studier (benchmarking) med andra ägare/förvaltare av ändamålsfastigheter.

Resultatkrav

Locum AB ska bedriva sin verksamhet i enlighet med ägardirektiv, uppdrag och avtal samtidigt som resultatkravet på -12,1 miljoner kronor för 2023 uppnås. Resultatkravet exkluderat de högre pensionskostnaderna uppgår till 4,0 miljoner kronor. Resultatkravet för planåret 2024 är -2,2 miljoner kronor och för 2025 är resultatkravet 4,0 miljoner kronor.

Tabell 62. Resultatkrav för Locum AB

Mkr	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Intäkter	391	389	390	404
Kostnader	-387	-401	-392	-400
Resultat	**4**	**-12**	**-2**	**4**
Resultat exklusive pensionseffekt		*4*	*4*	*4*

Investeringar

Investeringsutrymmet för Locum AB 2023 är 4,5 miljoner kronor. För perioden 2023–2032 är investeringsutrymmet 45 miljoner kronor och för perioden 2023–2025 är utrymmet 13,5 miljoner kronor. Investeringarna består av ersättningsinvesteringar i it och inventarier.

Tabell 63. Investeringsutrymme för Locum AB.

Mkr	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026–2032	Totalt 2023–2032
Nyinvesteringar <100 mkr	0,0	0,0	0,0	0,0	**0,0**
Ersättningsinvesteringar <100 mkr	4,5	4,5	4,5	31,5	**45,0**
Totalt	**4,5**	**4,5**	**4,5**	**31,5**	**45,0**

Mål och indikatorer

Locum AB ska styra mot de mål och indikatorer som anges i bilaga 2 samt bidra till att dessa mål uppnås. Bolaget ska följa upp indikatorerna och

vidta åtgärder om det finns risk för att indikatorernas målvärden inte uppnås.

Uppdrag

1 Locum AB uppdras att skyndsamt utreda förutsättningarna för att upphandla ytor för installation av solceller och att kraftigt öka tillgången till laddplatser för verksamheter och anställda.

2 Locum AB uppdras att i ökad utsträckning tillgängliggöra och använda fastighets- och servicenämndens konst för att öka trivseln i väntrum och andra miljöer där patienter vistas.

Terreno AB

Bolagets syfte enligt bolagsordning

Terreno AB bistår Locum AB i förvaltningen av de solcellanläggningar för elproduktion som finns i Region Stockholms fastigheter. Bolaget är för närvarande vilande.

Ägardirektiv

För bolaget gäller generella ägardirektiv under avsnitt 6.1.

Aktiebolaget Terreno är ett helägt dotterbolag till Locum AB som ägs av Landstingshuset i Stockholm AB.

6.2.10 AB Stockholms Läns Landstings Internfinans

Bolagets syfte enligt bolagsordning
AB Stockholms Läns Landstings Internfinans, Internfinans, är Region Stockholms internbank och säkerställer regionens likviditet. Bolaget lånar upp medel på kapitalmarknaden, bedriver utlåning för investeringar inom regionkoncernen och hanterar finansiella risker samt finansiella redovisningsfrågor kopplade till skuldportföljen. Bolaget förvaltar även Region Stockholms donationsfonder och stiftelser.

Verksamheten i AB SLL Internfinans överförs till regionstyrelsen från och med den 1 januari 2023 och bolaget avvecklas därefter.

Ägardirektiv
För bolaget gäller generella ägardirektiv i avsnitt 6.1.

Bolaget ska på affärsmässiga grunder bistå Region Stockholm, dess nämnder, bolag och stiftelser med att förvalta central likviditet, låna upp medel på kapitalmarknaden och bedriva utlåning för investeringar till Region Stockholms nämnder och bolag.

Bolaget ska agera externt i finansiella frågor kopplade till bolagets uppdrag för Region Stockholms räkning, bland annat genom utformandet av sociala utfallskontrakt.

Bolagets arbetsuppgifter samt formerna för ersättning till bolaget regleras i särskilt samverkansavtal med Region Stockholm. För arbetsuppgifter kopplade till donationsfonder och stiftelser tecknas separat avtal med Region Stockholm.

Bolagets styrelse ska anta riktlinjer för lån och räntehantering, vilka ska anmälas till regionstyrelsen. Även ändringar i dessa riktlinjer ska anmälas till regionstyrelsen.

Bolaget ska med hjälp av extern kompetens göra en genomgång av den interna kontrollen i syfte att säkerställa riskhanteringen. Denna genomgång ska uppdateras årligen och dess resultat ska rapporteras till regionstyrelsen i delårsbokslutet.

Resultatkrav, mål och indikatorer
Då bolaget upphör och verksamheten förs över till regionstyrelsen saknar bolaget resultatkrav, mål och indikatorer för budgetåret och planåren.

6.2.11 Film Stockholm AB

Bolagets syfte enligt bolagsordning
Bolagets huvuduppdrag är att verka för att filmproduktioner och TV-serier genomförs i Stockholms län och att stärka och bidra till utvecklingen av och infrastrukturen inom filmen och den audiovisuella industrin i länet. Detta ska ske genom samproduktion, talangutveckling och investering av kapital och andra resurser i filmer som genomförs i Stockholms län eller av regionala produktionsbolag samt genom filmkommissionsverksamhet.

Ägardirektiv
För bolaget gäller generella ägardirektiv i avsnitt 6.1.

Bolaget ska arbeta för att maximera länets utfall av filmproduktion och TV-serier i form av spendering av kapital, nationell och internationell uppmärksamhet samt ökad tillväxt i länets audiovisuella industri.

Genom filmkommissionsverksamheten ska bolaget marknadsföra Stockholms län som inspelningsplats och främja lokala produktionsbolags möjligheter till internationellt handelsutbyte. Detta ska främst ske genom marknadsföringsinsatser, rådgivning och förmedling av regional kompetens samt förmedling av internationella kontakter.

Bolaget ska verka i nära samarbete med länets filmbransch men också samverka med nationella och internationella nätverk som syftar till att stärka bolagets möjligheter att genomföra huvuduppdraget och stärka sektorn.

Bolaget ska tillsammans med länets kommuner utveckla samverkansformerna i syfte att optimalt nyttja gemensamma resurser.

Initiativ till gemensamma satsningar och till gemensamt deltagande i evenemang, näringslivsarrangemang och projekt kan komma från både bolaget och ägaren.

Bolaget ska successivt stärka samverkan med näringslivet i syfte att öka näringslivets engagemang i verksamheten.

Bolaget ska verka för att främja filmkultur och filmpedagogisk verksamhet i samverkan med Region Stockholms kulturnämnd och i dialog med länets kommuner och branschaktörer.

Bolaget ska tillse att ett kostnadseffektivt resursutnyttjande uppnås genom samverkan med andra offentliga och privata entreprenörer. Planer för denna samverkan ska upprättas och följas upp. Utfallet ska avrapporteras till ägaren.

Bolaget föreslås vara en av Region Stockholms egenprofilerade verksamheter med möjlighet att utveckla en egen varumärkesplattform. För att tydliggöra tillhörigheten till Region Stockholm ska bolaget tydligt markera att de är en del av Region Stockholm enligt gällande regelverk för egenprofilerad verksamhet.

Resultatkrav

Film Stockholm AB ska bedriva sin verksamhet i enlighet med ägardirektiv, uppdrag och avtal samtidigt som resultatkravet på 0 kronor för 2023 uppnås. Bolagets resultatkrav är 0 kronor för planåren 2024–2025. Bolaget erhåller bidrag från kulturnämnden och Stockholms stad. Bidraget ska regleras utifrån hur projekt och filmkommissionsverksamheten påverkar bolagets resultat.

Tabell 64. Resultatkrav för Film Stockholm AB

Mkr	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Resultat	**0**	**0**	**0**	**0**

Mål och indikatorer

Film Stockholm AB ska styra mot de mål och indikatorer som anges i bilaga 2 samt bidra till att dessa mål uppnås. Bolaget ska följa upp indikatorerna och vidta åtgärder om det finns risk för att indikatorernas målvärden inte uppnås.

6.3 AB Storstockholms Lokaltrafik (SL)

Bolagets syfte enligt bolagsordning
AB Storstockholms Lokaltrafik, SL, är samlingsnamnet och varumärket för den upphandlade allmänna kollektivtrafiken på land i Stockholms län. Via SL förvaltar Region Stockholm genom trafiknämnden vissa avtal och tillgångar. SL har tre helägda dotterbolag: Waxholms Ångfartygs AB (WÅAB), AB SL Finans och SL Nya Tunnelbanan AB.

Ägardirektiv
För bolaget gäller generella ägardirektiv i avsnitt 6.1.

Inom ramen för bolagets ändamål så som det uttrycks i bolagsordningen ansvarar styrelse och ledning för att

- trafiknämnden bereds möjlighet att godkänna strategiska och övergripande frågor hänförliga till AB SL:s verksamhet;
- överta och förvalta sådana avtal för kollektivtrafiken på land som trafiknämnden överlåter till AB SL. AB SL ska uppdra åt trafiknämnden att förvalta AB SL:s avtal och tillgångar.

Region Stockholm har den formella nyttjanderätten till kollektivtrafikanläggningar samt äganderätten till vissa trafikfastigheter. Ansvaret i förhållande till AB SL förtydligas nedan.

Region Stockholm upplåter, utan ersättning, till AB SL, med den rätt regionen har, dels till regionen upplåtna tunnelbane-, spårvägs- och övriga trafikanläggningar, dels de anläggningar regionen utfört, förvärvat eller innehar för den kollektiva trafiken dels den rätt till mark i övrigt som erfordras för AB SL:s verksamhet som regionen anskaffat.

Region Stockholms skyldigheter och rättigheter som regionen genom avtal åtagit sig eller förvärvat i förhållande till kommun eller annan markägare ska äga giltighet gentemot AB SL. Regionen behåller dock ansvaret för genom nämnda avtal gjorda inskränkningar i skyldigheter som enligt lag åvilar kommun eller annan.

Om, och i den omfattning, tredje parts tillstånd, samtycke eller annan åtgärd (gemensamt benämnt ”tillstånd”) behövs för att genomföra upplåtelse samt överföring av rättigheter och skyldigheter enligt ovan ska parterna så snart det är möjligt gemensamt söka erhålla sådana tillstånd. I det fall tillstånd inte erhålls, samt för tiden fram till sådant(a) tillstånd erhållits ska AB SL, i den omfattning som de underliggande rättigheterna och skyldigheterna tillåter, agera på uppdrag av regionen avseende samtliga regionens åtaganden.

Region Stockholms ansvar för rättigheter och skyldigheter avseende mark anskaffad genom expropriation bestäms med hänsyn till expropriationsdomen.

AB SL ska under förutsättning av trafiknämndens och i förekommande fall regionfullmäktiges godkännande

- genomföra inköp och försäljning av mark samt förändringar av trafikanläggningar.
- aktivt verka för förvaltning och utveckling av kollektivtrafikanläggningarna för att tillförsäkra hög trafiksäkerhet, trygghet, tillgänglighet och service för alla resenärer.
- aktivt arbeta för att regionens rättigheter tillvaratas vid drift och utbyggnad av kollektivtrafik samt störningsfri trafik i samband med olika förmer av ut- och ombyggnadsarbeten.
- vid utbyggnad av tunnelbana och andra fasta anläggningar ombesörja anskaffande av mark i enlighet med trafiknämndens instruktioner.
- projektera och bygga tunnelbana och andra fasta trafikanläggningar.
- förvalta och bekosta planläggning, projektering, och utförande av samt anskaffa mark för driftanläggningar såsom verkstäder, vagnhallar, och förråd även som AB SL:s verksamhet i övrigt erforderliga byggnader och lokaler med till dessa anläggningar hörande inredning och utrustning.

AB SL ska i enlighet med fullmäktiges beslut den 9 december 2008, LS 0712–1398, företräda regionen i frågor som gäller förvaltarskap och ägandefrågor avseende kollektivtrafikanläggningar och fastigheter. Fullmakt i enlighet med nämnda beslut av fullmäktiges ska finnas.

AB SL ska äga rätt att träffa avtal om taxor och leverans av elektrisk energi för driften.

AB SL svarar för skada på anläggning som upplåtits till eller bekostats av AB SL.

AB SL svarar för skada i form av skakningar, buller och dylikt från trafiken på tunnelbanan. AB SL ska i övrigt svara för skada på person eller egendom till följd av den av AB SL bedrivna verksamheten.

Regionen ska verka för att AB SL tillförsäkras ensamrätt att upplåta utrymme dels för reklam och för försäljningskiosker, butiker, montrar, skyltskåp och servicemaskiner inom tunnelbaneanläggningen, dels för reklam på fasta anläggningar för buss- och spårvägstrafik jämte därtill hörande vänthallar med mera.

Intäkter av upplåtelserna enligt föregående stycke tillfaller AB SL.
AB SL ska vidmakthålla en särskild resultatenhet, inom vilken all upparbetning och redovisning av investeringsbudget inklusive

medfinansiering avseende utbyggnad av tunnelbanan inom förvaltning för utbyggd tunnelbana ska ske åtskilt från AB Storstockholms Lokaltrafiks övriga verksamhet.

AB SL ska ge ett heltäckande uppdrag till trafiknämnden, att ansvara för all upphandling och all annan verksamhet hänförlig till utbyggnaden av tunnelbanan, varvid avtal som upphandlats av trafiknämnden avseende tunnelbaneutbyggnad inom förvaltning för utbyggd tunnelbana omedelbart efter dess ingående ska överlåtas från trafiknämnden till AB Storstockholms Lokaltrafik.

AB SL ska uppdra åt trafiknämnden att genom förvaltning för utbyggd tunnelbana svara för all förvaltning av AB Storstockholms Lokaltrafiks avtal och tillgångar samt att i alla avseenden företräda AB Storstockholms Lokaltrafik gentemot tredje part, vad avser sådana avtal och tillgångar som är hänförliga till tunnelbaneutbyggnad inom förvaltning för utbyggd tunnelbana.

Resultatkrav

AB SL:s resultatkrav har inte höjts sedan 2019. Med driftsättningen av anläggningar motsvarande 11,6 miljarder kronor följer krav på en ökad avkastning i enlighet med Region Stockholms beräkningsmodell för resultatkrav. AB SL ska bedriva sin verksamhet i enlighet med ägardirektiv, uppdrag och avtal samtidigt som resultatkravet för 2023 på -1 202 miljoner kronor uppnås. Resultatkravet innebär en sänkning med 1 606 miljoner kronor jämfört med budget 2022. Den kraftiga sänkningen ska ge bolaget utrymme att genomföra verksamhetsförändringar för att anpassa trafikutbudet till ett förändrat resande. För planåret 2024 höjs resultatkravet till 200 miljoner kronor och 2025 höjs resultatkravet ytterligare till 781 miljoner kronor vilket stärker bolagets soliditet.

Resultatkravet ska fördelas över AB SL:s dotterbolag, där bland annat Waxholms Ångfartygs AB:s resultatkrav är 0 kronor 2023 och 2024 och därefter höjs till 8,0 miljoner kronor 2025. Bolagets resultatkrav ska ge konkurrensneutrala förutsättningar för den verksamhet som bedrivs.

Tabell 65. Resultatkrav för AB SL

Mkr	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Intäkter	24 045	23 625	24 425	25 172
- varav biljettintäkter	*9 920*	*9 064*	*9 490*	*9 936*
Summa kostnader	-23 641	-24 827	-24 225	-24 391
Resultat	**404**	**-1 202**	**200**	**781**

SL-taxan, det vill säga biljettpriserna, budgeteras vara oförändrad 2023 jämfört med 2022. Därefter budgeteras taxan öka med 4,0 procent per år 2024 och 2025.

6.3.1 Waxholms Ångfartygs AB (WÅAB)

Bolagets syfte enligt bolagsordning
Waxholms Ångfartygs AB, WÅAB, sköter kollektivtrafiken på vatten i Stockholms skärgård. WÅAB är dotterbolag till AB SL och via bolaget förvaltar Region Stockholm genom trafiknämnden vissa avtal och tillgångar. WÅAB är ett renodlat tjänstebolag och äger ett tjugotal av de fartyg som går i reguljär linjetrafik medan all trafik drivs av privata entreprenörer som upphandlas i konkurrens.

Ägardirektiv
För bolaget gäller generella ägardirektiv i avsnitt 6.1.

Bolaget ska kontinuerligt genomföra de åtgärder som beslutats av trafiknämnden vad avser utveckling av passagerar- och godstrafiken i skärgården för fast- och fritidsboende samt andra besökare.

Bolaget ska även kontinuerligt genomföra de åtgärder som beslutats av trafiknämnden vad avser utveckling av arbetsresor och resor för besökare i hamntrafiken.

Bolaget ska verka aktivt för att utveckla eget och entreprenörers tonnage vad beträffar tillgänglighet, kvalitet, miljö, säkerhet och komfort. Ett gott underhåll ska syfta till hög drifttillgänglighet samt bibehållna värden och standard.

Det särskilda ansvar Region Stockholm tagit för det kulturhistoriska tonnaget (Storskär, Norrskär och Västan) ska förvaltas väl.

Bolaget ska aktivt verka för att vidareutveckla de affärsmässiga relationerna med anlitade entreprenörer för person- och godstransporter. Särskild uppmärksamhet ska ägnas åt uppföljning av ingångna avtal med entreprenörer.

Bolaget ska ta fram lämpliga incitamentssystem för anlitade entreprenörer.

Bolaget ska bedriva en aktiv dialog med faktiska och potentiella resenärer för att få dessa att besöka skärgården och resa med WÅAB och som ett led i detta regelbundet bl.a. genomföra olika typer av resenärs-, kund- och marknadsanalyser i syfte att öka effektivitet och säkerhet inom kollektivtrafiksystemet.

Bolaget ska i enlighet med trafiknämndens beslut samverka med externa intressenter såsom skärgårdskommunerna, Trafikverket, SJ, Rikstrafiken, Länsstyrelsen i Stockholms län samt Skärgårdsstiftelsen.

Bolaget ska i sin verksamhet eftersträva hög kostnadseffektivitet samt bedriva sin verksamhet med beaktande av samhällsekonomiska bedömningar.

Bolaget ska överta och förvalta sådana avtal för kollektivtrafiken på vatten som trafiknämnden överlåter till bolaget. Bolaget ska uppdra åt trafiknämnden att förvalta bolagets avtal och tillgångar.

6.3.2 AB SL Finans

Bolagets syfte enligt bolagsordning
AB SL Finans är ett helägt dotterbolag till AB Storstockholms Lokaltrafik (AB SL). Bolaget tillhandahåller mot ersättning fordon, vagnar, maskiner samt andra inventarier och anläggningar till lokaltrafikutövare och förvaltas genom trafiknämndens trafikförvaltning.

Ägardirektiv
För bolaget gäller generella ägardirektiv i avsnitt 6.1.

6.3.3 SL Nya Tunnelbanan AB

Bolagets syfte enligt bolagsordning
SL Nya Tunnelbanan AB utför utbyggnaden av tunnelbanan och övriga åtgärder inom ramen för 2013 års Stockholmsförhandling, utbyggnaden av station Södra Hagalund samt 2017 års Sverigeförhandling Ramavtal 6 – Storstad Stockholm. Via bolaget förvaltar Region Stockholm upphandlade avtal rörande utbyggnaden.

Ägardirektiv
För bolaget gäller generella ägardirektiv i avsnitt 6.1.

Bolaget ska ge ett heltäckande uppdrag till trafiknämnden att ansvara för all upphandling och all annan verksamhet hänförlig till utbyggnaden av tunnelbanan enligt bolagsordningen, varvid upphandlade avtal avseende tunnelbaneutbyggnaden inom förvaltning för utbyggd tunnelbana omedelbart efter ingåendet ska överlåtas till bolaget.

Bolaget ska överta sådana avtal rörande tunnelbaneutbyggnaden som trafiknämnden upphandlar åt och överlåter till bolaget.

Bolaget ska tillhandahålla byggtjänster avseende tunnelbaneutbyggnaden åt AB Storstockholms Lokaltrafik.

Bolaget ska uppdra åt trafiknämnden att genom förvaltning för utbyggd tunnelbana svara för all förvaltning av bolagets avtal och tillgångar samt att i alla avseenden företräda bolaget gentemot tredje part.

7. Kommunalförbund och verksamhetsstiftelser

Region Stockholm har stora åtaganden och engagemang i kommunalförbund och stiftelser som bedriver verksamhet för länets invånare. Syftet med kommunalförbund är samverkan och formen innebär att medlemmarna överlämnar huvudmannaskap för uppgifter till förbundet i fråga och enas om en förbundsordning som reglerar ändamål, styrning och insyn. Syftet med stiftelser är varaktig förvaltning av självständiga förmögenheter för att tillgodose bestämda ändamål. Det finns olika typer av stiftelser och en verksamhetsstiftelse tillgodoser sitt syfte genom att bedriva näringsverksamhet eller ideell verksamhet. Region Stockholms åtaganden gentemot stiftelserna regleras via avtal och överenskommelser.

Kommunalförbund och stiftelser ska, liksom Region Stockholms egen verksamhet, bedrivas effektivt under uppsikt av regionstyrelsen.

7.1 Kommunalförbund

Region Stockholm är medlem i tre kommunalförbund enligt tabellen nedan.

Tabell 66. Kommunalförbund i vilka Region Stockholm ingår

(Region Stockholms ägarandel anges i procent)

Kommunalförbund	Beslutande organ
Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje, KSON (50 %)	Förbundsdirektion
Kommunalförbundet Svenskt Ambulansflyg, KSA (23 %)	Förbundsdirektion
Kommunalförbundet Avancerad Strålbehandling, KAS (14 %)	Förbundsfullmäktige

Kommunalförbundens medlemsbidrag hanteras av hälso- och sjukvårdsnämnden när det gäller KSA och KAS medan KSON har hanterats av regionstyrelsen. Från 2022 övergår även medlemsbidraget och verksamhetsansvaret för KSON till hälso- och sjukvårdsnämnden i syfte att stärka kopplingen mellan ansvaret för hälso- och sjukvården för länets invånare och inkludera kommunalförbundet i Region Stockholms långsiktiga planer för hela sjukvårdssystemet.

7.1.1 Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje

Övergripande uppgifter

Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje, KSON, planerar och beställer hälso- och sjukvård samt omsorg för invånarna i Norrtälje kommun. KSON äger TioHundra AB som bland annat bedriver vården vid Norrtälje sjukhus, ett antal husläkarmottagningar och verksamheter som bedriver omsorg. KSON styrs framför allt av sin förbundsordning som har beslutats av regionfullmäktige och kommunfullmäktige i Norrtälje. Hälso- och sjukvårdsnämnden ansvarar från och med 2022 för medlemsbidraget till Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje. Som en

konsekvens av detta förs också resultatet för KSON över till hälso- och sjukvårdsnämnden och konsolideras in i nämndens resultat.

Ekonomiska förutsättningar
Region Stockholms medlemsbidrag till KSON är 1 862 miljoner kronor 2023 vilket innebär en ökning med 98 miljoner kronor eller 5,5 procent jämfört med 2022. Kommunalförbundet ska erhålla motsvarande uppräkning av medlemsbidraget som hälso- och sjukvårdsnämnden erhåller i ökning av anslaget. Därutöver ska hälso- och sjukvårdsnämnden kompensera kommunalförbundet för sin andel av de ökade pensionskostnaderna.

Tabell 67. Medlemsbidrag till Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje

Mkr	Utfall 2021	Budget 2022	Budget 2023	Ändring B23/22	Plan 2024	Plan 2025
Medlemsbidrag	1 780	1 764	1 862	5,5%	1 990	2 151

Mål och indikatorer
KSON:s förbundsordning anger att målet är att åstadkomma sammanhållen vård och omsorg med god kvalitet och tillgänglighet för individen och att ge förutsättningar för innovativa samarbeten som ger upphov till samordnings- och effektivitetsvinster.

7.1.2 Kommunalförbundet Avancerad Strålbehandling, KAS
Ändamålet med KAS är att uppföra och driva en nationell anläggning för strålbehandling med protoner, Skandionkliniken, samt att tillvarata möjligheterna till forskning och utveckling av verksamheten. Medlemmar är de sju regioner som har universitetssjukhus: Region Skåne, Region Stockholm, Region Uppsala, Region Västerbotten, Region Örebro län, Region Östergötland samt Västra Götalandsregionen. Region Stockholm betalade för 2022 en abonnemangsavgift på 34,8 miljoner kronor.

7.1.3 Kommunalförbundet Svenskt Ambulansflyg, KSA
Samtliga regioner i Sverige är medlemmar i KAS, vars ändamål är att investera i ambulansflyg och driva ambulansflygverksamhet över hela landet. Region Stockholm betalade för 2022 ett medlemsbidrag på 5,6 miljoner kronor.

7.2 Stiftelser
Region Stockholm har ett engagemang och åtagande i tio verksamhetsstiftelser, se tabellen nedan. Stiftelser inräknas inte i koncernens resultat- och balansräkning på annat sätt än att eventuella medlemsbidrag redovisas som en kostnad i resultaträkningen. Regionstyrelsen ansvarar för att ha uppsikt över verksamhetsstiftelser för vilka Region Stockholm är stiftare, medstiftare eller huvudfinansiär. Nämnderna ansvarar för Region Stockholms åtaganden gentemot de stiftelser som ligger under respektive nämnds ansvarsområde i enlighet med Region Stockholms reglementen för

regionstyrelsen och övriga nämnder (RS 2022-0700). Ansvariga nämnder ska säkerställa avtal och överenskommelser med stiftelserna samt följa upp att Region Stockholms ekonomiska bidrag till dem används resurseffektivt och ändamålsenligt i förhållande till regionfullmäktiges mål.

Tabell 68. Verksamhetsstiftelser i vilka Region Stockholm har ett engagemang

Den andel styrelseposter som Region Stockholm besitter i respektive stiftelse anges inom parentes.

Stiftelser i vilka Region Stockholm är ensam stiftare	**Stiftelser där Region Stockholm är stiftare tillsammans med andra**
• Stiftelsen Cancercentrum Karolinska (100 %)[1] • Stiftelsen Centrum för Molekylär Medicin (100 %)[1] • Stiftelsen Clara (0 %)[2]	Stiftelsen Stockholms läns Äldrecentrum (50 %) Skärgårdsstiftelsen i Stockholms län (53 %) Stiftelsen Flemingsberg Science (13 %)
Stiftelser där Region Stockholm är bidragsgivare[3] Stockholm Science City Foundation (14 %) Stiftelsen Elektronikcentrum i Kista, Sting (14 %)	**Stiftelse där Region Stockholm är huvudfinansiär** • Stockholms Konserthusstiftelse (67 %)

1 Region Stockholm utser ordförande samt samtliga ledamöter och suppleanter.

2 Från 2018 utser Region Stockholm inga ledamöter eller revisorer i stiftelsen Clara.

3 För dessa stiftelser har Region Stockholm inte något uppsiktsansvar.

Stiftelsen Cancercentrum Karolinska syftar till att främja experimentell cancerforskning och arbetar för utvecklingen av individualiserad cancerbehandling i samarbete med Karolinska Universitetssjukhuset och Karolinska Institutet. Regionstyrelsen ansvarar för Region Stockholms åtaganden gentemot stiftelsen.

Stiftelsen Centrum för Molekylär Medicin arbetar främst med forskning om kroniska inflammationssjukdomar. Regionstyrelsen ansvarar för Region Stockholms åtaganden gentemot stiftelsen.

Stiftelsen Stockholms läns Äldrecentrum är ett tvärvetenskapligt centrum för forskning och utveckling om äldre personers hälsa, vård och omsorg. Hälso- och sjukvårdsnämnden ansvarar för Region Stockholms åtaganden gentemot stiftelsen.

Stiftelsen Stockholms läns museum är en så kallad länskulturfunktion som bedriver vetenskaplig insamling och dokumentation samt utåtriktad verksamhet inom kulturminnesvården och museiverksamheten i länet. Sedan den 1 januari 2021 ingår stiftelsen i kulturnämndens förvaltning.

Skärgårdsstiftelsen i Stockholms län förvaltar fastigheter och verkar för att bevara Stockholms skärgård och utvecklingen av friluftslivet i skärgården. Region Stockholm är huvudfinansiär till stiftelsen som ges årligt stöd för verksamhet och fastighetsunderhåll. Klimat- och regionutvecklings-nämnden ansvarar för Region Stockholms åtaganden gentemot stiftelsen. Avtal om beviljade bidrag finns tecknat för perioden 2020–2023.

Stiftelsen Flemingsberg Science syftar bland annat till att stärka samverkan mellan aktörerna i Flemingsberg. Klimat- och regionutvecklingsnämnden ansvarar för Region Stockholms åtaganden gentemot stiftelsen.

Stockholms Konserthusstiftelse ska driva en aktiv musikverksamhet genom att ge konserter och upprätthålla den Kungliga Filharmoniska Orkestern i Stockholm. Region Stockholm är huvudfinansiär till stiftelsen som ges årligt stöd för verksamhet och fastighetsunderhåll. Kulturnämnden ansvarar för Region Stockholms åtaganden gentemot stiftelsen. Avtal om beviljade bidrag finns tecknat för perioden 2019–2022.

Stockholm Science City Foundation har i uppdrag att attrahera företag och akademi till Hagastaden och Stockholm samt att stärka samverkan mellan universiteten och hälso- och sjukvården. Regionstyrelsen ansvarar för Region Stockholms åtaganden gentemot stiftelsen.

Stiftelsen Elektronikcentrum i Kista ska i samverkan med offentlig sektor, näringsliv och akademi främja utbildning och teknisk utveckling inom data- och elektronikområdet. Verksamheten bedrivs operativt i två dotterbolag, Kista Science City AB och Stockholm Innovation and Growth AB, kallat Sting. Regionstyrelsen ansvarar för Region Stockholms åtaganden gentemot stiftelsen.

Bilagor

Bilaga 1: Integrerad ledning och styrning av Region Stockholm (RS 2020-0740)

Bilaga 2: Mål och indikatorer

Bilaga 3: Förteckning över styrande dokument

Bilaga 4: Uppdrag som återkallas

Bilaga 5: Investeringsplan 2023-2032

Bilaga 6: Taxor och avgifter

Bilaga 7: Ärenden som behandlas i samband med Budget 2023

Bilaga 8: Förslag till inköpskategorier (RS 2021-0255)

Bilaga 9: Reviderad Plan för införande av kategoristyrt inköpsarbete i Region Stockholm (RS 2021-0255)

Bilaga 10: Plan för verksamhet och ekonomi 2023 samt plan för ekonomi 2024-2025 för Kommunalförbundet Avancerad Strålbehandling (RS 2022-0321)

Bilaga 11: Förslag till revidering av Finansiella riktlinjer (RS 2022-0482)

Bilaga 12: Förslag till revidering av Reglemente för regionstyrelsen och övriga nämnder (RS 2022-0482)

Bilaga 13: Riktlinjer för intern kontroll (RS 2022-0326)

Bilaga 14: Region Stockholms samförvaltade avkastningsstiftelser (RS 2022-0311)

Bilaga 15: Remiss PM Centralisering av Region Stockholms samförvaltade avkastningsstiftelser (RS 2022-0311)

Bilaga 16: Remissredogörelse för Centralisering av Region Stockholms samförvaltade avkastningsstiftelser (RS 2022–0311)

Region Stockholm

BUDGET 2023
BILAGA 1

Diarienummer
RS 2022-0123
RS 2020-0740

Integrerad ledning och styrning av Region Stockholm

Gäller för Region Stockholm

Dokumenttyp	Fastställd	Giltig till och med
Dokumentnummer	Fastställd av	Upprättad av
Informationssäkerhetsklass		

Innehållsförteckning

1. Inledning ... 3

2. Integrerad ledning och styrning ... 3

3. Målstyrning ... 4

3.1 Indikatorer ... 6

3.2 Uppdrag ... 6

4. Process för styrning och uppföljning ... 7

4.1 Budget ... 7

4.2 Verksamhetsplan ... 7

4.3 Rapportering och uppföljning ... 7

4.4 Resultat, analys och ständiga förbättringar ... 8

5. Styrande dokument ... 8

5.1 Kategorier av styrande dokument ... 8

5.2 Beslut, giltighet och uppföljning ... 9

6. Ekonomisk förvaltning ... 10

6.1 Utgångspunkter ... 10

6.2 Planering och uppföljning ... 12

6.3 Intern kontroll ... 14

6.4 Uppsikt ... 15

1. Inledning

Region Stockholms arbete med mål, planering, uppföljning, analys, åtgärder och intern kontroll bygger på en gemensam styrmodell, som benämns Integrerad ledning och styrning, ILS. Styrmodellen gäller för Region Stockholms samtliga nämnder och bolag.

Region Stockholm styrs av regionfullmäktige som beslutar om Region Stockholms främsta styrande dokument, Region Stockholms budget. Verksamheten bedrivs i nämnder och bolag, vilka har ett självständigt ansvar för att det som regionfullmäktige har beslutat ska genomföras inom tilldelade ramar och i enlighet med regionfullmäktiges samtliga styrande dokument.

Regionstyrelsen ansvarar för uppsikt över nämnder och bolag, vilket innebär att styrelsen löpande ska följa upp och analysera nämndernas och bolagens arbete med de mål och uppdrag som fastlagts av regionfullmäktige, samt följa att arbetet bedrivs inom beslutade ekonomiska ramar. Regionstyrelsen rapporterar om utfallet av nämndernas och bolagens arbete till regionfullmäktige. Regionstyrelsen ansvarar också för att beslut som ska behandlas i regionfullmäktige bereds på ett korrekt sätt och för att regionfullmäktige får relevanta och genomarbetade underlag för sina beslut.

Styrningen av Region Stockholm och arbetet i regionfullmäktige, regionstyrelsen och övriga nämnder regleras bland annat i kommunallagen. För att långsiktigt tydliggöra nämndernas roll i förhållande till varandra fastställer regionfullmäktige reglemente. Bolagens syfte och ansvar fastställs i bolagsordning och ägardirektiv i budget.

2. Integrerad ledning och styrning

Samtliga Region Stockholms verksamheter är delar av en helhet som ska samverka för att göra Stockholmsregionen till en plats där det är attraktivt att bo, driva företag, göra besök och investera.

Region Stockholms modell för integrerad ledning och styrning av verksamhet och ekonomi omfattar Region Stockholms hela verksamhet. Styrmodellen utgör en helhet, med vilken Region Stockholm kan analysera följsamhet mot regionfullmäktiges mål, ekonomi, kvalitet och hållbarhet i verksamheten.

I Region Stockholms budget fastställer regionfullmäktige vision, inriktningsmål, verksamhetsspecifika mål, nämndspecifika mål och indikatorer som mäter måluppfyllelsen. Den nedan beskrivna modellen för ledning och styrning är basen i Region Stockholms styrning och ska implementeras av samtliga nämnder och bolag så att hela Region Stockholm får en enda sammanhållen och integrerad modell för ledning och styrning.

Regionstyrelsen ska, genom sin förvaltning regionledningskontoret, föra en löpande dialog med nämnder och bolag om resultatutveckling och måluppfyllelse. I arbetet med underlag för kommande års budget sker dialog mellan regiondirektören, eller den regiondirektören utser, och högsta ansvariga chef för verksamheten om uppföljning av resultat och måluppfyllelse. Efter dialogen väger regiondirektören samman resultatet av dialogerna innan dessa underlag överlämnas för politisk beredning.

Region Stockholms nämnder och bolag ska ha ett strukturerat internt arbete och en aktiv dialog inom sin organisation för att tydliggöra hur verksamheternas arbete med mål, ekonomisk uppföljning, intern kontroll, kvalitetsuppföljning med mera bidrar till regionfullmäktiges och nämndens eller bolagets specifika mål. Denna dialog sker fortlöpande mellan nämnden eller bolagsstyrelsen och förvaltnings- eller bolagsledningen. Den ska också föras inom förvaltningen eller bolaget så att en bred förankring och delaktighet uppnås gällande de beslutade målen och hur verksamheten ska bedrivas för att målen ska nås inom beslutade ramar. En viktig del i Region Stockholms styrning är dialog och delaktighet inom organisationen.

It-systemet Stödet förvaltas av regionstyrelsen och speglar Region Stockholms modell för integrerad ledning och styrning. Dess syfte är att ge ett stöd till verksamheterna och underlätta följsamhet mot styrmodellen. Genom att vara processtödjande ska Stödet ge en enkelhet i uppföljning och rapportering till regionstyrelsen, nämnder och bolag. Genom att målstruktur och indikatorer följs i systemet skapas en systematik i måluppföljning och rapportering. Systemet ska användas av samtliga nämnder och bolag för att styra mot, följa upp, analysera och rapportera måluppfyllelse och genomförande av regionfullmäktiges uppdrag.

3. Målstyrning

Budgeten är det övergripande och överordnande styrdokumentet för Region Stockholms nämnder och bolag. I den fastställer regionfullmäktige en vision, inriktningsmål, verksamhets- och nämndspecifika mål, indikatorer som mäter måluppfyllelse samt uppdrag som ska bidra till måluppfyllelse.

Vision
Regionfullmäktige har fattat beslut om en långsiktig vision för hur Region Stockholm och dess samtliga verksamheter ska utvecklas. I visionen beskrivs Region Stockholms långsiktiga mål i ett samlat budskap.

Inriktningsmål
Regionfullmäktiges inriktningsmål är gemensamma för koncernen. Målen är fyråriga och anger inriktningen för Region Stockholm under mandatperioden.

Verksamhetsspecifika mål
Regionfullmäktiges verksamhetsspecifika mål konkretiserar inriktningsmålen för de olika verksamheter som bedrivs i Region Stockholm. Målen gäller för berörda verksamheter och är fleråriga.

Nämndspecifika mål
Regionfullmäktige kan också besluta om mål som är specifika för en viss nämnd. Regionfullmäktiges nämndspecifika mål är ett- eller fleråriga.

Mål, indikatorer och målvärde sätts med hänsyn till ekonomiska förutsättningar och andra faktorer som påverkar förutsättningar för måluppfyllelse. Hänsyn tas också till förutsättningar och kostnader för uppföljning och analys.

Nämnders och bolags lokala mål
Nämnder och bolag kan för att stärka styrningen bryta ner regionfullmäktiges mål genom att definiera lokala mål. De lokala målen konkretiserar regionfullmäktiges mål för nämnden eller bolaget och beskriver vilket resultat som ska uppnås under året (förväntat resultat).

Lokala mål inom nämnder och bolag kan också användas för att komplettera styrningen för att uppfylla för verksamheten väsentliga avtal och överenskommelser inom och utom koncernen, eller för att följa upp sådant som är nödvändigt för att säkerställa intäkter. Om nämnden eller bolaget bedriver externt finansierad verksamhet ska detta ske på ett sådant sätt att det bidrar till uppfyllelse av regionfullmäktiges mål.

Nämnders och bolags lokala mål ska beslutas av nämnden/bolagsstyrelsen i verksamhetsplanen. De redovisas inte till regionstyrelsen eller regionfullmäktige och vid bedömning av nämndens/bolagets måluppfyllelse tas inte hänsyn till dessa mål.

Valet av nämnders och bolags lokala mål ska vara sådant att regionfullmäktiges mål stöds på ett effektivt sätt utan att uppföljning och administration upptar en oproportionerlig administration.

3.1 Indikatorer

Regionfullmäktiges indikatorer
Regionfullmäktiges indikatorer fastställs samtidigt som målen i budgeten. Indikatorer är de mätetal som används för att bedöma hur nämnder och bolag uppfyller regionfullmäktiges mål. För vart och ett av de verksamhetsspecifika och nämndspecifika målen definieras en eller flera indikatorer och för varje indikator har ett målvärde satts. De årliga målvärdena sätts utifrån rådande övergripande förutsättningar och anger vilken nivå som ska uppnås för respektive år.

Mätning av måluppfyllelse beskrivs i budgetens målbilaga.

Bedömningen av måluppfyllelse för respektive år grundas på det sammanvägda utfallet för regionfullmäktiges indikatorer. Indikatorer med bristande måluppfyllelse ska följas av analys och åtgärder för att säkerställa måluppfyllelse.

Nämnders och bolags lokala indikatorer
Där nämnder eller bolag beslutar om lokala mål ska dessa följas genom indikatorer som tydliggör om målen uppnås eller inte. Sådana indikatorer beslutas av nämnden eller bolagsstyrelsen. Ingen redovisning sker till regionstyrelsen eller regionfullmäktige.

3.2 Uppdrag

Regionfullmäktiges uppdrag
Till målen kan regionfullmäktige välja att koppla uppdrag som syftar till att stödja måluppfyllelsen. Uppdrag ges i beslut om att specifika åtgärder ska genomföras under en viss tid. Regionfullmäktige kan i budget besluta om uppdrag som kopplas till målen och som ska återredovisas till regionfullmäktige i delårsbokslut och årsredovisning. Liksom för målen formuleras uppdrag med hänsyn till ekonomiska förutsättningar och andra faktorer som påverkar genomförandet. Nämnder och bolag ska för egen del följa upp genomförandet av uppdragen med regelbundenhet.

Nämnders och bolags lokala uppdrag
Nämnder och bolag kan för egen del besluta om uppdrag som syftar till att stödja måluppfyllelsen genom specifika åtgärder som ska genomföras under viss tid.

4. Process för styrning och uppföljning

I det följande beskrivs den övergripande lednings-, styrnings- och uppföljningsprocessen för Region Stockholm.

4.1 Budget

Region Stockholms främsta styrande dokument, som avser innehåll i verksamheterna, är budgeten som fastställs årligen av regionfullmäktige. Budgeten gäller för Region Stockholms alla verksamheter och är, jämte reglementen och bolagsordningar som beskriver ansvarsfördelning, överordnad andra dokument. I budgeten beslutas om mål, anslag, resultatkrav, uppdrag och investeringsplan samt ägardirektiv för bolagen. Övriga styrande dokument som beslutas av regionfullmäktige ska bidra till ökad uppfyllelse av olika mål i budget.

4.2 Verksamhetsplan

Samtliga nämnder och bolag ska årligen med utgångspunkt i budget utarbeta en verksamhetsplan som innehåller en beskrivning av hur nämnden eller bolaget kommer att arbeta för att uppnå regionfullmäktiges mål och uppdrag, i enlighet med de anvisningar som regionstyrelsen utfärdar samt de anslag och resultatkrav som regionfullmäktige beslutat om i budgeten.

Nämnderna ska bedriva ett proaktivt arbete med och genomföra nödvändiga åtgärder för att säkerställa att även kommande års verksamhet blir sådan att regionfullmäktiges mål nås och de beslutade ekonomiska ramar som framgår i budget kan hållas. Sådana åtgärder ska ingå i verksamhetsplaner och en kontinuerlig uppdaterad analys av resultatet ska framgå av nämndernas och bolagens rapportering till regionstyrelsen.

4.3 Rapportering och uppföljning

Nämnder och bolag ska månadsvis följa upp genomförandet av verksamhetsplaner och det ekonomiska utfallet i rapporter som behandlas i nämnden eller bolagsstyrelsen. Vid avvikelser ska rapporterna också behandla åtgärder som vidtas för att säkerställa att målen nås och resultatkrav uppnås. Regionstyrelsen rapporterar på motsvarande sätt den samlade bilden av nämndernas och bolagens arbete samt det ekonomiska läget för Region Stockholm till regionfullmäktige genom *delårsbokslutet* vid andra tertialet (januari-augusti) samt i *årsredovisning* (avseende helåret).

Regionstyrelsen kan komplettera uppföljningen i den löpande rapporteringen genom att begära in ytterligare uppgifter som styrelsen bedömer är relevanta för en tillfredställande analys, uppsikt eller planering av Region Stockholms verksamhet.

4.4 Resultat, analys och ständiga förbättringar

För all verksamhetsuppföljning och framgångsrik utveckling är det av yttersta vikt att regelbundet analysera resultaten av arbetet, och om detta leder till en effektiv verksamhet som skapar värde för invånarna. Analyser, inte enbart uppföljning, och en vilja att ta ett aktivt ansvar för slutsatserna är grunden för en effektiv verksamhet och en förutsättning för att kunna vidta åtgärder som leder till en förbättrad verksamhet och ett ständigt effektivare Region Stockholm. Nämnder och bolag ska därför kontinuerligt utvärdera sina arbetsmetoder samt analysera och implementera förbättringar. Ett viktigt verktyg i detta är benchmarking, det vill säga att jämföra verksamheten och relevanta nyckeltal med liknande verksamheter inom och utom organisationen.

Goda resultat kräver att nämnder och bolag säkerställer att de uppnår och genomför regionfullmäktiges mål och uppdrag, att resurser används effektivt och att rätt områden prioriteras i förhållande till regionfullmäktiges budget.

5. Styrande dokument

5.1 Kategorier av styrande dokument

Region Stockholm har ett antal styrande dokument som styr och vägleder hur verksamheten ska bedrivas och utvecklas samt fördelar ansvar och befogenheter. De styrande dokumenten ska följa lagstiftning samt Region Stockholms vision och mål. Budgeten är huvuddokumentet för styrningen av den årliga verksamheten. Vid sidan av budgeten finns bland annat reglementen och instruktioner som styr ansvarsområdena för nämnder, utskott med flera. Vidare delegeras vissa beslut till förtroendevalda och tjänstemän genom delegationsordningar. Styrande dokument ska inte innehålla egna mål utan ska följa målstrukturen som beslutats i samband med budgetens målbilaga. Ett undantag är lagstyrda regionala inriktningsdokument.

Utöver dessa styrande dokument finns också följande kategorier:

Policyer

I en policy fastställer regionfullmäktige styrande principer för hur nämnder och bolag ska bedriva den dagliga verksamheten inom ett visst område för att uppnå regionfullmäktiges mål.

Strategier
I en strategi fastställer regionfullmäktige långsiktig inriktning för nämnder eller bolag för att uppnå regionfullmäktiges mål, det vill säga på vilket sätt verksamheten ska utvecklas. Med strategierna gör Region Stockholm ett vägval, pekar ut handlingsriktningar.

Riktlinjer
I en riktlinje fastställer regionfullmäktige regler och krav på hur nämnder och bolag ska arbeta inom ett visst område eller med en viss typ av fråga för att uppnå regionfullmäktiges mål. En riktlinje konkretiserar vanligen en policy. Lokala riktlinjer kan beslutas av nämnd eller bolag att gälla för verksamhet inom nämndens eller bolagets ansvarsområde.

Regionala inriktningsdokument
I ett regionalt inriktningsdokument fastställer regionfullmäktige en övergripande och ofta långsiktig viljeinriktning för Stockholmsregionen (Stockholms län) och därmed också för Region Stockholm. De regionala inriktningsdokumenten tas fram i dialog med externa aktörer, som till exempel länets kommuner. Till denna kategori hör flera lagstyrda dokument som regionalt trafikförsörjningsprogram, länsplan för regional transportinfrastruktur, samt regionplan.

Stödjande dokument
Utöver de styrande dokumenten finns stödjande dokument som exempelvis anvisningar och planer.

5.2 Beslut, giltighet och uppföljning

Regionfullmäktige beslutar som regel om nya eller reviderade styrande dokument i samband med beslut om budget. I bilaga till den årliga budgeten återfinns en förteckning över samtliga gällande styrande dokument. Nämnder och bolagsstyrelser beslutar som regel om lokala styrande dokument medan förvaltnings-/bolagschef fastställer de stödjande dokument som förvaltningen eller bolaget behöver för att kunna bedriva sin verksamhet.

Styrande dokument gäller tills vidare om inte annat anges och ska aktualitetsprövas varje mandatperiod eller oftare vid behov.

Nämnder och bolag ska i sin verksamhetsplanering utgå från relevanta styrande dokument. Uppföljning sker i delårsrapport och verksamhetsberättelse, och vid separata uppföljningstillfällen om så angivits i samband med beslut om dokumentet.

6. Ekonomisk förvaltning

6.1 Utgångspunkter

Regionfullmäktiges styrning såväl verksamhetsmässigt som ekonomiskt utgår från regionfullmäktiges budget. I budget fastställs mål och indikatorer som beskrivs ovan, men också skattesats, anslag till nämnderna samt resultatkrav för nämnder och bolag. I budget fastställs även externa taxor och avgifter.

Nämnderna och bolagen arbetar på uppdrag av regionfullmäktige och ska följa regionfullmäktiges beslut och direktiv. Nämnderna och bolagen verkar inom ramen för den integrerade ledningen och styrningen och ska uppnå de mål som beslutats av regionfullmäktige och hålla de ekonomiska ramar som regionfullmäktige beslutat. Region Stockholms ekonomiska förvaltning på övergripande nivå regleras i kommunallagen (2017:725), lagen (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning samt årsredovisningslagen (1995:1554). För Region Stockholms bolag gäller också aktiebolagslagen (2005:51). Utöver detta påverkas området av speciallagstiftning inom olika områden.

Som generell princip gäller att statsbidrag oavkortat ska fördelas till den nämnd vars verksamhet bidraget avser. Omvänt innebär statsbidrag som upphör att den berörda nämnden får ett minskat ekonomiskt utrymme.

Målstyrning och ekonomistyrning

Den ekonomiska styrningen ingår i den integrerade ledningen och styrningen. Ekonomistyrningen ska ge förutsättningar för målstyrningen. Den integrerade ledningen syftar till att nämnder och bolag både ska genomföra den verksamhet som krävs för att nå regionfullmäktiges mål och leva upp till kraven som fastställs i budgeten och i kommunallagens krav på god ekonomisk hushållning.

Nämnder och bolag ska arbeta självständigt mot målen

Nämnder och bolagsstyrelser ansvarar för hur verksamheten i nämnden eller bolaget bedrivs och för att regionfullmäktiges mål uppnås. Nämnder och bolag har frihet att disponera tilldelade anslag och erhållna intäkter så som nämnden/bolaget själv beslutar är lämpligast för att nå regionfullmäktiges mål och i budget fastställt ekonomiskt resultatkrav.

Nämnder och bolagsstyrelser ansvarar för sin ekonomi

Ansvaret för uppföljning av verksamhet och ekonomi ligger hos nämnder och bolagsstyrelser. En strukturerad uppföljning och analys ska ge underlag för styrningen inom nämnden eller bolaget. Nämnden eller bolagsstyrelsen

ska besluta om och efterfråga den uppföljning och de underlag som krävs för en fungerande styrning.

Nämnder och bolag är delar av helheten
Samtliga nämnder och bolag ska ha invånarnas bästa för ögonen. Arbetet vid nämnder och bolag ska bedrivas med hänsyn till att samtliga regionfullmäktiges mål ska uppfyllas, inte bara de som rör den specifika nämnden eller bolaget. Suboptimering ska undvikas, och den egna nämndens måluppfyllelse ska inte ske på bekostnad av andra nämnders förmåga att nå sina mål.

Nämnder och bolagsstyrelser ska sträva mot samordning och tillvarata möjliga synergier. Där det är möjligt att nyttja resurser som redan etablerats i Region Stockholm i stället för att etablera lokala lösningar eller processer ska så ske. Det innebär också att nämnder och bolag så långt möjligt ska nyttja fastighets- och servicenämndens tjänsteutbud i stället för att själva producera motsvarande tjänster. Samordning av inköp ska vara grundregel och regleras i inköpspolicyn.

Nämnder och bolag ska också i dialogen med regionstyrelsen särskilt påtala sådana förändringar i regelverk och organisation som skulle kunna gynna ett effektivare och mer sammanhållet Region Stockholm och aktivt föreslå områden där ytterligare samordning kan stärka Region Stockholms måluppfyllelse eller effektivitet.

Förvaltnings- och bolagschefen
Förvaltningschefens eller bolagschefens roll är att genomföra, följa upp, analysera och vidta åtgärder utifrån nämndens eller bolagsstyrelsens beslut. Förvaltnings- eller bolagschefen ska bistå nämnden respektive bolagsstyrelsen i dess arbete genom att upprätta nödvändiga underlag för nämndens eller bolagsstyrelsens beslut, samt genom att kontinuerligt följa upp och utveckla verksamheten och svara för erforderlig rapportering till nämnd och bolagsstyrelse.

Förvaltnings- och bolagschefen har en skyldighet att inom ramen för sin delegation kontinuerligt vidta sådana åtgärder som krävs för att målen nås, budgeten hålls och verksamhetsplanen genomförs. Förvaltnings- eller bolagschefen har också en skyldighet att informera nämnden/bolagsstyrelsen eller väcka förslag till åtgärder om nämndens/bolagsstyrelsens beslut krävs för att hantera risker för att målen inte nås eller budget inte hålls. Förvaltnings- eller bolagschefen ska också i det löpande arbetet etablera sådana rutiner att det är säkerställt att all anskaffning och rekrytering sker på ett sätt som är förenligt med

verksamhetens mål och långsiktigt hållbart i förhållande till nämndens eller bolagets ekonomiska förutsättningar.

Regiondirektören är ytterst ansvarig för regionkoncernens samlade förvaltning och samordnar förvaltningscheferna och bolagscheferna inom Region Stockholm. Regiondirektören är chef över samtliga förvaltningschefer.

Nämnder och bolagsstyrelser ska i instruktion och delegationsordning närmare reglera förvaltnings- eller bolagschefens befogenheter. Samtliga tjänstemän i Region Stockholm verkar på uppdrag av en nämnd eller bolagsstyrelse, och fattar beslut enbart genom delegation eller genom att beslutsfattandet utgör verkställighet.

6.2 Planering och uppföljning

Verksamhetsplan
Samtliga nämnder och bolag ska på det sätt som finns beskrivet ovan upprätta en verksamhetsplan av vilken det framgår hur nämnden/bolaget kommer att arbeta med att genomföra det som regionfullmäktige har beslutat i budget. Av verksamhetsplanen ska också framgå nämndens och bolagets ekonomiska plan i enlighet med de förutsättningar som framgår av budget.

Verksamhetsplanen ska fastställas av nämnden eller bolagsstyrelsen senast årsskiftet efter det att regionfullmäktige fastställt budget för Region Stockholm (undantaget valår då planen fastställs under januari). Av verksamhetsplanen ska framgå hur regionfullmäktiges mål för verksamheten nås, och hur nämnden eller bolaget avser arbeta för att nå målen. Redovisningen ska omfatta förväntade intäkter såsom anslag, statsbidrag, avgifter och ersättningar för utförda tjänster, samt en redovisning av hur dessa medel avses disponeras så att resultatkravet och regionfullmäktiges beslutade mål nås.

Nämnder och bolag ska lämna sin verksamhetsplan till regionledningskontoret för sammanställning, motpartsavstämning, analys med mera.

I verksamhetsplanen ska också ingå en plan för intern kontroll, där nämnden/bolaget proaktivt identifierar risker som kan påverka måluppfyllelse, ekonomisk hushållning eller regelefterlevnad eller på annat sätt påverka nämndens/bolagets förmåga att nå givna mål inom beslutade ramar, samt de åtgärder som planeras för att förebygga att riskerna faller ut.

Löpande rapportering och uppföljning
Nämnder och bolag ska organisera den löpande uppföljning som är nödvändig för fullgod styrning, som leder till att målen ska nås och för ekonomi i balans enligt resultatkrav.

Ekonomin vid samtliga nämnder och bolag kommer att följas upp regelbundet och huvudregeln är månadsvis uppföljning. Nämnder och bolag redovisar formellt sin uppföljning och analys till regionstyrelsen i delårsbokslut och årsredovisning. Samtliga nämnder ska göra sin uppföljning mot beslutad verksamhetsplan och med fokus på en ekonomi i balans, det vill säga att nämnden eller bolaget når beslutat resultatkrav. Uppföljning av regionfullmäktiges mål och indikatorer sker regelbundet.

Om risk skulle föreligga för att regionfullmäktiges mål inte nås ska detta mötas med omedelbara åtgärder från nämndens eller bolagets sida. Rapporteringen ska också omfatta en systematisk uppföljning av nämndens eller bolagets plan för intern kontroll, inklusive redovisning av nya identifierade risker som framkommit under året samt åtgärder för att hantera dessa.

Om en nämnd eller ett bolag bedömer att beslutat resultatkrav inte kommer att nås ska åtgärder och prioriteringar vidtas som innebär att kostnader reduceras eller att intäkter når en tillräcklig nivå så att budget hålls och målen nås. Finner en nämnd eller ett bolag att förutsättningarna för verksamheten väsentligen ändrats i förhållande till regionfullmäktiges budget samt att mål och resultatkrav till följd av detta inte kan nås, ska nämnden eller bolaget tillskriva regionstyrelsen som, om styrelsen så bedömer, gör en framställan till regionfullmäktige om förändrade förutsättningar för den berörda nämnden eller bolaget. Sådan framställan till regionstyrelsen ska föregås av dialog med regiondirektören eller dennes utsedda företrädare.

Verksamhetsberättelsen
Nämnder och bolag ska i verksamhetsberättelse redogöra för resultatet av nämndens och bolagets arbete under året. Verksamhetsberättelsen skrivs i förhållande till den beslutade verksamhetsplanen och ska redogöra för hur nämnden eller bolaget har nått målen, samt för nämndens eller bolagets ekonomiska resultat. Verksamhetsberättelsen ligger till grund för regionstyrelsens årsredovisning och ska överlämnas till regionstyrelsen senast i februari nästföljande år. Berättelsen ska innehålla en samlad analys av nämndens eller bolagsstyrelsens effektivitet.

Nämnder och bolag ska som underlag inför beredningen av Region Stockholm budget lämna underlag till regionstyrelsen för nästkommande treårsperiod. Sådant underlag ska utgå från regionfullmäktiges vision, inriktningsmål, verksamhetsspecifika mål och beslutade anslag samt resultatkrav. Underlaget ska omfatta nämndens eller bolagets ekonomiska förutsättningar samt investeringsplan. De styrande principer för Region Stockholms investeringar som anges i Region Stockholms styrande dokument för ekonomi och investeringar utgör underlag för att ta fram berörda nämnders och bolags investeringsplaner, uppdelade på planerade och beslutade projekt. Regionstyrelsen kan utfärda ytterligare anvisningar för hur denna rapportering ska ske.

6.3 Intern kontroll

Arbetet med intern kontroll är en integrerad del av ledningen och styrningen och följer de cykler som gäller för verksamhetsplanering och uppföljning. Nämnder och bolagsstyrelser ansvarar för att säkerställa en tillräckligt god intern kontroll inom nämndens eller bolagets verksamhetsområde. Nämnder och bolagsstyrelser ska säkerställa en regelbunden rapportering av den interna kontrollen samt följa upp att arbetet följer regionfullmäktiges beslut.

Intern kontroll inom Region Stockholm ska vara;

- ett verktyg för att mål uppnås inom beslutad budget samt att verksamheten bedrivs på ett i övrigt ändamålsenligt sätt.
- en integrerad del såväl i den dagliga löpande verksamheten som i styrning, ledning och uppföljning. Det innebär exempelvis att beslut ska tas med insikt om hur beslutet påverkar regionens och nämndens/bolagets riskexponering både på kort och lång sikt.
- tydlig ur ett ansvarsperspektiv. Det innebär att riskägande normalt följer verksamhets- och resultatansvaret.
- ett sätt att arbeta med förbättring och effektivisering av verksamheten.
- transparent och spårbar över tid.
- förebyggande så att verksamheten inte utsätts för korruption, otillbörlig påverkan, bedrägeri eller andra oegentligheter.

Riskbenägenheten inom Region Stockholm ska generellt sett vara låg. Ambitionen ska vara att risker identifieras i ett tidigt skede och hanteras utifrån den grad av påverkan som de kan ha på Region Stockholms mål och verksamhet.

Region Stockholms nämnder och bolag ska basera sitt arbete på en fungerande intern kontroll med ansvarstagande och tillsyn i flera nivåer. Kontrollen bygger på ett aktivt och systematiskt arbete med att förutse, proaktivt hantera och kommunicera risker, möjligheter, åtgärder och

kontrollpunkter innan en risk realiseras. Ansvaret för den interna kontrollen ska vara tydligt och dokumenterat.

Arbetet med intern kontroll ska utformas så att samma person eller funktion inte både ansvarar för genomförande och för tillsyn och kontroll. Genom att arbetet delas in i flera ansvarslinjer säkerställs också att en uppföljning sker av att den interna kontrollen fungerar. Internkontrollen ska utgå från ett riskbaserat arbetssätt och nämnder och bolag svarar själva för att säkerställa att tillräcklig information och uppföljning finns för att den interna kontrollen ska kunna bedrivas på ett meningsfullt sätt.

Nämnder och bolag ska vidare på ett systematiskt sätt utvärdera och löpande utveckla sitt arbete med intern kontroll. Kraven på nämnders och bolags hantering av mål, ekonomi och intern kontroll förtydligas i regionstyrelsens anvisningar inför det årliga budgetarbetet samt inför delårs- och årsrapportering.

Regionstyrelsen ska besluta om riktlinjer som vidare utvecklar de principer som anges ovan. Sådana riktlinjer ska följas av samtliga nämnder och bolag.

Regionstyrelsen ska bedriva uppsikt över nämndernas och bolagens arbete med intern kontroll. Resultatet av uppsikten ska ingå i regionstyrelsens rapportering till regionfullmäktige.

6.4 Uppsikt

I kommunallagen läggs ett ansvar på regionstyrelsen att utöva så kallad uppsikt över nämnder och bolag. Uppsiktsansvaret innebär att regionstyrelsen har en särställning bland nämnderna och ska ha en övergripande kontroll över att verksamheten i Region Stockholm bedrivs i enlighet med regionfullmäktiges vision och mål och de regionövergripande styrande dokumenten, över att lagar efterlevs samt över att den ekonomiska förvaltningen är effektiv och säker. Inom ramen för uppsikten kan regionstyrelsen lämna råd och anvisningar om nämnder och bolags verksamheter. Dock har regionstyrelsen inte någon rätt att besluta om verksamhet som en annan nämnd eller ett bolag har ansvar över.

Bilaga: Mål och indikatorer

Regionfullmäktige har fattat beslut om en långsiktig vision för hur Region Stockholm och dess samtliga verksamheter ska utvecklas. I visionen beskrivs Region Stockholms långsiktiga mål i ett samlat budskap:

Region Stockholm – för en jämlik, öppen, hållbar och konkurrenskraftig Stockholmsregion där invånarna ges likvärdiga livschanser och hög livskvalitet

Visionen konkretiseras i ett antal mål:

- Regionfullmäktiges fyra inriktningsmål, som anges med versaler i måltabellen nedan, är fyråriga och anger inriktningen för Region Stockholm under mandatperioden.
    - God ekonomisk hushållning
    - Behovsstyrd hälso- och sjukvård av god kvalitet
    - En hållbar regional utveckling
    - God och hållbar arbetsgivare
- Regionfullmäktiges nämndspecifika och verksamhetsspecifika mål, som anges med N respektive V i måltabellen, konkretiserar i sin tur inriktningsmålen för de olika verksamheter som bedrivs i Region Stockholm. Målen gäller för berörda verksamheter och är fleråriga.

Regionfullmäktiges indikatorer används för att mäta utvecklingen och bedöma hur nämnder och bolag uppfyller regionfullmäktiges mål. För majoriteten av indikatorerna anges ett målvärde för åren 2022-2025. Där utfall finns tillgängligt för 2020 och 2021 anges också det.

GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING								
	Utfall		Mål				Vikt	Nämnder och bolag
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	%	
Ett resultat i balans (V)								RS, HSN, PVN, TN, KRN, FSN, KUN, PAN, SLSO, Karolinska, SÖS, DSAB, STSAB, S:t Erik, FTV, AISAB, Tobiasregistret, MediCarrier AB, Locum, Film Stockholm AB
Ett positivt resultat för Region Stockholm enligt balanskravet	5 092 mkr	1 750 mkr	≥ 141,5 mkr	≥-3 456,2 mkr	≥ -918,0 mkr	≥ 2 441,6 mkr	100	RS, HSN, PVN, TN, KRN, FSN, KUN, PAN, SLSO, Karolinska, SÖS, DSAB, STSAB, S:t Erik, FTV, AISAB, Tobiasregistret, MediCarrier AB, Locum, Film Stockholm AB
Hållbar investeringsutveckling (V)								
Finansiering av Region Stockholms driftskostnader och ersättningsinvesteringar ska ske inom koncernens kassaflöde	100%	100%	100%	100%	100%	100%	25	(Mäts på koncernnivå)
Självfinansieringsgrad av investeringsutgifter			≥ 84%	≥ 58%	≥ 79%	100%	25	(Mäts på koncernnivå)
Kapitalkostnadernas andel av Region Stockholms totala intäkter	7,0%	7,0%	≤ 8,7%	≤ 8,0%	≤ 8,0%	≤ 8,0%	25	(Mäts på koncernnivå)
Andel räntebärande skulder justerat för kassalikviditet i förhållande till de totala intäkterna			≤ 50%	≤ 50%	≤ 50%	≤ 50%	25	(Mäts på koncernnivå)

BEHOVSSTYRD HÄLSO- OCH SJUKVÅRD AV GOD KVALITET								
	Utfall		Mål				Vikt	Nämnder och bolag
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	%	
En hälso- och sjukvård av god kvalitet (N)								HSN, PVN, PAN, SLSO, Karolinska, SÖS, DSAB, STSAB, S:t Erik, FTV, AISAB
Vård på rätt plats: Andel besök på närakuter av det totala antalet besök på närakuter och akutsjukhusens akutmottagningar	48,7%	47,7%	≥ 51 %	≥ 51 %	≥ 51 %	≥ 51 %	8	HSN
Vård på rätt plats: Andel besök på husläkarmottagning av totalt antal öppenvårdsbesök		31%	31%	32%	33%	34%	8	PVN
Vård i rätt tid: Andel patienter som vistas högst 4 timmar på akutmottagning	47,0%	42%	≥ 78 %	≥ 50 %	≥ 55 %	≥ 60 %	7	HSN, Karolinska, SÖS, DSAB, STSAB, S:t Erik
Vård i rätt tid: Medianväntetid till första läkarbedömning på akutmottagning, alla patienter			Minska 5 %	52	50	48	7	HSN, Karolinska, SÖS, DSAB, STSAB, S:t Erik
Vård i rätt tid: Andel patienter som får medicinsk bedömning inom tre dagar på husläkarmottagning	90,0%	93%	≥ 90 %	≥ 90 %	≥ 90 %	≥ 90 %	7	PVN, SLSO
Vård i rätt tid: Andel väntande till första besök inom 30 dagar hos specialist	68,0%		≥ 70 %	≥ 70 %	≥ 70 %	≥ 70 %	7	HSN, SLSO, Karolinska, SÖS, DSAB, STSAB, S:t Erik
Vård i rätt tid: Andel väntande till behandling inom 90 dagar hos specialist	74,0%	61%	≥ 77 %	≥ 80 %	≥ 85 %	≥ 85 %	7	HSN, SLSO, Karolinska, SÖS, DSAB, STSAB, S:t Erik
Säker vård: Förekomsten av vårdrelaterade infektioner	8,5%	6,7%	≤ 7,3%	≤ 4,4 %	≤ 4,2 %	≤ 4,0 %	7	HSN, SLSO, Karolinska, SÖS, DSAB, STSAB, S:t Erik
Säker vård: Akuta återinskrivningar inom 7 dagar inom slutenvården (för personer 80+)	7,1%	7,1%	≤ 7,5 %	≤ 7,5 %	≤ 7,5 %	≤ 7,5 %	7	HSN
Säker vård: Antibiotikaförskrivning (antalet uthämtade antibiotikarecept per 1000 invånare)	238	228	≤ 250	≤ 250	≤ 250	≤ 250	7	HSN
Säker vård: Suicidriskbedömning av nya patienter inom psykiatrisk öppenvård	76%	80%	74%	82%	82%	85%	7	HSN, SLSO

BEHOVSSTYRD HÄLSO- OCH SJUKVÅRD AV GOD KVALITET								
	Utfall		Mål				Vikt	Nämnder och bolag
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	%	
Effektiv vård: Antal avslutade ärenden i 1177 Vårdguidens e-tjänster per 1 000 invånare och månad	60,6	82,4	≥ 58	≥ 62	≥ 66		7	HSN
Effektiv vård: Antal utskrivningsklara dagar till kommunen per vårdtillfälle	0,8	0,5	≤ 1,3	≤ 1,3	≤ 1,3	≤ 1,3	7	HSN, SLSO, Karolinska, SÖS, DSAB, STSAB
Vård med patienten i fokus: Helhetsintryck i primärvården		79	81	82	82	82	7	PVN, SLSO
Region Stockholm bidrar till att förbättra folkhälsan för alla (V)								PVN, KRN, SLSO, FTV
Andel husläkarmottagningar som bedriver ett aktivt sjukdomsförebyggande arbete	75,7%	74%	≥ 83 %	≥ 80 %	≥ 81 %	≥ 82 %	34	PVN, SLSO
Andelen 19-åringar med kariesfria sidoytor	73,5%	74,3%	≥ 72 %	≥72,5 %	≥72,5 %	≥72,5 %	33	PVN, FTV
Skillnaderna i förväntad medellivslängd mellan olika kommuner i länet (RUFS)			< 3,4	< 3,4	< 3,3		33	KRN

EN HÅLLBAR REGIONAL UTVECKLING								
	Utfall		Mål				Vikt	Nämnder och bolag
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	%	
Region Stockholms verksamheter har år 2035 minimerat sina utsläpp av skadliga ämnen (V)								TN, SLSO, Karolinska, SÖS, DSAB, STSAB, S:t Erik, FTV, KUN, Locum
Antal genomförda utfasningsåtgärder				Noll-mätning				TN, SLSO, Karolinska, SÖS, DSAB, STSAB, S:t Erik, FTV, KUN, Locum
Region Stockholm stärker ett hållbart resande så att klimatpåverkan från transporter minskar (N)								TN
Attraktiva resor: Nöjda resenärer		84%	≥ 78 %	≥ 79 %	≥ 79 %	≥ 80 %	10	TN
Attraktiva resor: Nöjda resenärer - särskilda persontransporter	90,0%	88%	≥ 86 %	≥ 86 %	≥ 86 %	≥ 86 %	9	TN
Attraktiva resor: Nöjda resenärer - allmän skärgårdstrafik		94%	≥ 94 %	≥ 94 %	≥ 94 %	≥ 94 %	9	TN
Trygga resor: Trygga resenärer		72%	≥ 75 %	≥ 76 %	≥ 76 %	≥ 76 %	9	TN
Trygga resor: Trygga resenärer – särskilda persontransporter	77,0%	77%	≥ 76 %	≥ 76 %	≥ 76 %	≥ 76 %	9	TN
Effektiva resor: Kostnad per personkilometer, SL-trafiken	5,14 kr	5,66 kr	≤4,50kr	≤4,13kr	≤4,15kr	≤4,18kr	9	TN
Effektiva resor: Tusental påstigande en vanlig vardag (kollektivtrafik på land)	1 859	1 765	≥ 2 306	≥ 2 623	≥ 2 665	≥ 2 708	9	TN
Effektiva resor: Kollektivtrafikens andel av de motoriserade resorna (RUFS)	47,5%	29%	≥ 52%	≥52,25%	≥52,5%	≥52,75%	9	TN
Effektiva resor: Kollektivtrafikens restid mellan regionala stadskärnor och Arlanda flygplats ska vara konkurrenskraftig med bilens restid (RUFS), andel av de regionala stadskärnorna som har en restidskvot under 1,5	57,0%	57%	≥ 50 %	≥ 50 %	≥ 50 %	≥ 50 %	9	TN
Hållbara resor: Uppfyllnad av miljömål i trafikförsörjnings-programmet	57,0%	57%	≥ 67 %	≥ 71 %	≥ 71 %	≥ 71 %	9	TN

EN HÅLLBAR REGIONAL UTVECKLING								
	Utfall		Mål				Vikt	Nämnder och bolag
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	%	
Tillgänglig och sammanhållen region: Fullt tillgänglig linje eller bytespunkt (exkl. båttrafik)	80,0%	80%	≥ 83 %	≥ 83 %	≥ 84 %	≥ 84 %	9	TN
Fri kultur för upplevelser, möten, bildning och delaktighet (N)								KUN, FSN
Kulturupplevelser: Andel kulturaktörer som anser att Region Stockholms ekonomiska stöd bidrar till kulturupplevelser för länets invånare		70%	≥ 75 %	≥ 75 %	≥ 75 %	≥ 75 %	20	KUN
Kulturupplevelser: Andel kommuner som anser att Region Stockholms främjande verksamhet bidrar till kulturupplevelser för länets invånare	73,0%	70%	≥ 75 %	≥ 75 %	≥ 75 %	≥ 75 %	20	KUN
Möten med konstnärliga uttryck: Andel av fastighetsinvesteringar i hälso- och sjukvården som används för konstnärlig gestaltning	0,6%	0,7%	≥ 1,0 %	≥ 1,0 %	≥ 1,0 %	≥ 1,0 %	20	KUN, FSN
Bildning: Andel studieförbund och folkhögskolor som anser att Region Stockholm bidrar till folkbildningen i länet			≥ 75 %	≥ 75 %	≥ 75 %	≥ 75 %	20	KUN
Delaktighet: Andel ungdomsorganisationer som anser att Region Stockholms ekonomiska stöd stödjer föreningslivet i Stockholmsregionen	100%	100%	≥ 85 %	≥ 85 %	≥ 85 %	≥ 85 %	20	KUN
Uppnå strukturerad styrning av Region Stockholms verksamheter (N)								RS
Andel av nämnder och bolag som har levererat resultat i enlighet med resultatkrav	100%	86%	100%	100%	100%	100%	100	(Mäts på koncernnivå)
Region Stockholm är tillgänglig för alla och bemötandet likvärdigt (V)								RS, HSN, PVN, TN, KRN, FSN, KUN, PAN, SLSO, Karolinska, SÖS, DSAB, STSAB, S:t Erik, FTV, AISAB, MediCarrier AB, Locum
Andel av länets invånare som har ett stort förtroende för vården	69,0%	68%	≥ 65 %	≥ 65 %	≥ 65 %	≥ 65 %	34	HSN

EN HÅLLBAR REGIONAL UTVECKLING								
	Utfall		Mål				Vikt	Nämnder och bolag
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	%	
Andel nämnder och bolag som utifrån sitt uppdrag har genomfört aktiviteter i enlighet med Region Stockholms styrande dokument inom social hållbarhet och folkhälsa	73,0%	86%	≥ 70 %	≥ 85 %			33	RS, HSN, PVN, TN, KRN, FSN, KUN, PAN, SLSO, Karolinska, SÖS, DSAB, STSAB, S:t Erik, FTV, AISAB, MediCarrier AB, Locum
Andel nämnder och bolag som arbetar med konsekvensanalyser inom folkhälsa och/eller social hållbarhet				≥ 50 %			33	RS, HSN, PVN, TN, KRN, FSN, KUN, PAN, SLSO, Karolinska, SÖS, DSAB, STSAB, S:t Erik, FTV, AISAB, MediCarrier AB, Locum
Till år 2030 har Region Stockholms totala klimatpåverkan halverats jämfört med 2019 (V)								RS, HSN, TN, FSN, SLSO, Karolinska, SÖS, DSAB, STSAB, MediCarrier AB, FTV
Klimatpåverkan från utsläpp av växthusgaser jämfört med 2019				-21			50	(Mäts på koncernnivå)
Andelen större trafikinvesteringar med mål i inriktningsfasen om att minska klimatpåverkan med minst 15 %			100%	100%			50	TN
Region Stockholms konsumtionsbaserade klimatpåverkan				Noll-mätning				RS, HSN, TN, FSN, SLSO, Karolinska, SÖS, DSAB, STSAB, MediCarrier AB, FTV
Region Stockholms måltider främjar hälsa och är hållbara (V)								SLSO, Karolinska, SÖS, DSAB, STSAB, S:t Erik
Hållbarhetskrav ställs på måltider inom Region Stockholm	100%	100%		100%			50	SLSO, Karolinska, SÖS, DSAB, STSAB, S:t Erik
Matsvinn från patientmåltider				-5%			50	SLSO, Karolinska, SÖS, DSAB, STSAB, S:t Erik
Utformning av de fysiska miljöerna i Region Stockholms verksamheter är hållbara och hälsofrämjande								TN, Locum
Ekosystemtjänster utvecklas vid Region Stockholms fastigheter och anläggningar				Noll-mätning				TN, Locum
2035: Flöden i Region Stockholms verksamheter är cirkulära (V)								RS, HSN, TN, FSN, SLSO, Karolinska, SÖS, DSAB, STSAB, S:t Erik, FTV, Locum
Genomförda åtgärder för att öka produkters och materials livslängd				Noll-mätning				RS, HSN, TN, FSN, SLSO, Karolinska, SÖS, DSAB, S:t Erik, STSAB, FTV, Locum

EN HÅLLBAR REGIONAL UTVECKLING								
	Utfall		Mål				Vikt	Nämnder och bolag
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	%	
Genomförda åtgärder för att öka materialåtervinning av produkt- och materialflöden				Noll-mätning				TN, SLSO, Karolinska, SÖS, DSAB, STSAB, S:t Erik, FTV, Locum
2035: Region Stockholms verksamheter är resilienta (V)								RS, HSN, PVN, TN, KRN, FSN, KUN, PAN, SLSO, Karolinska, SÖS, DSAB, STSAB, S:t Erik, FTV, AISAB, Tobiasregistret, MediCarrier AB, Locum, Film Stockholm AB
Andel av utvalda säkerhetsåtgärder enligt Region Stockholms riktlinjer för informationssäkerhet som är implementerade	63,0%	70%	≥ 70 %	≥ 90 %	≥ 90 %	≥ 90 %	34	RS, HSN, PVN, TN, KRN, FSN, KUN, PAN, SLSO, Karolinska, SÖS, DSAB, STSAB, S:t Erik, FTV, AISAB, Tobiasregistret, MediCarrier AB, Locum, Film Stockholm AB
Andel nämnder och bolag som har förmåga att hantera extraordinära händelser	80,0%	72%	100%	100%	100%		33	RS, HSN, PVN, TN, KRN, FSN, KUN, PAN, SLSO, Karolinska, SÖS, DSAB, STSAB, S:t Erik, FTV, AISAB, MediCarrier AB, Locum
Andel vidtagna åtgärder av identifierade sårbarheter i risk och sårbarhetsanalysens åtgärdsplan			≥ 70 %	≥ 70 %	≥ 80 %		33	RS, HSN, PVN, TN, KRN, FSN, KUN, PAN, SLSO, Karolinska, SÖS, DSAB, STSAB, S:t Erik, FTV, AISAB, MediCarrier AB, Locum
Kärnverksamhet ska prioriteras (V)								RS, HSN, PVN, TN, KRN, FSN, KUN, PAN, SLSO, Karolinska, SÖS, DSAB, STSAB, S:t Erik, FTV, AISAB, Tobiasregistret, MediCarrier AB, Locum, Film Stockholm AB
Administrativa kostnader ska minska			Enligt budget	Enligt budget	Enligt budget	Enligt budget	50	RS, HSN, PVN, TN, KRN, FSN, KUN, PAN, SLSO, Karolinska, SÖS, DSAB, STSAB, S:t Erik, FTV, AISAB, Tobiasregistret, MediCarrier AB, Locum, Film Stockholm AB
Andel lagakraftvunna domstolsavgöranden där Region Stockholm har vunnit	77,3%	97%	≥ 75 %	≥ 75 %	≥ 75 %	≥ 75 %	50	RS, HSN, PVN, TN, KRN, FSN, KUN, PAN, SLSO, Karolinska, SÖS, DSAB, STSAB, S:t Erik, FTV, AISAB, Tobiasregistret, MediCarrier AB, Locum, Film Stockholm AB

EN HÅLLBAR REGIONAL UTVECKLING								
	Utfall		Mål				Vikt	Nämnder och bolag
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	%	
Hög innovations- och digitaliseringsgrad (V)								RS, HSN, PVN, TN, KRN, FSN, KUN, PAN, SLSO, Karolinska, SÖS, DSAB, STSAB, S:t Erik, FTV, AISAB, MediCarrier AB, Locum
Andel av nämnder och bolag som har infört metoder och verktyg för arbete med innovationer på ett systematiskt sätt	76,0%	78%	≥ 35 %	≥ 40 %	≥ 60 %		34	RS, HSN, TN, FSN, KUN, PAN, SLSO, Karolinska, SÖS, DSAB, STSAB, S:t Erik, FTV, AISAB, MediCarrier AB, Locum
Innovationsgrad	2,5	2,7	≥ 4	≥ 3	≥ 3,5		33	RS, HSN, TN, FSN, KUN, PAN, SLSO, Karolinska, SÖS, DSAB, STSAB, S:t Erik, FTV, AISAB, MediCarrier AB, Locum
Grad av digital mognad		51%	≥ 52	≥ 55	≥ 56	≥ 57	33	RS, HSN, TN, FSN, KUN, PAN, SLSO, Karolinska, SÖS, DSAB, STSAB, S:t Erik, FTV, AISAB, MediCarrier AB, Locum
En av Europas ledande forskningsregioner inom forskning som syftar till bättre hälsa (V)								RS
Antal etikprövningstillstånd där Region Stockholm är forskningshuvudman	1 248	1 089	≥ 795	≥ 805	≥ 815		20	RS
Antal publikationer i kollegialt fackgranskade tidskrifter av forskare verksamma inom medicin i Region Stockholm	4 445	4 741	≥ 4 300	≥ 4 400	≥ 4 500		20	RS
Forskningsaktivitet inom partnerskapen SU & KTH			≥ 60 %	≥ 65 %	≥ 70 %		20	RS
Andel ärenden om datautlämning med stöd från Centrum för hälsodata där integritetssäkrad hälsodata lämnats ut inom 90 dagar från inkommen fullständig förfrågan			≥ 65 %	≥ 70 %	≥ 75 %		20	RS
Antalet pågående kliniska studier			Baslinje	Öka 2 procent	Öka 2 procent		20	RS
Regional utveckling för en attraktiv tillväxtregion (N)								KRN
Kommunala planers överensstämmelse med plankartan i RUFS	79%	79%	≥ 80 %	≥ 80 %	≥ 80 %		8	KRN

EN HÅLLBAR REGIONAL UTVECKLING								
	Utfall		Mål				Vikt	Nämnder och bolag
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	%	
Tillkommande bebyggelse i Stockholmsregionens relativt sett mest tillgängliga lägen (RUFS)			≥ 82 %	≥ 84 %	≥ 86 %		8	KRN
Utsläpp av växthusgaser från Stockholmsregionen i ton CO2 per capita (RUFS)			≤ 2,4	≤ 2,3	≤ 2,2		7	KRN
Antal nystartade företag per 1000 invånare	15		≥ 15	≥ 15	≥ 16		7	KRN
Privata och offentliga investeringar i forskning och utveckling (FoU) som andel av BNP			≥ 3,7 %	≥ 3,8 %	≥ 3,9 %		7	KRN
Andelen sysselsatta inom kunskapsintensiva yrken (RUFS)			≥ 52 %	≥ 52 %	≥ 53 %		7	KRN
Tillgången till uppkoppling om 100 Mbit per sekund för arbetsställen (RUFS)	92,3%		≥ 92 %	≥ 93 %	≥ 94 %		7	KRN
Andel av samarbetsaktörer som anser att Region Stockholm bidrar till att ta tillvara kompetensen och underlätta matchningen på arbetsmarknaden i Stockholmsregionen			≥ 80 %	≥ 80 %			7	KRN
Andel gymnasieelever som slutfört gymnasieutbildning med examen inom tre år (RUFS)		79%	≥ 75 %	≥ 76 %	≥ 76 %		7	KRN
Gap i andel förvärvsarbetande mellan inrikes och utrikes födda (RUFS)	14,8 procentenheter		≤ 17 procent enheter	≤ 16,5 procent enheter	≤ 16 procent enheter		7	KRN
Andel samarbetsaktörer som anser att Region Stockholm bidrar till att öka bostadsbyggandet och skapa attraktiva livsmiljöer i Stockholmsregionen			≥ 80 %	≥ 80 %			7	KRN
Antal årligen färdigställda bostäder (RUFS)	14 300		≥22 000	≥22 000	≥22 000		7	KRN
Andel invånare som anger att otryggheten påverkar livskvaliteten (RUFS)	8,6%	8,4%	≤ 8 %	≤ 8 %	≤ 8 %		7	KRN
Andel förnybara källor i Stockholms läns energiproduktion (RUFS)			≥ 80 %	≥ 83 %	≥ 86 %		7	KRN

EN HÅLLBAR REGIONAL UTVECKLING								
	Utfall		Mål				Vikt	Nämnder och bolag
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	%	
Bidra till ett transporteffektivt samhälle i Stockholmsregionen (V)								KRN
Andel resor inom länet som sker med gång, cykel eller kollektivtrafik (RUFS)	49%		Mäts var fjärde år (2023)	≥ 57 %	Mäts var fjärde år (2027)		100	KRN
Stockholmsregionen ska vara Europas mest attraktiva tillväxtregion (V)								KRN
Placering i jämförelsen av bruttoregionalprodukt i storstadsregioner i EU (RUFS)	22	26	≤ 5	≤ 5	≤ 5		34	KRN
Placering i jämförelsen av konkurrenskraft i storstadsregioner i EU (EU Regional Competitiveness Index)			≤ 3	≤ 3	≤ 3		33	KRN
Antal internationella gästnätter i Stockholmsregionen	6,9 miljoner		≥ 4,2 miljoner	≥ 5,5 miljoner	≥ 5,5 miljoner		33	KRN

GOD OCH HÅLLBAR ARBETSGIVARE								
	Utfall		Mål				Vikt	Nämnder och bolag
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	%	
Region Stockholm - attraktiv arbetsgivare (V)								RS, HSN, PVN, TN, KRN, FSN, KUN, PAN, SLSO, Karolinska, SÖS, DSAB, STSAB, S:t Erik, FTV, AISAB, Tobiasregistret, MediCarrier AB, Locum, Film Stockholm AB
Motivation (Hållbart medarbetarengagemang, HME)	78	75	≥ 79	≥ 78	≥ 79	≥ 80	14	RS, HSN, TN, FSN, KUN, PAN, SLSO, Karolinska, SÖS, DSAB, STSAB, S:t Erik, FTV, AISAB, MediCarrier AB, Locum
Ledarskap (Hållbart medarbetarengagemang, HME)	77	74	≥ 77	≥ 77	≥ 78	≥ 79	14	RS, HSN, TN, FSN, KUN, PAN, SLSO, Karolinska, SÖS, DSAB, STSAB, S:t Erik, FTV, AISAB, MediCarrier AB, Locum
Styrning (Hållbart medarbetarengagemang, HME)	74	72	≥ 75	≥ 75	≥ 76	≥ 77	14	RS, HSN, TN, FSN, KUN, PAN, SLSO, Karolinska, SÖS, DSAB, STSAB, S:t Erik, FTV, AISAB, MediCarrier AB, Locum
Andel av medarbetare som utsätts för hot och/eller våld i samband med sitt arbete		10%	≤ 9 %	≤ 8 %	≤ 8 %	≤ 8 %	14	TN, SLSO, Karolinska, SÖS, DSAB, STSAB, S:t Erik, FTV, AISAB
Andel av medarbetare som utsätts för kränkande särbehandling som har samband med arbetet		8%	≤ 7 %	≤ 6 %	≤ 6 %	≤ 6 %	14	RS, HSN, TN, FSN, KUN, PAN, SLSO, Karolinska, SÖS, DSAB, STSAB, S:t Erik, FTV, AISAB, MediCarrier AB, Locum
Andelen sjukfrånvaro i relation till ordinarie arbetstid	8,1%	6,8%	< 6,2 %	< 6,1 %	< 6,0 %	< 6,0 %	15	RS, HSN, TN, FSN, KUN, PAN, SLSO, Karolinska, SÖS, DSAB, STSAB, S:t Erik, FTV, AISAB, MediCarrier AB, Locum
Personalomsättning	11%	8%	≤ 8 %	≤ 7,9 %	≤ 7,8 %	≤ 7,8 %	15	RS, HSN, TN, FSN, KUN, PAN, SLSO, Karolinska, SÖS, DSAB, STSAB, S:t Erik, FTV, AISAB, MediCarrier AB, Locum
Systematisk kompetensförsörjning (V)								HSN, SLSO, Karolinska, SÖS, DSAB, STSAB, S:t Erik, AISAB
Antal helårsstudenter som vidareutbildar sig till specialistsjuksköterska eller barnmorska med bibehållen lön under studietiden				390	390	390	25	SLSO, Karolinska, SÖS, DSAB, STSAB, S:t Erik, AISAB
Antalet startade AT-block per år	232	248	255	270	280	290	25	HSN, SLSO, Karolinska, SÖS, DSAB, STSAB

GOD OCH HÅLLBAR ARBETSGIVARE								
	Utfall		Mål				Vikt	Nämnder och bolag
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	%	
Antalet ST-läkare	2 400	2 475	Öka i brist-specialiteter	Öka i brist-specialiteter	Öka i brist-specialiteter	Öka i brist-specialiteter	25	HSN, SLSO, Karolinska, SÖS, DSAB, STSAB, S:t Erik
Andel ST-utbildande enheter som har genomgått extern kvalitetsgranskning			≥ 30 %	≥ 60 %	≥ 75 %	≥ 85 %	25	HSN

Bilaga 3: Förteckning över styrande dokument

Denna förteckning visar styrande dokument som gäller eller beslutas i samband med Budget 2023 för Region Stockholm. Eftersom styrande dokument kan komma att revideras utifrån nya beslut är det viktigt att alltid kontrollera aktuell version. En aktuell förteckning över de styrande dokumenten finns på Region Stockholms webbplats www.regionstockholm.se. Varje nämnd och bolag har också egna styrande och stödjande dokument för sina respektive verksamheter.

Styrande dokument	Beslutsorgan[1]	Fastställt	Giltighet	Dnr.
Ledning och styrning				
Reglementen för regionstyrelsen och övriga nämnder	RF	Reviderat 2022-03-22	Tills vidare	RS 2021-0083
Reglemente för Region Stockholms revisorer	RF	Reviderat 2021-05-04	Tills vidare	LS 2017-1575
Arbetsordning för fullmäktige	RF	Reviderat 2020-03-24	Tills vidare	RS 2020-0208
Ägarpolicy och bolagsstyrningsprinciper	RF	Reviderat 2020-11-17	Tills vidare	RS 2020-0742
Policy för integrerad ledning och styrning för Region Stockholm, ILS	RF	2022-12-06	Tills vidare	RS 2020-0740
Generella ägardirektiv för Region Stockholms bolag	RF	2022-12-06 (del av budget)	Tills vidare	RS 2022-0123
Ägardirektiv för Region Stockholms bolag	RF	2022-12-06 (del av budget)	Tills vidare	RS 2022-0123
Uppförandekod för Region Stockholm	RF	2019-11-20	Tills vidare	LS 2017-1198
Riktlinjer för antikorruption och representation	RF	2021-11-17	Tills vidare	RS 2020-0266
Riktlinjer för intern kontroll	RS	2022-11-22	Tills vidare	RS 2022-0326
Arvodesreglemente för Region Stockholm för mandatperioden 2018-2022	RF	Reviderat 2021-06-08	Tills vidare	LS 2018-0684
Ekonomi				
Policy för god ekonomisk hushållning	RF	2021-11-17	Tills vidare	RS 2021-0285

[1] Med beslutsorgan avses regionfullmäktige (RF), landstingsfullmäktige (LF, avser beslut före 2019), regionstyrelsen (RS), landstingsstyrelsen (LS, avser beslut före 2019), hälso- och sjukvårdsnämnden (HSN) samt vårdens kunskapsstyrningsnämnd (VKN).

Styrande dokument	Beslutsorgan[1]	Fastställt	Giltighet	Dnr.
Riktlinjer för ekonomistyrning	RS	2021-10-19	Tills vidare	RS 2021-0287
Finansiella riktlinjer	RS	2021-10-19	Tills vidare	RS 2020-0448
Riktlinjer för investeringar	RS	2021-10-19	Tills vidare	RS 2021-0286
Hälso- och sjukvård				
Värdegrund för hälso- och sjukvården i Stockholms läns landsting	LF	2002-06-18	Tills vidare	LS 0205-0254
Epidemiberedskapsplan	HSN	2019-10-22	Tills vidare	HSN 2019-1702
Riktlinjer för arvodering av sakkunnig - uppdrag inom hälso- och sjukvården	RF	2019-11-20	Tills vidare	RS 2019-0532
Mål och strategisk inriktning för primärvården i Region Stockholm 2019-2025	HSN	2019-06-18	2019-2025	HSN 2019-0945
Framtidsplan för hälso- och sjukvården	LF	2011-06-14	Till 2025	LS 1104-0624
Framtidsplanen för hälso- och sjukvården – första till tredje steget i genomförandet	LF	2012-06-14 2013-06-12 2014-12-17	Till 2025	LS 1109-1229 LS 1304-0527 LS 1409-1068
Regional handlingsplan för ökad patientsäkerhet	VKN	2020-02-19	Tills vidare	VKN 2020-0010
Samverkansregler för den offentligt finansierade hälso-och sjukvården, läkemedelsindustrin, medicintekniska industrin och laboratorietekniska industrin fr.o.m. 2020	RF	2020-05-05	Tills vidare	RS 2019-0242
Strategi för suicidprevention	RF	2020-11-17	Tills vidare	RS 2020-0456
Folkhälsopolicy	RF	2021-11-17	Tills vidare	RS 2020-0535
Strategi för främjande av psykisk hälsa och välbefinnande samt förebyggande av psykisk ohälsa 2022–2030	RF	2021-11-17	2030	RS 2020-0457
Kollektivtrafik				
Regionalt trafikförsörjningsprogram för Stockholms län	RF	Reviderat 2021-11-17	Till 2024	RS 2021-0473
Kollektivtrafikplan 2050	TN	2022-06-21		TN 2014-0777

Styrande dokument	Beslutsorgan[1]	Fastställt	Giltighet	Dnr.
Forskning, utbildning och innovation				
Policy för innovation och digitalisering	LF	2016-11-15	Tills vidare	LS 2015-0833
Innovationsstrategi för Region Stockholm	RF	2020-03-24	Tills vidare	RS 2019-0672
Forsknings-, utbildnings- och utvecklingsstrategi	RF	2021-09-14	Tills vidare	RS 2019-0750
Life science-strategi för Stockholmsregionen	RF	2021-06-08	Tills vidare	RS 2019-0751
Informationshantering				
Riktlinjer för informationshantering och arkiv	RF	2019-11-20	Tills vidare	RS 2019-0549
Inköp och upphandling				
Policy för inköp	RF	Rev 2019-06-18	Tills vidare	LS 2018-0667
Riktlinjer för inköp	RS	2019-06-18	Tills vidare	RS 2018-0667
Uppförandekod för leverantörer	RF	2013-05-14	Tills vidare	LS 1303-0353
Riktlinjer för uppföljning och insyn av verksamhet som utförs av privata utförare	RF	2021-11-17	Tills vidare	RS 2020-0632
Kategoristyrt inköpsarbete	RF	2020-05-05	Tills vidare	RS 2019-1148
Införande av kategoristyrt inköpsarbete i Region Stockholm	RF	2020-05-05	Tills vidare	RS 2019-1148
IT och digitalisering				
Policy för innovation och digitalisering	LF	2016-11-15	Tills vidare	LS 2015-0833
Strategi för IT och digitalisering 2020-2023	RF	2019-11-20	Till 2023	RS 2019-0669
Kommunikation				
Kommunikationspolicy	LF	2018-03-13	Tills vidare	LS 2016-0567
Riktlinjer för digital kommunikation	RS	2019-04-09	Tills vidare	LS 2018-0511
Riktlinjer för ekonomisk och finansiell kommunikation	RS	2019-04-09	Tills vidare	LS 2018-0510
Riktlinjer för medierelationer	RS	2019-04-09	Tills vidare	LS 2018-0512
Riktlinjer för varumärkesarbetet i Region Stockholm	RF	2022-05-10	Tills vidare	RS 2020-0828
Kultur				
Kulturstrategi för Stockholmsregionen	LF	2018-06-12	Tills vidare	LS 2017-1514
Folkbildningsstrategi för Stockholmsregionen	RF	2022-05-10	Tills vidare	RS 2020-0827

Styrande dokument	Beslutsorgan[1]	Fastställt	Giltighet	Dnr.
Personal				
Medarbetarpolicy	RF	2020-11-17	Tills vidare	RS 2019-1060
Riktlinjer mot kränkande särbehandling, diskriminering, trakasserier och sexuella trakasserier	RF	2020-11-17	Tills vidare	RS 2019-0446
Riktlinjer för hedersbelöning	RS	2020-10-20	Tills vidare	RS 2020-0339
Riktlinjer för möten och resor	RF	2021-11-17	Tills vidare	RS 2020-0784
Regional utveckling				
Regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen, RUFS 2050 RUFS 2050 utgör - regionplan enligt plan- och bygglagen - regional utvecklingsstrategi enligt lagen om regionalt utvecklingsansvar.	LF/RF	2018-06-12 2019-11-20	Till 2026 Målår 2050 med delmål till 2030	LS 2015-0084 RS 2019-0533
Landsbygds- och skärgårdsstrategi för Stockholmsregionen	LF	2018-06-12	Bidrar till RUFS 2050, målår 2030	LS 2017-1513
Handlingsprogram för landsbygds- och skärgårdsstrategi för Stockholmsregionen	TRN	2020-04-15	Bidrar till RUFS 2050, målår 2030	TRN 2016-0127
Godsstrategi för Stockholmsregionen	RF	2019-09-17	Bidrar till RUFS 2050	LS 2017-1614
ÖMS 2050 - Samverkan och planering i östra Mellansverige	LF	2018-06-12	Tills vidare Målår 2050	LS 2018-0279
Länsplan för regional transportinfrastruktur i Stockholms län 2018–2029	RF	Region Stockholm ansvarar för länsplanen från 2019-01-01	Till 2029	RS 2019-0868
Klimatfärdplan 2050	RF	2019-03-12	Bidrar till RUFS 2050 Delmål 2030 och 2045	LS 2017-1512
Policy och riktlinjer om bidrag till organisationer i Stockholms län	RF	2020-11-17	Tills vidare	RS 2019-1194
Regional cykelplan för Stockholms län	RF	2021-11-17	Tills vidare	RS 2020-0867

Styrande dokument	Beslutsorgan[1]	Fastställt	Giltighet	Dnr.
Näringslivs- och tillväxtstrategi	RF	2021-06-08	Tills vidare	RS 2020-0780
Hållbarhet				
Hållbarhetspolicy	RF	2021-12-07	Tills vidare	RS 2019-0857
Hållbarhetsstrategi 2022-2027	RF	2021-12-07	T.o.m. 2027	RS 2020-0779
Jämställdhetspolicy	LF	2006-06-13	Tills vidare	LS 0501-0052
Policy för delaktighet för personer med funktionsnedsättning	LF	2016-12-13	Tills vidare	LS 2016-0469
Handlingsplan för arbetet med barnkonventionen inom SLL	LF	2005-04-08 Rev. 2011-10	Tills vidare	LS 0503-0549
Åtgärdsplan avseende nationella minoriteter och rätten att använda minoritetsspråk	LF	2010-10-12	Tills vidare	LS 1003-0199
Riktlinjer för miljöarbete	LF	2016-11-15	Tills vidare	LS 2015-0092
Utfasningslista för miljö- och hälsofarliga kemikalier i kemiska produkter	LS	2017-06-20	Tills vidare	LS 2015-1281
Utfasningslista för miljö- och hälsofarliga kemikalier i varor	LS	2017-06-20	Tills vidare	LS 2015-1281
Säkerhet och beredskap				
Policy för verksamhetsskydd	RF	2021-11-17	Tills vidare	RS 2020-0147
Krisberedskapsplan och Regional katastrofmedicinsk beredskapsplan för Region Stockholm	RF	2022-06-07	Tills vidare	RS 2019-1092
Kriskommunikationsplan för Stockholms läns landsting	LF	2015-05-19	Tills vidare	LS 1412-1457
Riktlinjer för säkerhet	RF	2022-06-07	Tills vidare	RS 2020-0782
Riktlinjer för informationssäkerhet	RF	2021-11-17	Tills vidare	RS 2020-0148
Riktlinjer för säkerhetsskydd och signalskydd	RF	2022-06-07	Tills vidare	RS 2021-0106
Regionala riktlinjer för katastrofmedicinsk beredskap för Region Stockholm	HSN	2022-10-25	Tills vidare	HSN 2022-0910

Bilaga 4: Uppdrag som återkallas

Denna förteckning visar uppdrag som återkallas och därmed avslutas i samband med Budget 2023 för Region Stockholm. Målformuleringarna i tabellhuvudet avser de mål som uppdragen har varit kopplade till i Region Stockholms system för planering och uppföljning, Stödet.

Ett resultat i balans				
Uppdrag	**Beslutat av**	**Beslutat år**	**Ansvar**	**Beslut**
Försälja fastighet Pilträdet 8	Regionfullmäktige	2017	Fastighets- och servicenämnden	Återkallas
Försälja fastigheten Glaven 6	Regionfullmäktige	2018	Fastighets- och servicenämnden	Återkallas
Försälja fastighet Söderbymalm 3:241 i Haninge	Regionfullmäktige	2017	Fastighets- och servicenämnden	Återkallas
Försälja fastighet Borrsvängen 9 i Stockholm	Regionfullmäktige	2017	Fastighets- och servicenämnden	Återkallas

Hållbar investeringsutveckling				
Uppdrag	**Beslutat av**	**År**	**Ansvar**	**Beslut**
Föreslå inriktning för att utveckla och eventuellt exploatera fastigheten Asplunden.	Regionfullmäktige	2021	Regionstyrelsen	Återkallas
Föreslå lokaler till den politiska organisationen (ersättning Asplunden).	Regionfullmäktige	2021	Regionstyrelsen	Återkallas

En hälso- och sjukvård av god kvalitet				
Uppdrag	**Beslutat av**	**År**	**Ansvar**	**Beslut**
Testa individuell lungcancerscreening för kvinnor som röker och deltar i bröstcancerscreening.	Regionfullmäktige	2019	Vårdens kunskaps-styrningsnämnd	Återkallas
Ta fram en arkiveringsfunktion för journalsystemet Take Care.	Regionfullmäktige	2019	Hälso- och sjukvårds-nämnden	Återkallas

Se över om och hur vårdstrukturen kan effektiviseras i enlighet med LEON-principen	Regionfullmäktige	2020	Hälso- och sjukvårds-nämnden	Återkallas
Under 2021-2023 genomföra effektivisering motsvarande fem procent inom den öppna specialistvård som upphandlas enligt LOV	Regionfullmäktige	2021	Hälso- och sjukvårds-nämnden	Återkallas
Samlokalisera närakuter och akutmottagningar i syfte att möjliggöra samordnad triagering	Regionfullmäktige	2021	Fastighets- och servicenämnden	Återkallas
Under 2022 genomföra åtgärder som säkerställer att den genomsnittliga väntetiden på akutmottagningen minskar.	Regionfullmäktige	2022	Södersjukhuset	Återkallas
Genomföra fortbildningsinsatser, däribland en digital utbildning, riktade till kommunernas särskilda boenden.	Regionfullmäktige	2022	Vårdens kunskaps-styrningsnämnd	Återkallas
Utveckla Södersjukhuset AB:s funktion som kunskapsnod vad gäller könsstympning och hedersrelaterat våld	Regionfullmäktige	2022	Södersjukhuset	Återkallas

Region Stockholm stärker ett hållbart resande så att klimatpåverkan från transporter minskar

Uppdrag	Beslutat av	År	Ansvar	Beslut
Fortsätta utveckla Stockholms kollektivtrafik med fokus på kollektivtrafik av hög kvalitet som bidrar till hållbar tillväxt i Stockholms län.	Regionfullmäktige	2022	Trafiknämnden	Återkallas
Fortsätta pågående nystartsarbete i syfte att öka intäkterna och få tillbaka resenärerna efter pandemin.	Regionfullmäktige	2022	Trafiknämnden	Återkallas
Utreda möjligheten att låta en operatör utveckla en station kommersiellt	Regionfullmäktige	2020	Trafiknämnden	Återkallas

Uppnå strukturerad styrning av Region Stockholms verksamheter

Uppdrag	Beslutat av	År	Ansvar	Beslut
Översyn av styrande dokument för att harmonisera med mål i budget	Regionfullmäktige	2021	Regionstyrelsen	Återkallas

Utreda synergimöjligheter i Region Stockholms egenägda vårdproduktion och föreslå åtgärder.	Regionfullmäktige	2022	Landstingshuset i Stockholm AB, LISAB	Återkallas

Bilaga 5: Investeringsplan 2023-2032

Region Stockholm

Mkr	Utfall 2021	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030	Plan 2031	Plan 2032	Totalt 2023-2032
Region Stockholm totalt	**11 025,5**	**17 917,1**	**18 883,0**	**18 036,5**	**15 636,6**	**13 052,0**	**11 338,0**	**9 678,0**	**10 278,9**	**11 549,4**	**9 438,8**	**9 369,4**	**127 260,6**
varav medfinansiering totalt [1]	*3 472,0*	*4 241,0*	*5 919,5*	*5 368,6*	*6 284,0*	*3 982,7*	*3 908,0*	*3 389,2*	*3 600,5*	*5 838,0*	*3 137,9*	*2 999,7*	*44 428,1*
Region Stockholm totalt exkl. medfinansiering	7 553,5	13 676,1	12 963,5	12 667,9	9 352,6	9 069,3	7 429,9	6 288,9	6 678,3	5 711,4	6 300,9	6 369,7	82 832,5
Hälso- och sjukvård totalt	**873,3**	**1 571,2**	**1 797,4**	**2 146,6**	**2 218,4**	**1 865,4**	**1 997,9**	**1 517,4**	**1 711,4**	**2 155,9**	**1 772,4**	**1 602,4**	**18 785,2**
Hälso- och sjukvårdsnämnden	1,1	9,0	7,0	7,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	54,0
Primärvårdsnämnden													
Patientnämnden													
Stockholms läns sjukvårdsområde	154,0	252,4	252,4	280,6	358,4	281,4	261,4	231,4	231,4	361,4	261,4	231,4	2 751,2
Karolinska Universitetssjukhuset	277,9	700,0	850,0	1 050,0	1 100,0	900,0	1 000,0	750,0	750,0	950,0	950,0	700,0	9 000,0
Södersjukhuset AB	149,3	218,3	298,0	256,0	237,0	327,0	312,0	149,0	337,0	429,0	181,0	290,0	2 816,0
Danderyds Sjukhus AB	107,4	181,5	229,0	315,0	330,0	185,0	185,0	215,0	170,0	195,0	195,0	195,0	2 214,0
Södertälje Sjukhus AB	64,4	65,0	30,0	107,0	57,0	35,0	100,0	30,0	80,0	80,0	47,0	47,0	613,0
S:t Eriks Ögonsjukhus AB	29,4	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	22,5	25,0	25,0	22,5	20,0	20,0	215,0
Folktandvården Stockholms Län AB	56,0	85,0	70,0	70,0	70,0	70,0	70,0	70,0	70,0	70,0	70,0	70,0	700,0
Ambulanssjukvården i Storstockholm AB	29,1	28,0	29,0	29,0	29,0	30,0	30,0	30,0	31,0	31,0	31,0	32,0	302,0
Tobiasregistret													
Medicarrier AB	4,9	12,0	12,0	12,0	12,0	12,0	12,0	12,0	12,0	12,0	12,0	12,0	120,0
Kollektivtrafik totalt	**8 789,3**	**14 018,0**	**13 859,2**	**12 756,5**	**11 027,8**	**8 800,2**	**7 370,6**	**6 656,8**	**7 237,1**	**8 077,7**	**6 322,4**	**6 436,8**	**88 545,2**
varav medfinansiering [1]	*3 472,0*	*4 241,0*	*5 919,5*	*5 368,6*	*6 284,0*	*3 982,7*	*3 908,0*	*3 389,2*	*3 600,5*	*5 838,0*	*3 137,9*	*2 999,7*	*44 428,1*
Kollektivtrafik exkl. medfinansiering	5 317,3	9 777,0	7 939,7	7 387,9	4 743,8	4 817,6	3 462,6	3 267,6	3 636,6	2 239,7	3 184,5	3 437,1	44 117,1
Trafiknämnden	8 789,3	14 018,0	13 859,2	12 756,5	11 027,8	8 800,2	7 370,6	6 656,8	7 237,1	8 077,7	6 322,4	6 436,8	88 545,2
varav Trafikförvaltningen	4 932,4	7 805,3	6 779,6	6 487,4	5 443,2	4 075,4	3 711,3	3 165,7	3 918,2	4 530,5	4 392,6	4 192,4	46 696,3
varav medfinansiering [1]	*511,0*	*876,4*	*1 324,8*	*376,9*	*952,7*	*441,7*	*866,5*	*959,3*	*1 110,6*	*1 513,4*	*1 531,1*	*1 497,0*	*10 574,0*
varav Färdtjänstverksamheten	39,0	51,0	37,7	37,7	38,0	35,0	15,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	188,4
varav Förvaltning av utbyggd tunnelbana	3 817,9	6 161,7	7 041,9	6 231,5	5 546,6	4 689,9	3 644,3	3 486,1	3 313,9	3 542,2	1 924,8	2 239,4	41 660,5
varav medfinansiering [1]	*2 961,0*	*3 364,6*	*4 594,7*	*4 991,7*	*5 331,2*	*3 541,0*	*3 041,5*	*2 429,9*	*2 489,9*	*4 324,6*	*1 606,8*	*1 502,7*	*33 854,1*
Fastigheter och service totalt	**1 358,2**	**2 308,3**	**3 216,6**	**3 128,8**	**2 385,9**	**2 382,2**	**1 965,3**	**1 499,7**	**1 320,2**	**1 307,2**	**1 335,4**	**1 321,9**	**19 863,2**
Fastighets- och servicenämnden	1 355,9	2 303,8	3 212,1	3 124,3	2 381,4	2 377,7	1 960,8	1 495,2	1 315,7	1 302,7	1 330,9	1 317,4	19 818,2
varav Fastighetsförvaltningen	1 195,2	1 966,2	2 887,7	2 810,0	2 171,6	2 133,9	1 739,3	1 295,0	1 112,1	1 105,0	1 105,0	1 105,0	17 464,6
varav Serviceförvaltningen	160,7	337,6	324,4	314,3	209,8	243,8	221,5	200,2	203,6	197,7	225,9	212,4	2 353,6
Locum AB	2,3	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5	45,0
Övriga verksamheter totalt	**4,8**	**19,7**	**9,8**	**4,5**	**4,5**	**4,2**	**4,2**	**4,2**	**10,2**	**8,6**	**8,6**	**8,2**	**67,0**
Regionstyrelsen	3,3	17,6	8,6	3,3	3,3	3,0	3,0	3,0	9,0	7,4	7,4	7,0	55,0
Klimat- och regionutvecklingsnämnden													
Kulturnämnden	1,5	1,9	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	10,0
Revisionskollegiet		0,2	0,2										0,2

Not 1. Erhållen medfinansiering redovisas som en skuld i balansräkningen tills dess att medlen förbrukas. Tidsmässiga skillnader mellan erhållna medel och årets investeringsutgifter gör att beloppen inte alltid är lika för ett enskilt år.

Bilaga 5: Investeringsplan 2023-2032, hälso- och sjukvård

Diarienummer RS 2022-0123

Region Stockholm

Mkr	Dnr	Status	Ny- /ersättnings-investering	Total investeringsutgift: Förslag till ny total utgift	Total investeringsutgift: Fastställd total utgift enligt budget 2022	Total investeringsutgift: Ackumulerad förbrukning tom 2021-12-31	Investeringsutgifter: Budget 2022	Prognos 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030	Plan 2031	Plan 2032	Plan efter 2032
1. Hälso- och sjukvård																			
Summa investeringar hälso och sjukvård				**887,0**	**550,0**	**117,0**	**1 571,2**	**1 191,5**	**1 797,4**	**2 146,6**	**2 218,4**	**1 865,4**	**1 997,9**	**1 517,4**	**1 711,4**	**2 155,9**	**1 772,4**	**1 602,4**	
varav ombyggnader i externt hyrda lokaler							*36,0*	*36,0*	*31,0*	*31,0*	*31,0*	*31,0*	*31,0*	*31,0*	*31,0*	*31,0*	*31,0*	*31,0*	
varav maskiner, inventarier och IT				*887,0*	*550,0*	*117,0*	*1 535,2*	*1 155,5*	*1 766,4*	*2 115,6*	*2 187,4*	*1 834,4*	*1 966,9*	*1 486,4*	*1 680,4*	*2 124,9*	*1 741,4*	*1 571,4*	
Beslutade investeringar hälso- och sjukvård																			
Planerade investeringar hälso- och sjukvård																			
Nyinvesteringar hälso- och sjukvård				550,0	550,0	5,0	120,0	144,5	273,0	422,0	613,0	184,0	203,0	183,0	184,0	184,0	184,0	184,0	
Ersättningsinvesteringar hälso- och sjukvård				337,0		112,0	1 451,2	1 047,0	1 524,4	1 724,6	1 605,4	1 681,4	1 794,9	1 334,4	1 527,4	1 971,9	1 588,4	1 418,4	
1.1 Hälso- o sjukvårdsnämnden																			
Summa investeringar Hälso- o sjukvårdsnämnden							**9,0**	**7,5**	**7,0**	**7,0**	**5,0**	**5,0**	**5,0**	**5,0**	**5,0**	**5,0**	**5,0**	**5,0**	
Ombyggnader i externt hyrda lokaler			Ersättningsinv.																
Investeringsbjekt > 100 mkr																			
Nyinvesteringar < 100 mkr			Nyinvestering				9,0	7,5	7,0	7,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	
Ersättningsinvesteringar < 100 mkr			Ersättningsinv.																
1.2 Stockholms läns sjukvårdsområde																			
Summa investeringar Stockholms läns sjukvårdsområde				**120,0**	**120,0**		**252,4**	**194,0**	**252,4**	**280,6**	**358,4**	**281,4**	**261,4**	**231,4**	**231,4**	**361,4**	**261,4**	**231,4**	
Ombyggnader i externt hyrda lokaler			Ersättningsinv.				15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	
Utrustning till Helix etapp 2		Inriktning	Nyinvestering	120,0	120,0					30,0	90,0								
Nyinvesteringar < 100 mkr			Nyinvestering				50,0	50,0	50,0	50,0	50,0	50,0	50,0	50,0	50,0	50,0	50,0	50,0	
Ersättningsinvesteringar < 100 mkr			Ersättningsinv.				187,4	129,0	187,4	185,6	203,4	216,4	196,4	166,4	166,4	296,4	196,4	166,4	
1.3 Karolinska Universitetssjukhuset																			
Summa investeringar Karolinska Universitetssjukhuset				**337,0**		**112,0**	**700,0**	**500,0**	**850,0**	**1 050,0**	**1 100,0**	**900,0**	**1 000,0**	**750,0**	**750,0**	**950,0**	**950,0**	**700,0**	
Ombyggnader i externt hyrda lokaler			Ersättningsinv.																
Utrustning till anpassning avdelningar, etapp 2		Genomförande	Ersättningsinv.	256,0		85,0	15,0		36,0	30,0	30,0	30,0	30,0	15,0					
Utrustning till ombyggnad mottagningar, etapp 2		Genomförande	Ersättningsinv.	81,0		27,0	5,0	9,0		10,0	10,0	10,0	10,0	5,0					
Nyinvesteringar < 100 mkr			Nyinvestering				25,0	60,0	85,0	85,0	215,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	
Ersättningsinvesteringar < 100 mkr			Ersättningsinv.				655,0	431,0	729,0	925,0	845,0	760,0	860,0	630,0	650,0	850,0	850,0	600,0	
1.4 Södersjukhuset AB																			
Summa investeringar Södersjukhuset AB				**100,0**	**100,0**		**218,3**	**183,0**	**298,0**	**256,0**	**237,0**	**327,0**	**312,0**	**149,0**	**337,0**	**429,0**	**181,0**	**290,0**	
Ombyggnader i externt hyrda lokaler			Ersättningsinv.																
Utrustning till modernisering vårdplatser by 17/18		Planering	Nyinvestering	100,0	100,0		2,0	4,0	10,0	55,0	30,0	1,0							
Nyinvesteringar < 100 mkr			Nyinvestering						31,0		20,0		20,0						
Ersättningsinvesteringar < 100 mkr			Ersättningsinv.				216,3	179,0	257,0	201,0	187,0	326,0	292,0	149,0	337,0	429,0	181,0	290,0	
1.5 Danderyds Sjukhus AB																			
Summa investeringar Danderyds Sjukhus AB				**330,0**	**330,0**	**5,0**	**181,5**	**110,0**	**229,0**	**315,0**	**330,0**	**185,0**	**185,0**	**215,0**	**170,0**	**195,0**	**195,0**	**195,0**	
Ombyggnader i externt hyrda lokaler			Ersättningsinv.																
Utrustning till ny vårdbyggnad, by 61	DS 2020-0143	Genomförande	Nyinvestering	330,0	330,0	5,0	10,0	6,0	49,0	95,0	175,0								
Nyinvesteringar < 100 mkr			Nyinvestering				20,0	4,0	20,0	20,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	
Ersättningsinvesteringar < 100 mkr			Ersättningsinv.				151,5	100,0	160,0	200,0	140,0	170,0	170,0	200,0	155,0	180,0	180,0	180,0	

Mkr	Dnr	Status	Ny- /ersättnings-investering	Total investeringsutgift: Förslag till ny total utgift	Total investeringsutgift: Fastställd total utgift enligt budget 2022	Total investeringsutgift: Ackumulerad förbrukning tom 2021-12-31	Investeringsutgifter: Budget 2022	Prognos 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030	Plan 2031	Plan 2032	Plan efter 2032
1.6 Södertälje sjukhus AB																			
Summa investeringar Södertälje sjukhus AB							**65,0**	**67,0**	**30,0**	**107,0**	**57,0**	**35,0**	**100,0**	**30,0**	**80,0**	**80,0**	**47,0**	**47,0**	
Ombyggnader i externt hyrda lokaler			Ersättningsinv.																
Investeringsobjekt > 100 mkr			Ersättningsinv.																
Nyinvesteringar < 100 mkr			Nyinvestering						8,0	67,0									
Ersättningsinvesteringar < 100 mkr			Ersättningsinv.				65,0	67,0	22,0	40,0	57,0	35,0	100,0	30,0	80,0	80,0	47,0	47,0	
1.7 S:t Eriks ögonsjukhus AB																			
Summa investeringar S:t Eriks ögonsjukhus AB							**20,0**	**20,0**	**20,0**	**20,0**	**20,0**	**20,0**	**22,5**	**25,0**	**25,0**	**22,5**	**20,0**	**20,0**	
Ombyggnader i externt hyrda lokaler			Ersättningsinv.																
Investeringsobjekt > 100 mkr			Ersättningsinv.																
Nyinvesteringar < 100 mkr			Nyinvestering																
Ersättningsinvesteringar < 100 mkr			Ersättningsinv.				20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	22,5	25,0	25,0	22,5	20,0	20,0	
1.8 Folktandvården Stockholms Län AB																			
Summa investeringar Folktandvården Stockholms Län AB							**85,0**	**70,0**	**70,0**	**70,0**	**70,0**	**70,0**	**70,0**	**70,0**	**70,0**	**70,0**	**70,0**	**70,0**	
Ombyggnader i externt hyrda lokaler			Ersättningsinv.				20,0	20,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	
Investeringsobjekt > 100 mkr			Ersättningsinv.																
Nyinvesteringar < 100 mkr			Nyinvestering																
Ersättningsinvesteringar < 100 mkr			Ersättningsinv.				65,0	50,0	55,0	55,0	55,0	55,0	55,0	55,0	55,0	55,0	55,0	55,0	
1.9 Ambulanssjukvården i Storstockholm AB																			
Summa investeringar Ambulanssjukvården i Storstockholm AB							**28,0**	**28,0**	**29,0**	**29,0**	**29,0**	**30,0**	**30,0**	**30,0**	**31,0**	**31,0**	**31,0**	**32,0**	
Ombyggnader i externt hyrda lokaler			Ersättningsinv.				1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	
Investeringsobjekt > 100 mkr			Ersättningsinv.																
Nyinvesteringar < 100 mkr			Nyinvestering				4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	5,0	5,0	5,0	5,0	
Ersättningsinvesteringar < 100 mkr			Ersättningsinv.				23,0	23,0	24,0	24,0	24,0	25,0	25,0	25,0	25,0	25,0	25,0	26,0	
1.10 Tobiasregistret																			
Summa investeringar Stockholm Care																			
Ombyggnader i externt hyrda lokaler			Ersättningsinv.																
Investeringsobjekt > 100 mkr			Ersättningsinv.																
Nyinvesteringar < 100 mkr			Nyinvestering																
Ersättningsinvesteringar < 100 mkr			Ersättningsinv.																
1.11 Medicarrier AB																			
Summa investeringar Medicarrier AB							**12,0**	**12,0**	**12,0**	**12,0**	**12,0**	**12,0**	**12,0**	**12,0**	**12,0**	**12,0**	**12,0**	**12,0**	
Ombyggnader i externt hyrda lokaler			Ersättningsinv.																
Investeringsobjekt > 100 mkr			Ersättningsinv.																
Nyinvesteringar < 100 mkr			Nyinvestering					9,0	9,0	9,0	9,0	9,0	9,0	9,0	9,0	9,0	9,0	9,0	
Ersättningsinvesteringar < 100 mkr			Ersättningsinv.				12,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	

Bilaga 5: Investeringsplan 2023-2032, trafiknämnden/trafikförvaltningen

Diarienummer RS 2022-0123

Region Stockholm

Mkr	Dnr	Status	Ny-/ersättnings-investering	Total investeringsutgift: Förslag till ny total utgift	Total investeringsutgift: Fastställd total utgift enligt budget 2022	Total investeringsutgift: Ackumulerad förbrukning tom 2021-12-31	Investeringsutgifter: Budget 2022	Prognos 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030	Plan 2031	Plan 2032	Plan efter 2032
1. Trafiknämnden/Trafikförvaltningen																			
Summa investeringar Trafiknämnden/Trafikförvaltningen				**79 594,2**	**77 860,1**	**34 361,8**	**7 805,3**	**6 387,6**	**6 779,6**	**6 487,4**	**5 443,2**	**4 075,4**	**3 711,3**	**3 165,7**	**3 918,2**	**4 530,5**	**4 392,6**	**4 192,4**	**6 625,3**
varav medfinansiering Sverigeförhandlingen Trafiknämnden[1]				*13 117,9*		*108,0*	*92,4*	*94,0*	*67,5*	*105,8*	*210,0*	*287,9*	*835,3*	*909,3*	*1 050,6*	*1 453,4*	*1 501,1*	*1 497,0*	*4 998,0*
varav medfinansiering stat och kommuner Trafinknämnden[1]				*6 278,3*		*2 652,0*	*784,0*	*977,3*	*1 257,3*	*271,0*	*742,7*	*153,8*	*31,2*	*50,0*	*60,0*	*60,0*	*30,0*		
Beslutade investeringar Trafiknämnden/Trafikförvaltningen				52 662,6	51 426,9	34 126,1	7 449,8	6 132,6	6 309,7	5 170,0	3 639,7	2 323,2	1 524,4	1 395,5	1 403,7	1 636,7	1 703,0	1 775,0	
varav medfinansiering[1]				*6 018,3*		*2 652,0*	*784,0*	*977,3*	*1 257,3*	*271,0*	*742,7*	*123,8*	*1,2*						
Planerade investeringar Trafiknämnden/Trafikförvaltningen				26 931,5	26 433,1	235,7	355,4	255,0	469,9	1 317,4	1 803,5	1 752,2	2 186,9	1 770,2	2 514,6	2 893,8	2 689,6	2 417,4	6 625,3
varav medfinansiering[1]				*13 377,9*		*108,0*	*92,4*	*94,0*	*67,5*	*105,8*	*210,0*	*317,9*	*865,3*	*959,3*	*1 110,6*	*1 513,4*	*1 531,1*	*1 497,0*	*4 998,0*
Nyinvesteringar Trafiknämnden/Trafikförvaltningen			Nyinvestering	67 113,6	66 262,6	31 930,5	5 290,1	4 484,3	4 751,1	4 324,1	3 202,6	1 774,9	1 981,0	1 467,0	2 182,2	2 785,5	2 642,6	2 442,4	5 265,3
Ersättningsinvesteringar Trafiknämnden/Trafikförvaltningen			Ersättningsinv.	12 480,6	11 597,5	2 431,3	2 515,2	1 903,3	2 028,5	2 163,2	2 240,6	2 300,5	1 730,3	1 698,8	1 736,0	1 745,0	1 750,0	1 750,0	1 360,0
1.1. Beslutade investeringar Trafiknämnden/Trafikförvaltningen																			
1.1.1 Genomförandebeslut Trafiknämnden/Trafikförvaltningen				***52 662,6***	***51 426,9***	***34 126,1***	***7 449,8***	***6 132,6***	***6 309,7***	***5 170,0***	***3 639,7***	***2 323,2***	***1 524,4***	***1 395,5***	***1 403,7***	***1 636,7***	***1 703,0***	***1 775,0***	
Program Röda linjens uppgradering	RS 2019-0885	Genomförande	Nyinvestering	10 710,0	10 710,0	6 690,0	1 178,3	927,7	1 107,9	1 115,7	808,5	55,2	5,0						
varav medfinansiering[1]				*513,9*		*235,6*		*278,3*											
Program Roslagsbanans utbyggnad	RS 2020-0722	Genomförande	Nyinvestering	10 445,8	10 450,0	8 586,6	758,2	645,8	586,9	505,3	113,7	7,5							
varav medfinansiering[1]				*427,2*		*350,4*	*39,0*	*58,1*	*18,7*										
Program Tvärbana Norr Kistagrenen	RS 2021-0842	Genomförande	Nyinvestering	6 522,2	6 521,6	2 930,6	1 649,9	1 291,4	1 347,8	796,0	156,4								
varav medfinansiering[1]				*2 288,3*		*437,0*	*329,0*	*240,3*	*906,0*	*189,4*	*515,7*								
Program Tvärbana Norr Solnagrenen	LS 0809-0803	Genomförande	Nyinvestering	5 584,5	5 580,7	5 533,8	30,9	43,2	7,4										
Program Bussdepåer	LS 1409-1055	Genomförande	Nyinvestering	4 010,0	4 010,0	3 327,6	186,2	54,5	144,1	241,1	242,6								
Busstermínal Slussen	RS 2020-0720	Genomförande	Nyinvestering	3 388,0	3 388,0	2 344,9	552,3	566,9	334,3	99,0	42,8								
varav medfinansiering[1]				*1 822,0*		*1 018,0*	*354,0*	*378,0*	*214,0*	*29,0*	*183,0*								
Program Saltsjöbanan	LS 2017-1587	Genomförande	Nyinvestering	1 834,8	1 834,9	1 393,6	209,6	49,9	210,2	30,3	16,7	126,2	8,0						
varav medfinansiering[1]				*766,0*		*611,0*	*62,0*	*2,0*	*62,0*	*17,0*		*74,0*							
Utbyte av hissar och rulltrappor	LS 1403-0399	Genomförande	Ersättningsinv.	1 494,1	1 494,1	753,1	194,9	125,4	288,7	163,9	107,7	55,2							
C20 - uppgradering	RS 2019-0896	Genomförande	Ersättningsinv.	1 453,1	1 453,1	641,1	312,4	324,6	321,4	166,0									
Saltsjöbanan och tunnelbaneentréer Slussen	SL 2013-1569	Genomförande	Ersättningsinv.	1 007,7	1 012,0	92,6	71,0	33,6	109,8	182,0	235,9	335,6	18,3						
varav medfinansiering[1]				*47,5*				*9,5*	*38,0*										
Utbyggnad av Älvsjö depå	LS 2018-0477	Genomförande	Ersättningsinv.	864,4	864,6	167,9	227,3	135,2	170,2	167,8	165,3	58,1							
Rissne Tunnelbanedepå	RS 2019-0936	Genomförande	Ersättningsinv.	631,9	631,9	92,4	133,3	118,9	145,8	145,6	129,2								
Lågfrekvent underhåll X60, X60A, X60	TN 2019-0604	Genomförande	Ersättningsinv.	626,2	626,2	66,5	113,7	88,7	118,4	42,5	38,7	271,3							
Manöversystem röd och blå linje	RS 2021-1027	Genomförande	Nyinvestering	540,7		7,1		18,1	72,5	146,0	174,8	49,9	67,3			5,1			
Program Slussen	LS 1403-0374	Genomförande	Nyinvestering	484,7	439,1	394,2	17,7	25,0	42,5	23,0									
Livstidsförlängning gröna linjen	RS 2020-0721	Genomförande	Nyinvestering	411,6	411,6	113,0	64,7	103,5	51,5	24,1	50,3	69,2							
Roslagsbanan ersättning X10p	TN 2020-0120	Genomförande	Ersättningsinv.	340,0	340,0		10,0		45,6	115,0	179,4								
Kamera- och monitorutrustning pendeltåg	TN 2021-0674	Genomförande	Nyinvestering	292,7		19,3		180,2	93,3										
Banåtgärder Söderströmsbron	SL 2017-0176	Genomförande	Ersättningsinv.	270,0		168,4		10,8	44,1	45,4	1,2								
Danviksbron	LS 2016-1030	Genomförande	Ersättningsinv.	248,2	225,0	20,4	19,4	20,8	27,2	30,9	76,7	66,8	5,3						
Busstermínal Slussen brukarspecifik inredning	LS 2018-1215	Genomförande	Nyinvestering	234,5	234,5	32,0	40,3	50,3	63,9	67,5	20,8								
varav medfinansiering[1]				*45,0*					*15,0*	*30,0*									
Roslagsbanan Lindholmen–Kårsta	SL 2016-0409	Genomförande	Ersättningsinv.	186,0	182,0	162,4	20,6	21,8	1,8										
Lilla Lidingöbron	SL 2018-0325	Genomförande	Ersättningsinv.	132,0	132,0	73,9	49,6	48,4	9,1		0,5								
Livstidssäkrade åtgärder X10p fordon	TN 2017-0010	Genomförande	Ersättningsinv.	126,8	150,0	10,0	52,8	32,3	44,4	35,6	4,5								
Ersättningsinvesteringar < 100 mkr			Ersättningsinv.				1 260,3	845,5	570,5	628,2	652,0	817,0	1 186,1	1 263,4	1 364,7	1 601,6	1 678,0	1 750,0	
varav medfinansiering[1]								*7,0*											
Nyinvesteringar < 100 mkr			Nyinvestering				262,7	269,3	334,3	387,9	333,9	311,5	231,9	132,0	39,0	30,0	25,0	25,0	
Busstermínal Barkarby	LS 2017-0545	Genomförande	Nyinvestering	230,3	212,2	12,6	3,2	9,0	7,2	11,3	88,1	99,6	2,5						
varav medfinansiering[1]				*108,4*				*4,1*	*3,6*	*5,6*	*44,1*	*49,8*	*1,2*						
Ombyggnad Märsta Busstvätthall	SL 2014-0353	Genomförande	Ersättningsinv.	100,7		75,3		16,7	8,8										
SL lås	LS 1312-1601	Genomförande	Nyinvestering	369,2	400,8	345,8	16,8	23,4											
Högvärdeskomponenter X60B	TN 2019-1037	Genomförande	Ersättningsinv.	122,6	122,7	71,0	14,0	51,5											

Mkr	Dnr	Status	Ny- /ersättnings-investering	Total investeringsutgift: Förslag till ny total utgift	Total investeringsutgift: Fastställd total utgift enligt budget 2022	Total investeringsutgift: Ackumulerad förbrukning tom 2021-12-31	Investeringsutgifter: Budget 2022	Prognos 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030	Plan 2031	Plan 2032	Plan efter 2032
1.2 Planerade investeringar Trafiknämnden/Trafikförvaltningen																			
1.2.1 Planeringsbeslut Trafiknämnden/Trafikförvaltningen				***2 738,2***	***2 674,9***	***51,7***	***167,3***	***127,2***	***145,4***	***680,6***	***686,0***	***375,4***	***175,0***	***141,9***	***143,6***	***110,0***	***101,5***		
Brandskyddsåtgärder tunnelbana	SL 2016-0911	Planering	Ersättningsinv.	851,3	851,3	24,8	14,4	15,2	54,8	246,3	237,7	237,7	34,9						
Upprustning Södra Götgatan	LS 2017-0541	Planering	Ersättningsinv.	558,3	338,9	8,9	*3,7*	6,2	12,8	61,2	64,3	62,8	64,7	66,6	68,6	70,1	72,0		
Bussterminal Nacka Centrum	LS 2016-0625	Planering	Nyinvestering	520,0	520,0	9,2	2,7	68,5	27,4	23,8	21,2	75,0	75,4	75,2	75,0	39,9	29,4		
varav medfinansiering[1]				*260,0*								*30,0*	*30,0*	*50,0*	*60,0*	*60,0*	*30,0*		
Nockebybanan ersättning till Akka 4	SL 2016-0091	Planering	Nyinvestering	376,6	376,6	2,7	*78,1*	9,3	16,6	140,0	208,0								
Effektiv trafikledning	TN 2021-0929	Planering	Nyinvestering	294,8		0,1		22,8	22,0	143,9	106,1								
Ny färjeterminal Skeppsbrokajen	SL 2013-1569	Planering	Nyinvestering	137,2		6,0		5,2	11,9	65,4	48,8								
Anpassning trafikstyrningssystem bef. Tunnelbana	RS 2020-0721	Planering	Nyinvestering		588,0		68,5												
1.2.2 Inriktningssbeslut Trafiknämnden/Trafikförvaltningen				***21 332,7***	***20 897,6***	***184,0***	***185,1***	***127,8***	***319,5***	***615,8***	***985,5***	***1 109,7***	***1 681,0***	***1 259,7***	***2 068,2***	***2 710,5***	***2 588,2***	***2 417,4***	***5 265,3***
Roslagsbanan till City	TN 2019-1098	Inriktning	Nyinvestering	9 680,2	9 682,0	76,6	67,0	43,0	120,0	145,0		111,0	339,0	346,0	534,0	1 102,0	1 164,0	1 055,0	4 644,6
varav medfinansiering[1]				*8 220,0*		51,0	*43,4*	*44,0*				*110,0*	*270,0*	*276,0*	*416,0*	*841,0*	*967,0*	*881,0*	*4 364,0*
Spårväg Syd	TN 2019-1098	Inriktning	Nyinvestering	5 391,7	5 393,6	93,7	67,0	46,8	91,0	106,0	215,0	219,0	620,0	695,0	695,0	768,0	619,0	752,0	471,2
varav medfinansiering[1]				*4 897,9*		57,0	*49,0*	*50,0*	*67,5*	*105,8*	*210,0*	*177,9*	*565,3*	*633,3*	*634,6*	*612,4*	*534,1*	*616,0*	*634,0*
Framtida trafikstyrningssystem	RS 2022-0723	Inriktning	Nyinvestering	2 258,0	2 258,0	6,1	11,0	5,0	10,3	17,0	10,9	11,3	23,2	102,7	633,6	458,7	530,4	448,9	
Spårväg Syd- fordon och depå	TN 2021-0474	Inriktning	Nyinvestering	1 600,0	1 600,0		5,2	7,0	17,9	74,3	195,1	115,9	55,6	17,9	190,6	367,4	261,0	147,8	149,5
Hässelbygrenen	TN 2019-0022	Inriktning	Ersättningsinv.	306,6	306,6	2,6	15,0	4,0	30,0	8,0	87,3	87,3	87,3						
Tonnage för Pendelbåt och Skärgårdstrafik	LS 1403-0399	Inriktning	Nyinvestering	291,0	291,0	1,6			1,0	5,8	115,8	33,8	113,6	19,4					
Bytespunkt Sundbyberg	SL 2014-1932	Inriktning	Nyinvestering	145,0		3,5		6,4	6,2	3,9	23,0	15,9	15,5	13,7	14,9	14,4	13,8	13,7	
Saltsjöbanan FUT	RS 2022-0214	Inriktning	Nyinvestering	1 360,0	1 360,0		20,0	12,0	23,0	152,0	210,0	474,0	424,0	65,0					
Framtida Radiokommunikation	RS 2022-0441	Inriktning	Ersättningsinv.	300,1				3,6	20,1	103,8	128,3	41,6	2,7						
Bussdepåförsörjning	TN 2019-0022	Inriktning	Ersättningsinv.		6,4														
Roslagsbanan fordon, depå, elkraft	RS 2022-0478	Inriktning	Nyinvestering																
Bussdepå sydvästsektorn västra	RS 2022-0544	Inriktning	Nyinvestering																
Bussdepå sydostsektorn södra	RS 2022-0544	Inriktning	Nyinvestering																
Bussdepå sydostsektorn norra	RS 2022-0544	Inriktning	Nyinvestering																
Bussdepå nordvästsektorn södra	RS 2022-0544	Inriktning	Nyinvestering																
Bussdepå nordostsektorn nordöstra	RS 2022-0544	Inriktning	Nyinvestering																
Bussdepå nordost södra	RS 2022-0544	Inriktning	Nyinvestering																
Bussdepå innerstad/Lidingö västra	RS 2022-0544	Inriktning	Nyinvestering																
1.2.3 Objekt för kommande budgetperioder Trafiknämnden/Trafikförvaltningen				***2 860,6***	***2 860,6***		***3,0***		***5,0***	***21,0***	***132,0***	***267,0***	***331,0***	***368,7***	***302,7***	***73,3***			***1 360,0***
Stridbecksvalv stationer			Ersättningsinv.	1 760,0	1 760,0		3,0		5,0	21,0	32,0	167,0	172,0	3,0					1 360,0
Lågfrekvent underhåll PT 2027-2030	TN 2013-0643		Ersättningsinv.	900,6	900,6								159,0	365,7	302,7	73,3			
Livscykelåtgärder pendeltåg	TN 2022-0289		Ersättningsinv.	200,0	200,0						100,0	100,0							

Not 1. Erhållen medfinansiering redovisas som en skuld i balansräkningen tills dess att medlen förbrukas. Tidsmässiga skillnader mellan erhållna medel och årets investeringsutgifter gör att beloppen inte alltid är lika för ett enskilt år.

Bilaga 5: Investeringsplan 2023-2032, trafiknämnden/förvaltning för utbyggd tunnelbana

Diarienummer RS 2022-0123

Region Stockholm

Mkr	Dnr	Status	Ny- /ersättnings-investering	Total investeringsutgift: Förslag till ny total utgift	Total investeringsutgift: Fastställd total utgift enligt budget 2022	Total investeringsutgift: Ackumulerad förbrukning tom 2021-12-31	Investeringsutgifter: Budget 2022	Prognos 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030	Plan 2031	Plan 2032	Plan efter 2032
2. Trafiknämnden/Förvaltning för utbyggd tunnelbana																			
Summa investeringar Trafiknämnden/Förvaltning för utbyggd tunnelbana				**60 673,2**	**58 866,4**	**10 266,0**	**6 161,7**	**5 624,6**	**7 041,9**	**6 231,5**	**5 546,6**	**4 689,9**	**3 644,3**	**3 486,1**	**3 313,9**	**3 542,2**	**1 924,8**	**2 239,4**	**3 122,1**
varav medfinansiering stat och kommuner Trafiknämnden/Förvaltning för utbyggd tunnelbana [1]				*49 449,5*	*46 128,2*	*7 886,7*	*3 364,6*	*4 007,6*	*4 594,7*	*4 991,7*	*5 331,2*	*3 541,0*	*3 041,5*	*2 429,9*	*2 489,9*	*4 324,6*	*1 606,8*	*1 502,7*	*3 701,1*
2.1. Beslutade regionfullmäktige Trafiknämnden/Förvaltning för utbyggd tunnelbana																			
Tunnelbana till Nacka och Söderort		Genomförande	Nyinvestering	22 849,2	22 466,7	4 927,0	2 947,6	2 802,7	3 851,7	2 676,1	2 638,1	1 844,7	1 376,0	735,7	828,9	1 139,6	28,7		
varav medfinansiering [1]				*22 301,0*	*21 095,4*	*4 619,2*	*1 824,1*	*2 711,1*	*2 985,8*	*2 912,0*	*2 361,8*	*1 672,2*	*1 349,8*	*777,8*	*667,8*	*1 546,8*			*696,8*
Tunnelbana till Arenastaden		Genomförande	Nyinvestering	6 046,2	5 951,2	1 698,0	480,8	707,4	801,9	791,8	700,3	479,6	621,1	246,1					
varav medfinansiering [1]				*6 184,9*	*5 753,2*	*1 043,6*	*508,3*	*188,8*	*544,7*	*734,7*	*1 825,7*	*502,8*	*189,8*	*95,4*		*503,1*			*556,3*
Station Södra Hagalund		Genomförande	Nyinvestering	1 332,1	1 296,1	262,0	106,6	31,4	99,4	119,2	319,0	328,4	150,9	21,8					
varav medfinansiering [1]				*981,2*	*957,3*	*240,0*	*106,0*	*106,2*		*40,8*	*239,2*	*238,1*	*103,5*	*13,5*					
Tunnelbana till Barkarby		Genomförande	Nyinvestering	5 459,6	5 405,9	2 146,0	1 053,7	885,0	929,4	878,9	410,6	206,9	2,8						
varav medfinansiering [1]				*5 349,6*	*4 947,0*	*1 913,0*	*721,9*	*786,2*	*747,6*	*892,7*	*340,9*	*19,9*				*308,3*			*340,9*
Depå Nya tunnelbanan	RS 2022-0643	Genomförande	Nyinvestering	5 884,2	5 359,7	1 145,0	1 369,4	1 095,5	1 126,6	1 270,3	852,3	362,6	31,9						
Fordon	FUT 2021-0930	Genomförande	Nyinvestering	1 736,7	1 587,9	13,0	3,6	1,6	1,5	1,5	41,4	201,4	1,3	571,0	571,0	333,0			
Tunnelbana till Älvsjö		Inriktning	Nyinvestering	14 333,9	13 857,7	75,0	198,2	97,5	209,1	480,5	572,2	1 238,3	1 394,8	1 809,6	1 820,9	1 723,8	1 570,5	1 669,8	1 672,0
varav medfinansiering [1]				*14 632,7*	*13 375,4*	*71,0*	*204,3*	*215,4*	*316,5*	*411,6*	*563,7*	*1 108,0*	*1 398,4*	*1 543,1*	*1 822,1*	*1 966,4*	*1 606,8*	*1 502,7*	*2 107,0*
Depå och fordon Älvsjö	RS 2022-0169, FU	Inriktning	Nyinvestering	3 031,2	2 941,3		1,8	3,5	22,3	13,3	12,6	28,0	65,4	101,9	93,1	345,9	325,6	569,6	1 450,2

Not 1. Erhållen medfinansiering redovisas som en skuld i balansräkningen tills dess att medlen förbrukas. Tidsmässiga skillnader mellan erhållna medel och årets investeringsutgifter gör att beloppen inte alltid är lika för ett enskilt år.

Bilaga 5: Investeringsplan 2023-2032, trafiknämnden/färdtjänstverksamheten

Diarienummer RS 2022-0123

Region Stockholm

Mkr	Dnr	Status	Ny- /ersättnings-investering	Total investeringsutgift			Investeringsutgifter											
				Förslag till ny total utgift	Fastställd total utgift enligt budget 2022	Ackumulerad förbrukning tom 2021-12-31	Budget 2022	Prognos 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030	Plan 2031	Plan 2032	Plan efter 2032
3. Trafiknämnden/Färdtjänstverksamheten																		
Summa investeringar Trafiknämnden/Färdtjänstverksamheten				**159,6**	**104,8**	**101,8**	**51,0**	**63,8**	**37,7**	**37,7**	**38,0**	**35,0**	**15,0**	**5,0**	**5,0**	**5,0**	**5,0**	**5,0**
Nytt systemstöd för Färdtjänstverksamheten	SL 2015:0529 och FTN 2020-0020		Ersättningsinv.	159,6	104,8	101,8		57,8										
Nyinvesteringar <100 mkr								3,0	3,0	3,0								
Ersättningsinvesteringar <100 mkr							51,0	3,0	34,7	34,7	38,0	35,0	15,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0

Bilaga 5: Investeringsplan 2023-2032, fastighets- och servicenämnden/fastighetsförvaltningen

Diarienummer RS 2022-0123

Region Stockholm

Mkr	Dnr	Status	Ny- /ersättnings-investering	Total investeringsutgift: Förslag till ny total utgift	Total investeringsutgift: Fastställd total utgift enligt budget 2022	Total investeringsutgift: Ackumulerad förbrukning tom 2021-12-31	Investeringsutgifter: Budget 2022	Prognos 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030	Plan 2031	Plan 2032	Plan efter 2032
1. Fastighets- och servicenämnden/Fastighetsförvaltningen																			
Summa investeringar Fastighets- och servicenämnden/Fastighetsförvaltningen				**9 804,2**	**9 283,1**	**2 620,8**	**1 966,2**	**1 540,8**	**2 887,7**	**2 810,0**	**2 171,6**	**2 133,9**	**1 739,3**	**1 295,0**	**1 112,1**	**1 105,0**	**1 105,0**	**1 105,0**	
varav fastighetsägarinitierade investeringar Landstingsfastigheter Stockholm				*870,0*	*711,0*	*5,5*	*692,5*	*616,1*	*1 071,0*	*1 135,0*	*1 205,0*	*1 170,3*	*920,0*	*975,0*	*957,1*	*950,0*	*950,0*	*950,0*	
varav hyrestgästinitierade investeringar Landstingsfastigheter Stockholm				*8 850,2*	*7 714,1*	*2 615,3*	*1 201,8*	*852,8*	*1 731,7*	*1 606,0*	*896,6*	*893,6*	*764,3*	*265,0*	*100,0*	*100,0*	*100,0*	*100,0*	
varav NKS fastighetsinvesteringar				*84,0*	*858,0*		*71,9*	*71,9*	*85,0*	*69,0*	*70,0*	*70,0*	*55,0*	*55,0*	*55,0*	*55,0*	*55,0*	*55,0*	
Beslutade investeringar fastighets- och servicenämnden/Fastighetsförvaltningen				5 766,3	6 609,6	2 593,7	1 677,7	1 465,6	2 429,4	1 930,4	1 475,3	1 163,9	1 005,0	1 105,0	1 105,0	1 105,0	1 105,0	1 105,0	
Planerade investeringar fastighets- och servicenämnden/Fastighetsförvaltningen				4 037,9	2 673,5	27,1	288,5	75,1	458,3	879,6	696,4	970,0	734,3	190,0	7,1				
Nyinvesteringar fastighets- och servicenämnden/Fastighetsförvaltningen				6 146,5	6 079,4	2 507,0	601,8	535,5	903,4	577,0	482,2	625,0	655,5	215,0	50,0	50,0	50,0	50,0	
Ersättningsinvesteringar fastighets- och servicenämnden/Fastighetsförvaltningen				3 657,8	3 203,7	113,8	1 364,4	1 005,3	1 984,3	2 233,1	1 689,4	1 508,9	1 083,8	1 080,0	1 062,1	1 055,0	1 055,0	1 055,0	
1.1. Beslutade investeringar Fastighets- och servicenämnden/Fastighetsförvaltningen																			
1.1.1 Genomförandebeslut Fastighets- och servicenämnden/Fastighetsförvaltningen				***5 766,3***	***6 609,6***	***2 593,7***	***1 677,7***	***1 465,6***	***2 429,4***	***1 930,4***	***1 475,3***	***1 163,9***	***1 005,0***	***1 105,0***	***1 105,0***	***1 105,0***	***1 105,0***	***1 105,0***	
LFS St Göran vårdavdelningar och behandling inkl tekn uppr	RS 2019-0829	Genomförande	Nyinvestering	2 337,0	2 437,0	2 127,4	80,0	72,6	136,9										
LFS HS - Anpassning 1 avd/år Framtidens vårdavdelning, etapp 2	LS 2018-1076	Genomförande	Ersättningsinv.	236,0	236,0	33,5	82,3	12,6	83,5	71,8	1,0	33,6							
LFS HS-ombyggnad mottagning, 1 per år Framtidens vårdmottagning, etapp 2	LS 2018-1078	Genomförande	Ersättningsinv.	134,0	134,0	19,5	53,5	15,4	56,9	32,7	9,5								
LFS HS Ny- och ombyggnad av akutmottagning	FSN 2022-0154	Genomförande	Ersättningsinv.	295,0	180,2	7,4	104,0	26,5	126,0	91,0	44,2								
LFS DS - Ny vårdbyggnad, by 61	RS 2020-0267	Genomförande	Nyinvestering	1 854,4	1 854,4	369,6	382,8	389,4	606,0	335,0	154,5								
LFS Rosenlunds sjh - By 09 - Vertikalt stambyte	FSN 2020-0207	Genomförande	Ersättningsinv.	110,0	110,0	3,5	37,5	11,3	26,0	26,0	23,0	20,3							
LFS SÖS-Modernisering av vårdplatser etapp 1 och 2	RS 2021-1008	Genomförande	Ersättningsinv.	800,0	800,0	32,8	65,7	76,0	248,1	310,0	133,1								
LFS Hyresgästinitierade investeringar < 100 mkr			Ersättningsinv.				200,0	200,0	100,0	100,0	100,0	75,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	
LFS Fastighetsinitierade investeringar < 100 mkr			Ersättningsinv.				600,0	600,0	995,0	935,0	940,0	965,0	850,0	950,0	950,0	950,0	950,0	950,0	
NKS Hyresgästanpassningar <100 mkr		Genomförande	Nyinvestering		858,0		64,0	54,0	46,0	24,0	65,0	65,0	50,0	50,0	50,0	50,0	50,0	50,0	
NKS Ersättningsinvesteringar < 100 mkr		Genomförande	Ersättningsinv.				7,9	7,9	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	
1.2 Planerade investeringar Fastighets- och servicenämnden/Fastighetsförvaltningen																			
1.2.1 Planeringsbeslut Fastighets- och servicenämnden/Fastighetsförvaltningen				***1 822,8***	***1 642,5***	***17,9***	***164,9***	***66,9***	***294,8***	***357,6***	***311,4***	***435,0***	***339,3***						
LFS SÖS IVA platser	FSN 2020-0442	Planering	Ersättningsinv.	116,0	116,0	2,5	20,0	19,2	34,5	49,0	10,8								
LFS Helix etapp 2	RS 2021-1007	Planering	Nyinvestering	750,0	750,0	9,0	20,0	18,6	21,9	70,0	140,0	210,0	280,5						
LFS Södertälje sjukhus - By 20 - påbyggnad för geriatrisk vård	RS 2021-1006	Planering	Ersättningsinv.	350,0		1,8		12,7	162,0	163,0	10,6								
LFS Södertälje sjukhus - Anpassning lokaler enl AMV:s krav hus 18			Ersättningsinv.		200,0		55,0												
LFS Löwenströmska sjh, By 02 Ombyggnad, evakuering, teknisk upprustning	RS 2022-0355	Planering	Ersättningsinv.	485,0	460,0	2,6	50,0	2,0	21,0	25,6	150,0	225,0	58,8						
LFS KUL patologi och cytologi till NKS (fd "Anpassning Radiumhemmet")			Ersättningsinv.		116,5		19,9												
LFS Anpassning patologi och cytologi samt skyway till Bioclinicum (LFS del)	FSN 2020-0338	Planering	Ersättningsinv.	37,8		2,1		4,4	21,3	10,0									
NKS Anpassning patologi och cytologi SHP (NKS del)	FSN 2020-0338	Planering	Ersättningsinv.	84,0				10,0	34,0	40,0									
1.2.2 Inriktningssbeslut Fastighets- och servicenämnden/Fastighetsförvaltningen				***930,1***	***930,0***	***9,2***	***113,6***	***6,3***	***111,0***	***393,5***	***203,0***	***125,0***	***50,0***	***25,0***	***7,1***				
LFS SÖS Ny reservkraft	RS 2019-1058	Inriktning	Ersättningsinv.	500,0	500,0	2,0	45,0	2,9	10,0	118,0	160,0	125,0	50,0	25,0	7,1				
LFS HS Upprustning av försörjningsbyggnad	LS 2018-1079	Inriktning	Ersättningsinv.	250,0	250,0	6,2	13,6	2,6	21,0	200,0	20,2								
LFS StG Ungdomshus Hus 04 och 05	FSN 2021-0172	Inriktning	Nyinvestering	180,0	180,0	1,0	55,0	0,8	80,0	75,5	22,8								
1.2.3 Objekt för kommande budgetperioder Fastighets- och servicenämnden/Fastighetsförvaltningen				***1 285,0***	***101,0***		***10,0***	***2,0***	***52,5***	***128,5***	***182,0***	***410,0***	***345,0***	***165,0***					
LFS Dalen-Tekn upprustning	-	-	Ersättningsinv.	100,0	101,0		10,0	2,0	30,0	36,0	32,0								
SÖS TDKA Förstärkt kyla	-	-	Ersättningsinv.	160,0					10,0	20,0	50,0	60,0	20,0						
Nya strålbyggnader (steg 1)	-	-	Nyinvestering	200,0								200,0							
NtS - Modernisering och utökning av vårdlokaler, prio 1	-	-	Nyinvestering	510,0					7,5	7,5	40,0	115,0	175,0	165,0					
DS-By 11 Utbyggnad platser bårhuset	-	-	Nyinvestering	115,0					5,0	60,0	50,0								
Solna - Ersättningslokaler bårhusverksamhet	-	-	Nyinvestering	200,0						5,0	10,0	35,0	150,0						

Bilaga 5: Investeringsplan 2023-2032, fastighets- och servicenämnden/serviceförvaltningen

Diarienummer RS 2022-0123

Region Stockholm

Mkr	Dnr	Status	Ny- /ersättnings-investering	Total investeringsutgift			Investeringsutgifter											
				Förslag till ny total utgift	Fastställd total utgift enligt budget 2022	Ackumulerad förbrukning tom 2021-12-31	Budget 2022	Prognos 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030	Plan 2031	Plan 2032	Plan efter 2032
2. Fastighets- och servicenämnden/Serviceförvaltningen																		
Summa investeringar Fastighets- och servicenämnden/Serviceförvaltningen							**337,6**	**242,3**	**324,4**	**314,3**	**209,8**	**243,8**	**221,5**	**200,2**	**203,6**	**197,7**	**225,9**	**212,4**
varav investeringar serviceförvaltningen (samlokalisering, Berga, övrigt)							*45,3*	*32,9*	*37,9*	*3,0*	*3,0*	*3,0*	*3,0*	*3,0*	*3,0*	*3,0*	*3,0*	*3,0*
varav it-investeringar serviceförvaltningen							*292,3*	*209,4*	*286,6*	*311,3*	*206,8*	*240,8*	*218,5*	*197,2*	*200,6*	*194,7*	*222,9*	*209,4*
Beslutade investeringar fastighets- och servicenämnden/Serviceförvaltningen							337,6	242,3	314,1	311,3	206,8	240,8	218,5	197,2	200,6	194,7	222,9	209,4
Planerade investeringar fastighets- och servicenämnden/Serviceförvaltningen									10,4	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0
Nyinvesteringar fastighets- och servicenämnden/Serviceförvaltningen							68,5	56,0	49,7	19,2	17,2	19,2	27,5	27,5	27,5	27,5	27,5	28,5
Ersättningsinvesteringar fastighets- och servicenämnden/Serviceförvaltningen							269,1	186,2	274,8	295,1	192,6	224,6	194,0	172,7	176,1	170,2	198,4	183,9
2.1. Beslutade investeringar Fastighets- och servicenämnden/Serviceförvaltningen																		
2.1.1 Genomförandebeslut Fastighets- och servicenämnden/Serviceförvaltningen							***337,6***	***242,3***	***314,1***	***311,3***	***206,8***	***240,8***	***218,5***	***197,2***	***200,6***	***194,7***	***222,9***	***209,4***
SF Nyinvesteringar <100 mkr - IT		Genomförande	Nyinvestering				23,2	23,2	22,2	19,2	17,2	19,2	27,5	27,5	27,5	27,5	27,5	28,5
SF Nyinvesteringar <100 mkr - Berga naturbruksgymnasium		Genomförande	Nyinvestering				1,0	2,1										
SF Nyinvesteringar <100 mkr - Samlokalisering		Genomförande	Nyinvestering				44,3	30,8	27,5									
SF Ersättningsinvesteringar <100 mkr - IT		Genomförande	Ersättningsinv.				269,1	186,2	264,4	292,1	189,6	221,6	191,0	169,7	173,1	167,2	195,4	180,9
2.2 Planerade investeringar Fastighets- och servicenämnden/Serviceförvaltningen																		
2.2.1 Planeringsbeslut Fastighets- och servicenämnden/Serviceförvaltningen									***10,4***	***3,0***	***3,0***	***3,0***	***3,0***	***3,0***	***3,0***	***3,0***	***3,0***	***3,0***
SF Ersättningsinvesteringar <100 mkr		Planering	Ersättningsinv.						10,4	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0

Bilaga 5: Investeringsplan 2023-2032, Locum AB

Diarienummer RS 2022-0123

Region Stockholm

Mkr	Dnr	Status	Ny- /ersättnings-investering	Total investeringsutgift			Investeringsutgifter											
				Förslag till ny total utgift	Fastställd total utgift enligt budget 2022	Ackumulerad förbrukning tom 2021-12-31	Budget 2022	Prognos 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030	Plan 2031	Plan 2032	Plan efter 2032
3. Locum AB																		
Summa investeringar Locum AB							**4,5**	**4,5**	**4,5**	**4,5**	**4,5**	**4,5**	**4,5**	**4,5**	**4,5**	**4,5**	**4,5**	**4,5**	
Investeringsobjekt > 100mkr																			
Nyinvesteringar < 100mkr																			
Ersättningsinvesteringar < 100mkr							4,5	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5	

Bilaga 5: Investeringsplan 2023-2032, övrig verksamhet

Diarienummer RS 2022-0123

Region Stockholm

Mkr	Dnr	Status	Ny- /ersättnings-investering	Total investeringsutgift			Investeringsutgifter											
				Förslag till ny total utgift	Fastställd total utgift enligt budget 2022	Ackumulerad förbrukning tom 2021-12-31	Budget 2022	Prognos 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030	Plan 2031	Plan 2032	Plan efter 2032
1. Övrig verksamhet																		
Summa investeringar övrig verksamhet							**19,7**	**11,1**	**9,8**	**4,5**	**4,5**	**4,2**	**4,2**	**4,2**	**10,2**	**8,6**	**8,6**	**8,2**
Nyinvesteringar Övrig verksamhet							5,0		5,0									
Ersättningsinvesteringar Övrig verksamhet							14,7	11,1	4,8	4,5	4,5	4,2	4,2	4,2	10,2	8,6	8,6	8,2
1.1 Regionstyrelsen																		
Summa investeringar Regionstyrelsen							**17,6**	**9,0**	**8,6**	**3,3**	**3,3**	**3,0**	**3,0**	**3,0**	**9,0**	**7,4**	**7,4**	**7,0**
Investeringsobjekt > 100 mkr																		
Nyinvesteringar < 100 mkr							5,0		5,0									
Ersättningsinvesteringar < 100 mkr							12,6	9,0	3,6	3,3	3,3	3,0	3,0	3,0	9,0	7,4	7,4	7,0
1.2 Kulturnämnden																		
Summa investeringar Kulturnämnden							**1,9**	**1,9**	**1,0**	**1,0**	**1,0**	**1,0**	**1,0**	**1,0**	**1,0**	**1,0**	**1,0**	**1,0**
Investeringsobjekt > 100 mkr																		
Nyinvesteringar < 100 mkr																		
Ersättningsinvesteringar < 100 mkr							1,9	1,9	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
1.3 Revisionskollegiet																		
Summa investeringar Revisionskollegiet							**0,2**	**0,2**	**0,2**	**0,2**	**0,2**	**0,2**	**0,2**	**0,2**	**0,2**	**0,2**	**0,2**	**0,2**
Investeringsobjekt > 100 mkr																		
Nyinvesteringar < 100 mkr																		
Ersättningsinvesteringar < 100 mkr							0,2	0,2										

Bilaga: Taxor och avgifter

Förändrade avgifter

Nedan redogörs för förändringar av avgifter i denna budget jämfört med föregående års budget.

Befintliga avgiftsbefrielser formaliseras

Beslut: De avgiftsbefrielser som för närvarande tillämpas inom öppen vård för ambulanssjukvård och akutläkarbilar samt för sluten vård som ges inom ramen för avtalsområde vård för personer i hemlöshet, formaliseras och förs in Region Stockholms regelverk för patientavgifter.

Motivering: Patientavgift har historiskt inte debiterats inom dessa verksamheter. Avgiftsbefrielsen har dock inte nämnts i regelverket för patientavgifter och det tycks saknas formella beslut i dessa frågor. Beslutet är således enbart av formell karaktär och föreslås träda i kraft omgående.

Uteblivandeavgift införs inom barnhälsovården

Beslut: Tidigare undantag från uteblivandeavgift tas bort för vårdkontakter inom barnhälsovård, BVC. Uteblivandeavgift debiteras i dessa fall i enlighet med gällande regelverk för patientavgifter.

Motivering: Det skulle gynna både barnen och verksamheten om vårdgivaren får debitera uteblivandeavgift. Det finns en problematik med uteblivna besök på BVC:er inom Region Stockholm vilket leder till att kontroller försenas. På grund av detta minskar planerbarheten och resurser används inte effektivt.

Undantag från uteblivandeavgift för vård enligt smittskyddslagen revideras

Beslut: Nuvarande undantag från uteblivandeavgift som gäller för vårdkontakter som faller under smittskyddslagen revideras till att enbart omfatta vårdkontakter som avser vård och behandling av konstaterad hiv, hepatit B, hepatit C samt misstänkt tuberkulos. Uteblivandeavgift för provtagning av hiv, hepatit B, hepatit C och tuberkulos ska däremot debiteras. För STI-sjukdomar (könssjukdomar) får uteblivandeavgift enbart debiteras personer som är 23 år eller äldre. Personer som är yngre än 23 år debiteras inte uteblivandeavgift i samband med dessa vårdkontakter.

Motivering: Det finns en problematik med uteblivna besök på många mottagningar inom Region Stockholm. Det leder till minskad planerbarhet och till att resurser inte används effektivt.

Undantag från uteblivandeavgift vid besök för preventivmedelsrådgivning revideras

Beslut: Nuvarande undantag från uteblivandeavgift för besök avseende preventivmedelsrådgivning tas bort för vårdkontakter. Undantag från uteblivandeavgift ska fortsatt gälla för preventivmedelsrådgivning för personer som är yngre än 23 år, oavsett mottagning.

Motivering: Vårdens resurser används mer effektivt om uteblivandeavgift kan debiteras. Det finns en problematik med uteblivna besök på mottagningar inom Region Stockholm. Det leder till minskad planerbarhet och till att resurser inte används effektivt.

Möjlighet till avgiftsbefrielse i samband med smittspårning

Beslut: Smittskyddsläkare ska vid behov kunna besluta om kostnadsfrihet för undersökning, vård och behandling (alternativt profylax) av personer som uppkommer i smittspårning av smittsamma/anmälningspliktiga sjukdomar som inte klassas som allmänfarliga och därför inte omfattas av gällande kostnadsfrihet enligt 7 kap. 1 och 2 § smittskyddslagen (2004:168).

Smittskyddsläkarens beslut om sådan kostnadsfrihet anpassas till det specifika tillfället och ska kunna omfatta såväl nödvändiga läkemedel som vårdkontakter inom öppen vård.

Motivering: Covid-19-pandemin har aktualiserat behovet av snabb och effektiv smittspårning vid utbrott av smittsamma sjukdomar. Smittskyddslagen innehåller bestämmelser om att undersökning, vård och behandling av allmänfarliga sjukdomar ska vara kostnadsfri för befolkningen. Motsvarande rätt till kostnadsfrihet för sjukdomar som enbart är anmälningspliktiga eller smittspårningspliktiga (men inte allmänfarliga) finns inte.

Exempel på sådana sjukdomar är meningokocker och mässling. De är mycket allvarliga men klassas enligt smittskyddslagen inte som allmänfarliga eftersom det inte är möjligt att ingripa mot överföring genom åtgärder som riktas till den smittade. Personer som uppkommer i smittspårningar av dessa och andra anmälningspliktiga sjukdomar kommer att behöva uppsöka läkare för provtagning, behandling, profylax eller smittspårning. För att dessa personer inte ska tveka eller undvika att söka läkare, och då riskera att smitta vidare eller själva bli sjuka, bör smittskyddsläkaren vid behov kunna besluta om avgiftsbefrielse i samband med provtagning, vård och behandling som föranleds av anmälningspliktig sjukdom som inte omfattas av kostnadsfriheten enligt smittskyddslagen.

Prislistan för vuxentandvård höjs
Beslut: Folktandvårdens prislista för vuxentandvård höjs med 8,0 procent från och med den 15 januari 2023 och priserna för frisktandvård höjs med 8,0 procent i de frisktandvårdsavtal som tecknas från och med den 1 januari 2023. Folktandvården Stockholms län AB bemyndigas att genomföra förändringarna.

Motivering: Folktandvården Stockholms län AB har hemställt om att höja prislistan för vuxentandvård med 8,0 procent från och med den 15 januari 2023. För frisktandvårdsavtal som tecknas under 2023 höjs priset med 8,0 procent i förhållande till 2022 och priset bibehålls under avtalens giltighetstid (36 månader). Bolaget föreslår nivån mot bakgrund av förändringar i Tandvård- och läkemedelsförmånsverkets (TLV:s) referenspriser, den generella kostnadsutvecklingen samt bolagets konkurrenssituation.

Grunden för prissättningen anges i ägardirektivet för Folktandvården Stockholms län AB, se kapitel 6 i Budget 2023 för Region Stockholm.

Konduktörsbiljetten på spårvägslinje 7 tas bort
Beslut: Den så kallade konduktörsbiljetten på spårvägslinje 7 tas bort.

Motivering: Konduktörsbiljetten är den biljett som i dag säljs ombord på spårvägslinje 7 vilken trafikerar Stockholm city och Djurgården (T-centralen till/från Waldermarsudde). I anslutning till trafiken och ombord på fordonen sker idag försäljning av enkelbiljetter till ett förhöjt pris, vid sidan av biljetter sålda i digitala kanaler samt biljetter köpta med betalkortslösningen. Biljetter sålda ombord sker endera genom validering av reskassa, Res med betalkort, förköpta enkelbiljetter eller en enkelbiljett köpt ombord. Enkelbiljett köpt ombord säljs till en högre pris än övriga enkelbiljetter samt betalas med kontanter. Dessa sålda biljetter uppgår till ett mycket litet antal med en relativt omfattande administration, biljettypen tas bort för att undvika denna.

Taxor och avgifter år 2023

Hälso- och sjukvård

Nedan redovisas en sammanställning av taxor och avgifter för hälso- och sjukvård inom Region Stockholm. För fullständigt regelverk se Avgiftshandboken, Sjukresehandboken och Hjälpmedelsguiden i Vårdgivarguiden (vardgivarguiden.se). I Vårdgivarguiden återfinns även gällande regler och avgifter för intyg, vaccinationer och hälsoundersökningar som följer av tidigare fullmäktigebeslut.

Öppenvård

Enhetstaxa

	Avgift
Personer 18–84 år	
Vårdkontakt inom primärvård och specialistvård* *Inklusive förskrivning av inkontinenshjälpmedel, videomöte och KBT-behandling via internet	250 kr
Besök på akutsjukhusens akutmottagningar	400 kr
Barn och unga 0–17 år	
Vårdkontakt inom primärvård och specialistvård	0 kr
Besök på akutsjukhusens akutmottagningar	120 kr
Personer 85 år eller äldre	
Vårdkontakter inom öppenvård som ingår i högkostnadsskyddet för öppen hälso- och sjukvård	0 kr

Avgiftsbefriade vårdkontakter

Undantag som beslutas av regionfullmäktige

	Avgift
Abort (Gäller besök som enbart avser utelämnande av läkemedel som startar en medicinsk abort samt återbesök efter genomförd abort.)	
Akutläkarbil	0 kr
Ambulanssjukvård	0 kr
Barn under 18 år (Gäller ej besök på akutsjukhusens akutmottagningar.)	0 kr
Barnhälsovård	0 kr
Bukaortascreening (riktad hälsokontroll)	0 kr
Direkthänvisning (Vuxna fr.o.m. 18 år: Avgiftsbefrielse gäller vid besök på närakut eller akutsjukhusens akutmottagning efter direkthänvisning från annan vårdgivare. Barn och unga 0–17 år: Avgiftsbefrielse gäller vid besök på närakut eller akutsjukhusens akutmottagning efter direkthänvisning från annan närakut eller akutmottagning.)	0 kr
Efterlevandesamtal vid dödsfall (Gäller de två första samtalen efter dödsfall av anhörig/närstående.)	0 kr
Forskningspatient/forskningsperson (Gäller vårdkontakter som utförs i samband med forskningsprojekt.)	0 kr
Habilitering/Habiliteringsmottagning (Gäller patient med livslång funktionsnedsättning.)	0 kr
Hemlösa (Gäller vårdkontakter hos vårdgivare som bedriver vård för personer i hemlöshet.)	0 kr
Hemrehabilitering (Gäller oavsett vilken yrkeskategori som patienten träffar.)	0 kr
Hemsjukvård (Gäller hembesök av vårdgivare med uppdrag inom basal hemsjukvård eller ASIH.)	0 kr
Hepatit C-smittade i vården med beslut från Landstingens gemensamma försäkringsbolag (LÖF)	0 kr

HIV-smittade i vården	0 kr
Hälsoundersökning enligt lag (2017:209) om hälsoundersökning av barn och unga som vårdas utanför det egna hemmet.	0 kr
Jourläkarbesök (s.k. jourläkarbil)	0 kr
Mottagning för våldtagna	0 kr
Mödrahälsovård	0 kr
Psykiatrisk tvångsvård (Gäller person som vårdas enligt lag om psykiatrisk tvångsvård och lag om rättspsykiatrisk vård.)	0 kr
Rättspsykiatrin i Huddinge (Gäller vårdkontakter vid Rättspsykiatriska öppenvårdsmottagningen Huddinge.)	0 kr
Skriftliga vårdkontakter (Gäller alla former av skriftliga vårdkontakter med undantag för KBT-behandling via internet.)	0 kr
Smittskyddsvård – anmälningspliktiga sjukdomar (Gäller efter beslut av smittskyddsläkare vid undersökning, vård och behandling alternativt profylax av personer som uppkommer i smittspårning av anmälningspliktiga sjukdomar som inte klassas som allmänfarliga.)	0 kr
Sprutbytesmottagning	0 kr
Strålskadade i vården (Gäller person som orsakats bestående kroppsskada genom hypofraktionering i samband med behandling av bröstcancer under perioden 1960–1989.)	
Särskilt boende (Gäller patient som beviljats särskilt boende vid hembesök av läkare eller distriktssköterska.)	0 kr
Telefonkontakt	0 kr
Ungdomsmottagning	0 kr
Viss psykiatri (Gäller patient med psykossjukdom eller annan svår psykiatrisk sjukdom med bristande sjukdomsinsikt efter beslut av namngiven specialistläkare.)	
Vårdkontakt med företrädare för patient då särskilda skäl för avgiftsbefrielse föreligger	0 kr
Återbesök på närakuter och akutsjukhusens akutmottagningar inom 24 timmar	0 kr

Undantag som följer av nationell lagstiftning

	Avgift
Abortrådgivning	0 kr
Anhållna, häktade, intagna på kriminalvårdsanstalt vid vårdkontakter inom öppen vård	0 kr
Avstämningsmöte med Försäkringskassan	0 kr
Gynekologisk screening (riktad hälsokontroll)	0 kr
Mammografiscreening (riktad hälsokontroll)	0 kr
Personer 85 år eller äldre	0 kr
Preventivmedelsrådgivning	0 kr
Rehabiliteringskoordinator (Gäller koordineringsinsatser som utförs av rehabiliteringskoordinator enligt lag (2019:1297) om koordineringsinsatser för sjukskrivna patienter	0 kr
Rådgivning och stöd till personer som omfattas av LSS	0 kr
Smittskyddsvård – allmänfarliga sjukdomar (Gäller undersökning, vård och behandling av allmänfarlig sjukdom som behandlande läkare bedömer minska risken för smittspridning))	0 kr
Totalförsvarspliktig	0 kr
Vårdgarantin (Gäller vid förnyad bedömning enligt vårdgarantin)	0 kr

Kostnadsfri smittskyddsvård till personer från andra länder som inte omfattas av smittskyddslagen

Personer som tillfälligt vistas i Sverige och som inte omfattas av kostnadsfrihet enligt smittskyddslagen (2004:168) 7 kap. 1 § (läkemedel) och 2 § (undersökning, vård och behandling) har rätt till

- kostnadsfria läkemedel samt kostnadsfri undersökning inklusive provtagning, vård och behandling som ges enligt 7:1 samt 7:2 smittskyddslagen gällande STI-sjukdomarna klamydia, gonorré, syfilis och tuberkulos
- kostnadsfri undersökning inklusive provtagning av hiv samt hepatit B och C.

Vård och behandling av hiv, hepatit B och C ska inte ges kostnadsfritt generellt efter positivt test. Behandlande läkare tar medicinsk ställning till kostnadsfri vård och behandling i det enskilda fallet.

Högkostnadsskydd för öppen vård

Högkostnadsskyddet för besök i öppen hälso- och sjukvård uppgår till det vid var tid gällande maxbelopp som framgår av 17 kap, 6§, hälso- och sjukvårdslagen.

Slutenvård

Avgiften för slutenvård för personer över 18 år följer den vid var tid högsta avgift som följer av 17 kap, 2§, hälso- och sjukvårdslagen.

	Avgift
Personer över 18 år	110 kr
Barn och ungdom under 18 år	0 kr
Hemlösa (Gäller sluten vård hos vårdgivare som bedriver vård för personer i hemlöshet	0 kr
Person som smittats med HIV i vården genom faktorkoncentrat eller blodtransfusion	0 kr
Person som vårdas enligt lag om psykiatrisk tvångsvård och lag om rättspsykiatrisk vård	0 kr
Person på permission från sluten vården	0 kr

Uteblivandeavgift

Uteblivandeavgift tas ut när en patient uteblir från ett planerat besök i öppen vård eller en planerad operation i sluten vård utan att lämna återbud inom givna tidsgränser.

	Avgift
Planerade besök i öppen vård (tidsgräns för återbud 24 timmar)	400 kr
Planerade operationer i sluten vård (tidsgräns för återbud 72 timmar)	400 kr

Avgift tas ut även om besöket eller vårdtillfället hade varit kostnadsfritt för patienten, till exempel för barn och ungdomar under 18 år.

Undantag från uteblivandeavgift

Uteblivandeavgift får inte tas ut om det föreligger giltigt skäl till att patienten uteblir eller avbokar för sent. Därutöver får uteblivandeavgift inte tas ut i följande verksamheter eller situationer:

- Barnhälsovård/BVC.
- Öppenvårdsmottagning för hemlösa
- Sprutbytesmottagning
- Vårdkontakt avseende abortrådgivning
- Vårdkontakt avseende preventivmedelsrådgivning
- Vårdkontakt för patienter som faller under smittskyddslagen (SmL)
- Vårdkontakt avseende vård och behandling av *konstaterad* hiv, hepatit B, hepatit C och tuberkulos
- Personer yngre än 23 år för vårdkontakt avseende
- preventivmedelsrådgivning
- undersökning, vård och behandling av STI-sjukdomar
- Besök hos rehabiliteringskoordinator
- Bokade undersökningar som sker inom ramen för Region Stockholms riktade screeningverksamhet (livmoderhalscancer, bröstcancer och bukaortaaneurysm)
- Hembesök
- Telefonkontakt
- Vårdkontakt som bokats in mindre än 24/72 timmar innan vårdkontakten/operationen skulle ha ägt rum
- Vårdkontakt som planerats in någon gång mellan två klockslag
- Om patienten blir försenad eller uteblir på grund av försenad eller icke genomförd sjuk- eller färdtjänstresa med taxi som bokats via Region Stockholms beställningscentral
- Om patienten inte har givits möjlighet att avboka ett planerat besök inom den givna tidsgränsen, till exempel på grund av att mottagningen har hållit stängt
- Om operationen ställs in av medicinska skäl (patientens hälsotillstånd).

Hjälpmedel

Avgift för hjälpmedel, även kallad egenavgift, tas ut för hjälpmedel och korttidsförskrivning samt vid egenvård/egenvårdsprodukter.

Avgifter vid korttidsförskrivning

Korttidsförskrivning tillämpas när behovet av hjälpmedel är temporärt, maximalt sex månader. Personer med varaktiga funktionsnedsättningar, men med tillfälligt behov av ett specifikt hjälpmedel, betalar ingen avgift.

	Avgift
Enkla bashjälpmedel	100 kr/hjälpmedel/3 mån
Arbetsstol gasreglerad luftomat	375 kr/mån
Arbetsstol ellyftomat	750 kr/mån
Badkarslyft batteridriven	750 kr/mån
Duschstol på hjul, standard	250 kr/mån
Duschstol på hjul, tiltbar	375 kr/mån
Duschvagn	1000 kr/mån
Gåbord manuellt	250 kr/mån
Gåbord hydrauliskt	375 kr/mån
Gåbord elektriskt	500 kr/mån
Mobil golvlyft	750 kr/mån
Rullstol standard, transportrullstol	375 kr/mån
Komfortrullstol	750 kr/mån
Ståstöd, typ spacemaker	500 kr/mån
Sängryggstöd, elektriskt	375 kr/mån
Sänglyft, elektriskt	375 kr/mån
Komplett el-reglerad säng med sänglyft	875 kr/mån

Egenavgifter för hjälpmedel

	Avgift
Ortopediska skor, vuxna	1 000 kr/par
Ortopediska skor, barn under 18 år	500 kr/par
Kontaktlinser och glasögon för afaki (Avgiftsbefrielse för barn under 8 år)	1000 kr/12-månadersperiod
Personer från 18 år betalar följande egenavgift*	
Hörapparater	600kr/förskrivningstillfälle
Hyresavgifter för TENS-hjälpmedel.	100 kr/månad i max 6 mån
Hyresavgift för CPAP/Bilevelutrustning	100 kr/månad
Kontaktlinser som förskrivs vid specialistklinik.	1000 kr/12-månadersperiod
Elrullstol	500 kr/år
Hyresavgift för arm- och bentränare	100 kr/månad
Prefabricerade skoinlägg. (Avgiftsbefrielse för behandlande inlägg)	150 kr/skoinlägg, 300 kr/par
Specialanpassade skoinlägg. (Avgiftsbefrielse för behandlande inlägg)	300 kr/skoinlägg, 600 kr/par

**Barn under 18 år är avgiftsbefriade.*

Egenavgifter för egenvårdsprodukter

Egenvård som utförs av brukare eller anhörig efter instruktion av sjukvårdspersonal vid förskrivning av förbrukningshjälpmedel.

	Period	Avgift
Förband och sjukvårdsartiklar	3 mån	200 kr
Kompressionsbandage; Medicinska kompressionsstrumpor	6 mån	300 kr
Specialbandage; Lymfödem, brännskada, ärrbildning	3 mån	300 kr
Näringsprodukter ***Tillägg*** Förskriven näringsprodukt/er är ett tillägg till det normala dagliga kaloriintaget av föda	1 mån	300 kr
Halvnäring Förskriven näringsprodukt/er ersätter halva det normala dagliga kaloriintaget av föda	1 mån	850 kr
Helnäring Förskriven näringsprodukt/er ersätter hela det normala dagliga kaloriintaget av föda	1 mån	1 700 kr
Näringsprodukter. Barn 0–15 år	1 mån	120 kr för tre uttag
Glutenfria produkter. Barn 0–15 år	1 mån	120 kr för tre uttag
Modersmjölkersättning vid komjölksallergi.	1 mån	120 kr för tre uttag

Sjukresor

Färdsätt	Egenavgift
Taxi, rullstolstaxi (max. avgift)	140 kr
Egen bil	50 kr
Tåg/flyg	140 kr
Egen båt	50 kr
Anslutningsresa	50 kr

Högkostnadsskydd för sjukresor

Högkostnadsskyddet för sjukresor innebär att en patient inte ska betala mer än 1 400 kronor i egenavgifter för sjukresor under en tolvmånadersperiod.

Övriga avgifter

Administrativa avgifter

Påminnelse- och kravavgift tas ut i enlighet med förordning (1981:1057) om ersättning för inkassokostnader med mera.
Avgift för journalkopior tas ut enligt samma principer som när någon begär en kopia av en offentlig handling i Region Stockholm.

Avgift för subventionerade preventivmedel

För ungdomar under 21 år är p-piller som omfattas av läkemedelsförmånerna samt hormonspiral, p-stav, p-spruta, p-plåster och p-ring kostnadsfria. För ungdomar från 21 år till dagen innan de fyller 26 år är egenavgiften för preventivmedel som omfattas av förmånen 100 kronor för tolv månaders förskrivning och 30 kronor för tre månaders förskrivning. För spiral och p-stav är egenavgiften 100 kr för tre eller fem år. Invånare som har fyllt 26 år betalar hela kostnaden. Akutpreventivmedel ges kostnadsfritt på länets barnmorske- och ungdomsmottagningar för alla

under 26 år. Förtydligande avseende preventivmedelssubventionen återfinns i Vårdgivargudien, vardgivarguiden.se.

Egenavgift för omskärelse av pojkar på icke-medicinska grunder

Omskärelse av pojkar på icke-medicinska grunder regleras i lag (2001:499) om omskärelse av pojkar och omfattas inte av bestämmelse om patientavgifter eller högkostnadsskydd. Region Stockholm subventionerar dock omskärelse på icke-medicinska grunder och för varje ingrepp betalar familjen 1 500 kronor i egenavgift.

Kollektivtrafik

AB Storstockholms Lokaltrafik, SL

	Vuxna	Pensionär, ungdom, student
30-dagarsbiljett	970 kr	650 kr
Enkelbiljett köpt med reskassa inkl. kontaktlöst	39 kr	26 kr
Engångskort	54 kr	36 kr
Avgift SL Accesskort	20 kr	20 kr

Waxholms Ångfartygs AB

	Vuxna	Pensionär, ungdom, student
30-dagarsbiljett	970 kr	650 kr
Ö-kort (avgift per kort och år)	600 kr	600 kr

Färdtjänst

	Vuxna	Pensionär, ungdom, student
Färdtjänstresor med taxi och rullstolstaxi:		
Pris per resa (en resa = 30 km)	86 kr	86 kr
Minimiavgift - bil på gatan	62 kr	62 kr
Högkostnadsskydd per månad	970 kr	650 kr
Medresenärsavgift	40 kr	40 kr

Övrigt

Avgifter för kopia av allmän handling

Avgiftsreglerna ska tillämpas av Region Stockholms samtliga verksamheter. För bolag och de ekonomiska föreningar och stiftelser där Region Stockholm utövar ett rättsligt bestämmande inflytande ska styrelsen fatta beslut om avgiftsreglerna.

Avgifter för kopia på papper

Avgifterna gäller även utskrifter av digitala handlingar och mikrofilmade handlingar samt kopior som översänds via fax. En sökande ska betala avgift även om beställningen delas upp på två eller fler tillfällen. Dubbelsidig kopiering räknas som två sidor.

	Avgift
Sida 1–9	0 kr
Sida 10	50 kr
För varje sida från den 11:e kopian	2 kr per sida
Kopia av egen eller eget barns patientjournal	Maxavgift på 300 kr
Vidimering av papperskopia	0 kr

Avgifter för digital kopia

Verksamheten kan välja om kopian ska lämnas ut på papper eller digitalt. En digital handling behöver inte lämnas ut i annan form än utskrift. När det är lämpligt och praktiskt ska verksamheten lämna ut digitala handlingar i digital form.

	Avgift
Digitalisering av pappershandling	Samma avgift som kopia på papper
Digital kopia via e-post	0 kr
Digital kopia på databärare (t.ex. USB)	Avgift motsvarande myndighetens kostnad för databärare

Avgifter för kopia när extern part anlitas för kopiering

Verksamheten kan välja om handlingar i större format eller med krav på viss kvalitet enbart ska lämnas ut på plats eller om extern part ska anlitas för kopiering.

	Avgift
Kopia av kartor, ritningar i större format och bilder	Avgift motsvarande extern parts priser

Avgift för rekommenderad post och postförskott

När verksamheten skickar kopior av patientjournaler och andra allmänna handlingar som omfattas av sekretess ska avgift för rekommenderad post och i förekommande fall postförskott tas ut.

	Avgift
Rekommenderad post och postförskott	Avgift motsvarande myndighetens kostnad för rekommenderad post och postförskott

Avgiftsfria kopior

Enligt lag har myndigheter utanför Region Stockholm och i vissa fall privatpersoner rätt att begära ut kopior utan avgift. Myndigheter och privatpersoner ska i de fallen hänvisa till aktuell lagstiftning.

Kopia av allmän handling lämnas även ut utan avgift

- mellan myndigheter inom Region Stockholm inklusive aktiebolag, handelsbolag, ekonomiska föreningar och stiftelser, där regionen utövar ett rättsligt bestämmande inflytande
- till övriga vårdgivare i Sverige i direkt anslutning till pågående vård av en patient
- till Landstingens ömsesidiga försäkringsbolag, Löf.

Verksamheten har möjlighet att besluta om undantag från avgiftsreglerna om det finns särskilda skäl i enskilda utlämningsärenden.

Bilaga 7: Ärenden som behandlas i samband med Budget 2023 för Region Stockholm

I denna bilaga beskrivs och motiveras följande ärenden som behandlas i samband med Budget 2023 för Region Stockholm (RS 2022-0123).

- Förslag till inköpskategorier och fördelning av kategoriansvar (RS 2021-0255)
- Upphandling av nytt huvudjournalsystem och successiv utveckling av vårddatalager (RS 2022-0608)
- Plan för verksamhet och ekonomi 2023 samt plan för 2024-2025 för Kommunalförbundet Avancerad Strålbehandling (RS 2022-0321)
- Verksamhetsövergång från AB SLL Internfinans till regionstyrelsen (RS 2022-0482)
- Förnyat genomförandebeslut Depå Nya tunnelbanan Högdalen (RS 2022-0643)
- Frånträde av förvaltarskap för Berga Naturbruksgymnasiums två avkastningsstiftelser (RS 2022-0739)
- Beslut om hemställan att utreda förutsättningarna för etablering av nya närakuter i Skärholmen respektive Jakobsberg (RS 2022-0531)

Nedanstående ärenden beslutas av regionstyrelsen:
- Riktlinjer för intern kontroll (RS 2022-0326)
- Centralisering av Region Stockholms samförvaltade avkastningsstiftelser (RS 2022-0311)
- Beslut om att inleda inriktningsfas avseende ersättning av Roslagsbanans samtliga fordon X10p inklusive följdinvestering i depå och elkraft (RS 2022-0478)
- Beslut om att starta fas inriktning bussdepåförsörjning (RS 2022-0544)
- Beslut om att inleda inriktningsfasen avseende framtida trafikstyrning (2022-0723)

Beslut i respektive ärende motiveras nedan, ytterligare beslutsunderlag finns att tillgå i diariet.

Förslag till inköpskategorier och fördelning av kategoriansvar (RS 2021-0255)

Region Stockholm köper årligen varor och tjänster för över 60 miljarder kronor vilket gör regionen till en av landets största inköpsorganisationer med ca 11 000 externa leverantörer. Det ställer stora och höga krav på ett väl fungerande inköpsarbete i alla led. Region Stockholm ska vara en professionell beställare och inköpsarbetet präglas av affärsmässighet, konkurrens och innovation samt av hållbarhet och affärsetik.

Regionfullmäktige beslutade den 5 maj 2020 (RS 2019-1148) att införa kategoristyrt inköpsarbete. Med hjälp av arbetsmetoden kategoristyrning ska hela koncernen arbeta tillsammans, mer proaktivt och långsiktigt med inköpsområden som bedöms ha hög samordningspotential. Det vill säga områden där antalet köpande bolag och/eller nämnder är två eller flera och där Region Stockholm idag engagerar ett flertal leverantörer. Genom ökad samordning kan kostnader sänkas och pengar frigöras till Region Stockholms kärnverksamheter.

I samarbete med inköpsansvariga från Region Stockholms större beställare har ett förslag på 14 ytterligare kategorier och fördelning av ansvar mellan bolag och nämnder arbetats fram. Kategoriansvarig nämnd eller bolag ansvarar för framtagande av definition, avgränsningar och effektmål inom kategorin. Tillsammans med tidigare beslutade kategorier omfattar dessa totalt 27 kategorier cirka 25 procent av Region Stockholms årliga inköpsvolym vilket motsvarar 15-16 miljarder kronor. Målsättningen är att via ökad samordning, ett gemensamt och strukturerat inköpsarbete uppnå tio procent i kostnadsminskning på tre år.

Erfarenheter från näringslivet och andra myndigheter visar att inköpsmetoden kategoristyrning är ett beprövat och effektivt sätt att hantera inköp. I arbetet läggs stor vikt vid analys av verksamhetens behov av produkter eller tjänster, inköpsmönster och hur marknaden ser ut. Kategoristyrning bidrar till att uppnå verksamhetens uppsatta mål.

För att tydliggöra ansvaret och öka takten i införandet av det nya arbetssättet föreslås revideringar av Plan för införande av kategoristyrt inköpsarbete (RS 2019-1148):

- Kategoriorganisation ska av ansvarigt bolag eller nämnd vara tillsatt senast tre månader efter regionfullmäktiges beslut.
- Kategoristrategi ska senast tio månader efter regionfullmäktiges beslut vara fastställd av ansvarig nämnd eller bolag.
- Ambitionen att uppnå kostnadsminskning om tio procent på tre år, enligt Budget 2021, beräknas från det datum en kategoristrategi fastställs av kategoriansvarig nämnd eller bolag.
- Förslag till kategoristrategi från respektive kategoriansvarig nämnd eller bolag ska underställas regiondirektören (koncernledningen) för samråd innan det ifrågavarande bolaget eller nämnden fastställer kategoristrategin. Regiondirektören tar ställning till om förslaget till kategoristrategi har principiell betydelse och kräver beslut i regionfullmäktige.

Enligt en potentialbedömning genomförd 2021 bedömer regionledningskontoret att införandet av ett antal kategorier samt ansvaret för dessa kommer att senareläggas. Dessa kategorier kan dock komma att

inkluderas i andra kategorier för att kunna säkra ett helhets- och totalkostnadsperspektiv. Kategorierna som senareläggs framgår av bilaga 11 Förslag till inköpskategorier och fördelning av kategoriansvar.

Upphandling av nytt huvudjournalsystem och successiv utveckling av vårddatalager (RS 2022-0608)

Regionfullmäktige beslutade i juni 2020 att upphäva genomförandebeslutet för Framtidens vårdinformationsmiljö (FVM). I samband med beslutet gavs regiondirektören i uppdrag att ta fram en plan för att ersätta nuvarande huvudjournalsystem TakeCare samt att inleda förarbete inför ett grundläggande tekniskt skifte av vårdens it-miljö (RS 2019-1041). Återrapportering till regionstyrelsen skedde i april 2022 (RS 2022-0174), med uppdrag till sjukvårdsdirektören att besluta om insatser i enlighet med åtgärdsplanen.

Den framtagna åtgärdsplanen innebär att Region Stockholm ska ha flera olika system och moduler från olika leverantörer, i syfte att skapa en it-miljö anpassad till vårdens behov med hög utvecklingsförmåga, en hög andel strukturerade data samt öppna och vedertagna standarder och gränssnitt för informationsutbyte där system kan bytas ut om vårdens behov förändras eller tekniksprång sker. Utgångspunkten för vårdens informationsmiljö är att systemen ska dela data istället för att dubbeldokumentera.

Huvudjournalsystem utgör kärnan i vårdens samlade informationsmiljö. Dagens system TakeCare är gammalt och har begränsad utvecklingsförmåga, låg förmåga att dela data och låg andel strukturerade data. Befintligt avtal för TakeCare sträcker sig till december 2029 och ett nytt huvudjournalsystem behöver vara infört innan dess. Det nya huvudjournalsystemet rekommenderas av regionägda vårdgivare fokusera på kärnfunktionalitet, utvecklingsförmåga, öppna standardiserade gränssnitt, och följsamhet till aktuella lagar och riktlinjer. Det ska kunna nyttjas av alla vårdgivare i Region Stockholm och Region Gotland för att säkerställa sammanhållen journalföring och höja patientsäkerheten. Region Gotland avser att fatta beslut parallellt med Region Stockholm.

Det vårddatalager som utvecklas för vården vid Karolinska universitetssjukhuset kommer successivt att prövas med målsättning att omfatta samtliga delar av sjukvårdskoncernen. Syftet är att automatisera anslutning till kvalitetsregister och utveckla specifika vårdprocesstöd eller patientöversikter till en lägre kostnad än idag.

Upphandling och implementering av nytt huvudjournalsystem föreslås finansieras genom de medel som regionstyrelsen dedikerat till arbetet med generationsskifte i vårdens it-miljö. Den löpande kostnaden för drift,

förvaltning och utveckling föreslås belasta vårdgivarna, på samma sätt som idag. Till största delen finansieras detta genom att befintlig kostnad för TakeCare avvecklas. Finansieringen av den successiva utvecklingen av vårddatalagret sker utifrån gjorda leveranser av dedikerade medel och genom anslutning av andra vårdgivare som omfördelar befintliga medel.

Plan för verksamhet och ekonomi 2023 samt plan för 2024-2025 för Kommunalförbundet Avancerad Strålbehandling (RS 2022-0321)

Medlemmar i Kommunalförbundet Avancerad Strålbehandling är de sju regioner som innehar universitetssjukhus: Region Skåne, Region Stockholm, Region Uppsala, Region Västerbotten, Region Örebro län, Region Östergötland samt Västra Götalandsregionen.

Av förbundsordningen framgår att kommunalförbundet Avancerad Strålbehandling ska:

- Driva en anläggning för avancerad strålbehandling med protoner.
- Skapa förutsättningar för optimal behandling, samt utveckling och utvärdering av behandlingen, till gagn för patienterna.
- Vara nationellt likvärdigt tillgänglig för alla patienter i Sverige oavsett bostadsort.
- I mån av kapacitet erbjuda utländska patienter vård.
- Bedriva verksamheten så att man nyttjar möjligheterna till att utföra diagnostik, behandlingsplanering, del av behandling och eftervård inom varje sjukvårdsregion (delat ansvar och distribuerad kompetens).
- Säkerställa att möjligheterna till forskning och utveckling tillvaratas.
- Svara för annan verksamhet som har ett naturligt samband med driften av anläggningen.

Enligt den internationella intresseorganisationen PTCOG (Particle Therapy Co-Operative Group) var 31 centra för protonstrålning i drift Europa i december 2021, varav 17 startat 2015 eller senare. Ytterligare tio planeras eller är under uppförande. År 2019 startade ett centrum i Aarhus i Danmark. År 2024 startar två centra i Norge.

Skandionklinikens intäkter 2023 budgeteras till 224 miljoner kronor. I kommunalförbundets plan för verksamhet och ekonomi 2023, med plan för ekonomi 2024-2025, framgår att de 21 regionernas abonnemangsavgift uppgår till 70 procent av Skandionklinikens kostnader. Abonnemangsavgiften fördelas i relation till regionernas folkmängd. I förslag till budget 2023 uppgår abonnemangsavgiften till 156,6 miljoner kronor, vilket för Region Stockholm motsvarar cirka 36 miljoner kronor.

Budgeterade svenska fraktionsintäkter och externa vårdintäkter uppgår 2023 sammanlagt till 67,4 miljoner kronor. Antalet fraktioner planeras till

9 000 stycken 2023 vilket är oförändrat jämfört med 2022. För planåren 2024-2025 beräknas antalet fraktioner öka till 9 500 stycken. Skandionkliniken är planerad för att behandla 1 000 patienter per år, vilket motsvarar 15 000 fraktioner.

Kommunalförbundet har under de år som verksamheten pågått inte uppnått planerat antal patienter. Den lägre volymen kan förklaras av att evidensen för fördelarna med protonstrålning är begränsad samtidigt som strålbehandling med fotoner har utvecklats.

Verksamhetens kostnader 2023 budgeteras till 223,7 miljoner kronor. I förslag till budget har posterna räknats upp enligt LPIK[1] med 3,8 procent 2023, 1,6 procent 2024 och 3,4 procent 2025.

Skandionklinikens resultat 2023 budgeteras till 0,3 miljoner kronor, 0,2 miljoner kronor 2024 och -0,6 miljoner kronor 2025.

Förslag till budget för Hotel Kraemer uppgår till 0,7 miljoner kronor 2023, 1,1 miljoner kronor 2024 och 1,6 miljoner kronor 2025.

I plan för verksamheten och ekonomin 2023 föreslår kommunalförbundet följande mål:

Finansiella mål:

- Verksamheten ska bedrivas med hög kostnadseffektivitet.
- Kommunalförbundet ska budgetera med överskott.
- Överskott ska användas för att återställa tidigare underskott, så att det egna kapitalet är återställt senast år 2027.

Verksamhetsmål:

- Mål fastställs i verksamhetsplanen och rör perspektiven patient, process och verksamhet, forskning och utveckling, medarbetare samt ekonomi (finansiella mål). Verksamhetsmål 2023 fastställs av förbundsdirektionen 2022-09-21.

Kommunalförbundet budgeterar ett överskott 2023 på en miljon kronor. För åren 2024-2025 planeras ett resultat på 1,3 miljoner kronor och 0,9 miljoner kronor.

Det ackumulerade underskottet enligt balanskravet uppgick i årsbokslutet 2021 till -104 miljoner kronor. Kommunalförbundet redovisar att planen är att återställa underskottet till senast 2027, genom att succesivt öka patientvolymerna. Regionledningskontoret bedömer att kommunalförbundet riskerar att inte kunna återställa det egna kapitalet till år 2027 mot bakgrund av att antalet fraktioner är lägre än planerat. Region

[1] LPIK: prisindex med kvalitetsjusterade löner för regioner.

Stockholm ansvarar enligt förbundsordningen för en sjundedel av kommunalförbundets skuld vid varje tillfälle.

Verksamhetsövergång från AB SLL Internfinans till regionstyrelsen (RS 2022-0482)

AB SLL Internfinans, Region Stockholms internbank, drivs idag i bolagsform med ett ansvar för Region Stockholms inlåning, utlåning, finansiell riskhantering och stiftelseförvaltning. Under 2020 genomfördes en översyn av AB SLL Internfinans där en verksamhetsövergång till regionledningskontoret påvisade kostnadsbesparingar.

Region Stockholms internbank har sedan 1992 drivits i bolagsform inom det av Landstingshuset i Stockholm AB ägda bolaget AB SLL Internfinans. Verksamheten i bolaget bedrivs på uppdrag av regionstyrelsen och regleras via avtal. Sedan januari 2020 har AB SLL Internfinans operationellt varit en del av regionledningskontorets avdelning Ekonomi och finans. Under 2020 genomfördes en översyn av AB SLL Internfinans framtid där en effektivisering genom avbolagisering och verksamhetsövergång till regionledningskontoret utreddes.

Resultatet av översynen visar på en årlig besparing på cirka 950-1150 tkr per år. Effektiviseringen är beräknad utifrån vilka kostnader som går att undvika genom att utföra uppdraget inom en förvaltning och inte som bolag. Dessa besparingar är uppskattade utifrån oförändrade intäkter och minskade kostnader inom redovisning, revision, styrelseadministration samt färre licenser.

Regionledningskontoret föreslår att AB SLL Internfinans avvecklas och att verksamheten överförs till regionstyrelsen. Efter det att verksamheten överförts föreslås bolaget AB SLL Internfinans avvecklas genom att fusioneras med moderbolaget Landstingshuset i Stockholm AB (LISAB). Förutsatt att beslut fattas enligt förslag behöver regionstyrelsens reglemente justeras genom tillägget att regionstyrelsen hanterar finansiella risker för Region Stockholm, samt bedriver utlåning till Region Stockholms nämnder och bolag.

Förnyat genomförandebeslut Depå Nya tunnelbanan Högdalen (RS 2022-0643)

Förvaltning för utbyggd tunnelbana har föreslagit att regionstyrelsen föreslå att regionfullmäktige ska besluta att godkänna förnyat genomförandebeslut för investeringsobjekt Depå Nya Tunnelbanan till en total utgift om 6 037 miljoner kronor med anledning av att risk kopplat till index har fallit ut. Beslutet innebär att förvaltning för utbyggd tunnelbana inom trafiknämnden medges rätt att fortsätta genomförandet med en utökad budget från 5 580 miljoner kronor till 6 037 miljoner kronor. Trafiknämnden kommer remitteras ärendet den 9:e november 2022. Förvaltningen för utbyggd tunnelbana har under 2022 fortsatt genomförandet av investeringsobjekt Depå Nya Tunnelbanan utifrån det av fullmäktige reviderade genomförandebeslut (RS 2021-0719) som beslutades i samband med Budget 2022 för Region Stockholm (RS 2020-0775).

Sedan beslutet fattades har förvaltningen fortsatt arbetat med att identifiera och hantera risker. En risk kopplar till prisutveckling och beräkning av index. Risken utgjordes av bedömningar om huruvida prognos ligger för lågt i relation till faktiskt utfall. Utifrån det som nu sker i omvärlden med tilltagande prisökningar har förvaltningen gjort bedömningen att risken har realiserats. Jämfört med förvaltningens tidigare antaganden om index som baseras på uppräkning till idag enligt KPI och därefter två procent årligen, överskrider utfallet prognosantagandena. Förvaltningen har justerat antagandena om prisutvecklingen framöver och följer numera SCB/konjunkturinstitutets prognoser för KPI, plus en procent. Bedömningen är att fastställd total investeringsutgift inte är tillräcklig.

Total beräknad investeringsutgift inklusive index beräknas uppgå till 5 884 miljoner kronor vilket är en utökning jämfört med senast fattat beslut med 524 miljoner kronor. Driftkostnader för projektet beräknas uppgå till 153 miljoner kronor. Total budget som erfordras uppgår därmed till 6 037 miljoner kronor. Utökningen finns inte upptagen i regionfullmäktiges beslutade budget för 2022 med planår 2023-2031 men inarbetas i förvaltning för utbyggd tunnelbanas förslag till investeringsbudget för 2023 med planår 2024-2032.

Frånträde av förvaltarskap för Berga Naturbruksgymnasiums två avkastningsstiftelser (RS 2022-0739)

Regionfullmäktige har beslutat om försäljning av Berga Naturbruksgymnasium vilket innefattande både skolverksamhet och fastigheten Västerhaninge-Berga 7:8 (RS 2021–0048). Berga Naturbruksgymnasium är Region Stockholms enda gymnasieskola. Verksamheten erbjuder utbildning enligt naturbruksprogrammet, yrkesintroduktion för elever utan gymnasiekompetens, samt gymnasiesärskola.

AB SLL Internfinans har i uppdrag av regionstyrelsen enligt avtal (LS 2017–0576) att förvalta och administrera avkastningsstiftelser, gåvofonder och donationer för vilka Region Stockholm åtagit sig att förvalta. Region Stockholm förvaltar två avkastningsstiftelser som riktar sig mot Berga Naturbruksgymnasium, den ena är Stiftelsen Finsta Lantbruksskolas stipendiefond och den andra är Stiftelsen Hedéns stipendiefond Berga.

Stiftelsen Finsta Lantbruksskolas stipendiefond bildades 1960 genom beslut av Rimbo kommun i samband med att de inom Sjuhundra kommun befintliga magasinkassorna upplöstes. Stiftelsens ändamål ”Disponibel avkastning på förslag av rektor vid Berga Naturbruksgymnasium, skall användas i första hand som stipendier till de av skolans elever som är folkbokförda i förutvarande Sjuhundra kommun, i andra hand till elever som bor utanför förutvarande Sjuhundra kommun.”

Stiftelsen Hedéns stipendiefond Berga bildades 1995 genom Anders Hedéns testamentariska förordnande till Berga naturbruksgymnasium. Stiftelsens ändamål ”Disponibel avkastning skall användas till två väl meriterande ladugårds- och lantbrukselever vid kursavslutningen. Skulle Berga Naturbruksgymnasium upphöra, skall fonden överföras till Finska Naturbruksgymnasium.”

Med anledning av Berga Naturbruksgymnasium försäljning behöver Region Stockholm frånträda förvaltarskapet för de två avkastningsstiftelser, under förutsättning att regionfullmäktiges beslut om försäljning av Berga Naturbruksgymnasium (RS 2021–0048) vunnit laga kraft. Av 2 kap. 19 § första stycket stiftelselagen framgår att en förvaltare har rätt att lämna sitt uppdrag. För att kunna göra det krävs det emellertid att förvaltaren, dvs. Region Stockholm genom dess regionstyrelse, anmäler sitt frånträde till tillsynsmyndigheten (dvs. länsstyrelsen i Stockholms län) och hos den som utsett vederbörande, om denne kan nås. Region Stockholm har gjort bedömningen att dem som utsett Region Stockholm till förvaltare inte går att nås då donatorn av den ena stiftelsen är avliden och den andra stiftelsen bildades av en kommun år 1960 som upphört.

Beslut om hemställan att utreda förutsättningarna för etablering av nya närakuter i Skärholmen respektive Jakobsberg (RS 2022-0531)

Hälso- och sjukvårdsnämnden (HSN) beslutade den 14 juni 2022 föreslå regionstyrelsen att hemställa åt Stockholms läns sjukvårdsområde (SLSO) att utreda förutsättningarna för etablering av nya närakuter i Skärholmen respektive Jakobsberg, där Skärholmen har prioritet.
Regionledningskontoret föreslår att hälso- och sjukvårdsnämndens hemställan besvaras genom att hänvisa till vad som framgår om hälso- och sjukvårdens utveckling i regionfullmäktiges budget 2023.
Närakuterna är en vårdform i Region Stockholm som fyller funktionen att avlasta akutsjukhusens akutmottagningar i sjukvårdssystemet. Akut sjuka patienter som inte kräver akutsjukhusets resurser har fått en närmare och mer tillgänglig vård.

Hälso- och sjukvårdsnämnden föreslår att två ytterligare närakuter etableras, en i Skärholmen och en i Jakobsberg. Förslaget grundas dels på geografisk spridning över länet, med hänsyn tagen till placering av befintliga närakuter och befolkningsunderlag, dels med hänsyn till tillgång till såväl allmänna kommunikationer som möjlighet för bilburna att nå verksamheten med eget fordon. Den förväntade kostnaden för tillkommande närakuter beräknas uppgå till cirka 45 miljoner kronor årligen per närakut.

I regionfullmäktiges budgetärende beslutas om den strategiska inriktningen för hälso- och sjukvårdens utveckling. I samma ärende beslutas om större investeringar, strukturella frågor och större uppdrag.
Regionledningskontoret föreslår att hälso- och sjukvårdsnämndens hemställan besvaras genom att hänvisa till vad som framgår om hälso- och sjukvårdens utveckling i regionfullmäktiges budget 2023.

Riktlinjer för intern kontroll (RS 2022-0326)
Region Stockholms riktlinje för intern kontroll har reviderats i syfte att förtydliga och förenkla kraven på nämnder och bolag avseende intern kontroll och för att ensa riktlinjen med uppdateringar relaterade till intern kontroll som föreslås i policyn Integrerad ledning och styrning av Region Stockholm, ILS (RS 2020-0740).

Den nu gällande riktlinjen för intern kontroll fastställdes av regionstyrelsen 2019 (RS 2019-0866) och konkretiserar och kompletterar policyn Integrerad ledning och styrning av Region Stockholm, ILS (RS 2020-0740), i de delar som rör intern kontroll. Riktlinjen syftar till att skapa förutsättningar för en god intern kontroll. Den tydliggör hur styr- och kontrollmiljön ska se ut, hur riskbedömningar ska genomföras, hur kontrollaktiviteter ska utformas, hur information och kommunikation relaterad till intern kontroll ska fungera, samt hur övervakning och uppföljning ska ske.

Ett behov av revidering har identifierats, dels för att skapa ökad tydlighet avseende kraven på intern kontroll i nämnder och bolag, dels på grund av uppdateringar relaterade till intern kontroll som föreslås i ILS.
Det reviderade förslaget har förkortats väsentligt jämfört med den nu gällande versionen. Styrande principer för intern kontroll föreslås flyttas till ILS. Förklaringar av teoretiska modeller för intern kontroll har tagits bort och fokus ligger nu tydligare på de krav som finns på nämnder och bolag avseende intern kontroll. Förtydliganden har gjorts om att finansiell rapportering ska ingå i nämnders och bolags riskbedömning samt om att risker som har identifierats vid exempelvis revisioner ska tas i beaktande. Beskrivningar av roller och ansvar har samlats i ett eget avsnitt.

Centralisering av Region Stockholms samförvaltade avkastningsstiftelser (RS 2022–0311)
Region Stockholms samförvaltade avkastningsstiftelser hanterar gåvor och donationer som lämnats till Region Stockholms nämnder och bolag. Detta kallas även donationsfondsförvaltning. Donationsfondsförvaltningen mottager årligen cirka 3 500 ansökningar och delar årligen ut cirka 17 miljoner kronor till allmännyttiga ändamål. Förvaltarskapet inkluderar 94 stiftelser och 24 gåvofonder med ett totalt eget kapital om 611 miljoner kronor per den 31 december 2021.

Regionstyrelsen ska enligt regionfullmäktiges reglemente för regionstyrelsen och övriga nämnder (RS 2021–0083) ansvara för Region Stockholms förvaltning av donationsfonder och donationsstiftelser. Regionstyrelsen har uppdragit till AB SLL Internfinans enligt avtal (LS 2017–0576) att förvalta kapitalet och administrera de samförvaltade avkastningsstiftelser (inklusive gåvofonder) som Region Stockholm åtagit

sig att förvalta. Majoriteten av ansökningarna handläggs av fondhandläggare hos Region Stockholms nämnder och bolag. År 2020 fanns cirka 60 fondhandläggare, i princip alla på deltid, inom Region Stockholms nämnder och bolag.

I enlighet med regionstyrelsens och AB SLL Interfinans avtal (LS 2017-0576) finansieras förvaltnings- och administrationskostnaderna hos AB SLL Internfinas av respektive avkastningsstiftelse medan handläggningen hos nämnder och bolag som bedriver sjukvård inte ersätts ekonomiskt av avkastningsstiftelserna.

Centraliseringen innebär att regionstyrelsen, inom ramen för sitt redan befintliga ansvar enligt reglementet, övertar administrationen och handläggningen kopplad till donationsfondsförvaltning som idag hanteras av AB SLL Internfinans och handläggningen av donationsfonder och donationsstiftelser från berörda nämnder och bolag. Fördelning av medel från fonderna liksom stiftelsemedel och deras ändamål påverkas inte av själva centraliseringen. Likaså förblir nämndernas och bolagens rättigheter och tillgänglighet till stiftelsekapital och gåvofonder opåverkad. Regionstyrelsens stiftelseförvaltning ska ske i enlighet med avkastningsstiftelsernas stadgar och förordnande för att uppfylla stiftelseändamålen.

Region Stockholms nämnder och bolag behöver minska de administrativa kostnaderna och prioritera sina resurser till kärnverksamheten. Centraliseringen bidrar till att berörda nämnder och bolag frigör resurser till kärnverksamheten genom att fondhandläggarrollen inte längre behövs lokalt. Kontaktvägen för den sökande förblir oförändrad eftersom ansökan även framgent sker lokalt via vårdgivaren. Arbetet som upphör hos vårdgivarna inkluderar arbetet med att säkerställa regelefterlevnad i ansökningshandlingar, gallring, arkivering, utbetalning (vid behov med undantag för eventuella lokala behov kopplat till handkassa), rekvirering och uppföljning av utdelningsbara medel.

Administration som centraliseras till regionstyrelsen	**Handläggning som centraliseras till regionstyrelsen**
Ansvar för den löpande, ekonomiska och administrativa förvaltningen av Region Stockholms anknutna samförvaltade avkastningsstiftelser (inklusive gåvofonder).	Säkerställa att inkommande ansökningshandlingar är korrekta och kompletta i enlighet med gällande riktlinjer.
Hantering av ekonomiska och övergripande juridiska frågor kopplat till samförvaltade avkastningsstiftelser.	Gallra ut material som inte efterfrågas i enlighet med dataskyddsförordningen.
Säkerställa den löpande administrationen och att budget följs.	Arkivera material enligt gällande riktlinjer.
Säkerställa att bidrag betalas ut i enlighet med stiftelselagen, samt stiftelsernas ändamålsbestämmelser.	Utbetalning av beviljande medel till sökande (med undantag för hantering av eventuella handkassor som hanteras lokalt utifrån behov).
Hantera donationsstiftelsernas separata årsredovisningar som granskas av auktoriserad revisor.	Rekvirera utbetalda medel.
	Uppföljning av utdelningsbara medel.

En centraliserad och sammanhållen organisation vad gäller administration och handläggning möjliggör en enhetlig och rättssäker process med likvärdig handläggning och kvalitet. En sammanhållen organisation främjar ett helhetsperspektiv och helhetsansvar vilket ger förutsättningar för ökad intern kontroll och regelefterlevnad. Centraliseringen ger förutsättningar för en resurseffektiv, ändamålsenlig organisation som möjliggörs framtida effektiviseringsarbeten så som digitalisering eller andra resurseffektiva samarbeten.

De ekonomiska konsekvenserna av en centralisering beräknas frigöra minst 9 000 arbetstimmar inom vården och möjliggöra en årlig besparing på 4,7 miljoner kronor i personalkostnader inom Region Stockholm. Den centraliserade stiftelsehanteringen under regionstyrelsen finansieras helt genom respektive avkastningsstiftelse.

Utredningen av en eventuell centralisering av Region Stockholms samförvaltande avkastningsstiftelser (inklusive gåvofonder) har genomförts under en tidsperiod på cirka två år, från 2020 till 2022. Dialog har skett med berörda nämnder och bolag. Under våren 2022 har finansroteln remitterat ärendet till berörda nämnder och bolag. Samtliga inkomna remissvar stödjer en centralisering och regionledningskontorets bedömning är att sjukhusens lokala behov kommer att omhändertas inom centraliseringsprocessen.

Parallellt, oavhängigt av centraliseringsförslaget, pågår ett arbete med att avbolagisera AB SLL Internfinans där en verksamhetsövergång föreslås genomföras från AB SLL Internfinans till regionstyrelsen per den 1 januari 2023 (RS 2022-0482).

Regionledningskontoret bedömer att förslaget till centralisering av Region Stockholms samförvaltade avkastningsstiftelser (inklusive gåvofonder) kommer att bidra till en oberoende, samordnad och resurseffektiv process som säkerställer likabehandling, rättssäkerhet och regelefterlevnad inom Region Stockholm. Ett helhetsansvar knutet till samma organisation med kontroll över stiftelsehanteringen och gåvofonderna bedöms vara det mest tids- och kostnadseffektiva sättet att hantera Region Stockholms samförvaltade avkastningsstiftelser (inklusive gåvofonder).

Beslut om att inleda inriktningsfas avseende ersättning av Roslagsbanans samtliga fordon X10p inklusive följdinvestering i depå och elkraft (RS 2022-0478)

Trafiknämnden beslutade den 23 maj 2022 att föreslå inledande av inriktningsfasen avseende ersättning av Roslagsbanans samtliga X10p fordon inklusive följdinvesteringar i depå och elkraft till en investeringsutgift om 32 miljoner kronor. Beslutet innebär att trafiknämnden medges rätt att inleda inriktningsfasen.

Trafikförvaltningen har under 2021 genomfört åtgärdsvalsstudie ”Roslagsbanans fordon med följdinvesteringar” (TN 2020-0120) för att utreda hur och när Roslagsbanans fordon behöver ersättas i syfte att upprätthålla funktion, kapacitet och tillgodose resandebehovet. I åtgärdsvalsstudien har fordonens återstående tekniska livslängd analyserats och analysen konstaterade att den tekniska livslängden har överskridits. Detta i kombination med komponentbrist och att moderna krav inte uppfylls föranledde en rekommendation att hela X10p-fordonsflottan ska vara ersatt senast till år 2031, exempelvis med fordonstypen X15p. Analysen påvisade också att nya moderna fordon kräver följdinvesteringar i form av utökad depå och elkraft. Detta dels för att antalet nya fordon såsom X15p behöver utökas på grund av lägre sitt- och ståkapacitet, dels för att dessa har ett större effektuttag på grund av bland annat högre turtäthet, vikt och prestanda.

Inriktningsfasen syftar till att precisera och specificera omfattning, koncept och eventuella begränsningar avseende fordon, depåkapacitet och elkraft och därmed lägga grunden för ett planeringsbeslut. Såväl genomförd åtgärdsvalsstudie som kommande inriktningsstudie beaktar Roslagsbanans behov för perioden år 2030 till år 2050 och en framtida linjedragning till city men relaterade fordonsinvesteringar ingår inte i detta ärende. Sedan

tidigare har beslut fattats att anskaffa fyra fordon av typen X15p (TN 2020-0120).

Total beräknad investeringsutgift inklusive index uppgår till 4 505 miljoner kronor. Driftkostnader för projektet uppgår till 55 miljoner kronor. Total investering omfattar avrop av 31 fordon av typen X15p, utbyggnad av depå Vallentuna och förstärkt elkraft. Investeringen finns inte upptagen i regionfullmäktiges beslutade budget för 2022 med planår 2023-2031 men inarbetas i trafikförvaltningens förslag till investeringsbudget för 2023 med planår 2024-2032.

Regionledningskontoret föreslår att trafiknämnden medges rätt att inleda inriktningsfasen.

Beslut om att starta fas inriktning bussdepåförsörjning (RS 2022-0544)

Trafiknämnden beslutade den 23 maj 2022 att föreslå inledande av inriktningsfas avseende sju bussdepåobjekt till en investeringsutgift om 56 miljoner kronor totalt, inklusive upparbetade kostnader inom ramen för genomfört åtgärdsval samt index. Beslutet innebär att trafiknämnden medges rätt att inleda inriktningsfasen.

Bussystemet utgör det mest geografiskt spridda kollektivtrafiksystemet i Stockholmsregionen och består idag av cirka 500 linjer och 2 200 bussar. För att minska tomkörningskostnader och miljöbelastning behöver depåer ligga centralt placerade i de trafikområden de försörjer.
Uppställningsplatser för bussarna, möjlighet till tvätt och reparationer samt personalutrymmen möjliggör att tillräckligt antal bussar kan tillhandahållas för trafikering.

Trafiknämnden har under 2021 genomfört ett arbete med åtgärdsval för bussdepåförsörjning. I åtgärdsvalet rekommenderas en utveckling av bussdepåkapaciteten i hela Stockholmsregionen för att kunna upprätthålla befintliga fordonsvolymer. Det är redan idag brist på depåkapacitet vilket försvårar, fördyrar och i vissa fall riskerar att försämra busstrafiken i delar av Stockholmsregionen. På sikt kan detta också försvåra konkurrensneutrala upphandlingar av busstrafik.

I åtgärdsvalet föreslås en etappvis utbyggnad vilket innebär att Region Stockholm säkrar de grundläggande behoven. I åtgärdsvalet har det konstaterats att det totalt sett blir dyrare med en etappvis utbyggnad. I inriktningsfasen och planeringsfasen finns därefter möjlighet att anpassa utbyggnaden av de enskilda objekten utifrån de behov och förutsättningar

som kommer att gälla när respektive beslut ska fattas. Beslut om detta bör tas objekt för objekt och grundas på företagsekonomiska kalkyler.

Sju av totalt tolv bussdepåobjekt från åtgärdsvalet föreslås inleda inriktningsfas. Inriktningsbeslutet, investeringsutgift 56 miljoner kronor, ska inarbetas och prioriteras inom trafikförvaltningens investeringsbudget 2023 och planår 2024-2032, med ett nytt ställningstagande om beslut att utöka och inrymma investeringen i förslag till investeringsbudget för trafikförvaltningen i samband med beslut om att påbörja planeringsfas samt i samband med beredning av underlag för budget 2024. Detta innebär ett avsteg från Riktlinje investeringar (RS 2021-0286) under investeringens inriktningsfas, för ytterligare möjlighet till att utreda investeringens omfattning.

Regionledningskontoret föreslår att trafiknämnden medges rätt att inleda inriktningsfasen.

Beslut om att inleda inriktningsfasen avseende framtida trafikstyrning (2022-0723)

Trafiknämnden beslutade den 27 september 2022 att föreslå inledande av fas inriktning avseende objekt *Framtida trafikstyrning till tunnelbanan* till en total investeringsutgift om 27,7 miljoner kronor, inklusive upparbetade kostnader inom ramen för genomfört åtgärdsval samt index. Beslutet innebär att trafiknämnden medges rätt att inleda inriktningsfasen.

Tunnelbanans befintliga trafikstyrningssystem behöver på sikt ersättas eftersom den tekniska och användbara livslängden blir alltmer begränsad. För närvarande genomförs flera livstidförlängande åtgärder på samtliga tunnelbanor genom att byta ut delsystem inom trafikstyrningssystemen. Dessa åtgärder gör att systemen kan fungera till dess att ett framtida trafikstyrningssystem införs.

Genomfört åtgärdsval visar på behov av att ersätta trafikstyrningen i hela tunnelbanan för att säkra den långsiktiga driften. Behovet av ersättning uppstår först på grön linje på grund av äldre datorteknik samt att avtal om drift och underhåll löper ut och inte kan förlängas.
Ett nytt trafikstyrningssystem möjliggör olika nivåer av automatisering samt ökar funktions-tillväxtmöjligheten och ger förutsättning att utveckla tunnelbanan i sin helhet. Ett systembyte innebär att utrustningen i banan och ombord på samtliga fordon behöver bytas.

Regionledningskontoret föreslår att trafiknämnden medges rätt att inleda inriktningsfasen.

Bilaga 8 Förslag till inköpskategorier och fördelning av kategoriansvar (RS 2021—0255)

Kategorier för införande samt kategoriansvarig

Kategori	**Ansvarig nämnd eller bolag**
Livsmedel och tillhörande tjänster	Södersjukhuset AB
Tvätt och textilier	Danderyds Sjukhus AB
Fastighetsrelaterade konsulttjänster	Trafiknämnden
IT-Arbetsplats	Fastighets- och servicenämnden
IT-Licenser	Regionstyrelsen
IT-Mjukvara vårdrelaterad och eHälsa	Regionstyrelsen
Medicinteknik Anestesi och intensivvård och rel. Förbrukningsvaror	Karolinska Universitetssjukhuset
Medicinteknik Bild och Funktion och rel. Förbrukningsvaror	Karolinska Universitetssjukhuset
Medicinteknik Operation och rel. Förbrukningsvaror	Karolinska Universitetssjukhuset
Medicinteknik Terapi och diagnostik och rel. Förbrukningsvaror	Karolinska Universitetssjukhuset
Logistik och transport	MediCarrier AB
Vårdrelaterade bemanningstjänster	Regionstyrelsen
Generella förbrukningsvaror	Danderyds Sjukhus AB
Hjälpmedel	Stockholms läns sjukvårdsområde

Kategorier som föreslås senareläggas

Kategori	**Ansvarig nämnd eller bolag**
Kontor	Fastighets- och servicenämnden
Outsourcing facility management	Fastighets- och servicenämnden
Flyttjänster	Fastighets- och servicenämnden
Markskötsel	Fastighets- och servicenämnden
Post	Fastighets- och servicenämnden
Övrigt facility management	Fastighets- och servicenämnden
Dosdispensering	Hälso- och sjukvårdsnämnden
Läkemedelsförsörjning sjukhus	Hälso- och sjukvårdsnämnden
Övriga läkemedelsrelaterade tjänster	Hälso- och sjukvårdsnämnden
Medicinsk gas	Hälso- och sjukvårdsnämnden
Fleet management	Stockholms läns sjukvårdsområde

Region Stockholm

Diarienummer
RS 2019-1148

Plan

Införande av kategoristyrt inköpsarbete i Region Stockholm

Gäller för Region Stockholm

Dokumenttyp	Fastställd	Giltig till och med
Dokumentnummer 1761904	Fastställd av	Upprättad av
Informationssäkerhetsklass		

Innehållsförteckning

1. Samordnad upphandling 3

2. Kategoristyrt inköp 4
2.1 Målsättning med införandet 5
2.2 Utgångspunkt för indelning i kategorier 7
2.3 Fördelning av kategoriansvar 8
2.4 Principer för utrullning av kategoriansvar 9

3. Ansvarsfördelning inom Region Stockholm 9
3.1 Inledning 9
3.2 Regionfullmäktige 9
3.3 Regionstyrelsen 10
3.4 Fastighets- och servicenämnden 10
3.5 Kategoriansvarig nämnd 10
3.5.1 Närmare om kategoriansvarig nämnds ansvar för centralt samordnad upphandling 12
3.5.2 Närmare om kategoriansvarig nämnds ansvar för lokalt samordnad upphandling 12
3.6 Nämnder och bolag utan utdelat kategoriansvar 12

4. Inrättande av inköpscentral vid fastighets- och servicenämnden 13

5. Ekonomiska konsekvenser 13

1. Samordnad upphandling

Region Stockholm har idag en decentraliserad inköpsorganisation där varje nämnd och bolag utgör en upphandlande myndighet eller enhet.
Inom områden där behoven är gemensamma, sker idag en frivillig samordning genom serviceförvaltningens försorg och då genom tillämpning av lokalt samordnad upphandling. Andelen centralt samordnade upphandlingar är idag mycket låg. Regionfullmäktige är Region Stockholms högsta beslutande församling och beslutar om vilka upphandlingar som ska vara centralt samordnade (s.k. centralt samordnad upphandling) samt vilken nämnd/bolag som ansvarar för sådan upphandling. När regionfullmäktige beslutar att en viss upphandling ska vara centralt samordnad innebär detta de facto en inskränkning i nämndernas befogenhet att genomföra egna lokala upphandlingar. Motsvarande anses även gälla för bolag inom Region Stockholm.

Ett beslut om central samordning är således ett kraftfullt verktyg för att uppnå ökad samordning inom Region Stockholm men medför samtidigt en inskränkning i det lokala självbestämmandet. Detta bör därför begränsas till de upphandlingar där det är av strategisk vikt att Region Stockholm har en likartad lösning samt där behovsbilden är tämligen likartad och där det finns ekonomiska skäl t.ex. i form av volymfördelar alt. ett starkt samordningsbehov för att förbättra inflytandet över leverantörers hållbarhetsarbete. En väl fungerande intern samordning underlättar även inköpssamarbeten med andra regioner, kommuner, SKR, m.fl.

Andelen samordnade upphandlingar förväntas öka genom att fler kategorier och tillhörande avtalsområden kan komma att samordnas jämfört med tidigare. En av effekterna vid tillämpning av kategoristyrt inköp är ökad tväranvändning av ramavtal som en direkt följd av att nämnders och bolags behov i större utsträckning omhändertas på ett systematiskt sätt i det strategiska inköpsarbetet. Detta kan många gånger även omfatta sådana behov och krav som av olika anledningar måste förbli unika för den individuella verksamheten. Konsolideringspotentialen kommer att variera stort mellan kategorierna och kommer att analyseras med erforderliga verktyg i förbättringsprocessen.

Regionledningskontoret har efter samråd med serviceförvaltningens upphandlingsavdelning konstaterat att det för närvarande inte föreligger några kända behov av nytillkommande centralt samordnade upphandlingar för genomförande under 2020.

Den treåriga upphandlingsplan som nämnder och bolag föreslås inkomma med årligen, förutsätts omfatta alla de behov som respektive upphandlande myndighet och enhet känner till under aktuell period. Planen ska lämnas

samtidigt med respektive nämnds och bolags underlag till budget kommande år. Komplettering av upphandlingsplanen kommer att möjliggöras för att omhänderta nya behov som fastställts. Ett gemensamt planeringsformat kommer också att föreslås för att underlätta för verksamheterna och för att enklare kunna slå samman olika planeringskällor till ett gemensamt material.

2. Kategoristyrt inköp

Kategoristyrning är ett systematiskt sätt att ta fram strategier för hur anskaffningen av varor och tjänster till Region Stockholms olika verksamheter ska ske i enlighet med styrande dokument och fastställda mål.

Ur ett koncernperspektiv kommer fokus initialt att ligga på de varu- och tjänsteområden där behoven är gemensamma för minst två eller flera nämnder/bolag och där en samordning bedöms ge positiva effekter. I de fall behovet endast finns hos en nämnd eller hos ett bolag föreslås den ansvariga nämnden/bolaget själv fastställa när kategoristyrningen ska införas. Även om arbetet i dessa fall sker lokalt föreslås anvisning för kategoristyrt inköpsarbete även gälla för dessa kategorier.

Inköpsarbetet ska enligt inköpspolicyn vara kunskapsbaserat och utgå från verksamhetens behov. Inom varje kategori ska alternativa sätt att anskaffa eller tillgodose behovet av varor, tjänster och byggentreprenader bedömas med hänsyn till totala kostnader och risk samt konsekvenser kopplat till hållbarhet och verksamhetens kvalitet och tillförlitlighet.

Genom att införa kategoristyrning inom Region Stockholm kan kunskap och goda idéer effektivt implementeras och de totala kostnaderna för anskaffade varor och tjänster sänkas. Dessa effekter skapas inte enbart genom en effektivare samordning av Region Stockholms inköps- och upphandlingsbehov, utan även genom att analysera och implementera specifika strategier inriktade på ex. förbättrade kommersiella villkor, minskad köpmängd, optimerade specifikationer, optimerad inköpsprocess, sortimentstyrning, effektivisering genom inkontraktering/utkontraktering, hållbarhetsförbättringar, ökad internkontroll för inköp, värdeskapande- och innovativa leverantörssamarbeten, ökad intern samverkan samt förbättrad riskhantering. Aktiviteter som skapas utifrån dessa strategier kan, utöver samordnad upphandling, även bidra till andra förbättringsuppdrag hänförliga till ex. kvalitetsförbättringar i styrande dokument, benchmarking och utveckling av befintliga avtal, processoptimeringar, investeringar, ökad digitalisering samt minskad administration.

Det handlar även om att vinna insikt i vad som driver kostnader inom den egna verksamheten och även förstå motsvarande hos Region Stockholms befintliga och potentiella leverantörer t ex riskfördelning, avsteg från standarder etc. Bedömningen ska göras utifrån kunskap om verksamheternas behov och inköpsmönster liksom kunskap om leverantörsmarknadens kapacitet, mognadsgrad och riskbenägenhet. Detta förutsätter en god löpande dialog med såväl befintliga som potentiella leverantörer samt analys av hur leverantörsmarknaden ser ut och hur den bedöms utvecklas.

Arbetet med kategoristyrning sker enligt inköpspolicyn genom en kontinuerlig tvärfunktionell förbättringsprocess för att skapa ökad effektivitet i inköpen och för att ge andra värdeskapande möjligheter i försörjningskedjan. Processen finns beskriven i förslag till anvisning för kategoristyrt inköpsarbete.

I det kategoristyrda inköpsarbetet behöver styrande och vägledande dokument beaktas. Här kan särskilt nämnas områdena hållbarhet, informationssäkerhet, inklusive dataskyddsfrågor, finansiella risker med restriktioner vad gäller bland annat förskott och valutahantering.

Inköpsarbetet ska enligt inköpspolicyn främja nya lösningar och innovation för att utveckla kvalitet och ekonomisk effektivitet i verksamheten, till exempel genom att använda funktionsupphandling och innovationsvänlig upphandling där så är tillämpbart och affärsmässigt lämpligt.

Införandet av kategoristyrning innebär inte en organisatorisk centralisering av resurser. Istället är det så att modellen innebär att Region Stockholms olika verksamheter samarbetar för att uppnå ökad administrativ effektivitet och lägre totala kostnader. Modellen ska inte heller tolkas som att det ska genomföras omfattande centrala upphandlingar inom alla områden, även om det många gånger kan vara det bästa sättet att tillvarata koncernperspektivet. I andra fall kan strategierna peka på det motsatta, det vill säga att det mest ändamålsenligt för Region Stockholm är att ha fler och mindre avtal, men med exempelvis delvis gemensam kravställning och uppföljning. Ett exempel på en strategi kan således vara att inom en kategori där marknaden präglas av få och stora leverantörer stimulera en ökad konkurrens genom att dela upp avtalsområdena för att kunna passa fler och mindre leverantörer.

2.1 Målsättning med införandet

Målen med införandet av kategoristyrningen ska dels vara att sänka Region Stockholms samlade kostnader men bör även sikta på att uppnå en högre

administrativ effektivitet inom inköpsverksamheten. Utöver detta kan en ökad samordning möjliggöra för Region Stockholm att mer kraftfullt driva på utvecklingen avseende t.ex. innovation och hållbarhet. I budget för ~~2020~~ 2021 har fullmäktige satt upp som mål att uppnå kostnadsminskningar om minst~~fem~~ tio procent per kategori inom tre år, beräknat från det datum~~att arbetet inom respektive kategori påbörjats~~ en kategoristrategi fastställs. Utifrån den omvärldsanalys som regionledningskontoret genomfört kan det konstateras att detta är fullt möjligt på en aggregerad nivå. Inom lokala kategorier förväntas potentialenvara lägre, medan potentialen förväntas vara betydligt högre inom samordnade kategorier. Det bedöms ta ca fem år innan majoriteten av alla avtal inom en kategori har omsatts. I budgeten framgår även målsättningenatt vara drivande i Europa inom hållbar upphandling, ett arbete som ska intensifieras.

Definitioner och beräkningsgrunder behöver tas fram för enhetlig uppföljning av kostnadsminskningar inom respektive kategori. Detta föreslås upprättas i en kommande version av anvisning för kategoristyrt inköp.

Fokuseringen på kostnader innebär att arbetet inte handlar om att upphandla fram lägre priser i avtalen utan att även andra faktorer tillmäts betydelse, t ex handhavandekostnader, de administrativa kostnader som är hänförliga till användandet eller beställning av exempelvis en produkt, livscykelkostnad etc. En strategi kan därför medföra att priserna inom en produktkategori ökar (t.ex. inköp av energieffektivare produkter) för att möjliggöra att Region Stockholms totala kostnader ska sjunka (genom lägre användning av el under produktens livscykel).

Målet om sänkta kostnader uppnås genom att det för varje kategori identifieras och implementeras en optimal strategi som kontinuerligt utvecklas i syfte att löpande realisera den besparingspotential och de mervärden som finns.

Den administrativa effektiviteten kan öka genom att fler områden samordnas som ett resultat av kategoristyrningen. Det innebär att färre lokala upphandlingar genomförs totalt sett och att tid därmed kan frigöras till andra uppgifter.

För att plan för införande av kategoristyrt inköpsarbete inte ska riskera att utgöra ett till fullo parallellt styrande dokument för inköps- och upphandlingsverksamheten, är ambitionen att efter beslut om planens fastställande identifiera och inkorporera lämpliga delar av planen i befintliga styrande dokument såsom i riktlinjer för inköp m.fl.

För att säkerställa ett lyckat införande, har regionledningskontoret genomfört en workshop där ett större antal förberedande aktiviteter identifierats och nu genomförs. Dessa inkluderar b.la:

- Att identifiera behov av- och driva på utvecklingen av kategoriträdet
- Kategorisera regionens totala inköpsvolymer
- Upprätta en central avtalsdatabas
- Utreda hur kategoriansvar bör omhändertas i budgetprocessen
- Ta fram en komplett förändrings- och kommunikationsplan
- Ta fram komplett kommunikationsmaterial för hela införandeprocessen
- Ta fram förvaltningsplan för föreslagen anvisning
- Definiera besparingar och besparingsberäkningar
- Ta fram format för upphandlingsplan
- Förbereda för eventuella konsultbehov
- Förbereda information till intranätet
- Förbereda systemstöd för process och uppföljning
- Strukturera samarbetsforum för kategoriansvariga och kategoriledare
- Ta fram en kompetensutvecklingsplan

2.2 Utgångspunkt för indelning i kategorier

På nationell nivå har det inom ramen för det s.k. Ledningsnätverket för regionernas Upphandling (LfU) utarbetats en regiongemensam grundstruktur för indelning i inköpskategorier. Den nationella grundstrukturen föreslås utgöra grunden för indelningen av Region Stockholms inköp. I syfte att använda strukturen optimalt har det inom regionledningskontoret genomförts analyser av Region Stockholms samlade inköpvolymer, leverantörer och avtal. Dessa analyser har legat till grund för ställningstaganden kring på vilken kategorinivå som arbetet bör bedrivas, vilken nämnd/bolag som bör vara kategoriansvarig och förslag till ordning för utrullning.

Representanter från regionledningskontoret samt serviceförvaltningen ingår i den förvaltningsgrupp som idag har i uppgift att för samtliga regioners räkning förvalta och vidareutveckla det gemensamt framtagna kategoriträdet. Den utvecklingspotential som finns och succesivt kommer framträda i takt med att implementeringen av arbetssättet framskrider, kommer framföras som förändringsförslag i förvaltningsgruppen och efter beslut implementeras i strukturen. Kvalitetssäkring av kategoriträdet föreslås ske succesivt som en del av det arbete som föreskrivs i anvisning för kategoristyrt inköpsarbete. För att möjliggöra ett effektivt samarbete kring inköp och upphandling med andra regioner, är det av stor vikt för Region Stockholm att fortsätta i det nuvarande förvaltningssamarbete som kretsar kring utveckling av kategorierna.

Kategoristrukturen omfattar i nuläget följande huvudkategorier:

1. Övergripande material och tjänster
2. Fastighet
3. IT och kommunikation
4. Fordon
5. Transporter
6. Facility Management
7. Vårdrelaterad utrustning och förbrukningsvaror
8. Läkemedel och tillhörande tjänster
9. Vård- och tandvårdsrelaterade tjänster
10. Medicinteknisk utrustning inkl. förbrukningsvaror

Under varje huvudkategori finns en till två nivåer (inom några kategorier finns även en tredje nivå). Det är på dessa nivåer som det kategoristyrda inköpsarbetet i huvudsak kommer att bedrivas. Nivå två består av 86 kategorier som i sin tur indelas i ca 350 underkategorier. Exempel på nivåindelningen framgår av tabellen nedan.

Kategorifamilj	**Nivå 2**	**Nivå 3**
1. Övergripande mtrl och tjänster	1.2 HR	1.2.2 Litteratur
	1.2 HR	1.2.6 Personalvård

Indelningen ovan är inte statisk utan kommer att revideras i takt med att Region Stockholm och omvärlden förändras, t ex när marknaden förändrar hur tjänster paketeras inom ett visst område.

2.3 Fördelning av kategoriansvar

Fördelningen av ansvaret för kategorierna bör, i så stor utsträckning som möjligt, bygga på nämndernas och bolagens befintliga ansvar kopplat till den ifrågavarande kategorin. Detta innebär att de ansvariga nämnderna och bolagen får ett utökat ansvar för Region Stockholms totala inköpsvolym inom en specifik kategori, men att dessa samtidigt får ett minskat ansvar för de inköpskategorier som ansvarsmässigt tillfaller en annan nämnd eller bolag.

Regionstyrelsens ansvar för att föreslå regionfullmäktige ansvarsfördelning för inköpskategorier samt centralt samordnade upphandlingar, föreslås uppfyllas genom att regionstyrelsen inom ramen för Region Stockholms integrerade lednings- och styrningssystem föreslår ansvarsfördelning för dessa uppdrag på årsbasis. Region Stockholms budget för 2021 och kommande år därefter, föreslås således omfatta fördelning av befintligt kategoriansvar, nytillkomna kategoriansvar samt nytillkomna centralt samordnade upphandlingsuppdrag.

2.4 Principer för utrullning av kategoriansvar

Av kapacitetsskäl och i syfte att löpande kunna förbättra metoderna för införande föreslås implementeringen av kategoristyrningsarbetet och utrullningen av kategoriansvaret ske etappvis. Arbetet med den första etappen initieras direkt efter det att denna plan fastställts och där varje efterföljande etapp initieras med ett uppskattat intervall om 6–12 månader efter föregående etapp. Utrullningsschemat och dess planering kommer således vara i behov av viss löpande revidering och uppdatering.

Principer för utrullning av kategoriansvaret föreslås prioritera:

- Kategorier med ett stort samordningsbehov.
- Kategorier där ett kategoristyrt arbetssätt redan påbörjats och där resurser i viss mån redan finns tillgängliga för att leda arbetssättet
- Kategorier där det utan djupare analys kan konstateras att inköpseffektiviteten är låg och/eller där det föreligger ett stort behov av ökad hållbarhet.

Ett antal kategorier/underkategorier har stor och till synes likvärdig betydelse för ett fåtal nämnders och bolags kärnverksamhet. Detta medför ett behov av ytterligare analyser och verksamhetsdialoger för att på goda grunder kunna bedöma hur kategoriansvaret för dessa kategorier på bästa sätt bör fördelas. De kategorier som behöver analyseras ytterligare innan slutligt förslag till ansvarsfördelning kan tas fram är i nuläget inte medtagna i planen. Regionledningskontorets förslag till plan för införande finns angiven i bilagan Plan för utrullning av kategoriansvar.

3. Ansvarsfördelning inom Region Stockholm

3.1 Inledning

När regionfullmäktige fattar beslut om att en nämnd ska vara ansvarig för en specifik kategori, kvarstår i formell mening inköpsansvaret för övriga nämnder enligt inköpspolicyn. Detta då nämnderna och bolagen utgör upphandlande myndigheter och enheter enligt lagen (2016:1145) om offentlig upphandling respektive lagen (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorerna. Då Region Stockholms uttalade ambition är att stärka den regioninterna inköpssamverkan förutsätts emellertid att samtliga nämnder och bolag aktivt följer och tillämpar de inköpsstrategier som kategoriansvarig nämnd beslutat.

3.2 Regionfullmäktige

Regionfullmäktige beslutar om inköpskategorier och centralt samordnade upphandlingar samt utser den nämnd/bolag som ska ansvara för densamma. Regionledningskontorets förslag till inköpskategorier och

ansvarsfördelning för dessa uppdrag under 2020, återfinns i bilagan Plan för utrullning av kategoriansvar.

3.3 Regionstyrelsen

Regionstyrelsen har uppsikt över att inköpsverksamheten i Region Stockholm sker i enlighet med inköpspolicyn och övriga styrande dokument. I ansvaret ingår den övergripande kategoristyrningen och samordningen av samtliga inköpskategorier. Regionstyrelsen föreslås således ansvara för förvaltningen och tillsynen över anvisning för kategoristyrt inköpsarbete. Anvisningen innefattar att löpande följa upp att arbetet bedrivs enligt plan, att uppsatta mål uppnås och vid behov besluta om förändringar i metodik och tidplaner.

Regionstyrelsen ansvarar vidare för att föreslå regionfullmäktige centralt samordnade upphandlingar.

Regionledningskontoret kommer succesivt och systematiskt att mäta den organisatoriska effektiviteten kopplat till arbetssättet för att tillse att detta inte leder till en orimligt hög administrativ belastning och för att kunna mäta arbetssättets realiserade effekter i relation till dess resurskostnader. Detta kommer göras både på aggregerad nivå och per kategori.

3.4 Fastighets- och servicenämnden

Fastighets- och servicenämnden tillhandahåller genom serviceförvaltningen bl.a. operativt stöd för genomförande av samordnade upphandlingar. Vid införandet av kategoristyrt inköpsarbete föreslås fastighets- och servicenämnden övergångsvis ansvara för de lokalt samordnade upphandlingar där det för kategorin inte ännu har utdelats något kategoriansvar och det inte finns någon annan mer lämpad huvudansvarig nämnd eller bolag. Delegationen till fastighets- och servicenämnden kan även innefatta rätt att fatta beslut om inköpssamarbete med extern part utanför Region Stockholm. Fastighets- och servicenämnden äger även rätt att vidaredelegera detta beslutsmandat till anställd inom serviceförvaltningen.

Serviceförvaltningen ska även när så efterfrågas och mot ersättning kunna tillhandahålla kategoriledande- och operativt upphandlingsstöd till kategoriansvariga nämnder/bolag.

3.5 Kategoriansvarig nämnd/bolag

Den nämnd eller det bolag som av regionfullmäktige utses till ansvarig för en viss inköpskategori, uppdrar åt stödjande förvaltningsorganisationer att utse en anställd som ansvarig för att arbetet med kategorin drivs framåt och i önskvärd riktning, s.k. kategoriansvarig.

Det innebär bl.a. ett ansvar att säkerställa ett adekvat kategoriledarskap för kategorin genom egna- eller av serviceförvaltningen tillhandahållna resurser. Arbetet ska ske i enlighet med anvisning för kategoristyrt inköpsarbete som reglerar såväl process som roller för genomförandet.

I uppdraget ingår att utarbeta mål och strategi för hur Region Stockholm på bästa sätt ska styra sitt inköpsarbete inom kategorin samt en plan för hur detta ska uppnås. Målen ska utgå från Region Stockholms mål i styrande dokument såsom aktuell budget. Kategoriansvarig nämnd ansvarar även för uppföljning av plan, mål och strategi samt omprövning av dessa när så är påkallat, t.ex. beroende på förändringar i verksamhetens behov eller marknadens förutsättningar. ~~En del av planen kommer att bestå av kommande upphandlingar. Efter genomfört tvärfunktionellt kategoriarbete kan planen innehålla både förslag till centralt samordnade upphandlingar, lokalt samordnade upphandlingar och lokala upphandlingar.~~ Förslag till kategoristrategi från respektive kategoriansvarig nämnd eller bolag ska underställas regiondirektören (koncernledningen) för samråd innan det ifrågavarande bolaget eller nämnden fastställer kategoristrategin. Regiondirektören för ställningstagande om föreslaget till kategoristrategi har principiell betydelse och kräver beslut i regionfullmäktige.

Senast tio månader efter regionfullmäktiges beslut ska kategoristrategin vara fastställd. Kategoriansvarig nämnd ska även samråda med regionledningskontoret innan den godkänner ~~kategoriplaner~~ kategoriaktiviteter som innefattar centralt samordnadeupphandlingar. Detta då det är regionstyrelsen som enligt inköpspolicyn ska föreslå regionfullmäktige ansvarsfördelning för centralt samordnade upphandlingar.

Kategoriansvarig tillsammans med kategoriledare, kategoriråd och kategoriteam utgör en kategoriorganisation. Kategoriorganisation ska vara tillsatt senast tre månader efter regionfullmäktiges beslut om ansvarsfördelad inköpskategori.

Lokala upphandlingar beslutas och genomförs av den nämnd eller bolag som upphandlingen avser eller med stöd av resurser från serviceförvaltningen. I planen ingår dessa endast i syfte att skapa en helhetsbild över anskaffningsbehoven inom den ifrågavarande kategorin samt att tydliggöra ansvar.

Den kategoriansvariga nämnden ska till regionledningskontoret rapportera hur arbetet inom kategorin har utvecklats samt grad av måluppfyllelse.

Regionledningskontoret föreslås aktivt stötta kategoriansvariga nämnder och bolag vid etableringen av respektive kategoriorganisation och i aktiviteter hänförliga till bl.a. tillsättning och kompetensutveckling av kategoriansvarig, kategoriråd, kategoriteam och kategoriledare. Sådant arbete kommer initieras genom att regionledningskontoret bjuder in respektive förvaltning till uppstartsmöte efter att kategoriansvar beslutats.

För att minimera risker kopplat till lågt deltagande i kategoriteamen

behöver varje kategoriansvarig arbeta aktivt med förändringsledning. Det är viktigt att incitament förstärks, bl.a. genom att teamdeltagares chefer ingår i kategoriråden samt att teamens arbete och resultat blir synliggjort.

3.5.1 Närmare om kategoriansvarig nämnds ansvar för centralt samordnad upphandling

Vad gäller centralt samordnade upphandlingar så innefattar fullmäktiges beslut till den ifrågavarande nämnden en delegation att fatta samtliga de beslut som krävs för att genomföra upphandlingen. Det innefattar beslut om att inleda upphandling, beslut om att fastställa upphandlingsdokument, i förekommande fall avbryta upphandling, fatta tilldelningsbeslut och att teckna avtal för regionkoncernens räkning. Efter avslutad upphandling innefattar fullmäktiges delegation även rätten att fatta alla de beslut som är nödvändiga för förvaltningen av det ingångna kontraktet, exempelvis att utkräva viten, omförhandla villkor inom ramen för vad tillämpliga upphandlingslagar tillåter, säga upp avtal, kräva rättelse etc.

Det ankommer på den kategoriansvariga nämnden att när central samordning sker, på ett område som tidigare inte varit samordnat, beakta att de befintliga avtalen som nämnderna och bolagen tecknat kan ha olika löptid. Det är i sådana fall nödvändigt att i ramavtalsupphandlingar skapa underlag och avtal som möjliggör successiv anslutning (bundenhet) i takt med att tidigare avtal löper ut.

3.5.2 Närmare om kategoriansvarig nämnds ansvar för lokalt samordnad upphandling

Om upphandlingen föreslås vara en lokalt samordnad upphandling måste den kategoriansvariga nämnden vända sig till berörda nämnder och bolag och inhämta erforderligt mandat för att genomföra upphandlingen å deras vägnar. Dessa måste, på nämnd- respektive bolagsnivå, fatta dels ett beslut om att delta i upphandlingen, dels ge den anställde som genomför upphandlingen uppdraget att fatta erforderliga beslut på nämndens eller bolagets vägnar. En nämnd uppdrar genom att fatta beslut om delegation och ett bolag uppdrar genom att utfärda en fullmakt till anställd hos den upphandlande myndighet som ska genomföra upphandlingen.

3.6 Nämnder och bolag utan utdelat kategoriansvar

Regionfullmäktiges beslut om att ge en viss nämnd ansvaret för en kategori innebär inte att övriga nämnders och bolags ansvar som upphandlande myndighet på det ifrågavarande området upphör. Det är först när regionfullmäktige fattar beslut om centralt samordnad upphandling som nämndernas och bolagens befogenheter att genomföra egna upphandlingar på det ifrågavarande området inskränks. Även efter ett beslut om att en vara/tjänst ska upphandlas genom en centralt samordnad upphandling kvarstår nämndernas och bolagens ansvar att säkerställa att den egna inköpsverksamheten sker i enlighet med de regler som gäller och att inköpen sker mot de avtal som tecknats.

Det är av yttersta vikt att de nämnder och bolag som inte har ett kategoriansvar, men som har en relevant inköpsvolym och ett verksamhetsintresse kopplat till dessa kategoriers strategiska utveckling, avsätter resurser för arbetet i kategoriråd och kategoriteam. Att alla nämnder och bolag aktivt bidrar är en förutsättning för att samtliga verksamhetsbehov och perspektiv ska kunna omhändertas i upphandlingarna.

4. Inrättande av inköpscentral vid fastighets- och servicenämnden

Utredningen om ett inrättande av en inköpscentral inom fastighets- och servicenämnden genomförs av avdelningen för analys och utveckling vid regionledningskontoret på uppdrag av inköpsdirektören. Utredningen förväntas bli slutförd under mars månad 2020 och slutrapporten förväntas innehålla rekommendation avseende lämplig långsiktig finansieringsmodell för de resurser som erfordras för ett kategoristyrt inköpsarbete med stöd av serviceförvaltningen.

5. Ekonomiska konsekvenser

Bedömningen är att kategoriansvaret i sig och på sikt ej medför några ytterligare administrativa kostnader som inte vägs upp av positiva kostnadseffekter som en konsekvens av den utökade interna samordningen inom Region Stockholm. Ökade eller minskade kostnader för att bedriva Region Stockholms inköps- och upphandlingsverksamhet, kommer därför ingå som en parameter vid mätning av utfallet för målet avseende kostnadsminskningar. Finansiering av de kategoriledande tjänster som föreslås kunna tillhandahållas av fastighets- och servicenämnden föreslås under 2020 finansieras av regionstyrelsen. Omfattningen av de tjänster som kan komma att beställas, är beroende av om kategoriansvarig nämnd eller bolag väljer att beställa dessa tjänster alternativt väljer att utföra dessa genom egen kapacitet och då utan särskild ersättning. Efter vidare analys, uppskattas det kategoriledande resursbehovet inom fastighets- och servicenämnden till 1,5 heltidsekvivalenter fördelat på fem tjänster under 2020 och till en kostnad om 1.5 miljoner kronor. Finansieringsmodell av kategoriledartjänster inom fastighets- och servicenämnden efter 2020 bör framgå av och beslutas i enlighet med utfallet i pågående utredning om etablering av inköpscentral. Finansiering av kategoriansvar, deltagande i kategoriråd och kategoriteam föreslås ske inom ramen för befintliga budgetramar.

Innan förbättringsprocessen inom respektive kategori påbörjats, är det ytterst svårt att med god precision uppskatta hur mycket tid som nämnder och bolag behöver avsätta per kategori. Den resurstid som erfordras är helt

beroende av faktorer såsom kategorins affärskomplexitet och mognadsgrad, kompetensen hos ansvariga, ledande och deltagande resurser, behovet av förändringsledning, val av samarbets- och kommunikationsformer samt mötesintensitet inom respektive kategori, antalet styrande krav och mål för den aktuella kategorin och de analysbehov som därav föreligger etc. Generellt uppskattas ett kategoriansvar kunna utföras av befintlig tjänsteperson i rätt befattning som ett deluppdrag hos ansvarig nämnd/bolag. Deltagande i kategoriteam och kategoriråd uppskattas som ett minimum inkludera fyra workshops respektive fyra föredragningar per år samt erforderlig kommunikation före och efter dessa sessioner. Behovet av kategoriledning per kategori uppskattas i intervallet 25 - 200% heltidsekvivalenter beroende på kategorins komplexitet.

Skandion kliniken | HOTEL VON KRAEMER

Kommunalförbundet Avancerad Strålbehandling

Förslag 2022-03-01

KAS 2022-016

PLAN FÖR VERKSAMHET OCH EKONOMI 2023 SAMT PLAN FÖR EKONOMI 2024–2025

KOMMUNALFÖRBUNDET AVANCERAD STRÅLBEHANDLING

Organisationsnummer 222000-2097

Innehåll

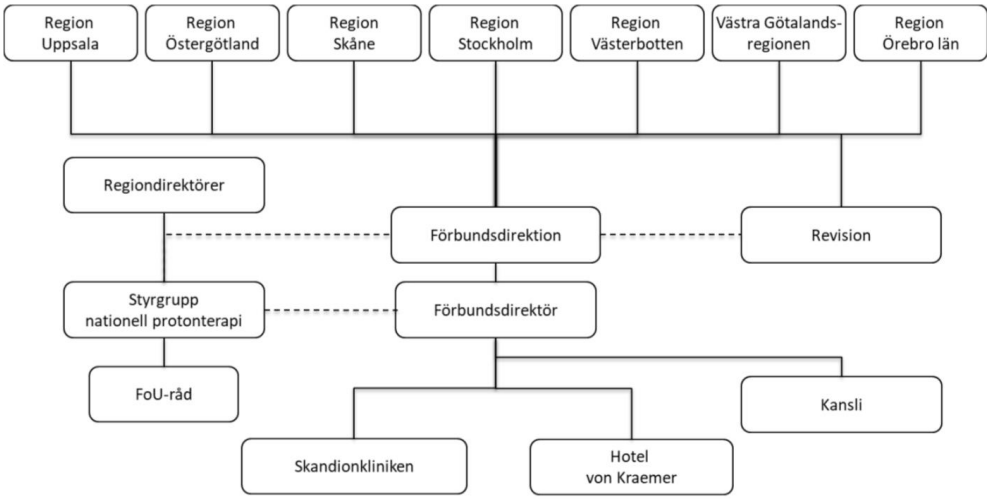
Inledning 3
Kommunalförbundet Avancerad Strålbehandling 3
Förbundsordningen 4
KAS kliniska verksamhet 4
KAS vetenskapliga verksamhet 5
Hotel von Kraemer 5
KAS finansiering 5
Strategiska förutsättningar 2023 6
KAS uppdrag 6
KAS vision 6
Övergripande (strategiska) mål 6
SWOT 6
Kritiska framgångsfaktorer 7
Mål 2023 7
Mål för en god ekonomisk hushållning 7
Verksamhetsmål 2023 7
Budget 2023 7
Förutsättningar 7

Inledning

Kommunalförbundet Avancerad Strålbehandling

Kommunalförbundet Avancerad Strålbehandling (KAS) bildades 2006. KAS driver Skandionkliniken i Uppsala som behandlar cancertumörer med protonstrålning. Verksamheten startade i augusti 2015.

Medlemmar i KAS är de regioner som har universitetssjukhus: Region Skåne, Region Stockholm, Region Uppsala, Region Västerbotten, Region Örebro län, Region Östergötland samt Västra Götalandsregionen.

Förbundsdirektionen är KAS beslutande församling. Medlemsregionernas fullmäktige utser en ordinarie ledamot och en ersättare vardera.

KAS har tre politiskt valda revisorer, varav Region Uppsala utser två och Region Stockholm en.

Förbundsdirektören är KAS högsta tjänsteman. Internt har KAS en verksamhetschef som leder verksamheten vid Skandionkliniken, samt en hotellchef som leder Hotel von Kraemers verksamhet.

Styrgrupp Nationell Protonterapi är beslutsstöd till direktionen och till Skandionklinikens ledning. Den ansvarar för protonterapiprocessen. Regiondirektörerna tillsätter två ledamöter per medlemsregion. Förbundsdirektionen beslutar om arbetsordningen. Förbundsdirektören är ordförande.

FoU-rådet är rådgivande organ till professionen, styrgruppen och klinikledningen. Skandionklinikens verksamhetschef är ordförande.

Fastigheten ägs av Akademiska Hus. Den stod klar 2014. Hyresavtalet löper till år 2039.

Strålningsutrustningen installerades av det belgiska företaget IBA. Ett avtal med IBA om drift och service av anläggningen löper till april 2026.

Hotel von Kraemer, i samma fastighet som Skandionkliniken, erbjuder patienter och anhöriga boende i samband med behandlingen. Hotellet öppnade 2014. Det har även en restaurang och konferenslokaler.

Förbundsordningen

Ett kommunalförbund är en organisation där flera regioner gått samman för att överlåta skötseln av en gemensam angelägenhet åt förbundet. De grundläggande reglerna för driften och styrningen av verksamheten finns i kommunallagen.

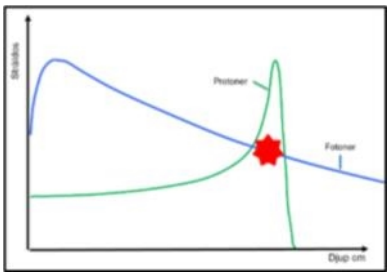
Av förbundsordningen framgår att KAS ska:

- Driva en anläggning för avancerad strålbehandling med protoner.
- Skapa förutsättningar för optimal behandling, samt utveckling och utvärdering av behandlingen, till gagn för patienterna.
- Vara nationellt likvärdigt tillgänglig för alla patienter i Sverige oavsett bostadsort.
- I mån av kapacitet erbjuda utländska patienter vård.
- Bedriva verksamheten så att man nyttjar möjligheterna till att utföra diagnostik, behandlingsplanering, del av behandling och eftervård inom varje sjukvårdsregion (delat ansvar och distribuerad kompetens).
- Säkerställa att möjligheterna till forskning och utveckling tillvaratas.
- Svara för annan verksamhet som har ett naturligt samband med driften av anläggningen.

KAS kliniska verksamhet

Protonstrålningens egenskaper

Protonstrålning och konventionell strålning med fotoner har likvärdig kapacitet att förstöra en tumör. Fotoner avger energi successivt vid passagen genom en kropp. Protonstrålning avger energi mer fokuserat. Strålen kan styras så att maximal energi avges i den behandlade tumören.

Stråldosen till den friska vävnaden runt en tumör blir lägre med protoner, vilket minskar risken för strålskador.

Skandionklinikens utveckling

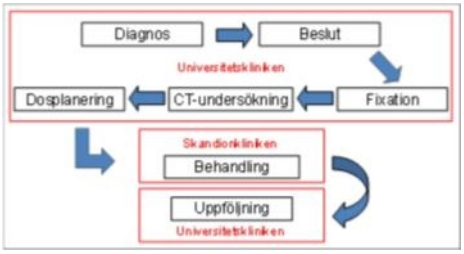
Skandionkliniken planerades för att behandla 1 000 patienter per år med sammanlagt 15 000 fraktioner (behandlingstillfällen). Kliniken har två behandlingsrum (gantryn). Ett tredje rum kan utrustas om verksamheten expanderar

De första patienterna behandlades i augusti 2015. Den vanligaste behandlingsorsaken är tumörer i centrala nervsystemet. Under en period av ca sex veckor strålas patienterna med i genomsnitt ca 27 fraktioner.

Väsentliga orsaker till att KAS inte nått det planerade antalet patienter är dels att evidensen för protonstrålningens fördelar är begränsad, dels att strålbehandling med fotoner har utvecklats. Det är angeläget att forskningen om strålningens effekter intensifieras.

Delat ansvar och distribuerad kompetens

Skandionkliniken har inga egna patienter. Behandlingen utförs på uppdrag av universitetsklinikerna. Patienter som bedöms vara aktuella för protonbehandling diskuteras vid multiprofessionella videokonferenser där samtliga universitetssjukhus deltar. Förberedelser och efterkontroller sker vid universitetsklinikerna.

Regionerna, universitetssjukhusen och Skandionkliniken delar på ansvaret för och utförandet av verksamheten. Det kallas ”distribuerad kompetens”.

En läkare och två sjukhusfysiker från universitetsklinikerna tjänstgör veckovis vid Skandionkliniken enligt ett rotationsschema.

Europeiska centra

Enligt den internationella intresseorganisationen PTCOG (Particle Therapy Co-Operative Group) var 31 centra för protonstrålning i drift Europa i december 2021, varav 17 startat 2015 eller senare. Ytterligare tio planeras eller är under uppförande.

2019 startade ett centrum i Aarhus i Danmark. 2024 startar två centra i Norge.

KAS vetenskapliga verksamhet

Forskning kring protonbehandlingens effekter är ett av KAS huvuduppdrag, vid sidan av den kliniska verksamheten. Det distribuerade ansvaret och den distribuerade kompetensen är basen för forskningen om protonbehandling.

Sedan 2018 har sju kliniska studier startat. 2021 var inkluderades elva procent av de svenska vuxna patienterna i en studie. Målet var vid starten att minst 80 procent av patienterna ska ingå i kliniska studier som utvärderar protonbehandlingens effekter. Det har visat sig vara orealistiskt, bland annat beroende på att det är uttalad brist på senior akademisk kompetens inom svensk strålbehandling.

KAS driver även teknisk forskning inom protonstrålning, bland annat inom ramen för EU-projekten Inspire, Sinfonia och Accelerate.

KAS finansierar ledningen av ett nationellt projekt som arbetar för att stärka den kliniska och akademiska kompetensförsörjningen inom svensk strålbehandling.

Hotel von Kraemer

Hotel von Kraemer erbjuder patienter och närstående boende under behandlingen vid Skandionkliniken. 2021 kom 1,7 procent av gästerna från Skandionkliniken, de svarade för 23,8 procent av gästnätterna.

Hotellet har 83 rum, en restaurang och lokaler för konferenser. Det öppnade 2014. Inledningsvis drevs det av en privat entreprenör som gick i konkurs 2015. Det pågår en rättslig tvist mellan entreprenören och KAS. Hotellet drivs tills vidare i KAS regi.

Hotellet har ett avtal med Akademiska sjukhuset om ”vårdnära hotell”.

Hotellet vänder sig även till allmänheten. Restaurang- och konferensverksamheten har minskat påtagligt på grund av covid-19-pandemin.

KAS finansiering

Inledningsvis finansierades 50 % av klinikens budgeterade kostnader med ett abonnemang fördelat mellan landets 21 regioner utifrån befolkningsstorlek. Resterande 50 % finansierades med en rörlig intäkt per utförd fraktion, kalkylerad utifrån målet 15 000 fraktioner per år. Fraktionspriset har följt LPIK exkl. läkemedel, men är för övrigt oförändrat sedan den ekonomiska modellen fastställdes 2012.

Varje år 2015–2018 översteg antalet planerade fraktioner utfallet. Det resulterade i ekonomiska underskott. 2018 höjdes regionernas abonnemangskostnader till 70 % av Skandionklinikens budgeterade kostnader, vilket har förbättrat ekonomin avsevärt.

Strategiska förutsättningar 2023

Strategiska förutsättningar och övergripande mål för 2023 fastställs av förbundsdirektionen vid 2022-09-21.

KAS uppdrag

KAS ska:

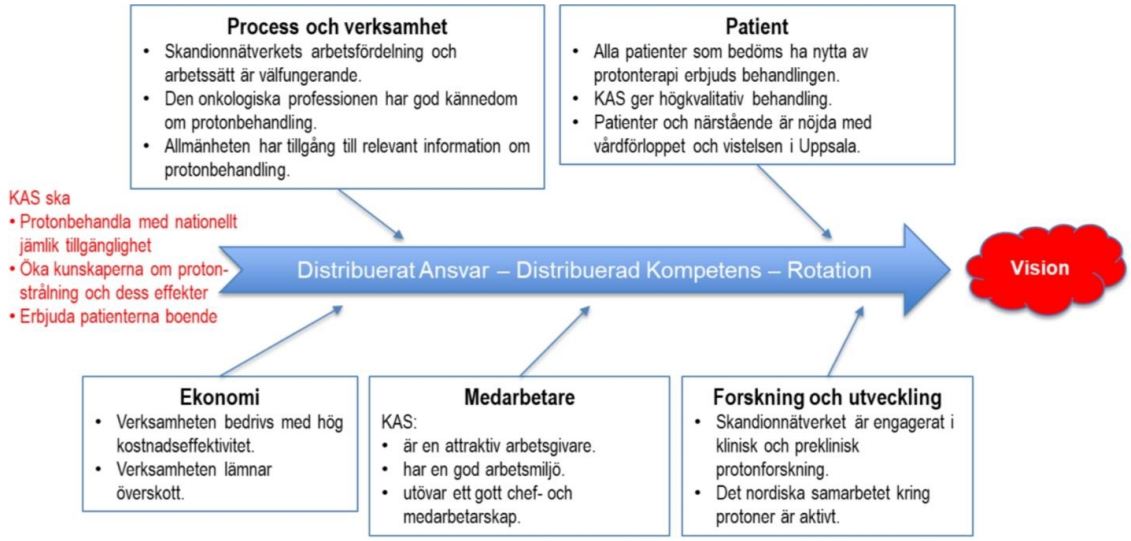
- Protonbehandla med nationellt jämlik tillgänglighet.
- Öka kunskaperna om protonstrålning och dess effekter.
- Erbjuda patienterna boende under behandlingen vid Skandionkliniken.

KAS vision

En vision tas fram 2022.

Övergripande (strategiska) mål

KAS övergripande/strategiska mål fastställdes av förbundsdirektionen 2021-06-16.

SWOT

SWOT = Styrkor, Svagheter, Hot och Möjligheter (Strengths, Weaknesses, Opportunities, and Threats). Styrkor och svagheter syftar på organisationens inre egenskaper. Hot och möjligheter syftar på omständigheter i omvärlden.

KAS styrkor, svagheter, hot och möjligheter revideras inför förbundsdirektionens möte 2022-09-21.

Kritiska framgångsfaktorer

KAS styrkor, svagheter, hot och möjligheter revideras inför förbundsdirektionens möte 2022-09-21.

Mål 2023

Mål för en god ekonomisk hushållning

2019-04-10 fastställde direktionen mål för en god ekonomisk hushållning.

Finansiella mål

- Verksamheten ska bedrivas med hög kostnadseffektivitet.
- Kommunalförbundet ska budgetera med överskott.
- Överskott ska användas för att återställa tidigare underskott, så att det egna kapitalet är återställt senast år 2027.

Verksamhetsmål

- Mål fastställs i verksamhetsplanen och rör perspektiven patient, process och verksamhet, forskning och utveckling, medarbetare samt ekonomi (finansiella mål).

Verksamhetsmål 2023

Verksamhetsmål 2023 fastställs av förbundsdirektionen 2022-09-21.

Budget 2023

KAS/Skandionklinikens budgetram ökar med 2,0 % till 2022 (LPIK är 2,1 %) enligt förbundsdirektionens beslut § 15, 2021-03-24.

Förutsättningar

Abonnemangsintäkterna är 70 % av Skandionklinikens fastställda kostnadsbudget. Fraktionsintäkterna är beräknade på 9 000 fraktioner 2023, vilket är oförändrat jämfört med 2022. Åren 2023 och 2024 är fraktionsintäkterna beräknade på 9 500 fraktioner.

Budgetposterna är uppräknade enligt LPIK, 3,8 % 2023, 1,6 % 2024 och 3,4 % 2025, med några undantag. Köpta tjänster har utökats extra med anledning av högre driftskostnader inom IT och medicinsk teknik. Även avskrivningar justeras upp extra under hela perioden 2023–2025, då Skandionkliniken har en del större investeringar som måste göras framöver. Som kompensation så har en del budgetposter inte räknats upp alls alternativt fått en lägre uppräkning, totalt så ökar budgetramen 2023 med 3,8 %.

Budgetförslag 2023

samt plan för 2024-2025

Bilaga

KAS/Skandionkliniken

Fraktioner per år	9000	9000	9500	9500
(Alla belopp i tkr)	Fastställd	Förslag	Plan	Plan
	2022	2023	2024	2025
Intäkter				
Abonnemang	150 881	156 601	160 385	163 144
Vårdintäkter				
- Svenska fraktionsintäkter	53 104	55 121	62 399	66 557
- Externa vårdintäkter	11 801	12 249	6 568	2 717
Finansiella intäkter	-	-	-	-
Summa intäkter	**215 786**	**223 971**	**229 352**	**232 418**
Kostnader				
Personal	53 348	54 598	56 214	57 907
Arvoden direktion/revisorer	595	618	628	649
Serviceavtal				
- IBA	31 645	32 848	33 373	34 508
- Övriga avtal	5 800	6 020	6 117	6 325
Köpta tjänster	7 500	9 500	9 652	9 980
Hyror				
- Kliniken	42 142	42 774	43 415	44 067
- Lägenheter	713	740	752	778
Drift fastighet	9 817	10 190	10 353	10 705
Förbrukningsinventarier/material	1 932	2 005	2 038	2 107
Försäkringar	325	337	343	354
FoU-verksamhet	4 800	4 800	4 800	4 800
Avskrivningar	32 000	34 500	36 500	36 000
Övriga kostnader / oförutsett	2 000	2 000	2 000	2 000
Finansiella kostnader				
- Räntekostnad obligationslån	22 326	22 326	22 326	22 326
- Övriga finansiella kostnader	600	623	633	654
Summa kostnader	**215 545**	**223 716**	**229 122**	**233 063**
Resultat	**241**	**255**	**231**	**-645**

Hotel von Kraemer

	2022	2023	2024	2025
Intäkter	24 119	25 802	27 033	28 324
Kostnader	-24 317	-25 107	-25 926	-26 774
Resultat	-198	695	1 107	1 550

Prognos eget kapital	-95 042	-94 092	-92 755	-91 850

Bilaga till budgetunderlag, ärende 2022-0482

Förslag ändring av finansiella riktlinjer

Nuvarande finansiella riktlinjer	Förslag till ändring
1.2 De finansiella riktlinjerna gäller för Region Stockholms nämnder samt hel- och delägda bolag. Som komplement vad gäller den finansiella verksamheten finns Tillämpningsanvisningar för AB SLL Internfinans avseende finansiella risker.	1.2 De finansiella riktlinjerna gäller för Region Stockholms nämnder samt hel- och delägda bolag. Som komplement vad gäller den finansiella verksamheten finns Tillämpningsanvisningar för *Internfinans* avseende finansiella risker.

Motivet till denna ändring är att verksamheten flyttas från AB SLL Internfinans.

Nuvarande finansiella riktlinjer	Förslag till ändring
1.4 Enligt reglementet ansvarar regionstyrelsen för medelsförvaltning samt hantering av finansiella risker för Region Stockholm. Regionstyrelsen har genom ett samverkansavtal delegerat det operativa ansvaret till Region Stockholms internbank, Internfinans. Den finansiella verksamheten inom Region Stockholm är därigenom centraliserad till Internfinans, vilket bland annat innebär att alla externa lån och placeringar hanteras av Internfinans.	1.4 Enligt reglementet ansvarar regionstyrelsen för medelsförvaltning samt hantering av finansiella risker för Region Stockholm. *Internfinans bär det operativa ansvaret för den finansiella verksamheten, vilket bland annat innebär att alla externa lån och placeringar hanteras av Internfinans.*

Motivet till denna ändring är att samverkansavtalet upphör att existera när verksamheten ej sköts i bolagsform.

Nuvarande finansiella riktlinjer	Förslag till ändring
2.14 Användning av räntederivat förutsätter god förståelse för derivatinstrumentets funktion, prissättning samt tillhörande risker. Räntederivat får användas för att påverka portföljens ränteomsättningsrisk och ska medräknas vid beräkning av skuldportföljens genomsnittliga räntebindningstid. Tillåtna derivat är	2.14 Användning av räntederivat förutsätter god förståelse för derivatinstrumentets funktion, prissättning samt tillhörande risker. Räntederivat får användas för att påverka portföljens ränteomsättningsrisk och ska medräknas vid beräkning av skuldportföljens genomsnittliga räntebindningstid. Tillåtna derivat är

ränteterminer, FRA-kontrakt, ränteswappar, ränteoptioner och kombinationer av dessa instrument. Eventuella nya derivat i skuldförvaltningen ska godkännas av Internfinans styrelse samt anmälas till regionstyrelsen. Innan derivatavtal ingås ska administrativa rutiner för att hantera dessa avtal vara på plats.	ränteterminer, FRA-kontrakt, ränteswappar, ränteoptioner och kombinationer av dessa instrument. *Eventuella nya derivat i skuldförvaltningen ska godkännas av regionstyrelsen.* Innan derivatavtal ingås ska administrativa rutiner för att hantera dessa avtal vara på plats.

Motivet bakom ändringen är att Internfinans styrelse upphör.

Nuvarande finansiella riktlinjer	Förslag till ändring
2.2.2 Placering av Region Stockholms likviditet ska ske med god miljöhänsyn, god etik och socialt ansvar. Placeringar ska undvikas i företag vars verksamhet utgörs av tillverkning eller försäljning av krigsmateriel, tobaksprodukter, alkoholhaltiga drycker eller pornografi. Med miljöhänsyn, god etik och socialt ansvar menas att företag utöver lagstiftningen följer internationella normer för mänskliga rättigheter, arbetsvillkor, miljö och anti-korruption. Placeringar ska därmed endast ske i företag som följer FN:s initiativ UNPRI (United Nations Principles for Responsible Investments). Uppföljning av att placeringarna är ansvarsfulla och hållbara ska ske regelbundet, dock minst en gång per år. Vid avvikelse ska lämpliga åtgärder för att hantera avvikelsen beslutas av Internfinans styrelse och implementeras skyndsamt. Hanteringen av eventuell avvikelse ska följas upp i hel- och delår.	2.2.2 Placering av Region Stockholms likviditet ska ske med god miljöhänsyn, god etik och socialt ansvar. Placeringar ska undvikas i företag vars verksamhet utgörs av tillverkning eller försäljning av krigsmateriel, tobaksprodukter, alkoholhaltiga drycker eller pornografi. Med miljöhänsyn, god etik och socialt ansvar menas att företag utöver lagstiftningen följer internationella normer för mänskliga rättigheter, arbetsvillkor, miljö och anti-korruption. Placeringar ska därmed endast ske i företag som följer FN:s initiativ UNPRI (United Nations Principles for Responsible Investments). Uppföljning av att placeringarna är ansvarsfulla och hållbara ska ske regelbundet, dock minst en gång per år. *Vid avvikelse ska lämpliga åtgärder för att hantera avvikelsen beslutas av ekonomidirektören och implementeras skyndsamt.* Hanteringen av eventuell avvikelse ska följas upp i hel- och delår.

Motivet bakom ändringen är att Internfinans styrelse upphör.

Förslag till tillägg
2.6 Stiftelseplaceringar Region Stockholm har i uppdrag att förvalta och administrera Region Stockholms samförvaltade donationsstiftelser. Det övergripande målet är att långsiktigt generera en avkastning i nivå med svensk nominell BNP-tillväxt till en risknivå som inte överstiger risknivån i en portfölj bestående av hälften svenska aktier och hälften svenska obligationer av god kreditkvalitet. Internfinans har det operativa ansvaret för placeringar och förvaltningen av stiftelsemedlen. Anvisningar för placering av stiftelsemedel regleras genom tillämpningsanvisningar för Internfinans avseende finansiella risker.

Motivet bakom tillägget är att tydliggöra ramarna kring vilka stiftelsernas kapitalförvaltning hanteras där tillämpningsanvisningarna ger mer precisa anvisningar.

Förslag tillägg regionstyrelsens reglemente

Nuvarande reglemente	Förslag till ändring
Ekonomi och medelsförvaltning 7 § Styrelsen ska 1. ha hand om Region Stockholms medelsförvaltning och följa av fullmäktige meddelade riktlinjer för denna. Medelsförvaltningen omfattar placering och upplåning av medel, 2. ha hand om övrig ekonomisk förvaltning. I denna uppgift ingår bland annat att, a. förvalta Region Stockholms fasta och lösa egendom om det inte åligger annan, b. se till att Region Stockholms behov av försäkringsskydd är tillgodosett, c. ha hand om Region Stockholms förvaltning av donationsfonder och donationsstiftelser och ska, om inte annat föreskrivits, vid behov ansöka om permutation samt besluta om mottagande av donationer till regionen, d. bevaka att regionens inkomster inflyter och att betalningar görs i tid samt vidtar de åtgärder som behövs för indrivning av förfallna fordringar. 3. upprätta förslag till budget i enlighet med kommunallagen och bestämma när övriga nämnder och Region Stockholms bolag senast ska lämna sina budgetunderlag till styrelsen,	**Ekonomi och medelsförvaltning** 7 § Styrelsen ska 1. ha hand om Region Stockholms medelsförvaltning och följa av fullmäktige meddelade riktlinjer för denna. Medelsförvaltningen omfattar placering och upplåning av medel, *2. hantera finansiella risker för Region Stockholm,* *3. bedriva utlåning till Region Stockholms nämnder och bolag,* 4. ha hand om övrig ekonomisk förvaltning. I denna uppgift ingår bland annat att, a. förvalta Region Stockholms fasta och lösa egendom om det inte åligger annan, b. se till att Region Stockholms behov av försäkringsskydd är tillgodosett, c. ha hand om Region Stockholms förvaltning av donationsfonder och donationsstiftelser och ska, om inte annat föreskrivits, vid behov ansöka om permutation samt besluta om mottagande av donationer till regionen, d. bevaka att regionens inkomster inflyter och att betalningar görs i tid samt vidtar de åtgärder som behövs för indrivning av förfallna fordringar. 5. upprätta förslag till budget i enlighet med kommunallagen och bestämma när övriga nämnder och Region Stockholms bolag senast ska lämna sina budgetunderlag till styrelsen, 6. se till att bokföring och redovisning sker i enlighet med lagen (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning, 7. upprätta årsredovisning och

4. se till att bokföring och redovisning sker i enlighet med lagen (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning, 5. upprätta årsredovisning och delårsrapport i enlighet med lagen (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning, 6. i enlighet med fullmäktiges särskilda riktlinjer förvalta medel som avsatts till pensionsförpliktelser, 7. utfärda anvisningar avseende budgetering och ekonomi- och verksamhetsuppföljning samt redovisningsrutiner.	delårsrapport i enlighet med lagen (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning, 8. i enlighet med fullmäktiges särskilda riktlinjer förvalta medel som avsatts till pensionsförpliktelser, 9. utfärda anvisningar avseende budgetering och ekonomi- och verksamhetsuppföljning samt redovisningsrutiner.

Motivet till detta tillägg är att då specifika ägardirektiv för AB SLL Internfinans föreslås upphöra att gälla från och med 1 januari 2023 föreslås Regionstyrelsens reglemente uppdateras med tillägg av punkt 7.2 och 7.3.

Region Stockholm

Diarienummer
RS 2022-0326

Riktlinjer

Intern kontroll

Beslutad av regionstyrelsen, den 22 november 2022
Gäller för Region Stockholm
Gäller tills vidare

Innehåll

1. Inledning 3

1.1 SYFTE 3

1.2 TILLÄMPNING 3

2. Riktlinjer 3

2.1 RAMVERK FÖR INTERN KONTROLL 3

2.1.1 Styr- och kontrollmiljö 3

2.1.2 Riskbedömning 4

2.1.3 Kontrollaktiviteter 5

2.1.4 Information och kommunikation 5

2.1.5 Övervakning och uppföljning 6

3. Roller och ansvar 6

1. Inledning

1.1 Syfte

Kommunallagen föreskriver att nämnder ska se till att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt. Denna riktlinje syftar till att skapa goda förutsättningar för arbetet med intern kontroll i Region Stockholm. Intern kontroll bidrar till att säkerställa att regionfullmäktiges mål uppnås inom beslutad budget, att rapporteringen om verksamheten är tillförlitlig och rättvisande, att verksamheten efterlever lagar, regler och avtal samt bedrivs ändamålsenligt och effektivt. En god intern kontroll ingår som en del i styrning, ledning och uppföljning av verksamheten, verkar förebyggande och underlättar upptäckten av fel och brister. Regionfullmäktige har i Integrerad ledning och styrning av Region Stockholm (RS 2020–0740) fastställt principer avseende intern kontroll för Region Stockholm, Riktlinje för intern kontroll syftar till att konkretisera och utveckla dessa principer.

1.2 Tillämpning

Riktlinje för intern kontroll utgår från Integrerad ledning och styrning av Region Stockholm (RS 2020–0740) och gäller för samtliga verksamheter inom Region Stockholms, det vill säga samtliga nämnder och hel- och delägda bolag. Kommunalförbund och stiftelser rekommenderas att följa riktlinjen. För en effektiv tillämpning av riktlinjen kompletteras den av anvisningar samt vägledning som regionledningskontoret tar fram. Ytterligare anvisningar finns också i Region Stockholms systemstöd Stödet.

2. Riktlinjer

2.1 Ramverk för intern kontroll

Intern kontroll inom Region Stockholm ska utgå från COSO:s[1] ramverk för intern kontroll. Ramverket tar sin utgångspunkt i fem olika komponenter:

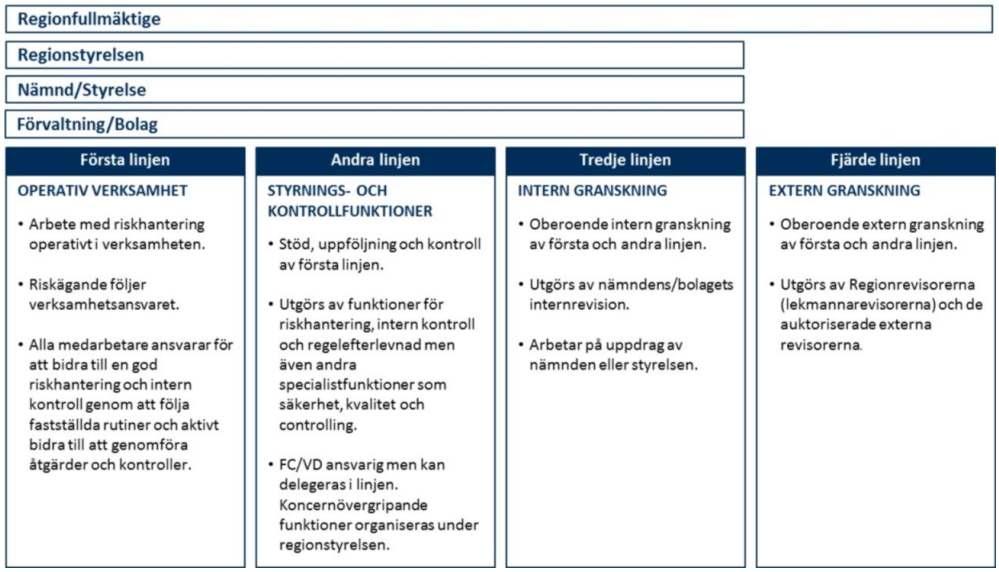
- Styr- och kontrollmiljö
- Riskbedömning
- Kontrollaktiviteter
- Information och kommunikation
- Övervakning och uppföljning

2.1.1 Styr- och kontrollmiljö

Styr- och kontrollmiljön utgör grunden för att upprätthålla en god intern kontroll. Förtroendevalda, styrelse och bolagsledning ska vara medvetna om att deras agerande är avgörande för vilken betydelse intern kontroll får i verksamheten och vilken risk- och kontrollmedvetenhet medarbetare har. För att säkerställa en god styr- och kontrollmiljö ska nämndens/bolagets mål med tillhörande indikatorer vara välkända för chefer och medarbetare. De ska också ha kännedom om de styrande dokument som finns beslutade i form av policyer, riktlinjer etcetera.

[1] COSO är en förkortning för The Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission. Det är en samarbetsorganisation som har sin bas i USA som tagit fram ett ramverk för vad ett system för intern kontroll bör innehålla, se www.coso.org.

Ansvarsfördelningen mellan olika funktioner rörande riskhantering och intern styrning och kontroll inom nämnder och bolag ska baseras på de så kallade fyra ansvarslinjerna[2], se illustration för Region Stockholm:

Som en del av nämndens/bolagsstyrelsens återrapportering ska nämnden/bolaget utifrån ansvarslinjerna beskriva den interna strukturen och organisationen för intern kontroll.

2.1.2 Riskbedömning

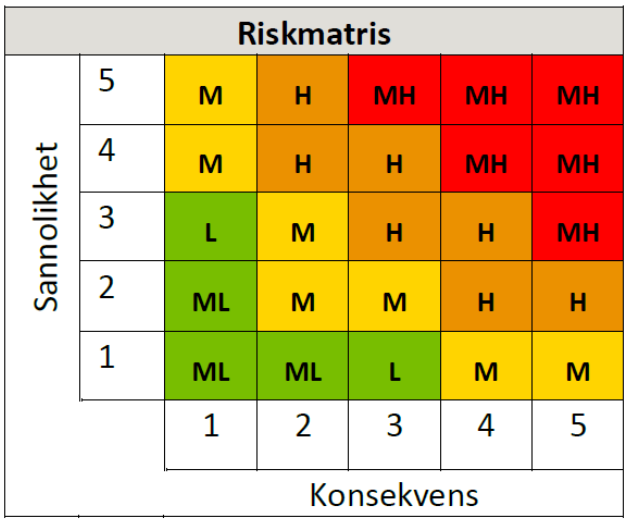
Nämnder och bolag ska göra en riskbedömning årligen, i samband med verksamhetsplaneringen. En risk ska definieras som en framtida händelse som kan påverka organisationens möjlighet att nå sina mål eller utföra sitt uppdrag. Följande riskkategorier ska användas i riskbedömningen:

- Strategiska risker, dvs risker som kan påverka organisationens långsiktiga förmåga att nå uppställda mål eller utföra sitt uppdrag
- Operativa risker, dvs risker som kan göra att verksamheten inte fungerar ändamålsenligt och effektivt till följd av exempelvis otillräckliga interna processer, mänskliga fel, bristfälliga system eller externa händelser
- Finansiella risker, dvs risker som kan påverka organisationens resultat och finansiella ställning
- Regelefterlevnadsrisker, dvs risker som kan påverka organisationens möjlighet att efterleva lagar, regler och styrande dokument samt risker som kan påverka olika intressenters förtroende för verksamheten

Dessutom ska området finansiell rapportering omfattas. Vid identifiering och analys av risker ska nämnder och bolag ta hänsyn till risker för korruption, otillbörlig påverkan, bedrägeri och andra oegentligheter. Väsentliga risker som identifierats i lokala utvärderingar och noteringar från interna och externa revisioner ska också tas i beaktande. Nämnder och bolag ska för varje risk göra en bedömning av hur sannolik risken är och vilka konsekvenser den kan få. Detta ska göras som en integrerad del i

[2] De fyra ansvarslinjerna är en modell som tydliggör vem som ansvarar för vad i arbetet med riskhantering och intern kontroll. I COSO:s modell kallas dessa linjer för försvarslinjer (lines of defence) men i andra sammanhang talas om ansvarslinjer för att tydliggöra att det handlar om fördelning av roller och ansvar, se bl.a. ESV 2015:30 Handledning En introduktion till den statliga internrevisionen. I denna riktlinje används begreppet ansvarslinjer.

processen för budget och verksamhetsplanering. Riskbedömningen ska uppdateras löpande under året vid behov och/eller enligt regionledningskontorets anvisningar. Region Stockholm har en koncerngemensam riskmatris som ser ut enligt följande:

MH= mycket hög risk
H= hög risk
M= medelhög risk
L= låg risk
ML=mycket låg risk

I regionledningskontorets anvisningar finns ytterligare vägledning om hur värdering av riskerna ska göras.

För varje risk som har identifierats ska en riskägare utses. Eftersom riskägarskapet följer med verksamhetsansvaret i respektive nämnd och bolag, ansvarar förvaltningschef/VD ytterst för fördelningen av risker inom sin verksamhet.

2.1.3 Kontrollaktiviteter

Utifrån riskanalysen ska nämnder och bolag identifiera och implementera kontroller och åtgärder för att hantera riskerna. En kontroll är en återkommande aktivitet med en fastställd frekvens som avser att begränsa risken, medan en åtgärd är en aktivitet avgränsad i tid i syfte att ge riskreducerande effekt. Generellt ska alla risker med värderingen Medelhög (M) eller högre hanteras, det vill säga kontroller och åtgärder ska utformas för dessa. För risker med värderingen Låg (L) är det möjligt att i stället bevaka risken, vilket innebär att den följs upp för att bevaka att den inte ökar, men kontroller och åtgärder behöver inte utformas. Risker med värderingen Mycket Låg (ML) kan också accepteras, vilket innebär att hantering och bevakning inte krävs. Frånsteg från dessa kriterier ska motiveras.

Kontrollansvariga samt åtgärdsansvariga ska utses för samtliga kontroller och åtgärder.

2.1.4 Information och kommunikation

Nämnder och bolag ska säkerställa att information och kommunikation fungerar väl mellan olika nivåer i organisationen, då det är en förutsättning för god intern kontroll. Det är också av stor vikt att det finns en hög riskmedvetenhet hos chefer och medarbetare samt en medvetenhet om vad som kan göras för att minska riskerna i verksamheten.

De funktioner som arbetar med riskhantering, intern kontroll, regelefterlevnad och internrevision inom nämnder och bolag ska ha full tillgång till den information som krävs för god intern kontroll.

2.1.5 Övervakning och uppföljning

Varje nämnd/bolag ska, med hänsyn till sitt ansvar, kontinuerligt följa upp sin verksamhet och utvärdera de riskbedömningar som sker enligt denna riktlinje samt vidta åtgärder för att säkerställa att den interna kontrollen är tillräcklig och effektiv och att verksamheten bedrivs på ett tillfredställande sätt. Uppföljningen innefattar också att utvärdera om samtliga komponenter i ramverket för intern kontroll är tillräckliga. Rapporteringen inom nämndens förvaltning/bolaget och till nämnden/styrelsen ska vara kontinuerlig, transparent och spårbar över tid och det ska finnas lämpliga forum för rapportering, uppföljning och övervakning.

Förvaltningschef/VD ska vid behov föreslå åtgärder för att säkerställa en tillfredställande intern kontroll. Brister i den interna kontrollen ska omedelbart rapporteras till nämnd/styrelse samt i den löpande rapporteringen till regionledningskontoret. Förvaltningschef/VD ska omedelbart agera om misstanke om brott uppstår. Vid välgrundad misstanke om brott ska som regel polisanmälan göras. Vidare ska nämnd/bolagsstyrelse och andra relevanta beslutsfattare omedelbart informeras.

Regionstyrelsen ska löpande följa upp nämndernas och bolagens arbete med intern kontroll. Inom Region Stockholm används en gemensam struktur och mall för arbetet och nämnder och bolag ska rapportera en plan för intern kontroll till regionledningskontoret enligt regionledningskontorets anvisningar för när och hur rapporteringen ska ske. De risker som enligt riskbedömningen bedöms vara viktigast att hantera, det vill säga de som har klassificerats som Mycket Hög (MH), Hög (H) och i många fall Medelhög (M), samt tillhörande kontroller och åtgärder ska finnas med i planen för intern kontroll.

3. Roller och ansvar

Regionstyrelsen
Regionstyrelsen har ett övergripande ansvar för regionens verksamheter, utveckling och ekonomiska ställning. Styrelsen har också uppsiktsansvar och ska övervaka hur den interna kontrollen sköts i nämnder och bolag samt utforma, utveckla och följa upp arbetet med intern kontroll inom Region Stockholm. Regionstyrelsen kan därvid genomföra övergripande och samlade analyser och bedömningar av den interna kontrollen utifrån nämndernas och bolagens rapportering.

Nämnder och bolag
Nämnder och bolagsstyrelser har det yttersta ansvaret för den interna kontrollen inom sitt verksamhetsområde och ska säkerställa att den interna kontrollen är tillräcklig. Detta innebär att varje nämnd och bolagsstyrelse har ett ansvar för att det finns en organisation och processer för den interna kontrollen. Ansvar ska fördelas så att organisatoriska enheter med ett särskilt ansvar att styra, granska och följa upp övrig operativ verksamhet kan arbeta självständigt på uppdrag av förvaltningschef/VD. Fördelning av ansvar ska även säkerställa att risker för oegentligheter, korruption och jäv minimeras.

Dokument som innehåller riskbedömning, kontroller och åtgärder utgör normalt allmänna och därmed offentliga handlingar. Detta gäller dock inte om någon av uppgifterna i dokumenten omfattas av sekretess enligt offentlighets- och sekretesslagen. Nämnd/bolag ansvarar för att det finns upprättade rutiner för hantering av sekretessbelagd information i sådana dokument.

Förvaltningschef/VD
Förvaltningschef/VD ska etablera strukturer, rapporteringslinjer och lämplig ansvars- och befogenhetsfördelning för den interna kontrollen. Förvaltningschef/VD ska säkerställa att organisationen upptäcker risker och kan hantera dem samt säkerställa att organisationen har god regelefterlevnad i genomförandet av verksamheten och i de beslut som fattas. Förvaltningschef/VD ska också säkerställa att innehållet i denna riktlinje är känt inom respektive verksamhet och att förvaltningen/bolaget stöttar ansvarig nämnd/bolagsstyrelse i arbetet med att säkerställa en tillräcklig intern kontroll.

Regionledningskontoret
Ekonomi och finans

REGION STOCKHOLMS
SAMFÖRVALTADE
AVKASTNINGSSTIFTELSER
RS 2022-0311

Region Stockholms samförvaltade avkastningsstiftelser

23	802425-2804	Recidenten CTE Antivarii gåva
104	802005-2349	Stiftelsen Upplands organiserade lantarbetares hjälpfond
159	802425-2887	Stiftelsen Hedens stipendiefond Berga
160	802407-9827	Stiftelsen Finsta Lantbruksskolas stipendiefond
206	802005-6498	Stiftelsen Stockholms läns förenings tuberkulos fond
301	802403-1729	Stiftelsen Folktandvården Eastmansinstitutet
400	802411-4319	Stiftelsen för psykiskt sjuka inom Stockholms läns landsting
401	802403-1737	Stiftelsen Konung Oscar 11:s och Drottning Sofias jubileumsfond
402	802008-5570	Stiftelsen Alfhild Cronstedts frisängsfond
403	802403-17 45	Stiftelsen Barnklinikernas bidragsfond
405	802403-1752	Stiftelsen Oscar och Karin Hedlunds bidragsfond
406	802403-1760	Stiftelsen Ihrfeltska barn- och ungdomsfonden
407	802008-5489	Stiftelsen Micka Johanssons bidragsfond
412	802403-1778	Stiftelsen Frans Nilssons donationsfond
413	802008-6024	Stiftelsen Tyra Stenbergs bidragsfond
414	802403-1141	Stiftelsen Nils och Sonja Wallins bidragsfond
416	802403-1158	Stiftelsen Karin och Sven Hillerströms fond för psykiskt sjuka
417	802403-1190	Stiftelsen Allmänna lasarettsfonden Central förvaltning
418	802403-1166	Stiftelsen Serafimerlasarettets frisängsfond
419	802403-1174	Stiftelsen Serafimerlasarettets bidragsfond
423	802403-1273	Stiftelsen Martin Gebers konvalescenthem
424	802403-3808	Stiftelsen Dannströms driftkostnadsfond för konvalescenthem
425	802008-4961	Stiftelsen Selma Envalls driftkostnadsfond
426	802403-3790	Stiftelsen Albert och Hulda Pålsons driftkostnadsfond för konvalescenthem
427	802404-5398	Stiftelsen Lungsjukas donationsfond
428	802005-1606	Stiftelsen Sjuksköterskornas och fru Galathee Lamms bidragsfond
429	802004-9014	Stiftelsen F.d Sabbatsbergs sjukhus hjälpfond
451	802403-1216	Stiftelsen Danderyds sjukhus frisängsfond
453	802005-1598	Stiftelsen John och Augusta Nordströms donationsfond för sköterskor
468	802403-1281	Stiftelsen Norrtälje sjukhus frisängsfond
507	802403-1265	Stiftelsen Löwenströmska sjukhusets frisängsfond för långtidsvård
508	802403-1554	Stiftelsen Löwenströmska sjukhusets trivselfond för långtidsvård
512	802423-8043	Stiftelsen Löwenströmska lasarettet
521		Gåvofonden för PAH i Sollentuna
523		Gåvofond för Palliativa enheten vid Södra Stockholms geriatriska klinik
524		Gåvofonden för Djurö Vårdcentral
525		Harriet Broms gåvofond för främjande av SUP-patienters vård
536	802404-5372	Stiftelsen Gladys More Thomsons forskningsfond
538	802409-6755	Stiftelsen Karolinska sjukhusets bidrags- och trivselfond vid barnkliniken

REGION STOCKHOLMS
SAMFÖRVALTADE
AVKASTNINGSSTIFTELSER

539	802403-1539	Stiftelsen KG Berghs fond
541	802403-1224	Stiftelsen Ellen Malmgrens fond
542	802403-1240	Stiftelsen John och Kristina Lindbergs hjälpfond
544	802405-0760	Stiftelsen Frida Maria Frykbergs fond
545	802403-1182	Stiftelsen Margarethafonden
547	802403-1299	Stiftelsen syskonen Köhlers minnesfond Södertälje
549	802409-6540	Stiftelsen Hubert Thomsons fond
550	802404-5356	Stiftelsen Tage Olssons stipendiefond
553	802000-3086	Stiftelsen John och Kerstin Berglunds understödsfond
554	802403-1208	Stiftelsen Carl-Axel Hambergers fond för otolaryngologisk forskning
555	802406-2963	Stiftelsen Allmänna lasarettsfonden Karolinska sjukhuset
556	802481-6822	Sven Norens stiftelse
558	802403-1661	Stiftelsen Eleonore Strokirks fond
559	802425-2424	Stiftelsen Studieresefond vid Thoraxkirurgiska kliniken
562	802407-9819	Stiftelsen Bronchoesophagologiska fonden
563	802404-5448	Stiftelsen Karolinska Universitetssjukhusets fond för hjärt- och lungforskning
564	802404-5380	Stiftelsen Karolinska sjukhusets fond för klinisk forskning och utveckling
565	802407-3234	Stiftelsen Gåvomedelsfonden vid medicinska kliniken KS
566	802404-8327	Stiftelsen Ragnar Anderssons donationsfond
568	802481-6764	Jerzy Einhorns stiftelse
569	802407-3226	Stiftelsen Fonden för reumatologisk forskning
570	802404-5422	Stiftelsen Band-fonden
571	802406-0009	Stiftelsen Barnhabiliteringens patientfond
572		Barnklinikernas forskningsfond
575	802409-6557	Stiftelsen Ansiktstraumafonden vid Karolinska sjukhuset
577		Ulla Tibloms gåvofond till Astrid Lindgren Barncentrum
582		Paola Brunetti-Jacovones gåvofond
583	802403-154 7	Stiftelsen Löwenströmska sjukhusets frisängsfond
588		Elsa Varenius gåvofond
589	802424-8240	Stiftelsen Ragna och Paul Nybergs fond vid Karolinska sjukhuset
590		Gunnar Grimfors gåvofond för hematologisk forskning vid KS, Solna
592	802481-7929	Stiftelsen Hörselklinikens gåvofond
594		Margit och Gunnar Gustavssons gåva till Radiumhemmet
595		Fonden för leukemiforskning vid Karolinska Universitetssjukhuset
596		Radiumhemmet Karolinska Universitetssjukhuset Gåvofond vid Ärftlighetsmottagningen
597		Reumatologklinikens gåvofond vid Karolinska Universitetssjukhuset
599	802481-7119	Stiftelsen för tinnitusforskning vid Karolinska Universitetssjukhuset
603	802405-9993	Stiftelsen Folke Lindstedts stipendiefond
606	802404-5414	Stiftelsen Sigrid Tillbergs frisängsfond
641	802404-5331	Stiftelsen Gulli de Perres frisängsfond

REGION STOCKHOLMS
SAMFÖRVALTADE
AVKASTNINGSSTIFTELSER

701	802403-1638	Stiftelsen Simon och Matilda Sachs minnesdriftkostn.fond Barnsjukhuset
706	802001-4927	Stiftelsen Laura och Carl Hulthanders fond för vård av obotligt sjuka
707	802404-5364	Stiftelsen Bror Öbergs frisängsfond
709	802008-6107	Stiftelsen Hubert OlofThomsons donation
713	802403-1620	Stiftelsen Landstingets fond för vårdutveckling vid Södersjukhuset
724		Kurt och Sigrid Ivemos gåvofond
725		Södersjukhusets gåvofond för forskning och utveckling
727		Gåvofonden till minne av docent Mark Gutniak
728		Gåvofonden Svea och Sven Gustavssons utvecklingsfond
732	802403-1612	Stiftelsen Edvard och Ida Hjorts frisängsfond
807	802403-1604	Stiftelsen Axel Lindahls bidragsfond
810	802403-1497	Stiftelsen Södertälje sjukhus frisängsfond för patienter från Södertälje kommun
811	802403-1596	Stiftelsen Södertälje sjukhus frisängsfond
812	802403-1513	Stiftelsen Palm-Martins frisängsfond för kvinnliga patienter från Södertälje kommun
813	802424-8232	Stiftelsen Helga Larssons fond vid Södertälje sjukhus
821	802403-1521	Stiftelsen Martin Linds fond
831	802403-3766	Stiftelsen P A Ljungbergs frisängsfond
833	802404-5430	Stiftelsen Lungmedicinska kliniken vid Huddinge sjukhus bidragsfond
834	802403-3816	Stiftelsen Jacques och Galathee Lamms bidragsfond
840	802403-1257	Stiftelsen Landstingets fond för vårdutveckling vid Huddinge sjukhus
843	802409-1293	Stiftelsen för Lung-och Allergisjukvården vid Huddinge sjukhus
871	802403-1232	Stiftelsen Heijkenskjölds konvalescenthemsvård
872	802425-2747	Stiftelsen Ida och Wilhelm Möllers fond
873	802404-5406	Stiftelsen Ida och Wilhelm Möllers konvalescenthemsfond
874		Gåvofonden för ASIH Långbro Park
878	802008-4854	Stiftelsen Brännkyrka Mjölkdroppsförenings fond
902	802481-7127	Stiftelsen Öron-, näs- o halskliniken Karolinska Universitetssjukhuset
903		Gåvofonden för psykosocial utveckling vid Onkologiska kliniken KS
904	802426-7463	Stiftelsen Bo och Kerstin Kihlgrens minnesfond
905		Onkologiska klinikens gåvofond
906	802481-7747	Stiftelsen för forskning och utveckling rörande Cochleaimplantatverksamhet vid KS
907		Gåvofonden för DAMP-forskning vid Karolinska Universitetssjukhuset
908		Gåvofonden vid Nationellt kunskaps- och resurscentrum för barn och unga med hiv och hivskolan
909		Gåvofonden vid Barnhjärtcentrum
910	802481-7515	Stiftelsen Lena Löwenborgs gåvofond forsk diabetes o transplantation
911		Gåvofonden vid Sachsska Barnsjukhuset
912	802481-7507	Stiftelsen Charlotte Sandbergs minnesfond
913	802481-2995	Stiftelsen Miklos o Katalin Zsuppans fond för forsk om stroke
914	802481-2789	Stiftelsen Miklos o Katalin Zsuppans fond forsk cancer i njurarna

Regionledningskontoret
Lisa Venizelos

PM
2022-04-07

Diarienummer
RS 2022-0311

Centralisering av Region Stockholms samförvaltade avkastningsstiftelser

Förslag

Regionledningskontoret föreslår att regionstyrelsen föreslår att regionfullmäktige ger regionstyrelsen i uppdrag att återta ansvaret, i enlighet med reglemente, för Region Stockholms samförvaltade avkastningsstiftelser, den så kallade donationsfondsförvaltningen, och att stiftelsehanteringen centraliseras till regionstyrelsens egen förvaltning regionledningskontoret.

Centraliseringen av Region Stockholms stiftelsehantering syftar till att säkerställa regelefterlevnad och kontroll samt att öka kvalitet, likabehandling och rättssäkerhet. Därutöver bidrar en centralisering till att frigöra resurser till förmån för kärnverksamheten och öka verksamhetsnyttan genom en optimering och effektivisering av processerna.

Bakgrund

Region Stockholms donationsfondsförvaltning, hanterar gåvor och donationer som lämnats till Region Stockholms olika nämnder och bolag och delar årligen ut cirka 17 miljoner kronor till allmännyttiga ändamål. Förvaltarskapet inkluderar, 118 stiftelser och gåvofonder med ett bokfört totalt kapital av 646 miljoner kronor per 31 december 2020.

Region Stockholm är juridiskt och enligt avkastningsstiftelsernas förordnanden och registreringsintyg den anknutne förvaltaren. Vid anknuten förvaltning är det ytterst ett ansvar för förvaltarens högsta verkställande organ att stiftelseförordnandet följs. Regionstyrelsen ska enligt reglemente för regionstyrelsen, 7 § p. 2, c, ansvara för Region Stockholms förvaltning av donationsfonder och donationsstiftelser och ska, om inte annat föreskrivits, vid behov ansöka om permutation samt besluta om mottagande av donationer till Region Stockholm.

AB SLL Internfinans har i uppdrag av regionstyrelsen enligt avtal (LS 2017–0576) att förvalta och administrera avkastningsstiftelser, gåvofonder och donationer för vilka Region Stockholm åtagit sig att förvalta. Förvaltning av kapital sker enligt Placeringspolicyn för stiftelsemedel vilken är beslutad av styrelsen för AB SLL Internfinans. Ansökningar och beviljande av stiftelsemedel handläggs främst av Region Stockholms

nämnder och bolag som bedriver sjukvård. År 2020 fanns cirka 60 fondhandläggare inom Region Stockholms nämnder och bolag.

I enlighet med regionstyrelsens och AB SLL Interfinans avtal (LS 2017–0576) finansieras förvaltnings- och administrationskostnaderna av respektive avkastningsstiftelse medan handläggningen hos nämnder och bolag som bedriver sjukvård inte ersätts ekonomiskt av avkastningsstiftelserna.

Centraliseringens syfte
Förslaget till centralisering av Region Stockholms stiftelsehantering har utarbetats med hänsyn till gällande stiftelselag och Region Stockholms reglementen i syfte att öka både kvalitet och kontroll för att säkerställa, likabehandling, rättssäkerhet och regelefterlevnad. Därutöver bidrar centraliseringen till att öka verksamhetsnyttan och frigöra resurser till kärnverksamheten.

Öka kvalitet, likabehandling och rättssäkerhet
Centraliseringen möjliggör en enhetlig och rättssäker process inom Region Stockholm som ger erforderliga förutsättningar till adekvat kravställning och likabehandling. En centraliserad och sammanhållen organisation optimerar en likvärdig handläggning och hanterar den varierande kvaliteten som tidigare uppmärksammats i externa revisionsinsatser.

Öka kontrollen och säkerställa regelefterlevnad
Genom en centraliserad och sammanhållen organisation ges förutsättningar för ökad intern kontroll och regelefterlevnad. En sammanhållen organisation främjar helhetsperspektiv och helhetsansvar och säkerställer bland annat regelefterlevnaden att samma person inte kan söka medel från samma stiftelse flera gånger per år, vilket med dagens hantering är möjligt med flera verksamheter som parallellt handlägger ansökningar.

Optimera verksamhetsnyttan och effektivisera processerna
Region Stockholms nämnder och bolag ska bedriva en effektiv verksamheten och kontinuerligt initiera förbättringsarbeten för att optimera nyttan för invånarna. Centraliseringen ger förutsättningar för en resurseffektiv, ändamålsenlig och professionell organisation som ökar verksamhetsnyttan, optimerar de koncernövergripande processerna och skapar gemensamma synergier. Därtill möjliggörs också framtida

effektiviseringsarbeten så som digitalisering eller andra resurseffektiva samarbeten.

Frigöra resurser till kärnverksamheten
Region Stockholms nämnder och bolag behöver minska de administrativa kostnaderna och prioritera sina resurser till kärnverksamheten. År 2020 fanns cirka 60 fondhandläggare, främst på deltid, inom Region Stockholms nämnder och bolag. En centralisering beräknas frigöra minst 9 000 arbetstimmar inom vården och möjliggöra årligen en besparing på 4,7 miljoner kronor i personalkostnader inom Region Stockholm.[1] Den centraliserade stiftelsehanteringen under regionstyrelsen finansieras helt genom respektive avkastningsstiftelse.

Föreslagna förändringar
Jämfört med nu gällande organisation inbegriper centraliseringen av de samförvaltade avkastningsstiftelser följande förändringar.

Regionstyrelsen
Regionstyrelsen återtar sitt ansvar, i enlighet med reglemente, för Region Stockholms förvaltning av donationsfonder och donationsstiftelser för vilka Region Stockholm är den juridiskt anknutne förvaltaren. Genom en centralisering tar regionstyrelsens ett helhetsansvar för avkastningsstiftelser och bildade gåvofonder och donationer för vilka Region Stockholm åtagit sig att förvalta.

Regionstyrelsens egen förvaltning, regionledningskontoret, möjliggör en resurseffektiv centralisering med ett helhetsansvar knutet till en och samma organisation. AB SLL Internfinans verkar operativt under regionledningskontorets nya organisation. Arbetet åläggs inom ramen för regionstyrelsens ordinarie förvaltningsuppdrag i enlighet med nu gällande reglemente.

Regionstyrelsens stiftelseförvaltning ska ske i enlighet med avkastningsstiftelsernas stadgar och förordnande för att uppfylla stiftelseändamålen. Kostnaderna för den centraliserade stiftelsehanteringen finansieras genom respektive avkastningsstiftelse som en del av stiftelseförvaltningen.
AB SLL Internfinans

[1] Beräknat utifrån att en fulltidsanställd motsvarar 1 500 timmar per år och med en uppskattad handläggarlön på 43 000kr samt PO-pålägg.

AB SLL Internfinans uppdrag är att verka som Region Stockholms internbank. Stiftelseadministrationen och stiftelsehandläggningen[2] som tidigare legat under AB SLL Internfinans förs över till regionstyrelsen. Regionstyrelsen fortsätter att uppdra till AB SLL Internfinans att förvalta avkastningsstiftelsernas kapital enligt Placeringspolicyn för stiftelsemedel. Stiftelseadministrationen särskiljs från kapitalförvaltningen och AB SLL Internfinans uppdrag renodlas. Kostnaderna för kapitalförvaltning finansieras genom respektive avkastningsstiftelse, som en del av stiftelseförvaltningen.

Region Stockholms vårdgivare
Region Stockholms vårdgivare har som kärnuppdrag att bedriva hälso- och sjukvård. Centraliseringen bidrar till att vårdgivarna frigör resurser till kärnverksamheten genom att fondhandläggarrollen upphör lokalt medan vårdkontakten för den sökande förblir oförändrad och ansökan sker fortsättningsvis lokalt via vårdgivaren. Stiftelsernas fördelning och ändamål påverkas inte av centraliseringen, likaså förblir vårdgivarnas rättigheter och tillgänglighet till stiftelsekapital opåverkad. Handläggararbetet som upphör från vårdgivarna inkluderar arbetet med att säkerställa regelefterlevnad i ansökningshandlingar, gallring, arkivering, utbetalning, rekvirering och uppföljning av utdelningsbara medel.

Sammanställning av arbetsuppgifter som centraliseras
Ett helhetsansvar knutet till samma organisation med full kontroll över stiftelsehanteringen är det mest tids- och kostnadseffektiva sättet att med en god kontroll och hög kvalitet hantera uppdraget med Region Stockholms samförvaltade avkastningsstiftelser. Bilden sammanställer arbetsuppgifter som centraliseras till regionstyrelsen.

[2] AB SLL Internfinans handlägger cirka 350 stiftelseansökningar per år från övriga vårdgivare.

Genomförande och förankring

Arbetet med att se över en centralisering av Region Stockholms samförvaltande avkastningsstiftelserna har genomförts under en tidsperiod på cirka två år, från 2020 till 2022.

Arbetet tar sin grund från ett initialt kartläggningsarbete som genomfördes 2020 av AB SLL Internfinans över handläggningsprocessen med referenser från Karolinska universitetssjukhuset, Södersjukhuset och Stockholms läns sjukvårdsområde. Kartläggningsarbetet tredjepartsgranskades vidare under 2021 av regionledningskontoret.

Därefter tog regionledningskontoret ett omtag utifrån ett helhetsperspektiv och fördjupade arbetet under hösten 2021 och våren 2022 med referenser från AB SLL Internfinans, Karolinska universitetssjukhuset, Södersjukhuset och Stockholms läns sjukvårdsområde. Helhetsperspektivet inkluderar inte bara stiftelsehandläggning hos vårdgivarna utan också en centralisering av stiftelseadministrationen som idag verkar inom AB SLL Internfinans.

Förslaget till centraliseringen har föredragits för berörda verksamheter efter kartläggningen 2020 samt efterföljande tredjepartsgranskning 2021. Efter regionledningskontorets omtag har samtal med verksamheter fortsatt att föras under vintern 2022. Förslaget har utarbetats med hänsyn till gällande stiftelselag och Region Stockholms reglementen

Regionledningskontoret anser att förslaget anses ge en oberoende, samordnad och resurseffektiv process för samtliga berörda nämnder och bolag inom Region Stockholm som också säkerställer likabehandling, rättssäkerhet och regelefterlevnad.

Ekonomiska konsekvenser
De ekonomiska konsekvenserna av beslut till centralisering av Region Stockholms samförvaltade avkastningsstiftelser är dels att resurser inom vården frigörs på cirka 9000 arbetstimmar, dels möjliggörs en årlig besparing på cirka 4,7 miljoner kronor för Region Stockholm.[3]

Kostnaderna för den centraliserade donationsfondsförvaltningen inklusive kapitalförvaltning, finansieras genom respektive avkastningsstiftelse. Stiftelsernas ändamål och donationsfondsförvaltningens process för kapitalfördelning påverkas inte av centraliseringen. Befintliga förvaltningsavtal mellan regionstyrelsen och AB SLL Internfinans behöver ses över och justeras i enlighet med beslut.

[3] Beräknat utifrån att en fulltidsanställd motsvarar 1 500 timmar per år och med en uppskattad handläggarlön på 43 000kr samt PO-pålägg.

Regionledningskontoret
Lisa Venizelos

PM
2022-09-05

Diarienummer
RS 2022-0311

Remissredogörelse för Centralisering av Region Stockholms samförvaltade avkastningsstiftelser (RS 2022–0311)

Inledning

Den 30 juni 2020 avslutades remisstiden för Centralisering av Region Stockholms samförvaltade avkastningsstiftelser (RS 2022–0311). Remissen föreslår en centralisering av Region Stockholms samförvaltade avkastningsstiftelser vilken innebär att arbetet med stiftelsehantering åläggs inom ramen för regionstyrelsens ordinarie förvaltningsuppdrag i enlighet med det av regionfullmäktiges antagna reglementen.

Sex[1] av totalt åtta remissinstanser inkom med ett remissvar. Samtliga yttranden uttrycker att de stödjer förslaget att Region Stockholm centraliserar stiftelsehanteringen.
Fyra remissinstanser, Södersjukhuset AB, Danderyd AB, Södertälje Sjukhus AB och Karolinska Universitetssjukhuset, har inkommit med synpunkter vilka sammanställs nedan.

Samtliga synpunkter kommer att beaktas i det fortsatta arbetet med centraliseringsprocessen.

Generella synpunkter på centraliseringen

Södersjukhuset AB, Danderyd AB och Södertälje Sjukhus AB ser alla stora fördelar med en centraliserad hantering av stiftelsehanteringen och delar de argument/syften som presenteras i remitterad promemoria.

De tre sjukhusen har sammantaget bedömt att förslaget, utöver nedanstående synpunkter, inte innehåller några delar som på ett negativt sätt påverkar sjukhusen. Sjukhusen ser att föreslagen centralisering av stiftelsehanteringen skulle innebära minskad administration för sjukhusen i form av tids- och kostnadsbesparingar samt möjliggöra en enhetlig och

[1] AB Stockholms Läns Landstings Internfinans, Danderyds Sjukhus AB, Karolinska Universitetssjukhuset, Stockholms läns sjukvårdsområde, Södersjukhuset AB och Södertälje Sjukhus AB.

rättssäker process som optimerar en likvärdig handläggning av inkomna ansökningar.

Södersjukhuset AB, Danderyd AB och Södertälje Sjukhus AB lyfter fram vikten av att hitta lösning för att hantera akuta ärenden som kan uppstå lokalt ute på sjukhusen.

Detta gäller patienters behov av ekonomiska medel i samband med utskrivning, t.ex. för uthämtning av läkemedel eller för sjukresa hem. Ett önskemål eller förslag är att varje sjukhus fortsättningsvis ska kunna hantera kontanter i liten skala för att handlägga vissa akuta fondmedelsansökningar.

Det framförs även att centralisering behöver beakta och hitta lösningar för situationer då sökande patienter är bostadslösa eller lever i skyddat boende. I dessa fall har beviljade medel betalats ut kontant av sjukhuset då utbetalning av fondmedel varken kunnat ske till bankkonto eller via utbetalningsavi.

Sjukhusen lyfter vidare att utveckling och införande av en digital hantering en viktig framgångsfaktor i syfte att åstadkomma en effektiv och rättssäker process samt att hanteringen av fondmedlen bäst sker kontinuerligt över året för att möjliggöra att sökanden kan inkomma med ansökningar då behov uppstår och inte vara styrd till vissa tidsperioder.

Specifika synpunkter på centraliseringen

Karolinska Universitetssjukhuset stödjer förslaget att regionstyrelsen återtar ansvaret för Region Stockholms samförvaltade avkastningsstiftelser och att stiftelsehanteringen i enlighet med det remitterade förslaget centraliseras till regionledningskontoret under förutsättning att Karolinska Universitetssjukhusets, liksom övriga sjukhus, särskilda lokala behov är omhändertagna i en den tilltänkta regional processen.

Karolinska Universitetssjukhusets betonar att hälften av sjukhusets stiftelser och gåvofonder riktar sig till personalen och utan en god kännedom om sjukhusets organisation och nätverk riskerar tolkningen av ändamålsbestämmelserna att försämras och medföra sämre förutsättningar för utdelning ur stiftelser och gåvofonder riktade till Karolinskas personal och patienter

Karolinska Universitetssjukhusets understryker därför vikten av att en välfungerande process för stiftelsehantering etableras utan ytterligare fördröjning samt att en regional process säkerställer att den lokala kompetensen och kunskapen bibehålls avseende Karolinskas personals och patienters förutsättningar och behov avseende gåvofonder och stiftelsers ändamålsbestämmelser. Karolinska framför även att de är angelägna om att bidra till en smidig tidsbestämd överlämningsprocess framgent om föreliggande förslag beslutas att genomföras.

Sändlista remissinstanser

AB Stockholms Läns Landstings Internfinans
Capio Sankt Görans Sjukhus
Danderyds Sjukhus AB
Karolinska Universitetssjukhuset
Stockholms läns sjukvårdsområde
Södersjukhuset AB
Södertälje Sjukhus AB
Tiohundra AB